

STREDA 25. NOVEMBRA 2009

PREDSEDA: PÁN BUZEK

predseda

1. Otvorenie rokovania

(Rokovanie sa začalo o 09.05 hod.)

2. Predložené dokumenty: pozri zápisnicu

3. Vykonávacie opatrenia (článok 88 rokovacieho poriadku): pozri zápisnicu

4. Odškodnenie cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti (predložené návrhy uznesení): pozri zápisnicu

5. „made in“ (označenie pôvodu) (predložené návrhy uznesení): pozri zápisnicu

6. Príprava Európskej rady 10. – 11. decembra 2009 (rozprava)

Predseda. - Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o prípravách zasadnutia Európskej rady, ktoré sa uskutočnia 10. a 11. decembra 2009.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predseda, pán Barroso, vážené poslankyne, vážení poslanci. Je skvelé, že mám príležitosť viesť s vami rozpravu pred ďalším zasadnutím Európskej rady. Bude to, samozrejme, druhá riadna schôdza, ktorá sa bude konať počas švédskeho predsedníctva, a zároveň to bude poslednýkrát, čo ju bude viesť rotujúce predsedníctvo.

Ako viete, Lisabonská zmluva nadobudne platnosť 1. decembra, ale v súlade s vyhlásením Európskej rady prijatým v decembri 2008 bude rotujúce predsedníctvo predsedáť Európskej rade aj naďalej, až do svojho skončenia na konci tohto roku. Všetky členské štáty už túto zmluvu ratifikovali a svoje ratifikačné listiny uložili v Ríme. Preto ma teší, že môžem potvrdiť, že Lisabonská zmluva skutočne 1. decembra nadobudne platnosť.

Tejto chvíli však, ako Parlament dobre vie, predchádzala dlhá a namáhavá práca. Nová zmluva zmení spôsob fungovania EÚ z viacerých hľadísk. Vďaka nej budeme mať lepšie príležitosti na riešenie dôležitých problémov, ktorým EÚ čelí, a môžeme tak urobiť demokratickejším, transparentnejším a účinnejším spôsobom. Zmluva so sebou prináša aj mnoho dôležitých reforiem, ktoré sa budú dotýkať aj vás v Parlamente.

Na mimoriadnom zasadnutí Európskej rady, ktoré sa konalo minulý týždeň, sa vedúci predstavitelia štátov alebo vlád dohodli na vymenovaní Hermana Van Rompuya za predsedu Európskej rady. Povedie a bude podporovať prácu Európskej rady od 1. januára.

Taktiež sa po schválení predsedom Komisie dosiahla dohoda o vymenovaní Catherine Ashtonovej za vysokú predstaviteľku pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. V súlade s touto zmluvou prevezme pani Ashtonová 1. decembra všetky svoje funkcie vrátane funkcie podpredsedníčky Komisie. Keď Európsky parlament zaujme stanovisko ku všetkým členom Komisie, bude, samozrejme, viesť vypočutie aj s pani Ashtonovou. Domnievam sa, že pani Ashtonová sa čoskoro predstaví Výboru pre zahraničné veci a zodpovie jeho otázky.

Európska rada sa dohodla aj na tom, že za generálneho tajomníka sekretariátu Rady bude vymenovaný Pierre de Boissieu.

Práca na prípravách nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy pokračuje, ako predsedníctvo podrobne uvádza vo svojej októbrovej správe o stave pre Európsku radu. 1. decembra sa prijme množstvo rozhodnutí, aby sa Lisabonská zmluva začala plne uplatňovať napríklad v súvislosti s revidovaným rokovacím poriadkom Rady a rokovacím poriadkom Európskej rady. Na decembrovom zasadnutí Európskej rady predložíme novú správu o stave vecí, ktorými sa zaoberáme v súvislosti s realizáciou a praktickým uplatňovaním Lisabonskej

zmluvy. Európska služba pre vonkajšiu činnosť bude jednou z týchto záležitostí. Správa bude obsahovať aj plán, ktorý ukáže smer práce v tejto oblasti.

Decembrové zasadnutie Európskej rady sa sústreďí v prvom rade na hospodárske a finančné otázky. Následky krízy budeme pociťovať ešte dlho – najmä na trhu práce. Dôležité však je aj to, aby sme vnímali dlhodobé hľadisko a dôležité úlohy riešili zo strednodobého aj dlhodobého hľadiska.

EÚ, členské štáty a európske centrálné banky prijali množstvo opatrení, napríklad garančné programy pre banky a plán hospodárskej obnovy Európy. Tieto opatrenia vo veľkej miere prispeli k zvýšeniu finančnej stability a zníženiu účinkov krízy na rast a zamestnanosť.

Hospodárske vyhliadky sú optimistickejšie, stále však pretrvávajú veľké riziká. Preto ešte nie je čas na stiahnutie podporných opatrení, ktoré sme prijali. V Rade sme však otvorili diskusiu o tom, ako by sa tieto špeciálne krízové opatrenia postupne mali stiahnuť a kedy s ich stiahnutím možno začať. Európska rada preskúma prácu Rady v súvislosti s východiskovými stratégiami. Budeme monitorovať aj plán hospodárskej obnovy EÚ.

Čo sa týka finančných trhov, je potešiteľné, že situácia na finančnom trhu sa značne zlepšila. Potreba podporných opatrení vo finančnom sektore sa znižuje. Musíme preto sformulovať stratégie toho, ako možno opatrenia stiahnuť koordinovaným spôsobom. Dôležité je však zdôrazniť, že na začatie všeobecného sťahovania podporných opatrení vo finančnej oblasti je stále príliš skoro.

Švédske predsedníctvo sa snaží o dohodu v niekoľkých hlavných zásadách v súvislosti s načasovaním, koordináciou a postupnosťou sťahovania podporných opatrení.

Teraz prejdeme k problematike finančného dohľadu. Zhodneme sa, že predovšetkým po skúsenostiach s finančnou krízou je zvýšená a zlepšená spolupráca v súvislosti s finančným dohľadom v rámci EÚ nevyhnutná.

Návrh štruktúry a zamerania práce v Európskej rade pre systémové riziká prijali ministri financií EÚ na zasadnutí Rady Ecofin 20. októbra. Predsedníctvo potom dostalo mandát na začatie rokovaní s Európskym parlamentom, čo sme urobili.

Čo sa týka troch „mikroorgánov“, cieľom predsedníctva je prísť na všeobecný prístup pre tieto orgány a tým pre celý balík dozoru na ďalšom zasadnutí Rady Ecofin, ktoré sa bude konať 2. decembra, aby sme mohli podať správu Rade v decembri.

Mať takúto štruktúru je veľmi významné pre odvetvie finančných služieb, svet mimo Európy a pre našich občanov. Balík bude zahŕňať požiadavku na preskúmanie plánu po troch rokoch. Potom budeme schopní odstrániť nedostatky v prípadoch, že bude niečo fungovať slabšie alebo to bude menej účinné.

Súčasnej stratégii EÚ pre pracovné miesta a rast, lisabonskej stratégii, končí platnosť na budúci rok. Preto je nevyhnutné, aby sa EÚ dohodla na novej stratégii, ktorá bude môcť podporovať víziu dlhodobého rastu a prosperity. Toto bude jedna z najdôležitejších otázok na nadchádzajúce mesiace a jedna z prioritných otázok pre budúce španielske predsedníctvo.

Hospodárska a finančná kríza vytvorila tlak na okamžité prijatie opatrení, aby sa minimalizoval jej dosah na rast a trh práce. Zároveň sa jasnejšie prejavili štrukturálne slabé stránky a dlhodobé problémy našich hospodárstiev.

Udržanie a posilnenie konkurencieschopnosti Európy na globálnom trhu, boj so zmenou klímy a riešenie problémov, ktoré vznikajú následkom starnutia obyvateľstva, sú náročnými úlohami Európskej únie a jej členských štátov v strednodobom aj dlhodobom horizonte. Vyžadujú si spoločné a koordinované riešenia, spoločnú víziu a posilnený európsky reformný program na ďalších desať rokov.

Víziou je premeniť problémy na príležitosti. Ide o to, aby sme plne uplatnili potenciál vnútorného trhu a využili výhody zahraničného obchodu a otvorenosti. Ide o to, aby sme si uvedomili príležitosti, ktoré nám ponúka premena Európy na ekologicky účinné alebo klimaticky inteligentné hospodárstvo a vytvorenie trhu práce s vysokou zamestnanosťou, trvalo udržateľnými verejnými financiami a sociálnou súdržnosťou.

Počas švédskeho predsedníctva sa vykonáva druhé následné posudzovanie stratégie EÚ súvisiacej s trvalou udržateľnosťou. V mnohých oblastiach sme dosiahli pokrok. Zároveň sme však v niekoľkých oblastiach zistili neudržateľné trendy. Tieto oblasti zahŕňajú rýchly nárast dopytu po prírodných zdrojoch, znižovanie biologickej diverzity, nárast spotreby energie v odvetví dopravy a pretrvávanie globálnej chudoby.

Predniesli sme otázku, ako môžeme stratégiu monitorovať a kontrolovať lepšie a efektívnejšie vrátane toho, ako môžeme využiť výhody koordinácie, ktoré vyplývajú zo vzájomnej súčinnosti s inými stratégiami EÚ, napríklad lisabonskou stratégiou.

Na zasadnutí Európskej rady sa bude diskutovať aj o integrovanej námornej politike. Komisia nedávno predložila svoju správu o pokroku. Európska rada ju preskúma a vydá svoje stanovisko o budúcom smerovaní tejto dôležitej medziodvetvovej práce. V súvislosti s tým by som chcela zdôrazniť náš pohľad na trvalo udržateľný hospodársky rast a ekologicky účinnú prácu a inováciu.

Teraz prejdem k ďalšej veľmi dôležitej problematike zo zasadnutia Európskej rady, a to k prijatiu nového päťročného pracovného programu v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Štokholmský program má nahradiť Haagsky program, ktorý je momentálne v platnosti a bol prijatý v roku 2004.

Víziou Štokholmského programu je bezpečnejšia a otvorenejšia Európa, v ktorej sú chránené práva jednotlivcov. Program je výsledkom intenzívneho kontaktu a diskusií v Rade a s Európskym parlamentom. Cenným prínosom programu boli aj príspevky národných parlamentov, občianskej spoločnosti, orgánov EÚ a rôznych agentúr a orgánov.

Moji švédski kolegovia, ministerka spravodlivosti Beatrice Asková a minister pre migráciu Tobias Billström, tu včera boli a predstavili Štokholmský program vo veľmi dlhej rozprave. Preto nebudem opakovať, čo povedali, ale chcela by som využiť príležitosť a zdôrazniť, že Štokholmský program sa zameriava na špecifické opatrenia, ktoré prinášajú pridanú hodnotu každodennému životu našich občanov. Týka sa to aj spolupráce mimo EÚ. Bezpečnejšia a otvorenejšia Európa si žiada skutočné partnerstvo s našimi partnerskými krajinami.

Budúca práca v tejto oblasti by sa mala tiež zakladať na rovnováhe medzi opatreniami zameranými na vytvorenie bezpečnej a zabezpečenej Európy a opatreniami zameranými na ochranu práv jednotlivcov.

Ambiciózna práca, ktorú vykonávame, a naše budúce metódy práce s posilneným spolurozhodovaním Parlamentu by nám mali pomôcť vytvoriť akčný plán, ktorý nám umožní lepšie riešiť tieto hlavné problémy.

Čo sa týka zmeny klímy, v čase zasadnutia Európskej rady, budú, samozrejme, prebiehať aj rokovania o klíme v Kodani. Tieto otázky sú dôležité pre Európu aj budúcnosť celej našej planéty. Pred dvoma týždňami premiér Fredrik Reinfeldt vystúpil v Parlamente v Bruseli a predstavil výsledky októbrového zasadnutia Európskej rady vrátane najdôležitejších prvkov pozície EÚ pred konferenciou v Kodani. Teraz je nutné, aby sme našim partnerom na celom svete naďalej vysvetľovali, aké sú pre nás dôležité a že budeme hybnou silou rokovaní. Švédske predsedníctvo vloží do tejto práce všetku svoju energiu.

Budúci mesiac Európska rada posúdi situáciu v rokovaní, ktoré budú zároveň stále pokračovať, aby sme prijali rozhodnutia potrebné na úspešný záver v Kodani.

Ako zvyčajne na zasadnutí Európskej rady sa môže vynoriť aj niekoľko sporných otázok zahraničnej politiky, ale ešte je príliš skoro, aby sme vedeli, aké otázky by to mohli byť.

Najvyššou prioritou švédskeho predsedníctva je reagovať na potreby spojené so zmenou klímy a zabezpečiť, aby si EÚ udržala svoje vedúce postavenie pred rokovaniami v Kodani. Zároveň sme zodpovední za pokračovanie riešenia hospodárskej a finančnej krízy. Tieto otázky budú mať na poslednom samite najvyššiu prioritu.

José Manuel Barroso, *predseda Komisie*. – Vážený pán predseda, pri mnohých príležitostiach sme diskutovali o skvelých možnostiach, ktoré Európskej únii ponúka Lisabonská zmluva. Dovoľte mi teda ešte raz vyjadriť spokojnosť s tým, že keď sa nabudúce stretne, bude už Lisabonská zmluva v platnosti. S nadobudnutím platnosti tejto zmluvy nadišiel čas prejsť ešte rozhodnejšie od inštitucionálnych diskusií k politikám a výsledkom pre občanov.

Vymenovania z minulého týždňa, vymenovanie Hermana Van Rompuya za predsedu Rady a Catherine Ashtonovej za vysokú predstaviteľku a podpredsedníčku Komisie, sú prvými krokmi smerom k plnému uplatneniu Lisabonskej zmluvy. Viem, že predseda Van Rompuy ani vysoká predstaviteľka a podpredsedníčka barónka Ashtonová sa nevedia dočkať nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy.

Vymenovanie Hermana Van Rompuya – na základe konsenzu – bolo rozhodnutím vedúcich predstaviteľov štátov alebo vlád. Toto rozhodnutie vítam a osobne veľmi podporujem. Herman Van Rompuy si vyslúžil veľkú úctu ako premiér Belgicka. Predstavuje kombináciu inštinktívneho európanstva Belgicka – zakladajúceho člena našej Únie, krajiny, ktorá vždy bola na čele tohto európskeho projektu –, a svojich vlastných schopností

ako človeka, ktorý vie dosahovať kompromisy, teda, presne tých dvoch najcennejších kvalít, ktoré ako predseda Európskej rady môže mať.

Teším sa na spoluprácu s pánom Van Rompuyom a na to, že sa k nemu pripojím tu na plenárnych rozpravách o Európskej rade. Podstatné je, že zatiaľ čo každá inštitúcia musí pracovať s ohľadom na vlastné kompetencie a kompetencie iných inštitúcií, všetci pracujeme spolu v záujme európskeho dobra.

Som nesmierne hrdý a šťastný, že Catherine Ashtonová bola vymenovaná za prvú podpredsedníčku a vysokú predstaviteľku. Toto vymenovanie som podporil a schválil počas zasadnutia Európskej rady, pretože v súlade so zmluvami bolo potrebné. Pani Ashtonová všetci dobre poznáme ako ženu s politickými zručnosťami aj zmyslom pre riadenie, ktoré jej umožňujú prevziať náročnú úlohu vysokej predstaviteľky a podpredsedníčky Komisie. Môžem vás z vlastnej skúsenosti s ňou ako členkou Komisie uistiť o jej hlbkej oddanosti európskemu projektu.

Ako som povedal včera, všetky nominácie na členov Komisie sú podané. Zvlášť ma teší to, že sa nám v priebehu jedného týždňa podarilo strojnásobiť počet nominácií žien z troch na deväť. V ďalšej Komisii bude teda zastúpených deväť žien, o jednu viac ako v súčasnej Komisii. Ešte raz sa chcem poďakovať všetkým vám, ktorí ste ma podporili v tejto náročnej úlohe dostať do budúcej Komisie aspoň rozumný – nie ideálny, ale rozumný – počet žien.

Teraz prejdem k pridelovaniu portfólií. Je mojou výsadou ubezpečiť tento Parlament, že tak urobím s plným rešpektom priorít definovaných v politických smerniciach, ktoré som vám predstavil a ktoré prostredníctvom vášho hlasovania schválil Parlament, a taktiež budem rešpektovať všetky záväzky, ktoré som Parlamentu dal pri tejto príležitosti. Potom môže Parlament v januári uskutočniť samostatné vypočutia a hlasovať o ďalšom kolegiu.

Budúci mesiac nám dá Európska rada prvú významnú príležitosť ukázať, že sme sa zamerali na podstatu politiky, ukázať, že to bude iné. Rád by som sa veľmi stručne sústredil na tri kľúčové oblasti, ktoré budú stredobodom pozornosti.

Po prvé zmena klímy. Európska rada týždeň pred ukončením samitu v Kodani je určite dobre načasovaná. Európska únia sa ukázala ako priekopník v opatreniach proti zmene klímy. Sme prví, ktorí ukázali, že obchodovanie s emisiami môže fungovať. Boli sme prví, ktorí predložili záväzný a tvrdý cieľ znižovania emisií. Udávali sme tón pri definovaní toho, ako môže rozvojový svet skutočne prispieť k financovaniu nákladov spojených so zmenou klímy v rozvojových krajinách.

Ako sa však s prípravami na konferenciu v Kodani končí, tlak sa stupňuje. Musíme byť aj naďalej jednotní a neprestávať sa sústreďovať na náš cieľ znížiť globálne emisie a získať potrebné financie – to je naša úloha. Musíme jasne povedať, že toto nesmie byť len úloha Európy: potrebujeme, aby k týmto ambicióznym cieľom prispeli aj ostatní, konkrétne veľké hospodárstva.

Čo by malo byť hlavným poslanstvom Európskej rady? Po prvé chceme v Kodani vidieť ambicióznú a zmysluplnú dohodu, ktorá v prvom rade zachová cieľ 2 °C. To je nevyhnutné. Niekedy vidíme politikov a diplomatov, ako rokujú. Môžu spolu rokovať – my môžeme spolu rokovať –, ale nemôžeme rokovať s vedou. Nemôžeme rokovať proti vede o prírode. Nemôžeme rokovať proti vedeckému poradenstvu, a to je to najmenej: dosiahnuť dohodu v súlade s cieľom 2 °C. Musíme teda určiť skutočné a účinné ciele v oblasti znižovania emisií pre rozvinuté krajiny, ako aj významné opatrenia pre rozvojové krajiny, najmä rýchlo rastúce rýchlo sa rozvíjajúce hospodárstva, ktoré musia byť úplné a musia v plnom rozsahu pokrývať záležitosti v pláne z konferencie na Bali.

Po druhé, ak by aj v Kodani, žiaľ, nebolo možné uzavrieť novú zmluvu, musia rokovania priniesť operatívnu dohodu založenú na skutočných záväzkoch na všetkých stranách, ku ktorej prispejú všetci hlavní aktéri a ktorá bude schválená na najvyššej politickej úrovni. Potrebujeme jasný a jednoduchý politický text, ktorým dokážeme, že sa presúvame od rečí o boji so zmenou klímy k skutočným činom. Malo by byť pritom jasné, že text sa čo najskôr zmení na plnohodnotnú zmluvu.

Dohoda by mala byť jasná. To znamená podrobné čiastkové čísla na znižovanie emisií a podrobný finančný balík, aby sme pomohli rozvojovým krajinám vyvinúť programy na zmiernenie dosahov zmeny klímy a prispôsobiť sa jej. Dôležité bude najmä rýchle počiatočné financovanie.

A napokon, myslím si, že hlavná bude angažovanosť vedúcich predstaviteľov, pretože ide o zložité rozhodnutia, ktoré treba urobiť na najvyššej úrovni vlád. Rád počujem, že sa na pozvanie premiéra Rasmussena

plánuje zúčastniť konferencie v Kodani už minimálne 65 alebo približne toľko najvyšších predstaviteľov štátov alebo vlád. Ja sám sa jej zúčastním.

Ďalšou kľúčovou oblasťou je Štokholmský program v oblasti spravodlivosti, slobody a bezpečnosti. Ľudia chcú žiť v prosperujúcej a mierovej Európskej únii, v ktorej sa rešpektujú ich práva a chráni sa ich bezpečnosť. Chcú mať možnosť voľne cestovať a dočasne alebo natrvalo sa presúvať do iných európskych krajín, aby tam mohli študovať, pracovať, založiť si rodinu, zriadiť si firmu alebo odísť do dôchodku.

Za posledných desať rokov sme prešli dlhú cestu. Odstránenie kontrol na vnútorných hraniciach v schengenskom priestore umožňuje viac ako 400 miliónom občanov 25 krajín cestovať bez hraničných kontrol od Pyrenejského polostrova až po pobaltské štáty, od Grécka až po Fínsko.

Lisabonská zmluva nám teraz ponúka novú príležitosť posunúť sa ďalej. Všetci vieme, že sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť prejdú vďaka tejto zmluve najvýznamnejšími zmenami. Túto oblasť politiky privádza táto zmluva plne do pôsobnosti našich bežných postupov. Ozrejmuje, aké opatrenia možno prijať, a predovšetkým rozširuje demokratický rámec týchto politík prostredníctvom plnej účasti vášho Parlamentu.

Štokholmský program, ktorý je vo veľkej miere založený na vklade a návrhoch Komisie, bude hlavnou pákou na dosiahnutie toho, aby sa tak stalo. Mal by vytvoriť podmienky pre komplexný a účinný akčný program, ktorý našim občanom prinesie skutočnú zmenu a bude pre nich ozajstným prínosom.

Program, ako sa vyvíja v Európskej rade, musí určiť vodiace priority pre spravodlivosť a vnútorné veci na nasledujúce roky a ukázať, ako sa budú uplatňovať v praxi. Účinnéjšie rešpektovanie základných práv, lepší prístup k súdom, rozhodnejšie opatrenia proti organizovanému zločinu, obchodovaniu s ľuďmi a terorizmu, účinné riadenie prisťahovalectva – to všetko sú oblasti, v ktorých by mal Štokholmský program určiť konkrétne kroky. Tieto oblasti si vyžadujú aj odhodlaný prístup k našim partnerom z tretích krajín, ktorý som pri spoločnej práci v záujme maximalizovania našich globálnych záujmov odhodlaný sledovať.

Aj naďalej sa musíme sústreďovať na riešenie hospodárskej krízy. V poslednom roku k nemu Európska únia prispela svojimi krokmi vo veľkej miere. Teraz sa musíme držať sily účelu a zmyslu zamerania. Musíme pozorne dohliadať na opatrenia obnovy, predovšetkým preto, lebo nezamestnanosť stále rastie. Našou najvyššou prioritou musí ostať udržanie práce pre ľudí a pomoc tým, ktorí o prácu prišli, aby pracovať opäť začali.

Okrem toho musíme začať vytvárať program na obdobie po kríze na využívanie nových zdrojov rastu a hľadanie nových pracovných príležitostí, program, ktorý sme načrtli v stratégii do roku 2020, konzultačný dokument, ktorý Komisia včera dala do obehu. Veľmi sa teším na vypočutie názorov Parlamentu a zahrnutie vašich stanovísk do konečného dokumentu.

Európska rada prejde takisto testom svojich ambícií v pokroku týkajúcom sa balíka finančného dohľadu. Viem, že tento cieľ má spolu s Parlamentom, preto vás vyzývam, aby ste pracovali spolu s Radou a umožnili tak jeho posledné prijatie v polovici roku 2010, aby mohli účinné nové orgány fungovať už koncom spomínaného roku.

Aby som to uzavrel, zmena klímy, sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť a reakcia na hospodársku a finančnú krízu sú tri oblasti, ktoré vplyvujú na každodenný život občanov, a tri oblasti, v ktorých môže Európska rada ukázať, že Lisabonská zmluva skutočne otvorila novú kapitolu histórie európskeho projektu.

Musíme pracovať v partnerstve, aby sme dosiahli zmysluplné výsledky – v partnerstve medzi Komisiou a Parlamentom, ktorému som vďačný za trvalú podporu politických ambícií, ktoré Komisia v týchto oblastiach predkladá; v partnerstve so švédskym predsedníctvom Rady, ktorému skutočne blahoželám k usilovnej práci, ktorú vykonalo; a v partnerstve s našimi dánskymi priateľmi, ktorí pripravujú konferenciu v Kodani.

Využime z toho, čo máme pred sebou, čo najviac vo svoj prospech. Pracujme spoločne za európske verejné dobro. Komisia aj ja sme pripravení prijať túto úlohu. Som si istý, že tento Parlament, s posilnenými právomocami v súlade s novou zmluvou, taktiež preukáže zmysel pre zodpovednosť a svoj záväzok voči občanom Európy.

Joseph Daul, v mene skupiny PPE. – (FR) Vážení pán predseda, dámy a páni, konečne sa nám to podarilo.

Vedúci predstavitelia štátov alebo vlád zvolili Hermana Van Rompuya za prvého predsedu Európskej rady a Catherine Ashtonovú za vysokú predstaviteľku. Ďakujem Fredrikovi Reinfeldtovi, poslednému premiérovi, ktorý viedol rotujúce predsedníctvo Európskej rady. Vďaka za konsenzus pri dvoch osobnostiach, ktoré ponosú ťažké bremeno vykonávania nových funkcií vytvorených Lisabonskou zmluvou.

Dnes by som chcel tu v rokovacej sále pochváliť prvé vyjadrenia predsedu Van Rompuya, podľa ktorého, citujem, „obraz Rady budú vytvárať jej výsledky“ a ktorý je zástancom postupného riešenia. Vďaka tejto metóde – opísal by som ju ako „metódu Jeana Monneta“, spôsob efektívneho konania, ale bez akýchkoľvek politických póz – nachádza Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) svoje smerovanie. Táto metóda nás preniesla od včerajších konfliktov k dnešným výmenám názorov. Táto metóda nás preniesla od dlhého čakania na hraniciach schengenského priestoru, od kolísavých menových kurzov k stabilnému euru. Naozaj vďaka za túto postupnú integráciu Európy. Dosiahol sa významný pokrok, to nemôže nikto poprieť.

Chcel by som vás, dámy a páni, varovať pred povrchnými kritickými vyjadreniami, ktoré sme počuli v posledných dňoch. Mám na mysli najmä tých, ktorí v snahe o vtipnú poznámku znemožnili samých seba nezodpovednými vyhláseniami.

Ako všetci ostatní, aj poslanci skupiny PPE majú sny, no rozdiel medzi nami a ostatnými je ten, že my sa tieto sny snažíme premeniť na skutočnosť. Dokázali sme to s integráciou Európy, dokázali sme to s opätovným zjednotením a aj s Lisabonskou zmluvou, ktorá nás aj napriek svojim nedostatkom povedie ešte trochu ďalej tým správnym smerom. Toto Európania očakávajú, dámy a páni, nie iba senzačné vyhlásenia, ktoré nemajú dlhú životnosť.

Sme presvedčení, že predseda Van Rompuy sa do svojej úlohy pustí s rovnakým odhodlaním a rovnakou silou vôle, aké preukázal vo svojej krajine, s kvalitami, ktoré sú korunované úspechom a získavajú si všeobecné uznanie. Predseda Van Rompuy má plnú podporu skupiny PPE a ja mu ponúkam našu pomoc s úlohou, ktorá bude nepochybne veľmi náročná.

Očakávam od Rady, že sa bude vyvíjať. Očakávam, že sa vyvinie v transparentnejšiu inštitúciu a bude ešte užšie spolupracovať s Parlamentom a Komisiou. Očakávam od ministrov, že prestanú vyhlasovať národné víťazstvo nad svojimi partnermi, len čo sa vrátia z Bruselu, a prestanú viniť Európu za všetko, čo sa nedarí. A napokon od Rady očakávam, že prestane meniť svoje pozície v závislosti od toho, kto je jej predsedom. To všetko očakávam spolu so skupinou PPE od prvého stáleho predsedníctva Rady. Pani Malmströmová, keďže ste už bola vymenovaná za komisárku svojou krajinou, vás sa to netýka. Preto už nemáte inú možnosť, ako hovoriť o Európe.

V mene skupiny PPE blahoželám aj Catherine Ashtonovej, novej vysokej predstaviteľke a podpredsedníčke 1. Barrosovej Európskej komisie. Víťame jej vymenovanie a na budúcom januárovom vypočutí komisárov budeme pozorne počúvať jej odpovede na naše otázky. Na konci tohto postupu bude plne poverená svojimi úlohami podpredsedníčky 2. Barrosovej Komisie.

Vážený pán predseda, dámy a páni, som rád, že čas kladenia otázok o jednotlivcoch je za nami a že sa konečne a s pokojom v duši môžeme pustiť do dôležitých problémov. Vieme, že Európskej rade budú v decembri dominovať dve hlavné témy. Prvou je obnova rastu, ktorá nesmie prebehnúť bez obnovy zamestnanosti. V tejto súvislosti očakávame konkrétne záväzky Európskej rady.

Druhou témou je zmena klímy. Každý vie, že Rada bude zasadať uprostred samitu v Kodani, čo by nemalo viesť iba k politickým cieľom, ale aj merateľným záväzkom. To je nevyhnutné. Táto prvá Európska rada, ktorá sa uskutoční v súlade s Lisabonskou zmluvou, musí Európe umožniť plne zohrať svoju úlohu. Preto dúfam, že bude schopná využiť svoj vplyv a presadiť svoje pozície s väčším odhodlaním ako v minulosti.

Martin Schulz, v mene skupiny S&D. – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, či už prítomní, alebo neprítomní, v posledných niekoľkých dňoch, ktoré nasledovali po zasadnutí Európskej rady, sme veľa hovorili o ľuďoch a funkciách. Dnes by som opäť raz chcel smerovať svoje poznámky na vás, pán Barroso. Je pre nás dôležité, aby sme o ľuďoch a funkciách diskutovali. Pokiaľ ide o funkcie, naša skupina mala jednu jasnú prioritu. Povedali sme, že ako druhá najväčšia skupina v tomto Parlamente chceme, aby druhú funkciu v Komisii, inak povedané vysokého predstaviteľa, ktorý koná ako podpredseda Komisie, obsadil človek z našej strany, pretože si myslíme, že Komisia, ktorá nie je neutrálnou organizáciou, ale politickým orgánom, by mala odrážať realitu v Parlamente. Dosiahli sme, za čo sme bojovali. Viem, že aj vy ste za to bojovali, a preto by som vám chcel úprimne poďakovať napriek kritike, ktorej sa vám v tomto Parlamente odo mňa zvyčajne dostáva.

Vysielala to pozitívny signál, keďže to naznačuje, že nároky, ktoré si v tomto Parlamente my sociálni demokrati robíme, beriete vážne, pretože stále máme pred sebou ešte dlhú cestu ku konečnému hlasovaniu o Komisii. Taktiež očakávame, že štruktúra portfólií, ktoré stanovíte pre jednotlivých komisárov, bude odrážať obsah

a úlohy, pred ktorými títo ľudia stoja. Podľa môjho názoru je toto omnoho dôležitejšie ako diskusia o funkciách a ľuďoch.

Samozrejme nás teší, že Cathy Ashtonová teraz zastáva funkciu vysokej predstaviteľky. O pánovi Van Rompuyovi sa toho povedalo už dosť a ja súhlasím s rečníkmi, ktorí vystúpili predtým. Omnoho dôležitejšia je však otázka, za vykonávanie akých úloh budú títo ľudia zodpovední. Nemyslím si, že občania Európy sa vážne zaujímajú o to, akým spôsobom boli pán Van Rompuy a barónka Ashtonová zvolení. Dôležitou otázkou je to, ako môžeme znížiť nezamestnanosť, ktorá v súčasnosti v Európe neklesá, ale stúpa. Ľudia zaujíma to, či naozaj ešte stále môžeme zabrániť zmene klímy a či Kodaň bude úspechom alebo zlyhaním. Ani to však nestačí. Myslím si, že o zmene klímy nehovoríme dosť. Nevedieme dostatočné diskusie napríklad o tom, že v prekonávaní zmeny klímy a investovaní do ekologickej technológie v priemysle sa ukrýva obrovský potenciál na vytváranie pracovných miest, že zelená technológia je projektom pre budúcnosť a že priemyselná politika a ochrana životného prostredia sa navzájom nevylučujú, ale možno ich navzájom spájať.

Predstavy o štruktúre Komisie, ktoré ste nám priblížili, ukazujú správnym smerom. Toto je otázka, ktorú treba v Kodani vyriešiť, rovnako ako globálnu politiku v oblasti zdravia, otázku, či by Európa mala prejavíť solidaritu s umierajúcim kontinentom, akým je napríklad Afrika, bojovať s AIDS a sprístupniť zdroje pre budúcnosť. Možno problémy Európy s energetickou bezpečnosťou vyriešiť mierovo? Alebo nám na európskych hraniciach hrozí zintenzívnenie konfliktov spojených so zaobstarávaním plynu, ropy a iných surovín? Toto je úloha pre vysokého predstaviteľa Európskej únie. Otázka ovládnutia finančných trhov je prvoradým cieľom európskej politiky, pretože je skutočne pohoršujúce, že uprostred obdobia, v ktorom európski daňoví poplatníci nesú následky krízy, sa znovu otvorilo kasíno a hazardní hráči opäť začali cestovať po svete. V tomto prípade nepotrebujeme diskusiu o pridelení funkcií, ale jasné pravidlá pre finančné trhy v Európskej únii. To je omnoho dôležitejšie.

(potlesk)

Preto hovorím: áno, Herman Van Rompuy a Cathy Ashtonová boli zvolení, ale teraz sa musia pustiť do práce a treba zostaviť Komisiu. Preto by som nakoniec zopakoval svoje poznámky pánovi Barrosovi. My sociálni demokrati sme s vami prediskutovali naše predstavy. Jedna z našich požiadaviek bola splnená k našej spokojnosti, a to funkcia vysokého predstaviteľa. Domnievame sa, že štruktúra vašej Komisie v oblasti životného prostredia, sociálnych a finančných záležitostí bude zodpovedať tomu, čo od vás žiadajú sociálni demokrati, pokiaľ možno pod vedením sociálnodemokratických komisárov. Potom bude všetko dobre.

Guy Verhofstadt, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predseda, nebudem sa vracäť k nomináciám z minulého týždňa. Dovoľte mi iba povedať, že sme sa dozvedeli dobré aj zlé správy. Zlou správou bolo to, že v predsedníckom kresle nesedel liberál, ale tou dobrou, že to bol Belgičan. Ako povedal predseda Komisie, Belgicko je skutočne krajinou všeobecnej zhody, určite aspoň v otázkach európskych záležitostí a budúcnosti Európy.

Takže, pán Barroso, teraz dúfame, že novú Komisiu budeme mať čo najskôr. Dúfam, že v nej bude veľký počet liberálnych komisárov – niektorí hovoria, že ich je príliš veľa, ale pre mňa by bolo ideálnych 50 %. Myslím, že takmer jedna tretina liberálnych komisárov je dobrý počet. Som však rád, že z ôsmich liberálnych komisárov, ktorí boli predstavení ako kandidáti do Komisie, štyri z nich sú ženy, takže v liberálnom zastúpení Komisie sa vytvorila rodová rovnosť.

Pokiaľ ide o priority, myslím si, že na nasledujúce dni a týždne máme tri hlavné priority. Predovšetkým je to Kodaň. Musíme v nej dosiahnuť úspech. Myslím, že ostávajú ešte dve otázky: ako riešiť záujmy rozvojového sveta a ako dosiahnuť, aby bola zmluva právne záväzná, pretože to je tá hlavná otázka. Čo bude podstatou zmluvy, je dôležité, ale myslím, že dôležitejší je jej právne záväzný charakter.

Druhou prioritou je Štokholmský program. Pre našu skupinu je základným bodom rovnováha medzi bezpečnosťou a slobodou. Je samozrejme, že musíme chrániť našich občanov pred terorizmom a organizovaným zločinom, ale po 11. septembri sme sa možno na bezpečnosť a ochranu sústreďovali až príliš. Domnievam sa, že Štokholmský program – a filozofia vášho predsedníctva – musí znovu túto rovnováhu obnoviť v prospech rešpektovania základných práv a väčšej otvorenosti v spoločnosti. Myslím, že toto je veľká ambícia a to, čo musí Štokholmský program dosiahnuť. Názor našej skupiny, skupiny ALDE, je, že je to ambicioznejší program ako Tamperský a Haagsky program, ale s dôležitejším zameraním na základné práva ľudí. Chrániť a organizovať bezpečnosť je síce dobrá vec, ale musí sa to robiť vyváženým spôsobom s rešpektovaním základných práv.

Tretou veľkou úlohou na nasledujúce dni bude, ako povedal predseda Komisie, finančný dohľad. Pán Barroso, myslím, že je asi stále jasnejšie, že nakoniec je to, čo potrebujeme, jeden európsky orgán pre finančný dohľad. Potrebujeme dobrý dozorný orgán pre cezhraničné finančné inštitúcie, ktorý by prepojil mikrodozor s makrodozorom a možno ich čo najviac prepojil s Európskou centrálnou bankou – prečo nie? – a samozrejme, aj s tým, čo sa deje v Komisii.

Teraz je dôležité, že Rada neredukuje predložené návrhy. Toho sa ja momentálne obávam. V Parlamente tlačíme na ambicioznejšie návrhy, ale myslím, že v Rade je teraz pokúšením práve opak. Preto je v tejto veci absolútne nevyhnutné dobré porozumenie medzi Komisiou a Parlamentom, ktorého súčasťou bude to, že sa Rade povie: toto je spolurozhodovací postup, takže ak pridete s návrhmi a Rada príde s návrhmi, ktoré sa oslabia na úroveň návrhov Komisie, v Parlamente to neprejde. My sa uberáme opačným smerom.

Myslím, že väčšina Parlamentu je za smerovanie k jednému dozornému orgánu. Ten v budúcnosti budeme potrebovať a myslím si, že je to pre vás dôležitý odkaz, ktorý odovzdáte predsedníctvu, pretože na ďalšom zasadnutí Európskej rady 10. a 11. decembra určite prebehne rozsiahla diskusia.

Rebecca Harms, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predseda, pán Barroso, určite pochopíte, že ako vedúcu predstaviteľku skupiny v tomto Parlamente ma teší, že sa nám ženám podarilo viac zviditeľniť ženy na čele Európskej únie. Dôležité je však pre nás aj to, že sa ženy neberú do úvahy len súvislosti s číslami. Môžete sa na nás spoľahnúť, že pomôžeme zabezpečiť, aby tieto ženy v Komisii získali vplyvné funkcie. Nechceme len formálne gestá.

Okolo ľudí v najvyšších funkciách, Hermana Van Rompuya a barónky Ashtonovej, bolo veľa publicity. Poslanci a poslankyne v tomto Parlamente lepšie poznajú barónku Ashtonovú ako Hermana Van Rompuya. Budeme mať príležitosť spoznať ich ešte lepšie počas vypočutí. Odporúčam vám navrhnúť pánovi Hermanovi Van Rompuyovi, nech sa príde stretnúť so skupinami v Parlamente, aby sme sa o ňom dozvedeli viac. Každý hovorí, že Belgičania sú na neho veľmi pyšní. Prečo sa nezapojí do dobrovoľnej rozpravy so skupinami v tomto Parlamente, aby sme sa navzájom lepšie spoznali ešte na začiatku jeho funkčného obdobia?

Toľko môj pohľad späť na uplynulý týždeň. Ďalší samit je tu čoskoro. Pán Schulz, nemyslím si, že o Kodani hovoríme príliš málo. Iba z diskusií vyvodzujeme príliš málo logických záverov. Tento týždeň bude Parlament hlasovať o uznesení, ktoré zahŕňa všetko, čo by v Kodani bolo správne, ak veríme Organizácii Spojených národov a vedcom. Európania ale časom od týchto odporúčaní stále viac upúšťajú. Moje vysvetlenie hlavného problému za tým všetkým je, že ochrana klímy sa považuje za záťaž a že príležitosti prezentované dôslednou politikou v oblasti klímy ostávajú nepochopené.

Ďalším bodom programu nadchádzajúceho samitu je lisabonská stratégia. Jednou z dlhodobých úloh tejto stratégie je podpora trvalo udržateľného rozvoja, ale dosiahnuť ju sme neboli schopní. Rôznym pilierom lisabonskej stratégie sa vždy prisudzovali rozdielne stupne dôležitosti. Životné prostredie, sociálna spravodlivosť a trvalá udržateľnosť sa vždy odsúvali na okraj záujmu v prospech starších a podľa môjho názoru zastaraných priorít, ktoré súvisia s priemyselnou, hospodárskou a dokonca výskumnou politikou. Ak plánujete na ďalšom samite rozhodnúť, že by sme revidovanú lisabonskú stratégiu mali prijať na jar, potom nemáme čas na analýzu slabých stránok tejto podľa mňa neúspešnej stratégie. Prečo sme sa dostali do takej katastrofálnej hospodárskej krízy? Prečo máme v Európskej únii toľko sociálnych problémov a problémov s trhom práce? Nemyslíme si, že pripraviť lisabonskú stratégiu a preskúmať ju bez starostlivej reflexie, bez sebakritiky a bez skutočného konzultačného procesu, aký žiadajú odbory a sociálna platforma, je dobrý nápad, pretože lisabonská stratégia je veľmi dôležitá pre nás všetkých aj pre perspektívu Európskej únie.

Nakoniec by som sa chcela pozrieť na Štokholmský program. Ako mnoho týchto veľkých programov, znie to ako dobrá vec, aj sa tak o ňom stále hovorí a zdá sa, že ľudia si to vo všeobecnosti o ňom aj myslia. Naša skupina však nadobudla dojem, že tu existuje nerovnováha medzi slobodou a bezpečnosťou. Nesúhlasíme s týmto vývojom a budeme na to poukazovať na príklade dohody SWIFT. Nezaradiť SWIFT do programu bolo obrovskou chybou. Pán Barroso, s touto predbežnou dohodou SWIFT sa pokúšate obísť Parlament a ignorujete obavy spojené s ochranou údajov. To je znakom skutočnosti, že sloboda a bezpečnosť sú momentálne v nerovnováhe.

Timothy Kirkhope, v mene skupiny ECR. – Vážený pán predseda, predovšetkým mi dovoľte pánovi Van Rompuyovi a barónke Ashtonovej zaželať všetko dobré v ich nových úlohách. Dúfam, že si pre svoje funkcie budú vedieť stanoviť model, ktorý pretrvá.

Ak má mať Európska rada polostáleho predsedu, mal by to byť niekto s rezervovaným, ale praktickým prístupom k vytváraniu konsenzu medzi členskými štátmi v prípadoch, kde je to možné a potrebné. Ak máme mať vysokého predstaviteľa pre zahraničné veci s posilnenými právomocami, jeho hlavnou úlohou by mala byť úzka spolupráca s členskými štátmi na koordinácii spoločných politík tam, kde majú spoločné ciele.

Tieto vymenovania by mali byť príležitosťou raz a navždy skončiť s hroznou víziou ešte centralizovanejšej a byrokratickejšej európskej zahraničnej a bezpečnostnej politiky v prospech politiky, ktorá je založená na dobrovoľnej spolupráci členských štátov.

Predovšetkým vymenovanie barónky Ashtonovej, zastávajúcej úrad komisárky, muselo byť pre pána predsedu Barrosa veľkým potešením, hoci sa pre Komisiu nesmie stať príležitosťou na to, aby väčšie právomoci preniesla skôr na seba než na demokratické inštitúcie Európy.

Po desaťročí posadnutosti vlastnými inštitúciami potrebuje Európska únia pokračovať v práci. Často sa hovorí, že občania členských štátov Európe nerozumejú, ale ak by jej rozumeli, bola by populárnejšia. Pritom nám však uniká veľmi dôležitá pointa. Naši občania rozumejú zaujatosti Európy samej sebou až príliš dobre. Nerozumejú však tomu, prečo sa tak veľa času, námahy a zdrojov venuje inštitucionálnym postupom a tak málo výsledkom politiky, ktoré by do ich životov mohli priniesť zmenu.

Naši občania vidia, že naše hospodárstva sú v kríze, že stúpa nezamestnanosť, že podniky čoraz ťažšie vytvárajú rast, že situácia v súvislosti so zmenou klímy sa zhoršuje a že ostatné časti sveta stále viac a dramaticky zvyšujú svoju konkurencieschopnosť.

Ak sa však pozrú späť na Európu, vidia Úniu, ktorá celé roky venovala svojim inštitucionálnym hádkam. Prečo by sa mali starať o podrobnosti hlasovania kvalifikovanej väčšiny, keď nemajú prácu? Prečo by ich mala zaujímať komplikovanosť spolurozhodovania, keď ich deti majú takú neistú budúcnosť?

Dúfam, že vymenovaniami z minulého týždňa urobíme definitívnu bodku za týmito rokmi sebaopozorovania. Európska únia sa musí posunúť ďalej a sústrediť sa na skutočnú prácu, ktorú má pred sebou, na budovanie dynamických a konkurencieschopných hospodárstiev a vytváranie silného globálneho systému obchodovania a najmä v najbližších týždňoch na zabezpečenie skutočne účinnej dohody o zmene klímy.

Priznávam, že slová švédskeho predsedníctva a pána predsedu Barrosa sú v tomto smere povzbudivé. Dúfajme, že budú nasledovať praktické činy v iných oblastiach, ktoré sú dôležité pre všetkých našich občanov.

(Rečník súhlasil, že bude odpovedať na otázku signalizovanú modrou kartou v súlade s článkom 149 ods. 8.)

John Bufton (EFD). – Vážený pán predseda, po pekných slovách, ktoré sme si vypočuli od pána Kirkhopa v súvislosti so situáciou, v ktorej sa nachádzame, by som sa ho rád opýtal jednu otázku. Nemáte pocit, že ste britským občanom odopreli referendum, ktoré v Spojenom kráľovstve prisľúbil David Cameron? Teraz ste tu, nemáte žiaden mandát a konečný výsledok je, že ľudia v Spojenom kráľovstve a vo väčšine Európy nemali v otázke Lisabonskej zmluvy žiadne slovo.

David Cameron by sa mal za seba hanbiť. Čo sa týka konzervatívcov v tomto Parlamente, spôsob, akým hlasujú, je zelená, zelená, zelená. Zakaždým len súhlas, súhlas, súhlas. Sú za EÚ. Myslím, že je čas, aby ste priznali farbu a povedali ľuďom doma, na koho strane stojíte.

Timothy Kirkhope (ECR). – Vážený pán predseda, veľmi ma mrzí, že v dnešnej rannej rozprave, zdá sa, prevláda domáca politika Spojeného kráľovstva. Rád by som objasnil, že sa nehanbím absolútne za nič, čo vedúci predstaviteľ Konzervatívnej strany hovorí a robí, a najmä, všetkým nám je jasné to, že sme stále naznačovali, že ak by Lisabonská zmluva nebola ratifikovaná, žiadali by sme jej predloženie britským občanom. Myslím si, že sme zaujali čestný postoj.

Myslím si, že tí, ktorí hovoria v súvislosti s Európou o nereálnych cieľoch, tí, ktorí sa vyjadrujú radikálne a fanaticky, neprinesú ľuďom, o ktorých som vo svojom prejave hovoril – občanom nielen Európy, ale aj našej krajiny, ktorí chcú prosperitu, ktorí chcú vo svojich životoch a v budúcnosti istotu –, nič dobré. Toto inštitucionálne bezvýsledné rozmýšľanie sa u takýchto ľudí objavuje tak často, ako v akejkolvek inej európskej inštitúcii.

Lothar Bisky, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predseda, v mene skupiny GUE/NGL by som chcel uvítať dvoch kandidátov. Predovšetkým vítame skutočnosť, že bola zvolená žena. Domnievame sa, že

títo dvaja kandidáti na vysoké funkcie sa nebudú len sústreďovať na obsah svojich zodpovedností, ale vyvinú aj kooperatívny prístup k Parlamentu.

Očakávame, že Rada sa bude podrobnejšie zaoberať sociálnymi otázkami, ktoré vyplynuli z krízy, a že dospeje k správnym záverom. Bankárom sme zaplatili už miliardy, ale bežným ľuďom sme neposkytli žiadnu skutočnú pomoc. Pán Schulz má pravdu, keď hovorí, že kasíno je znova otvorené, ale zároveň narastá chudoba, najmä detská chudoba.

Následkom krízy sme v Európe prišli o štyri milióny pracovných miest. Podľa správ Komisie by sa toto číslo mohlo v priebehu budúceho roka zvýšiť na sedem miliónov. Vieme, že odhady tohto druhu sú často nižšie než skutočné čísla. Napríklad v Nemecku má 1,5 milióna ľudí skrátený pracovný čas a to je dôležité zdôrazniť.

Rastúca nezamestnanosť a chudoba sú však prvým znakom ešte väčšej nerovnosti príležitostí, ktorá bude mať veľký dosah na možnosti vzdelávania. Musíme diskutovať aj o tejto téme. Ponúka sa otázka, či vedúci predstavitelia štátov alebo vlád nájdu cestu z krízy, ktorá by v sebe spájala európsky koncept integrácie s pokrokom v sociálnej oblasti a mala by skutočný vplyv na občanov Európy. Namiesto východiskových stratégií programov hospodárskej obnovy a povinnej konsolidácie rozpočtu potrebujeme zmenu politiky. Mám k tomu iba tri poznámky. Po prvé od Rady očakávame, že vydá vyhlásenie o svojej pozícii v súvislosti s plánmi stratégie do roku 2020, ktorá má nahradiť neúspešnú lisabonskú stratégiu. Inovácie a vedomosti, boj proti vylúčeniu, ekologické hospodárske stratégie, digitálna Európa – ako zoznam sloganov to neznie zle. Nutne však potrebujeme konkrétne návrhy, ktoré budú popisovať, ako sa to všetko bude realizovať.

Po druhé sa musí Rada konečne zaviazat k prísnemu kontrolnému systému pre finančné trhy. Mám niekoľko opodstatnených otázok týkajúcich sa toho, ako môže Rada všetko prispôsobiť existujúcim zmluvám, pretože v niektorých prípadoch obmedzenia voľného pohybu kapitálu a platieb nie sú povolené alebo želané. Zaujímá nás, ako to dosiahnete.

Po tretie by som chcel ešte raz zdôrazniť, že Rada musí dať po Kodani jasne najavo, že potrebujeme záväznú dohodu o zmene klímy. Dobrovoľnými záväzkami sa ešte nikdy nedosiahol očakávaný cieľ.

Nigel Farage, v mene skupiny EFD. – Vážení pán predseda, všetci ste dnes ráno veľmi pesimistickí. Myslel som si, že to bude veľkolepá a hrdá chvíľa! Trvalo vám to osem a pol roka šikanovania, klamaní a ignorovania demokratických referend. Osem a pol roka vám trvalo, aby sa táto zmluva schválila, a 1. decembra ju budete mať.

Tvorca tohto všetkého, pán Giscard, samozrejme, chcel, aby vďaka tejto ústavnej zmluve získala Európska únia veľký a celosvetový hlas. Bohužiaľ, vedúci predstavitelia utrpeli kolektívnu stratu rozvahy. Rozhodli sa, že chcú, aby bolo ich tváre vidno na svetovej scéne, nie ako niekoho z Európskej únie. A tak sme vymenovali zopár politických trpaslíkov.

Na otázku pána Kissingera o tom, komu v Európe zavolať, ešte nikto naozaj neodpovedal, či áno? Myslím, že jedinou odpoveďou môže byť pán Barroso, pretože iba o ňom už vôbec niekto na svete počul a je spomedzi týchto ľudí pravdepodobne veľkým víťazom. Niet divu, pane, že dnes ráno vyzeráte taký šťastný.

Máme aj nového prezidenta Európy, Hermana Van Rompuya. Nehovorí sa to ľahko, však? Nezdá sa mi, že by zastavoval premávku v Pekingu alebo Washingtone. Pochybujem, že by vôbec niekto z Bruselu vedel, kto to je. A predsa bude dostávať plat, ktorý je väčší ako plat Barracka Obamu, a to vám povie všetko, čo potrebujete vedieť o tejto európskej politickej triede, a tiež o tom, ako sa o seba starajú.

Ale aspoň bol zvoleným politikom na rozdiel od barónky Cathy Ashtonovej, ktorá je pravou predstaviteľkou politickej triedy súčasnosti. Nie je v určitom zmysle ideálna? Ešte nikdy poriadne nepracovala a v živote ju za nič ne zvolili. Takže sa domnievam, že pre túto Európsku úniu je dokonalá.

(Predseda požiadal rečníka, aby ukončil svoje vystúpenie.)

Ešte nikdy ju za nič ne zvolili a nikto nevie, kto je. Dokonca aj premiér o nej hovoril ako o barónke „Ashdownovej“ a nie „Ashtonovej“. Chcem tým povedať, že nikto o nej nikdy nepočul. Je dokonca menej známa ako Herman Van Rompuy! Chcem tým povedať, že je to zložitá, však?

Stala sa slávnou z ničoho. Je súčasťou tejto éry, ktorá prišla po období demokracie. Dobré sa vydala. Zobrala si poradcu, priateľa a podporovateľa Tonyho Blaira a dostala sa do Snemovne lordov. Keď bola v Snemovni lordov, dostala jednu veľkú úlohu, a to presadiť Lisabonskú zmluvu a pritom predstierať, že sa úplne líši od ústavy EÚ. Pani barónka je dobrá v zachovávaní kamennej tváre a s odhodlaním zničí v Snemovni lordov akýkoľvek pokus o to, aby mal britský ľud referendum.

Tak ju tu máme: nikdy nezastávala verejnú funkciu, nikdy riadne nepracovala, ale tu dostala jedno z najlepších pracovných miest v Únii. Jej vymenovanie Britániiu strápnuje.

(poznámka zo zadných lavíc)

Nuž aspoň mňa, pane, na rozdiel od nej zvolili. Ona zvolená nebola a ľudia nemajú moc ju odvolať.

Ale vypočujte si aj ďalšiu časť. Existuje niečo o mnoho závažnejšie. Cathy Ashton bola aktívnou členkou organizácie Kampaň za jadrové odzbrojenie. V skutočnosti bola pokladníčkou tejto organizácie v čase, keď Kampaň za jadrové odzbrojenie prijímala veľké dotácie a odmietala prezradiť zdroj. Vie sa, že tieto dotácie získal muž, ktorý sa volá Will Howard a ktorý bol členom Komunistickej strany vo Veľkej Británii. Chce pani barónka Ashtonová poprieť, že kým bola pokladníčkou, prijímala finančné prostriedky od organizácií, ktoré boli proti západnému štýlu kapitalizmu a demokracie? Túto otázku musíme položiť.

Sme naozaj radi, že žena, ktorá bude zodpovedná za našu námorskú bezpečnostnú politiku, bola pred pár rokmi aktivistkou v zoskupení ako Kampaň za jadrové odzbrojenie? Ak si to skutočne myslíme, úprimne povedané, musíme to pocítiť! Nemyslím si, že je spôsobilá a tá pravá osoba na výkon tejto práce. Nemá skúsenosti a musí na tieto otázky odpovedať. Berala peniaze od nepriateľov Západu? Na tú otázku musí odpovedať.

Nuž tak máme našich dvoch trpaslíkov. Nevýrazný bude viesť nevýrazného. Neoslavujem však, pretože sa budú snažiť presadiť prostredníctvom politickej únie. Zatiaľ čo si naši vedúci predstavitelia možno na chvíľu na medzinárodnej scéne zachovali tvár, svoje štátne demokracie podviedli. Máme tu európsky štát. Každú chvíľu sa vďaka Lisabonskej zmluve spustí lavína nových zákonov. V mojej mysli niet pochýb o tom, že musíme mať úplné, slobodné a spravodlivé referendum v Spojenom kráľovstve o tom, či zostaneme súčasťou takejto Únie alebo nie. Veľmi si prajem, aby sme hlasovali za vystúpenie. Či už je to tak alebo onak, ľudia sa musíme jednoducho spýtať.

(Rečník súhlasil, že bude odpovedať na otázku signalizovanú modrou kartou v súlade s článkom 149 ods. 8.)

Predseda. – Pánovi Farageovi by som rád niečo povedal. Veľmi by sme ocenili, keby sme trochu upokojili atmosféru, pretože niektoré slová a výrazy sa nie vždy ľahko prijímajú.

Edít Herczog (S&D). – Vážený pán predseda, pán Farage povedal, že pre ľudí, ktorí boli zvolení minulý týždeň, sa premávka nezastaví. Práve preto sme ich zvolili – pretože sme chceli zvoliť ľudí, ktorí donútia premávku, aby sa hýbala v záujme európskych občanov s cieľom získať lepší život pre seba, a toto aj urobia.

Pán Van Rompuy a pani Cathy Ashtonová sú tu pre ľudí a 480 miliónov Európanov to bude čoskoro vedieť. Myslím si, že o to tu ide. Musíme sa ich zastať. Musíme ochrániť ich osobnú bezúhonnosť. Rada by som vám povedala maďarské príslovie, pán Farage. Je dobré, že ste tu, pretože keď bude opica liezť na strom, bude lepšie vidno jej zadok.

Nigel Farage (EFD). – Vážený pán predseda, pri všetkej úcte si myslím, že pani poslankyni unikla pointa, pretože dvakrát povedala, že išlo o ľudí, ktorí boli zvolení minulý týždeň. Oni neboli zvolení. To sa tu snažím povedať a čo sa týka barónky Ashtonovej, za celý život nebola nikdy zvolená do verejnej funkcie. Zastáva nesmierne mocné miesto a národy Európy, Británie a všetkých ostatných krajín nemajú moc ju volať na zodpovednosť a odvolať. Toto rozhodne nie je v poriadku, čo sa týka celej Európskej únie. Všetko je to o vzťahu byrokracia verzus demokracia. Dopadlo to veľmi, preveľmi zle.

Môžem sa, pán predseda, vrátiť k téme a položiť vám jednu otázku? Zdalo sa mi, že naznačujete, že som povedal niečo nevhodné alebo prehnané či nesprávne. Mohli by ste vysvetliť, čo to bolo? Chcel by som to vedieť.

Predseda. – Spôsob, akým opisujete výber ľudí, ktorí sú pre Európsku úniu takí dôležití, a tiež to, čo hovoríte o celej záležitosti s tým spojenej, je v súvislosti s celou situáciou podľa mňa vonkoncom nevhodné.

(protesty)

To je môj názor, vážení kolegovia.

Nigel Farage (EFD). – Pán predseda, keď vás zvolili za predsedu, povedali ste, že budete konať ako neutrálny predseda, aby ste zaistili, že všetky strany rozpravy dostanú príležitosť vyjadriť svoj názor. Ak ma kritizujete za politický obsah toho, čo hovorím, potom nerobíte svoju prácu ako neutrálny predseda.

Andreas Mølzer (NI). – (DE) Vážený pán predseda, po všetkom tom vzrušení možno potrebujeme praktickejší prístup. Energiechtivé a rýchlo sa rozvíjajúce hospodárstva, ale aj rozhadzovačné priemyselné krajiny neboli ani len pripravené na zavedenie Kjótskeho protokolu. Pochybujem preto o tom, či sa po konferencii v Kodani vôbec niečo zmení. Pochybný je aj účel obchodovania s certifikátmi. Míňajú sa naň milióny, pričom skutočné alternatívy, ako je napríklad obnoviteľná energia, sa odbíjajú za haliere. Rozhodne to nesmie viesť k tomu, aby sa presadili jadrové elektrárne ako alternatíva, ktorá je v súlade so záväzkami Kjótskeho protokolu.

Druhá naliehavá kríza, inými slovami dotačné preteky v súvislosti s krachujúcim výrobcom automobilov Opel sú rovnako vypätou záležitosťou. Náznaky, ako napríklad pokles množstva objednávok, nebral nikto dosť vážne a EÚ pravdepodobne prispela k úpadku kedysi prekvitajúceho priemyslu vďaka obrovskému počtu nariadení. Z tohto si musíme zobrať ponaučenie, že v budúcnosti jej nutné stanoviť základné podmienky, ktoré možno plánovať a predpovedať pre všetky odvetvia priemyslu. Kým nebudeme mať fungujúce a plne rozvinuté predstavy, je nezodpovedné vyhadzovať na tento problém miliardy eur z peňazí európskych daňových poplatníkov. Je dôležité, aby sme zabezpečili aspoň to, že tieto peniaze nepôjdu Spojeným štátom. Okrem toho je nutné, aby sa zaviedli pravidlá splácania.

Ak už nič iné, tak by malo byť možné položiť základy na dokončenie „transparentného“ európskeho občana na ďalšom stretnutí. Štokholmský program poskytuje ľuďom menej práv a nie viac, pretože nemajú kontrolu nad spôsobom, ako sa údaje použijú. Niet ani známky konca monitorovania cestujúcich, kontroverzná otázka ochrany údajov sa ešte nevyriešila a ak chceme zaviesť európsky azylový systém, mali by sme podľa mňa uplatniť tie najprísnejšie kritériá, ako napríklad tie, ktoré sa používajú v Dánsku.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predseda, ďakujem vedúcim predstaviteľom skupín za ich veľmi inšpiratívne príspevky. Zdá sa, že rovnako ako švédske predsedníctvo, tak aj drvivá väčšina, hoci nie všetci, je rada, že sme mohli do dvoch funkcií úspešne vymenovať Hermana Van Rompuya a Catherine Ashtonovú. Obaja prispievajú k súdržnosti, stabilite a zlepšeniu koordinácie v Európskej únii, čo je nevyhnutné, ak máme byť schopní sa zamerať na hlavné problémy, ktoré presahujú šesť mesiacov trvania predsedníctva. Myslím, že je to veľmi dobré.

Ako už povedal pán Schulz, teraz po vymenovaní sa už môžu zamerať na svoje úlohy a my sa môžeme pohnúť ďalej a skončiť s touto rozpravou. Možno keď Lisabonská zmluva 1. decembra nadobudne platnosť, budeme môcť nechať britskú domácu politiku pred dverami tejto rokovacej sály. Európska únia potrebuje pravidlá postavené na moderných základoch a Lisabonská zmluva nám ich poskytne. Budeme lepšie vybavení na riešenie hlavných problémov, ktorým čelíme.

V nasledujúcom období pred európskym samitom sú tu tri hlavné otázky, v ktorých švédske predsedníctvo dúfa v dosiahnutie pokroku spolu s vami a vďaka pomoci Komisie. Otázka klímy, v ktorej sa zo všetkých síl snažíme dosiahnuť ambicióznú politickú dohodu s časovým harmonogramom, aby sa nakoniec stala právne záväznou. S výsledkami konferencie v Kodani a s tým, čo bude nasledovať, budeme musieť žiť dlho. Naše spoločnosti musíme premeniť postupne tak, aby sa stali klimaticky inteligentnejšími.

Čo sa týka hospodárskych otázok, i napriek tomu, že situácia na finančných trhoch vyzerá optimistickejšie, čelíme vysokej miere nezamestnanosti v mnohých krajinách, a to bude charakteristickou črtou našich hospodárstiev v mnohých nasledujúcich rokoch.

V súvislosti s otázkami pána Verhofstadta týkajúcimi sa dohľadu som rada, že v tejto záležitosti predsa len dosahujeme pokrok. Až doteraz sme mali problém s finančným dohľadom, a to taký, že sa dohľad príliš veľmi zameriaval na jednotlivé spoločnosti a príliš málo na finančný systém ako celok. Nefungovala ani spolupráca medzi rôznymi dozornými orgánmi. S novými fungujúcimi európskymi dozornými orgánmi budeme schopní tento problém vyriešiť. Budú mať komplexný pohľad a posilnenú spoluprácu. Budú sa tiež, samozrejme, zodpovedať Rade a Európskemu parlamentu. Ďalšie podrobnosti tejto záležitosti sa budú preberať na stretnutí Ecofin 2. decembra, kde, dúfam, dosiahneme ďalší pokrok.

Nakoniec, čo sa týka Štokholmského programu: toto je veľmi dôležité rozhodnutie, s ktorým tiež budeme musieť žiť počas nasledujúceho dlhého obdobia a na ktoré bude mať Európsky parlament v budúcnosti veľmi veľký vplyv. Ako už povedali mnohí z vás, je to otázka nájdania riešení hrozných problémov, ktorým čelíme v súvislosti s cezhraničnou trestnou činnosťou, nezákonným obchodovaním a hrozbou terorizmu, a jeho vyvážením s politikou, ktorá dáva občanov do stredobodu záujmu a zabezpečí, aby bola rešpektované súkromie jednotlivca.

Dúfam, že dokážeme vytvoriť dlhodobý program na riešenie týchto otázok v rámci Štokholmského programu. Tieto tri záležitosti spolu s niekoľkými ďalšími sú prioritami švédskeho predsedníctva a s veľkou radosťou

dúfam, že sa nám ich podarí dotiahnuť v decembri do úspešného konca. Veľká vďaka. Na konci tejto rozpravy budem mať, samozrejme, príspevok znovu.

José Manuel Barroso, *predseda Komisie*. – Vážený pán predseda, táto istá záležitosť sa týkala programu SWIFT a chcel by som objasniť pozíciu v tejto veci, pretože si myslím, že je to nesmierne dôležité. Súvisí to aj so Štokholmským programom.

Program SWIFT je pravdaže veľmi cenný nástroj pre členské štáty v ich boji proti terorizmu. Umožnil orgánom členských štátov predísť teroristickým útokom v Európe. Nehovoríme o teoretických prípadoch. Hovoríme o skutočných prípadoch.

Návrh dohody medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi, o ktorej sa v súčasnosti diskutuje, je dočasnou dohodou s maximálnou dĺžkou platnosti 12 mesiacov. Potrebujeme ju ako zákonnú náhradu za existujúcu dohodu po presunutí archivácie údajov mimo Spojených štátov.

Ak sa dočasná dohoda prijme do 1. decembra a zmení sa právny základ, vyhneme sa medzere v bezpečnosti a vážnemu úderu vzťahom medzi Európskou úniou a USA.

Na nedávnom stretnutí, ktoré sme mali a ktorého sa zúčastnili Európska únia a prezident Obama, predložil pán prezident ako prvú otázku spolupráce medzi Spojenými štátmi a Európou v boji proti terorizmu. Poskytol nám názvy konkrétnych európskych krajín, ktoré prednedávnom unikli pred teroristickými útokmi vďaka našej vzájomnej spolupráci v tejto záležitosti.

Môžem vám o tom poskytnúť údaje, ak chcete. Viac ako 5 450 prípadov patriacich do Programu na sledovanie financovania terorizmu doteraz prešlo na európske vlády s viac ako 100 novými vygenerovanými stopami, ktoré boli poskytnuté európskym krajinám od januára do septembra tohto roku.

Môžem uviesť konkrétne príklady. Tieto informácie predstavovali značnú pomoc európskym vládam počas vyšetrovania tajného plánu útoku na zámorské lety medzi Spojeným kráľovstvom a Spojenými štátmi, ktorý zosnovala al-Káida.

V polovici septembra 2009 boli usvedčení traja jednotlivci a každý z nich bol odsúdený na minimálne 30 rokov väzenia. Začiatkom roka 2009 sa tento systém použil na identifikovanie finančnej činnosti príslušníka európskej odnože al-Káidy, ktorý sa zúčastnil plánovania údajného útoku na lietadlo. Táto informácia bola poskytnutá vládam Európy a Blízkeho východu.

V lete 2007 bol použitý tento istý systém na identifikovanie finančných činností členov Únie islamského džihádu pochádzajúcich z Nemecka. Tieto informácie prispeli k vyšetrovaniu a nakoniec aj zatknutiu členov Únie islamského džihádu, ktorí tajne plánovali útoky na rôznych miestach v Nemecku. Nakoniec sa k týmto činnostiam priznali.

Takže tento systém už zachránil mnoho životov, a to nielen v Európe. Hovoríme o mimoriadne závažnej veci. Plne súhlasím s tým, aby celý boj proti terorizmu prebiehal pri plnom rešpektovaní základných práv a záruk našich otvorených a slobodných spoločností. Ako prví na svete sme prezidentovi Bushovi povedali, že musí zatvoriť Guantánamo – my Európania. A za tým si stojíme. Zároveň sa musíme postarať o to, aby sme zostali jednoť a odhodlaní v boji proti terorizmu.

Preto vás chcem čo najviac uistiť, že vám poskytneme nový mandát na základe novej Lisabonskej zmluvy presne na riešenie tejto otázky, v rámci ktorého bude mať Európsky parlament plnú právomoc.

Takže začiatkom roka 2010 predstavíme nový základ, ktorý, samozrejme, ponúkne Parlamentu v súlade s Lisabonskou zmluvou všetku kapacitu na konanie v tejto veci, pretože chceme tiež, aby bol Parlament na čele tohto boja proti terorizmu a boja za bezpečnosť a aby boli, samozrejme, dodržané naše základné práva a právne záruky.

Nakoniec, keďže toľkí z vás vystúpili – a ja vám ďakujem za pripomienky – v otázke rodovej rovnováhy, ktorá je pre mňa taká dôležitá, ako aj pre Komisiu a európske inštitúcie, dovoľte mi upozorniť na skutočnosť, že dnes je desiate výročie medzinárodného dňa za odstránenie násilia páchaného na ženách. Myslím si, že aj toto je program, v ktorom musíme niečo v Európe urobiť. V Európe je, bohužiaľ, ešte stále veľa prípadov žien postihnutých útokmi svojich partnerov alebo bývalých partnerov. Rád by som využil túto príležitosť a preukázal náš záväzok v súvislosti s týmto dôležitým programom, ktorý sa tiež nachádza v našej európskej spoločnosti.

Mario Mauro (PPE). – (IT) Vážený pán predseda, dámy a páni, keď medzinárodná tlač komentovala menovania do funkcií na začiatku obdobia novej Európskej únie, veľmi často použila výrazy ako „kandidáti, ktorí nie sú schopní túto prácu zvládnuť“ alebo „neuspokojiví kandidáti“.

Rád by som sa postavil proti tomuto trendu. Pán Verhofstadt nikdy nepovedal pravdivejšie slová ako vtedy, keď povedal, že na pohár sa môžeme pozeráť ako na poloplný alebo poloprázdny. Premýšľam preto nad tým, aký dôvod mala Rada na to, aby si zvolila týchto ľudí. Som presvedčený, že tento dôvod bol v záujme Spoločenstva. Pokúsím sa vysvetliť, čo tým myslím. Zvolenie odchádzajúceho člena Európskej komisie za európskeho ministra zahraničných vecí vyslala jasný odkaz. Hovorí o tom, že zámerom je vykonávať zahraničnú politiku Spoločenstva a nie zahraničnú politiku, ktorá sa pridáva filozofie niektorého konkrétneho národa. Pokiaľ ide o mňa, novinkou preto nie je to, že pani Ashtonová je Britka, ale to, že pochádza z Komisie. Inými slovami, prijala prístup Spoločenstva k záležitostiam zahraničnej politiky, ktorý nie je prepojený s názorom konkrétneho jedného národa.

Čo sa týka kandidátskej nominácie belgického premiéra, táto bola spochybnená tak, že ho porovnávali s ľuďmi, ktorí sa radi ukazujú na verejnosti. Som presvedčený, že od predsedu Európskej rady, ktorý bude zastávať túto funkciu dva a pol roka, žiadame, aby nevykrikoval hlasnejšie ako iní ani aby nepresadzoval svoju autoritu vo väčšej miere ako ostatní, ale aby presvedčil ostatných hovoriť jednohlasne. Preto verím, že to bola dobrá voľba, keď sme navrhli pána Van Rompuya.

Musí nás poháňať prístup Spoločenstva, pretože ak skutočne chceme budovať Európu, je správne, aby sme si vybrali týchto ľudí na základe tohto kritéria. Budeme môcť pozorovať efektívnosť a účinnosť tejto voľby, keď ich uvidíme konať. Vyzývam však všetkých, aby výrazne podporili ich prácu, pretože v opačnom prípade by sme skutočne premrhali najlepšiu príležitosť v živote.

PRESEDÁ: PÁN PITTELLA

podpredseda

Juan Fernando López Aguilar (S&D). – (ES) Vážený pán predsedajúci, včera som sa ujal slova počas plenárneho zasadnutia, aby som vyzdvihol význam Štokholmského programu, ktorý je na programe počas zasadnutia Európskej rady 10. decembra. Mojmým dôvodom bolo upozorniť na jeho obsah a hlavne požiadať o čo najrozsiahljšiu parlamentnú podporu s cieľom posunúť dopredu správu, ktorú navrhli tri výbory pracujúce spolu. Hovorím o Výbore pre právne veci, Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výbore pre ústavné veci. Včera som sa preto zameril na dôležitosť vytvorenia Európy pre občanov, ako aj trh.

Myslím, že teraz je ten pravý čas na zdôraznenie významu tejto záležitosti z ústavného hľadiska, záležitosti, ktorá je na programe zasadnutia Európskej rady 10. a 11. decembra. Koniec koncov, Parlament bude posilnený v súlade s Lisabonskou zmluvou.

Parlament bude posilnený hlavne v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a prostredníctvom rozvoja akčného plánu, ktorý sa má prijať počas španielskeho predsedníctva. Je to preto, lebo takáto spolupráca sa požaduje v súlade s článkom 17 Zmluvy o Európskej únii a článkom 295 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Na základe týchto článkov sa od nás žiada, aby sme sa zapájali do medziinštitucionálnej spolupráce a dosiahli dohodu o medziinštitucionálnej spolupráci s cieľom spoločne vybudovať stratégiu na zavedenie Lisabonskej zmluvy. Okrem toho sa od nás požaduje, aby sme to urobili v súlade so zásadami čo najväčšej transparentnosti, subsidiarity a spolupráce s národnými parlamentmi. Národné parlamenty sa budú preto zapájať do rozvoja lisabonskej stratégie.

Znamená to, že budeme musieť pracovať oveľa usilovnejšie. Život pre nás nebude ľahší. Stane sa naopak komplikovanejším. Budeme tiež nútení vziať si na starosť hodnotiaci proces, aby sme sa zo skúseností poučili. Hlavným cieľom tejto úlohy bude zaistenie súladu s európskym modelom a so základnými právami. Európsky parlament sa bude musieť tiež viac zapájať v súvislosti s ochranou údajov. Mám tým na mysli nadväznosť na dohodu SWIFT, o ktorej sa už dnes hovorilo a ktorá je taká dôležitá v súvislosti s naším dvojstranným vzťahom so Spojenými štátmi.

Najvýznamnejšie je však to, že sa Európsky parlament zapojí do hodnotenia a sledovania výkonu agentúr v rámci inštitucionálnej štruktúry Európy. Hovorím o Europole, Európskom podpornom úrade pre azyl, Eurojuste a Frontexe.

Pre všetky tieto dôvody by som chcel, aby program Európskej rady odrážal význam posilnenia záväzku konať a pracovať spolu s Európskym parlamentom, a to hlavne v súvislosti s prípravou a následným sledovaním akčného plánu počas nasledujúcich šiestich mesiacov španielskeho predsedníctva.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dokázali sme to – Lisabonská zmluva nadobudla platnosť. Rád by som poďakoval Cecilii Malmströmovej, švédskemu predsedníctvu a celému tímu, všetci pracovali veľmi usilovne. Ide o veľký úspech.

V tejto súvislosti by som rád v krátkosti hovoril o dvoch záležitostiach, ktoré boli súčasťou témy tejto rozpravy. Prvou záležitosťou je predseda Rady. Pán Barroso, práve ste povedali, že chcete úzko spolupracovať s Hermanom Van Rompuyom. Myslím, že je to veľmi dobrý nápad. Je správne, že budete spolupracovať s Radou. Rád by som však dosť jasne povedal jednu vec. Predseda Rady sa nezodpovedá Európskemu parlamentu ani žiadnemu inému parlamentu. Znamená to, že vo svojej úlohe predsedu Komisie ste zákonnou demokratickou inštitúciou a zákonným demokratickým predsedom Európy. Z tohto dôvodu v každom prípade úzko spolupracujte, ale postarajte sa o to, aby ste sedeli vpredu a tandem viedli vy.

Mojou druhou pripomienkou je to, že zástupca Rady povedal, že Cathy Ashtonová začne 1. decembra 2009 zastávať tak funkciu vysokej predstaviteľky, ako aj podpredsedníčky Komisie. Po prvé, je to iba jedna funkcia – vysoká predstaviteľka, podpredsedníčka Komisie – a po druhé, nemôže prevziať funkciu bez súhlasu Parlamentu. Od 1. decembra je prvá Komisia pána Barrosa v akejsi zákonnej zemi nikoho od ukončenia platnosti Zmluvy z Nice do nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy. Cathy Ashtonová prevezme funkciu úplne až po tom, čo dostane súhlas Parlamentu na konci januára 2010.

Ešte posledné slovo o kultúre vedenia rozpráv v tomto Parlamente. Stačí, aby sme si vypočuli pána Faragea. Ak sa on a jeho strana vôbec niekedy dostanú do vlády v Spojenom kráľovstve, Briti by si naozaj začali vážiť slobodu usadiť sa v Európskej únii, pretože by sa obrovský počet z nich presťahoval do Francúzska, Nemecka, Španielska, Talianska a Portugalska, pán Barroso.

Jill Evans (Verts/ALE). – Vážený pán predsedajúci, zasadnutie Rady sa bude konať menej ako dva týždne po tom, ako Lisabonská zmluva nadobudne platnosť. Ako povedal pán minister, prešli sme dlhým a náročným procesom, aby sme sa dostali až sem. Mnohí z nás však majú pocit, že sme premrhali rozhodujúcu príležitosť. Ešte stále chýba prepojenie – nevyhnutný demokratický prvok vo vzťahu medzi EÚ a občanmi Európy, a to vláda na regionálnej alebo na nižšej ako štátnej úrovni.

Mnohí voliči sa domnievajú, že Európa je taká vzdialená ako vždy. Toto musíme naliehavo riešiť. Nie všetci z nás mali referendum a príležitosť vyjadriť svoj názor na budúci vývoj Európy. V celej EÚ sa však dejú veci, ktoré majú priamy vplyv na našu prácu súvisiacu s vyrovnávaním sa s problémami a otázkami politiky, o ktorých sa už hovorilo – zamestnanosť, sociálne práva, hospodárske riadenie, boj proti terorizmu, mier a spravodlivosť – som hrdý, že môžem zhodou náhod hovoriť ako predsedníčka Kampane za jadrové odzbrojenie vo Walese.

Do samitu v Kodani, najväčšej výzvy zo všetkých, zostáva už iba niekoľko týždňov. Na miestnej a regionálnej úrovni sa zavedie až 80 % politík na prispôbenie sa zmene klímy a jej zmiernenie. Mnohé regionálne vlády, ako aj vláda vo Walese, stoja na čele procesu prijímania radikálnych politík na boj proti zmene klímy. Tu sa plnia akékoľvek dosiahnuté medzinárodné dohody. Preto sa musíme dívať až za úroveň členských štátov smerom k národom Európy.

V nedeľu 13. decembra sa vo viac ako 150 katalánskych obciach koná referendum o nezávislosti Španielska. Aká je na to reakcia EÚ? Bude to na programe Rady? Mám o tom veľké pochyby, ale malo by to tam byť. Európa sa mení a dúfam, že nový predseda si to uvedomí a bude na to reagovať.

Peter van Dalen (ECR). – (NL) V prvom rade by som chcel vyjadriť svoj obdiv švédskemu predsedníctvu za úsilie, ktoré vynaložilo za posledných pár mesiacov. Zaslúži si osobitné uznanie za spôsob, akým poskladalo Rubikovu kocku v súvislosti s vymenovaním pána Van Rompuya a pani Ashtonovej.

S týmto vymenovaním som veľmi spokojný, pretože pán Van Rompuy už povedal, že jeho osobné názory sú úplne nepodstatné. Jeho slová sú svedectvom múdrosti a dobrého zmyslu pre porozumenie. Pánovi Van Rompuyovi blahoželám k tomuto realistickému prístupu k európskym otázkam a budem mu to v budúcnosti neustále pripomínať bez ohľadu na to, či bude toto pripomínanie očakávať alebo či bude potrebné.

Bohužiaľ, počul som aj vyjadrenia nesúhlasu od tých, čo sa boja, že prvý stály predseda Rady nemá dostatočné schopnosti na výkon tejto práce. Očividne niektorí z nich dúfali, že to bude nejaký európsky superman.

Rozhodne mám odlišný názor a prvé vyjadrenia pána Van Rompuya ma upokojili. Nikdy nenaznačil, že sa chce stať takýmto európskym supermanom.

Pán predsedajúci, hlavy európskych vlád budú musieť byť na nasledujúcom zasadnutí Rady puntičkárski v súvislosti s kodanskou stratégiou, aby boli schopní dosiahnuť čo najlepší výsledok. Prajem pánovi predsedovi Van Rompuyovi a pánovi Bildtovi, úradujúcemu predsedovi Rady, veľa technických úspechov v tejto veľmi dôležitej úlohe. Okrem toho želim vám všetkým pozitívny a predovšetkým pokrokový výsledok.

Takis Hatzigeorgiou (GUE/NGL). – (EL) Vážený pán predsedajúci, nasledujúce zasadnutie Rady bude čeliť veľkej otázke, a to otázke rozširovania. Keď už hovoríme o rozširovaní, predpokladáme, že Turecko je v tejto rozprave dlhou kapitolou. Tak Cyprus, ako aj naša strana – a chcem to povedať pred Európskym parlamentom veľmi jasne – sú rozhodne za pristúpenie Turecka k Európskej únii. Nebudeme sa však otravovať opakovaním, že toto pristúpenie sa neuskutoční, ak sa Turecku nepodarí splniť všetky záväzky, ktoré sľúbilo Cypru a Európskej únii, ako to urobili všetky ostatné krajiny.

Na Cypre sa začínajú dialógy medzi dvomi vedúcimi predstaviteľmi. Ak sa dosiahne riešenie, bude to symbolom víťazstva pre celú Európsku úniu. Toto víťazstvo povzbudí Európsku úniu pri zaujímaní svojho miesta v modernom svete. Musíme však znovu zväziť skutočnosť, a to, že 40 000 tureckých vojakov okupuje polovicu územia Cypru a údajne chráni 80 000 tureckých Cyperečanov. Znamená to, že dvaja tureckí vojaci stoja pred domom každého tureckého Cyperečana. Nepoznám žiadneho poslanca Európskeho parlamentu s takou ochrankou. Takže hovoríme o izolácii tureckých Cyperečanov a sme verejne za odstránenie izolácie tureckých Cyperečanov okupujúcou armádou.

Na záver by som rád zdôraznil, že hoci Cyprus podporuje pristúpenie Turecka, nemôže súhlasiť s otvorením kapitoly o energetike, pokiaľ Turecko nespĺni svoje záväzky voči Európskej únii a Cypru a neodstráni prekážky, ktoré kladie do cesty Cyperskej republike v jej úsilí rozšíriť svoj hospodársky priestor.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) V súlade s Lisabonskou zmluvou boli len prednedávnom urobené dve významné personálne rozhodnutia. Európska únia má v súčasnosti stáleho predsedu a vysokú predstaviteľku pre zahraničné veci. Tlmočia nám tieto personálne rozhodnutia dôležitý odkaz? Samozrejme, že áno. V tejto rokovacej sále hovoríme veľa o rovnováhe, ktorá existuje medzi Európskou komisiou, Radou a Parlamentom. Podľa mňa je tam nerovnováha, pretože vláda EÚ, teda Komisia, má monopol na iniciovanie právnych predpisov. V niektorých prípadoch koná takmer ako sudca. Riadi hlavnú silu, zatiaľ čo my v Parlamente pridáme pečiatku demokracie. Lisabonská zmluva nešpecifikuje povinnosti stáleho predsedu. Evidentne to závisí od toho, do akej miery je charizmatická a odhodlaná osoba, ktorá skončí v tejto funkcii. Rozhodnutie si môžeme vykladať tak, že moc a kontrola by mali zostať – vašimi slovami – Komisii, ktorá zastupuje nadnárodný spoločný záujem. My však hovoríme, že zostali v rukách hlavy ríše, ktorá centrálné riadi životy 500 miliónov ľudí.

Na druhej strane by bolo tiež veľmi dôležité, aby sme zaistili, že budeme konať rozhodne, keď pôjde o našu vlastnú úlohu, keď budeme hovoriť o konferencii o zmene klímy. Toto však znamená urobiť rázny krok proti Spojeným štátom. Som si takmer istý, že predseda Barroso práve odskočil preto, aby si mohol v tejto veci zatelefonovať.

Marietta Giannakou (PPE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, je dôležité, že Lisabonská zmluva konečne nadobudla platnosť. Samozrejme, európski občania sa desať rokov prizerali, ako sa Európskej únii nedarí nájsť spôsob, ako zabezpečiť, aby inštitúcie pracovali efektívne po rozšírení a pristúpení dvanástich nových členských štátov. Dnes sa však veci zmenili. Máme predsedu Rady – a všetci nás presviedčajú, že je to osoba, ktorá sa bude usilovať o súhlas a dohodu – a máme aj vysokú predstaviteľku pre zahraničnú politiku.

Komentovanie *ex ante* toho, či sú alebo nie sú vhodné v porovnaní s tými, ktorých mená sa predtým omieľali, alebo v porovnaní s tými, ktorí sa údajne špecializovali na tieto záležitosti, je bezvýznamné. Dôležitý je spôsob, akým sa bude táto zmluva uplatňovať. Nesmierne významná je tu spolupráca medzi Európskou komisiou a Európskym parlamentom. Úloha Parlamentu sa posilnila, ale aby sa posilnila v samej podstate a aby to európski občania pochopili, Európska komisia musí nevyhnutne klásť otázky, keďže má v Európskej rade iniciatívu.

Rada vraj bude fungovať rýchlejšie, keďže už viac nebude pracovať ako predtým pod predsedníctvami členských štátov. Vlády nebudú mať príležitosť manipulovať zasadnutia Rady, aby mohli tvrdiť, že všetko dobré pochádza od vlád a všetko zlé a poburujúce pochádza z Bruselu.

Samozrejme, že na decembrovom zasadnutí Rady zaznejú otázky o rozširovaní, avšak ani minister, ani predseda Komisie nám neposkytli žiadne podrobnosti. Hovorili s nami iba vo všeobecnosti o iných záležitostiach. Je pravda, že rozšírenie EÚ o krajiny západného Balkánu a Turecko na základe návrhov Európskej komisie musí čeliť mnohým pochybnostiam a otázkam i napriek cieľu začleniť tieto krajiny do Európskej únie.

Catherine Trautmann (S&D). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, vo štvrtok vymenovala Európska únia pána Van Rompuya za svojho prvého stáleho predsedu Rady a pani Ashtonovú za osobu zodpovednú za európsku diplomaciu. Dámy a páni, chcela som sa vrátiť k rozprave, ktorá prebieha v našich inštitúciách od oznámenia týchto menovaní.

Podľa mňa je tu okrem otázky mien a funkcií určite ústrednou i otázka štátov. Vysvetlím vám, čo tým myslím. Sme svedkami niečoho, čo by mohlo byť najhoršou nočnou morou tých, ktorí tlmočili ideál Európskeho spoločenstva a svoju túžbu po únii. Vtedy sa verilo, že korene Únie možno nájsť v štátnej legitimitate a jej budúcnosť spočívala v prekračovaní národného sebeckta. Napätie medzi dvomi protichodnými médiami, ktoré môže byť niekedy bolestivé, často vytvorí originálne mechanizmy, ale predovšetkým slúži politickému prístupu, ktorý je na svete jedinečný.

Táto nočná mora, dámy a páni, je predstava Európy, ktorá sa obmedzuje iba na spoločenstvo medzivládnych akvizícií. Ako dnes môžeme vidieť, výsledkom by bolo podozrenie z nedostatočných schopností, dohady o nelegitímnosti a napätie medzi politickými rodinami.

Touto rečou sa nechcem vracaf k vyslovovaniu súdov z čistého zámeru, ako by ste si mohli myslieť. Radšej by som si s vami pripomenula práva a povinnosti nás ako poslancov Európskeho parlamentu. Našou úlohou je pýtať sa na nezrozumiteľné handrkovanie, ktoré obklopuje menovania do funkcií, ktoré vyplynulo z Lisabonskej zmluvy. Našou povinnosťou v budúcnosti je donútiť Radu, aby ukončila túto nedemokratickú a zastaranú metódu súvisiacu s menovaním do funkcií, ktorá podporuje myšlienku, že Európa je ochránená pred národmi.

Musíme použiť všetky naše nové parlamentné práva na ovplyvnenie politik, ktoré budú viesť k tomu, že budeme mať zaručené nové právomoci v súlade s Lisabonskou zmluvou.

Parlament, ktorý sa nachádza medzi oslabenou Komisiou a posilneným medzivládnym stredom, sa musí stať inštitucionálnym rovnovážnym bodom. Dúfam, že podpredsedovia Komisie sa v tejto záležitosti podrobia rovnakému vypočúvaniu zo strany Európskeho parlamentu ako ostatní komisári. Samozrejme, že máme právo na vykonanie tohto procesu, zmluvy nám ho udeľujú. Tiež podporujem návrh pani Harmsovej, ktorá navrhla stretnutie nového predsedu s celými skupinami.

Máme za úlohu odštartovať európsku integráciu, ktorá je vo vážne zlom stave. Nikto nemôže opodstatnene chcieť, aby zlyhali mandáty, ktoré sme zverili pánovi Van Rompuyovi a pani Ashtonovej. Najmä pani Ashtonovej prajem veľa úspechov, pretože som hrdá, že na miesto vysokej predstaviteľky bola vymenovaná žena.

Marielle De Sarnez (ALDE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, v prvom rade ďakujem švédskemu predsedníctvu, že nás koncom roka opúšťa s tým najlepším zo seba. To je dobrá správa pre Komisiu a tiež dobrá správa pre náš Parlament.

Na základe toho by som sa chcela venovať niekoľkým bodom. Po prvé je to otázka menovania do funkcií. Nesnažím sa spochybniť otázku ľudí, ale otázku postupov. Okrem toho naozaj dúfam, že to prebehne takto naposledy. Európania očakávali transparentnú, demokratickú a zrozumiteľnú rozpravu a to, čo v podstate dostali, boli nejasné rokovania na poslednú chvíľu, ktoré sa konali za zatvorenými dvermi Európskej rady. Toto sa nesmie opakovať. Som presvedčená, že navrhovanie nových postupov a nových pravidiel bude závisieť v budúcnosti od nášho Parlamentu.

Pokiaľ ide o zmenu klímy, želim si, aby po konferencii v Kodani Únia hovorila jednohlasne a konala spoločne bez ohľadu na to, aký bude rozsah záverov tejto konferencie. Posuňme sa ďalej! Dajme si za cieľ momentálne zníženie emisií skleníkových plynov o 30 %! Keď hovorím „momentálne“, znamená to, že jedného dňa bude nakoniec nevyhnutné, aby sa predniesla otázka výnimiek a obchodovania s emisiami. Posuňme sa dopredu a urobme znovu pevný finančný záväzok smerom k rozvojovým krajinám. Dlíme im to.

Nakoniec, čo sa týka hospodárskej a sociálnej situácie, musíme pracovať na vytvorení nového hospodárskeho modelu, ktorý dá prednosť zamestnanosti, sociálnemu pokroku a dlhodobému hľadisku, inými slovami udržateľnosti vo všetkých jej podobách. Potrebujeme preto dohľad a reguláciu, politiku, ktorá je výhodnejšia

pre malé a stredné podniky, a spoločné zmýšľanie o daňovom systéme, ktorý uprednostňuje dlhodobé hľadisko pred krátkodobým.

Gerald Häfner (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, aké postavenie máme teraz v Európe pred týmto samitom? Podľa niektorých príspevkov sa zdá, že by bolo všetko v poriadku, keby sme jednoducho mali dostatok komisárov z radov sociálnych demokratov alebo liberálov – áno, pán Schulz. Myslím si, že je to chyba. Všetko bude v poriadku, keď sa dohodneme v súvislosti s hlavnými úlohami, ktorým Európa čelí.

V Európe sme pred 20 rokmi zbúrali železnú oponu a pripisujem veľký význam tomu, že to boli ľudia, občania, ktorí to dosiahli a nie ozbrojené sily, vlády alebo tajné služby. Verím, že aj v budúcnosti budeme môcť budovať Európu iba spolu s občanmi.

Po druhé, sú tu ďalšie múry, ktoré treba zbúrať vrátane tých v našich hlavách. Napríklad, mnohí ľudia sa ešte stále domnievajú, že môžu proti sebe postaviť slobodu a bezpečnosť, hoci vieme, že sloboda je účinná len vtedy, keď ju chránime. Táto ochrana však nesmie ísť na úkor našich základných práv a viesť k vytvoreniu dozorného štátu, ak berieme do úvahy napríklad dohodu SWIFT a ostatné otázky.

Mnohí ľudia tiež veria, že Európu možno postaviť proti demokracii. Z dlhodobého hľadiska však môže byť úspešná iba demokratická Európa. Mnohí ľudia sa domnievajú, že ekológia a hospodárstvo sú dva protichodné pojmy, pritom jediný spôsob, ako zaistiť dlhodobú prosperitu, je vybudovať ekologické hospodárstvo.

Nakoniec by som chcel povedať jednu vec. Sme momentálne pred konferenciou v Štokholme a ak neurobíme všetko možné bez ohľadu na náklady – a mnohí ľudia sú ochotní minúť stovky miliónov na záchranu bánk, ale skúpi, pokiaľ ide o klímu – ak nebudeme konať rýchlo a dôsledne, potom to, čo pre mňa platí teraz ako pre rečníka, bude platiť aj pre ľudské pokolenie. Jeho čas vyprší.

Roberts Zile (ECR). – (LV) Ďakujem, pán predsedajúci. Minulý týždeň zažila európska spoločnosť dve udalosti. Futbalová spoločnosť bola svedkom toho, ako rozhodca vybral tím, ktorý sa zúčastní finále Svetového pohára. Nikto zo spoločnosti však nechápe, ako a prečo vybrali určití arbitri majstrov do európskych funkcií. Ak sa však niekto spýta, komu zavolá obyvateľ Bieleho domu alebo Kremľa v budúcnosti, odpoveď je, že zavolajú tým istým ľuďom, čo minule. Pokiaľ ide o opatrenia z decembrového zasadnutia Rady, vzhľadom na hospodársku, finančnú a ekologickú situáciu žiadam švédske predsedníctvo, aby v tejto súvislosti nezabúdalo na dobre známu situáciu pobaltských štátov. Vzhľadom na agresívne investície do týchto krajín boli tieto nútené naliehavo dodržiavať kurz svojich národných mien voči euru, ktorý bol striktný a ohľaduplný voči investorom. V praxi to znamená znehodnotenie ich hospodárstiev, a tak sa pobaltské národy stávajú majstrami v nezamestnanosti, pričom ich demografická spoločnosť krváca na smrť. O akej európskej solidarite môžeme rozprávať svojim občanom, ak ich sociálna a ekonomická situácia je ešte ďalej za európskym priemerom ako pred ich vstupom do Európskej únie?

Andrey Kovatchev (PPE). – (BG) Nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy by malo priniesť väčšiu transparentnosť, väčšiu demokraciu a väčšiu efektívnosť rozhodovacieho procesu. Ako sme si však všetci dobre vedomí, efektívnosť a demokracia nejdú vždy rovnakým smerom, hlavne vtedy, keď chýba koordinácia medzi inštitúciami a vzťahmi s občanmi. Niet pochyb, že je to demokratickejšie, ak nájdeme vhodný spôsob na to, aby sa európski občania zapojili do voľby predsedu Rady. Európska únia sa tak bude môcť dostať bližšie k svojim občanom. Myslím si, že to bude úloha do budúcnosti. I napriek tomuto všetkému prajem vymenovanému predsedovi a vysokej predstaviteľke veľa úspechov.

Pokiaľ ide o nasledujúce zasadnutie Rady 10. a 11. decembra, do veľkej miery dúfam, že sa na ňom príjme ambiciózný program inštitucionálnych vecí týkajúcich sa Lisabonskej zmluvy. Mám na mysli Európsku službu pre vonkajšiu činnosť. Musia nám byť jednoznačne vysvetlené jej zloženie, právne postavenie a právomoci. V tomto zmysle hlasuje náš Parlament o svojej pozícii v súvislosti so správou pána Broka. Tiež očakávam, že od Rady dostanem jasné vysvetlenie výsledkov koordinovaných stratégií, ktoré boli použité a navrhnuté na vyvolanie krízy vrátane balíka hospodárskych a finančných opatrení. Rád by som poznal predovšetkým názor Rady na budúce európske orgány pre finančný dohľad, ktoré by mali v budúcnosti znížiť riziko finančných priestupkov, ktoré v podstate prispeli k súčasnej kríze.

Ďalšia dôležitá záležitosť, o ktorej očakávam, že Rada rozhodne, je napríklad jednotná stratégia po Lisabonskej zmluve. Počuli sme, že má byť prijatá v marci 2010. Dúfam, že Parlament bude v tejto stratégii zohrávať aktívnu úlohu. Občania Európy musia byť stredobodom tejto stratégie. Poskytovanie pracovných miest prostredníctvom investícií, výskumu, inovácií, ekologických technológií a ekologickej účinnosti musí byť činiteľom, ktorý prispieva k udržateľnému hospodárskemu rozvoju a nie naopak. Čo sa týka Štokholmského

programu, bol by som aj ja rád, keby sa rozšíril schengenský priestor, samozrejme, aby čo najskôr zahrnul Bulharsko a Rumunsko. Ďakujem a na zasadnutí vám prajem veľa úspechov.

Glenis Willmott (S&D). – Vážený pán predsedajúci, v prvom rade, by som rada povedala, že vítam nové menovanie pána Van Rompuya a som nesmierne hrdá, že za prvú vysokú predstaviteľku máme mimoriadne schopnú a talentovanú Britku Cathy Ashtonovú.

Čo sa týka decembrového zasadnutia Rady, tento týždeň sme boli svedkami vplyvu nepriaznivého počasia v Cumbrii na severozápade Anglicka, ktoré prekonal rozsiahle záplavy. Počasie spôsobuje neočakávané ťažkosti nielen v Európe. Nepriaznivé počasie spôsobuje nepredvídanú ľudskú tragédiu na celej našej planéte.

Popieranie je jednoduchá voľba, ale do politiky som nešla, aby som bojovala za jednoduché voľby. Nechcem, aby sa ma deti alebo vnúčence pýtali, prečo som nekonala. V mojom regióne zastupuje konzervatívca Roger Helmer, ktorý opisuje človekom zapríčinenú zmenu klímy ako mýtus. I napriek vyhláseniam vedúceho predstaviteľa toryovcov Davida Camerona, že sú stranou životného prostredia, pán Helmer predstavuje riziko a nespoľahlivosť environmentálnej politiky konzervatívca.

Musíme konať, ale bojovať osamote nepomôže. Musíme konať na všetkých úrovniach, čo zahŕňa zníženie množstva uhlíka, ktorý vyprodukuje, minimálne o 2 %. Podporujem takých ľudí, akým je náš premiér, ktorý prisľúbil znížiť emisie uhlíka do roku 2050 o 80 %. Labouristická vláda v Spojenom kráľovstve chce dohovor, ktorý bude ambiciózny, účinný a spravodlivý, a podporiť najchudobnejšie krajiny, aby znížili emisie a prispôsobili sa zmene klímy.

Akékoľvek dohodnuté financovanie v oblasti klímy musí dopĺňať existujúce ciele rozvojovej pomoci a nesmie pochádzať z existujúcich rozpočtov. Akékoľvek financovanie, na ktorom sa dohodneme v Kodani, sa musí zaoberať zvlášť vplyvmi zmeny klímy na rozvojový svet a nemalo by nahradiť iné cenné zdroje pomoci. Zdá sa, že v súčasnosti je najdôležitejšie krátkodobé financovanie s rýchlym štartom, ale potrebujeme aj dlhodobé záväzky. Môže pán Barroso zaručiť, že prijme finančné záväzky na obdobie po roku 2012, ktoré sa stanú prioritou akejkoľvek kodanskej dohody?

Diana Wallis (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, nachádzame sa na začiatku novej éry a možno by sme si mali položiť tri otázky: kto?, ako? a čo? Otázka „kto?“ bola viac-menej zodpovedaná minulý týždeň a nikoho to nemôže tešiť viac ako mňa. V týždni, ktorý sme začali len s tromi ženami v Komisii, sme skončili s deviatimi.

Niektoré z nich môžem povzbudiť, že poslankyne v oblekoch a kravatách na chvíľu odstúpili, ale o päť rokov sa vrátia, ak sa tento proces nezlepší. Nabudúce by sme mohli uplatniť postup, pri ktorom všetky členské štáty nominujú na kandidátov ženu a muža, aby sme sa nemuseli ponáhľať na poslednú chvíľu.

Presne o tom chcem ešte hovoriť: „ako?“. Tento postup bol netransparentný. Spomínalo sa, že teraz musíme uvažovať o praktických dôsledkoch Lisabonskej zmluvy. Nech je transparentnosť heslom pre naše tri inštitúcie, ktoré by vyjadrovalo spôsob, ako k sebe pristupujeme, a akí sme otvorení k verejnosti. V budúcnosti musí byť transparentnosť najdôležitejšia.

Otázka „čo?“ sa musí zamerať na našich občanov. Nový Štokholmský program je dobrý začiatok, oveľa viac zameraný na občanov ako ktorýkoľvek jeho predchodca, ale musíme naďalej ochraňovať práva našich občanov tým, že im poskytneme ochranu, ale aj zabezpečíme, že každodenný život ľudí v celej Európe bude jednoduchší.

Mirosław Piotrowski (ECR). –(PL) Vážený pán predsedajúci, nasledujúcemu samitu Európskej rady budú ešte stále dominovať nedávne voľby predsedu Rady a šéfky diplomacie EÚ. Pre mnohých bolo prekvapením nielen zvolenie určitých osôb, ale aj chýbajúce jasné vymedzenie ich sfér zodpovednosti. Už dlho nám hovoria, že nová Lisabonská zmluva zlepší prácu EÚ, ale teraz na začiatku sa zdá, že zmluva vyvoláva konflikty v personálnych otázkach. Ani jeden z kandidátov nepredstavil svoj program, na rozdiel napríklad od pána Barrosa, ktorý predstavil svoj program pred svojím zvolením.

Prechádzame do experimentálnej etapy, v ktorej bude veľa závisieť od osobnosti a predstavivosti nových vedúcich predstaviteľov. Môžeme iba dúfať, že zatiaľ čo sa budú zaoberať záležitosťami, ako sú reorganizácia Komisie a cyklické zmeny v prírode, ktoré sú do veľkej miery nezávislé od ľudskej činnosti, budú riešiť aj špecifické problémy občanov EÚ, ako sú hospodárska kríza, pomoc pre najchudobnejšie regióny v EÚ a boj proti terorizmu.

Gunnar Hökmark (PPE). – Vážený pán predsedajúci, myslím si, že potom čo sa Lisabonská zmluva stane realitou, po stretnutí Európskej rady minulý týždeň a nominácii komisárov nastal teraz čas určiť si nové ciele a zamerať sa na nové úlohy, ktoré sú ešte len pred nami.

Jednou z najmarkantnejších výziev je práca po samite v Kodani, ktorá bude rovnako náročná ako práca pred týmto stretnutím a zostane aj naďalej jednou z hlavných úloh Európskej únie a novej Komisie. Mali by sme však tiež vziať do úvahy skutočnosť, že je načase zabudnúť na prežitú koncepciu Východu a Západu, alebo starého a nového v Európe a vnímať Európu ako jeden celok.

Po všetkých tých diskusiách sprevádzajúcich Lisabonskú zmluvu nastal tiež čas vnímať nový silný impulz pre proces rozšírenia.

Bol by som rád, keby sa krajiny ako Chorvátsko a Island uchádzali o poradové číslo 28, musíme však tiež vziať do úvahy krajiny západného Balkánu a, samozrejme, rokovania s Tureckom. Tieto otázky sú teraz pred nami a predstavujú spôsob, ako posilniť Európsku úniu v novom svete, v ktorom potrebujeme zaujať silnú a vedúcu pozíciu v oblasti ideí a hodnôt.

Aktuálnou otázkou je však tiež zaistenie nového budúceho programu pre sociálnu Európu – to znamená pracovných miest, inovácie a prosperity –, pričom jediný prostriedok, akým je to možné dosiahnuť, je zabezpečiť, aby sa Európa po kríze stala konkurencieschopnou ekonomikou zaujímavou popredné postavenie.

Chcel by som tiež zdôrazniť, že v právomoci novej Komisie je zaistiť to, aby neexistoval už žiadny protekcionizmus, aby malé a stredné podniky mohli rásť, vznikáť a rozvíjať svoje aktivity bez prekážok v celej Európe, a aby sme mohli zabezpečiť, že Európa bude dynamickou ekonomikou. A čo je dôležité a hovorím to predsedovi Komisie a všetkým komisárom: musíme zaistiť, aby Európa bola najprv konkurencieschopnou ekonomikou, aby sme potom mohli hovoriť aj o sociálnej Európe.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). –(HU) Vážený pán predsedajúci, pani Wallströmová, ratifikačný proces Lisabonskej zmluvy je za nami a hlavní predstavitelia štátov a vlád zvolili pani komisárku Catherine Ashtonovú za prvú ministerku zahraničných vecí EÚ, hoci to nie je oficiálny titul.

Ďalšou úlohou bude teraz zostavenie diplomatického zboru Európskej únie. Myslím si, že počas zostavovania tohto zboru je dôležité prihliadať na skutočnosť – a žiadam švédske predsedníctvo a najmä pani Ceciliu Malmströmovú, aby zabezpečili, že v diplomatickom zbore sa bude tejto skutočnosti venovať pozornosť –, že nové členské štáty sú v Generálnom riaditeľstve pre vonkajšie vzťahy a Generálnom riaditeľstve pre rozširovanie zastúpené v extrémne nízkej miere. V procese pridelovania národných kvót členským štátom musíme vziať do úvahy fakt, že v týchto dvoch generálnych riaditeľstvách sú nové členské štáty zastúpené v zásade veľmi sporo. Aby diplomatický zbor získal v očiach verejnosti dôveru, musíme venovať pozornosť pomernému zastúpeniu, a preto by tu tiež nemal vznikáť žiadny priestor na diskrimináciu. Je veľmi dôležité, aby v rámci diplomatického zboru boli presadzované princípy pomerného zastúpenia a rovnakého zaobchádzania. Je to v záujme nás všetkých.

Vyzývam Európsku komisiu, ako aj Radu, aby tomuto aspektu venovali mimoriadny záujem. Zo 143 zahraničných zastúpení EÚ iba jediný veľvyslanec pochádza z nového členského štátu. Táto skutočnosť hovorí sama za seba.

Charles Goerens (ALDE). –(FR) Vážený pán predsedajúci, to, čo chcem povedať, sa netýka úradujúceho švédskeho predsedníctva v Rade, ktoré bolo vynikajúce a ktorému by som chcel zablahoželať, ale moje pripomienky sa vzťahujú najmä na celé kolégium Európskej rady.

Čo všetko sme neurobili, len aby sme zachránili Lisabonskú zmluvu? Roky sme bojovali za to, aby sa Európa stala transparentnejšou a efektívnejšou, aby sme ju viac zviditeľnili a priblížili občanom.

Podľa nás je logické, že mimoriadne zasadnutie Európskej rady z 19 novembra 2009 by sa nebolo bývalo spreneverilo princípom Lisabonskej zmluvy vymenovaním predsedu Rady a vysokého predstaviteľa až po tom, čo nová zmluva vstúpila do platnosti. Bojovali sme za túto zmluvu 10 rokov a Rada nechcela počkať 10 dní na uplatnenie nových ustanovení týkajúcich sa obsadenia týchto dvoch postov.

Princípom Lisabonskej zmluvy, za ktorú sme tak ťažko bojovali, by sa nepriečilo ani to, keby bola funkcia predsedu zverená Jeanovi-Claudeovi Junckerovi, lojálnemu európskemu občanovi, výbornému učiteľovi zapálenému za európsky projekt s vynikajúcimi skúsenosťami a odbornými vedomosťami. Len zriedka môžeme stretnúť niekoho, kto v sebe zjednocuje tak veľa a výnimočných schopností. Otázka, ako mohli tieto

neodškriepiteľné kvality predstavovať prekážku pre jeho vymenovanie, ako sa nám v tomto prípade naozaj javí, zostala ešte stále nezodpovedaná. Nie som jediný, kto by rád dostal vysvetlenie tejto záležitosti.

Prejdem teraz od riadneho zasadnutia Európskej rady k jej mimoriadnemu zasadnutiu, keď ani minulé stretnutie vo štvrtok nebolo schopné zakryť zásadný rozdiel medzi medzivládnyimi princípmi a metódami Spoločenstva. Nie som jediný, kto odsudzuje takýto stav vecí. Hoci po referende v Írsku toľko ľudí verilo, že Európa sa prebudila k novému životu, toľko ich aj s útosťou sledovalo nanajvyš nepresvedčivý začiatok nového volebného obdobia Parlamentu.

Už len slovo na záver: zostáva mi len dúfať, že zvolenému predsedovi, ktorého ľudské kvality a politické schopnosti sú dobre známe, sa čo najskôr podarí vdýchnuť Európe nový život, ktorý tak nutne potrebuje.

Simon Busuttil (PPE). –(MT) Naša každodenná pracovná rutina nás niekedy tak pohltí, že ani nedokážeme plnou mierou oceniť historické chvíle, ktoré sa odohrávajú. Nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy je jedným z takýchto okamihov, ktoré vojdú do histórie a o ktorých sa napokon naše deti a budúce generácie budú učiť. Pri takýchto príležitostiach sa však musíme zamyslieť aj nad významom takéhoto historického momentu. Rád by som uviedol dve krátke úvahy.

Po prvé, vďaka tejto zmluve sa teraz konečne skončia podľa mňa zbytočné debaty o európskych inštitúciách a ústave Európskej únie. Namiesto toho sa teraz zlepší naša pozícia a budeme sa tak môcť lepšie postaviť skutočnostiam, s ktorými sa Európa musí zaoberať, ako sú hospodárska situácia, zamestnanosť, zmena klímy a prisťahovalectvo. Toto sú otázky, ktoré podľa našich voličov musíme vyriešiť.

Druhá úvaha sa týka úlohy Parlamentu. Toto je posledný krát, čo sa Parlament stretne na plenárnom zhromaždení s kompetenciami, ktoré doposiaľ mal. Súčasný Parlament sa zrodil pred päťdesiatimi rokmi a jeho členov vymenovávali národné parlamenty. Dnes je to Parlament, ktorý sa o svoju právomoc rozhodovať, schvaľovať a vypracovávať zákony delí s Radou ministrov. Verím, že to povedie k vytvoreniu zákonov Európskej únie, ktoré budú lepšie odrážať záujmy našich občanov. Parlament by sa mal zaviazat chrániť záujmy občanov prostredníctvom prijímaných zákonov.

Predpokladám, že Rada sa na svojom stretnutí na budúci týždeň bude podrobne zaoberať historickým významom tejto chvíle a že budeme spoločne pracovať na vyriešení problémov, s ktorými bojujeme.

Jörg Leichtfried (S&D). –(DE) Vážený pán predsedajúci, vážené dámy a páni, do budúcnosti existuje pre mňa, pre nás všetkých a aj pre celú Európsku úniu len jedna priorita a tou je pracovný trh. Vytváraniu nových a zaisteniu existujúcich pracovných miest musíme venovať oveľa, oveľa viac pozornosti. Táto nanajvyš dôležitá sféra, ktorá môže byť kľúčovým prvkom úspešnej Európy a jej trvalo udržateľného rozvoja, bola podľa môjho názoru v posledných mesiacoch vážne zanedbávaná. Musíme si uvedomiť, že nízka miera nezamestnanosti má pozitívny vplyv na veľa iných oblastí. Uistíme sa, že tento nátlakový prostriedok použijeme na tom správnom mieste.

Okrem toho nechápem mnohých rečníkov v tejto sále, ktorí sa sťažujú, že niektorí európski politici sa pred svojím zvolením netešili celosvetovej popularite. Prečo by mali byť známi? Ako Európania musíme byť dostatočne sebavedomí nielen na to, aby sme povedali, koho si vážime a koho považujeme za vhodného kandidáta, ale aj na to, aby sme potom týchto ľudí zvolili a nerozhodovali sa na základe toho, či iní ľudia týchto kandidátov poznajú alebo nie, alebo či vyhovujú našim partnerom vo svete. Každý iný prístup by bol smiešny rovnako, ako sú smiešne rečnícke vystúpenia mnohých ľudí, ktorí, ak sú vôbec prítomní, sa skrývajú za svoje krikl'áve pestrofarebné zástavy.

Tunne Kelam (PPE). – Vážený pán predsedajúci, vzhľadom na radosť z nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy sa tento advent začína dobre.

Nie je to však len dar od Boha. Musíme sa rozhodne usilovať o to, aby sme náš európsky projekt obohatili o novú pridanú hodnotu. V prvom rade sa teraz spoločnej európskej politike otvára nová cesta. Neexistujú už viac žiadne formálne ospravedlnenia, aby sme sa jej aj naďalej zriekali. Je teraz úlohou Rady začať intenzívnu spoločnú zahraničnú bezpečnostnú a energetickú politiku, ktorá by sa stala úplne dôveryhodnou pre našich partnerov. Jednou z prioritných úloh bude finalizácia jednotného energetického trhu, vytvorenie celoeurópskych sietí zásobovania energiou a uskladňovacích systémov, ako aj implementácia energetickej doložky o solidarite.

Druhý problém má pôvod v hospodárskej kríze. Krajiny mimo eurozóny boli v skutočnosti najviac zasiahnuté dramatickým poklesom investícií a nárastom nezamestnanosti. Stali sa tiež zraniteľnejšími v dôsledku menšej konkurencieschopnosti v porovnaní s členmi eurozóny. Z tohto dôvodu sú dočasné opatrenia EÚ ako

odatočné úverové mechanizmy na podporu malých a stredných podnikov a projektov v oblasti energetiky a infraštruktúry veľmi potrebné. Okrem toho by prechodné zníženie vnútroštátnych požiadaviek na spolufinancovanie mohlo zlepšiť prístup k európskym fondom.

Ako viete, pán predsedajúci, naša krajina, Estónsko, sa rozhodne usiluje o začlenenie do eurozóny do roku 2011. Estónsko má jednu z najnižších mier zahraničného dlhu a podarilo sa mu dostať rozpočtový schodok pod kontrolu. Nedávne uznanie úsilií Estónska, akého sa nám dostalo zo strany Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) a komisára Almunia, je pre nás povzbudením, že sme na správnej ceste.

Zoran Thaler (S&D). – (SL) V decembri sa bude Európska rada venovať veľmi dôležitým otázkam. Bude to prvé stretnutie Rady od ratifikácie Lisabonskej zmluvy a moji poslaneckí kolegovia už spomenuli, aké témy to budú.

Ja osobne by som rád upriamil vašu pozornosť na jednu veľmi dôležitú otázku, ktorá je obvyčajne prehliadaná, ale ktorá sa dotýka stability Európy a Európskej únie ako celku: je to otázka Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko (FYROM).

Pred štyrmi rokmi sa Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko stala kandidátskou krajinou a už 18 rokov prebieha medzi touto republikou a Gréckom, jej južným susedom a dlhoročným členom Európskej únie, prakticky zmrazený konflikt. V podstate by sme mohli teda povedať, že v srdci Európy máme nevyriešený spor.

Tento rok bol pre Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko veľmi úspešný. V roku 2009 dosiahla táto krajina významné pokroky. Dostala pozitívnu správu od Komisie, ktorá vyslovila odporúčenie, aby Rada dala tejto krajine zelenú na začatie rokovaní o plnohodnotnom členstve. 20. decembra dôjde k zrušeniu vízovej povinnosti a pred malou chvíľou boli v Grécku voľby.

Vyzývam zástupcov Rady a Komisie na jednej strane, ako aj členské štáty na strane druhej, aby poskytli svoju podporu premiérom Papandreouovi a Gruevskému, týmto dvom odvážnym mužom, aby napokon našli také riešenie, ktoré by Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko priviedlo do kruhu našej veľkej európskej rodiny.

Andrzej Grzyb (PPE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, na stretnutí Európskej rady 11. a 12. decembra bude zhrnuté úspešné pôsobenie švédskoho predsedníctva. Chcel by som zablahoželať pánovi premiérovi a celej vláde, pretože priviedli do konca veľmi zložitý ratifikačný proces. Ďalej sa začína proces implementácie Lisabonskej zmluvy. Zmluva tiež predpokladá vznik nových inštitúcií, ako sú predseda Európskej rady a vysoký predstaviteľ pre zahraničné veci. Sme si vedomí, že tieto nominácie viedli k diskusiám a sporom vrátane tých v tejto rokovacej sále.

Želáme kandidátom veľa šťastia, ale radi by sme tiež povedali, že ich skutočným testom bude okrem iného kvalita východnej dimenzie európskej politiky a proces zostavenia Európskej služby pre vonkajšiu činnosť. Lutujeme však, že v tomto tíme nie je žiadny zástupca zo strednej a východnej Európy. Myslím, že ďalšia reorganizácia by v budúcnosti túto požiadavku mohla určite splniť.

Na samite o klíme v Kodani má okrem iného prísť k schváleniu ambiciózných cieľov, ktoré si Európska únia stanovila. Touto otázkou sa tiež bude zaoberať Rada na svojom nasledujúcom stretnutí. Predmetom tohto stretnutia bude aj Štokholmský program, ktorý je dôležitý z pohľadu bezpečnosti občanov, ako aj nových ustanovení Lisabonskej zmluvy. Okrem toho všetky otázky súvisia s hospodárskou krízou.

Naše očakávania spojené s uvedením Lisabonskej zmluvy sa týkajú najmä efektívnejšej EÚ, schopnej ďalej sa rozširovať a prinášať výhody ako občanom, tak aj členským štátom. Od Lisabonskej zmluvy ďalej očakávame, že prinesie nový začiatok pre spoločný trh tým, že zmenší priepasť medzi politickou a ekonomickou integráciou. Tiež by sme veľmi uvítali, keby vymenovanie novej Európskej komisie prebiehalo s ohľadom na Európsky parlament a jeho práva, keby bola nová funkcia národných parlamentov uvedená do praxe pri zachovaní zásady subsidiarity a keby prebiehala diskusia, ako sa bude Európa vyvíjať po Lisabonskej zmluve. Praktické uvedenie Lisabonskej zmluvy do platnosti si však vyžaduje, aby sme uznali, že solidarita, ako aj energetická politika tiež patria medzi otázky riadiace sa súčasnými právnymi predpismi, napríklad nariadením o zabezpečení dodávok plynu.

Ivari Padar (S&D). – (ET) Vážený pán predsedajúci, najprv by som chcel hovoriť o vysokej predstaviteľke vymenovanej minulý týždeň. Niektorí predchádzajúci rečníci kritizovali ako predsedu, tak aj vysokú predstaviteľku, čo považujem za nie celkom vhodné. Nikdy nikto nebude úplne spokojný, ale ja osobne vnímam vymenovanie oboch predstaviteľov pozitívne, keďže sa nám podarilo nájsť rovnováhu medzi

záujmami všetkých zúčastnených: medzi malými a veľkými štátmi, medzi mužmi a ženami a medzi rozdielnymi pólmi politického spektra.

Pravdepodobne jediná vec, ktorá mi prekáža, je skutočnosť, že ani jeden z týchto postov nebol obsadený predstaviteľmi nových členských štátov, hoci sa tak možno stane nabudúce. V každom prípade sa chcem poďakovať všetkým kandidátom z môjho regiónu, najmä estónskemu prezidentovi Toomasovi Hendrikovi Ilvesovi a lotyšskej prezidentke Vaire Vīķeovej-Freibergovej. Myslím si však, že by sme teraz mali pokračovať v riešení podstatných problémov a prestať sa zaoberať personálnymi otázkami.

Druhým dôležitým bodom, o ktorom by som chcel hovoriť, je riešenie finančnej krízy, čo si Rada, ako si myslím, stanovila za svoju prioritu. Občania Európy od nás očakávajú, že sa budeme zaoberať problémami nezamestnanosti a balíkom opatrení pre finančný dohľad. V tejto súvislosti je veľmi dôležité, aký charakter bude mať nová Komisia a ako efektívne bude pracovať. Vzťahuje sa to tiež na moju vlasť, Estónsko, pretože naším najdôležitejším cieľom je zabezpečiť hospodársky rast, aby sme sa stali plnohodnotným členom eurozóny, k čomu máme už veľmi blízko, keďže existuje veľká pravdepodobnosť, že maastrichtské kritériá splníme. Ďakujem vám.

Alojz Peterle (PPE). –(SL) Som rád, že pred nami je prvé stretnutie Rady, ktoré sa uskutoční podľa pravidiel Lisabonskej zmluvy. Želám pánovi Hermanovi Van Rompuyovi, prvému predsedovi Rady, veľa úspechov. Máme celkom podobné názory na to, ako by sme mali konať jednotne, a pritom si zachovávať našu rozdielnosť.

Boli prijaté nové inštitucionálne dohody, aby sa náš proces rozhodovania viac priblížil občanom a bol jednoduchší, demokratickejší, transparentnejší a efektívnejší. V tejto súvislosti sa veľa hovorilo o silnej Európe. Základnou otázkou, ktorú si však teraz musíme položiť, je, akú koncepciu sily by sme mali vypracovať, alebo na akých základoch môžeme postaviť silnú Európu. Sila a úspech Európskej únie pramení doposiaľ z dvoch kľúčových myšlienok zakladateľov Európy: prvou je rešpektovanie ľudskej dôstojnosti a druhou spolupráca. To znamená, že zatiaľ čo sa usilujeme chrániť svoje záujmy, mali by sme tiež brať ohľad na iných, či už sú to jednotlivci, národy, menšiny alebo štáty.

Dnes si musíme opäť so všetkou vážnosťou položiť otázky, čo znamená rešpektovať ľudskú dôstojnosť a čo znamená priznať osobnosti človeka prioritné postavenie v rámci našich záujmov. Tieto otázky sú veľmi úzko späté so Štokholmským programom. Veľa z vás tu dnes prednieslo výzvu, aby sa venovala pozornosť základným slobodám a potrebe ich ochrany, ale zdá sa, že na to, kde ľudské práva skutočne začínajú, máme rozdielne názory. Dúfam, že sa zhodneme aspoň v tom, že ľudské práva začínajú skôr, ako je osobe udelené občianstvo danej krajiny.

Patrím k tým, ktorí pevne veria, že článok 1 Charty základných práv Európskej únie by sa mal aplikovať na ľudský život v jeho celistvosti, t. j. od začiatku až po koniec života človeka. Musíme chrániť najmä tých, ktorí sa nedokážu chrániť sami. Skôr ako budeme chrániť ľudské slobody, musíme chrániť ľudský život.

Potešilo ma, že som dnes mnohých z vás počul používať slová „postupovať spoločne“ a „konať korporatívne“. Sila Európy spočíva v spoločnom úsilí, či už hovoríme o metódach v humanitárnej alebo medzivládnej oblasti. Možno budeme čeliť náročnejším výzvam, ktoré si budú vyžadovať, aby sme ukázali spoločnú politickú vôľu, ale intenzívnejšia spolupráca neznamena, že stratíme našu identitu.

Göran Färm (S&D). –(SV) Vážený pán predsedajúci, stále počúvame kritiku, že na vedúce pozície v EÚ boli vymenovaní dvaja celkom neznámi politici. Som toho názoru, že táto kritika nie je spravodlivá. Pani Ashtonovú sme aspoň my tu v Parlamente spoznali ako vynikajúcu vedúcu osobnosť. S touto kritikou sa však musíme zaoberať, pretože veľa ľudí teraz prichádza k záveru, že členské štáty chcú, aby EÚ fungovala iba ako medzivládny koordinujúci orgán a nie samostatná politická štruktúra, ktorej úlohou je nachádzať spoločné riešenia pre závažné problémy, akými sú rast, pracovné miesta, mier a životné prostredie. Keby to tak bolo, bolo by to úplne absurdné.

Vzhľadom na tieto skutočnosti je znepokojujúce, že pre Komisiu a Radu bolo ťažké reagovať na jednu z najväčších vnútorných úloh, akým EÚ čelí, a to reforme dlhodobého rozpočtu EÚ. Je nevyhnutné teraz zabezpečiť potrebné prostriedky, ktoré by sme mohli investovať do vnútorného trhu. Najviac diskutovanými otázkami sú doprava a infraštruktúra v energetickej oblasti. Potrebné prostriedky musíme zabezpečiť, aby sme boli schopní stať za svojimi vyjadreniami v rámci novej lisabonskej stratégie s výhľadom na rok 2020. Problém financovania klímy musíme aspoň do určitej miery vyriešiť pomocou rozpočtu EÚ a musíme sa tiež pripraviť na budúce rozšírenie.

Moja otázka pre predsedníctvo a Komisiu preto znie: kedy uvidíme vecné návrhy predbežného prieskumu, ktoré budú mať vplyv aj na chýbajúce hraničné hodnoty rozpočtu na zostávajúce tri roky tohto finančného výhľadu, kde súčasné obmedzenia znemožňujú prijatie akéhokoľvek opatrenia na riešenie problémov, ktoré nemôžu čakať až do roku 2013, a tiež návrh vypracovaných smerníc na reformu dlhodobého rozpočtu?

Seán Kelly (PPE). –(GA) Vážený pán predsedajúci, rád by som v tomto historickom okamihu v živote Európskej únie povedal v mene Írska niekoľko slov.

Lisabonská zmluva, ktorá práve vstupuje do platnosti aj vďaka 67 % podpore vyjadrenej v írskom referende, predstavuje pre každého v Európskej únii významný impulz. Myslím si, že toto odzrkadľuje aj podporu, ktorú občania preukazujú dobrému fungovaniu európskeho projektu v priebehu mnohých rokov.

Vymenovanie predsedu a vysokej predstaviteľky prinieslo, nanešťastie, veľa negatívnej kritiky, čo podľa môjho názoru nie je spravodlivé.

Ak sú nejakí ľudia menovaní do úradu, mali by sme im predovšetkým poskytnúť čas na zapracovanie sa a mali by sme ich súdiť podľa výsledkov a nie podľa zaujatých predstáv o ich schopnostiach danú funkciu vykonávať.

V prípade pána Van Rompuya sa o ňom hovorilo, že je nadovšetko schopný nachádzať kompromisy a efektívne vyjednávať, ako keby tieto vlastnosti boli negatívne. V čase, v ktorom žijeme, sú to však veľmi dôležité prívlastky. Čo vlastne chceme? Prezidentského guru, ktorý sa pyšne predvádza na svetovom javisku a robí problémy? Ničiteľa, kazisveta? Nie, pretože teraz potrebujeme schopného, efektívneho a rozumného predsedu a myslím si, že ho aj máme. Želám mu všetko dobré.

V súvislosti s barónkou Ashtonovou sa hovorilo, že nikdy predtým nebola zvolená do úradu, čo je pravda, ale to samo osebe vôbec nevyplýva o kvalitách jej osobnosti alebo o jej schopnostiach efektívnej političky. Odkedy som sem prišiel, videl som ju len aktívne pracovať a podrobne som sa jej pýtal najmä na obchodnú dohodu s Kórejskou republikou, pričom si myslím, že sa osvedčila veľmi dobre.

Zastávam názor, že niektoré poznámky, ktoré dnes nešťastne vyjadril pán Farage, boli prehnané, ale v tomto štádiu si začínam uvedomovať, že poslanec Farage je ako dlhohrajúca platňa. Opakuje stále ten istý politický program pripomínajúci dni, ktoré sa niesli v znamení vlasteneckej piesne Rule, Britannia! vzájomne bojujúcich národov. Táto doba už pominula. Európska únia predstavuje najväčší mierový proces v histórii. Malo by to tak byť aj naďalej a my poslanci musíme tvrdo pracovať, aby sme zabezpečili, že toto bude cesta, po ktorej budeme odteraz kráčať.

Diogo Feio (PPE). –(PT) Vážený pán predsedajúci, toto je dôležitá rozprava, pretože verím, že je posledná, v ktorej budeme hovoriť o menách. Skutočne nastal čas obrátiť stranu a hovoriť o politikách a problémoch, ktorým Európska únia čelí. Rád by som poukázal na jeden z týchto problémov: otázku boja proti kríze. Je to jedna z otázok, v ktorých sú európske politické inštitúcie najviac jednotné.

Je čas zablahoželať Rade k jej záujmu a predovšetkým švédskemu predsedníctvu. Je čas zablahoželať Komisii a jej predsedovi, ktorý vždy prejavoval veľký záujem o boj proti kríze, a zdôrazniť, že samotný Parlament preukázal značnú pripravenosť na diskusiu o tomto probléme zriadením špeciálneho výboru.

Je však aj čas, keď sa vyskytujú nezrovnalosti medzi tým, čo hovoria politickí predstavitelia, a tým, čo hovoria guvernéri centrálnych bánk na národnej i európskej úrovni.

V prvom rade musíme byť opatrní v súvislosti s koncom krízy. To nie je čas na stiahnutie podporných opatrení pre hospodárstva jednotlivých štátov a spoločnosti. Ale je to aj čas na plánovanie cesty vpred. Vedúci predstavitelia centrálnych bánk varovali vlády pred tziadiadostivým plánom na úpravu deficitov.

Časy sa menia. Navyše v správe adresovanej niekoľkým vládam vyjadrili svoj nesúhlas s niektorými stratégiami, ako sú tie, ktoré majú za cieľ znižovanie daní. Je mi ľúto, že portugalská vláda sa neuberá cestou znižovania daní. Správna cesta je cesta konkurencieschopnosti a posolstvo tejto myšlienky musí byť jasné: väčšia konkurencieschopnosť, viac stimulov, väčší rast, viac podpory spoločnostiam, ako aj viac podpory rastu a zamestnanosti zo strany Európy.

János Áder (PPE). –(HU) Vážený pán predsedajúci, konferencia v Kodani figuruje ako štvrtý bod v programe Európskej rady. Existujú dva dôležité sporné body, ktoré bránia Európskej únii v dosiahnutí jednotného stanoviska v tejto veci. Jeden sa týka predaja emisných kvót oxidu uhličitého po roku 2012. Komisia a niektoré zo starých členských štátov EÚ chcú zakázať predaj kvót po roku 2012. Avšak deväť krajín – Česká republika,

Poľsko, Maďarsko, Rumunsko, tri pobaltské štáty, Slovensko a Bulharsko – trvá na tom, aby mohlo predávať svoje kvóty aj po roku 2012.

Spomenuté krajiny vrátane Maďarska buď splnili, nespĺnili alebo prekročili plnenie svojich záväzkov Kjótskeho protokolu. Napríklad Maďarsko, ktoré sa zaviazalo znížiť emisie o 8 %, dosiahlo zníženie až o 23 %. Preto Maďarsko pokladá postoj Komisie za úplne neakceptovateľný a čo najpevnejšie trvá na tom, aby mohlo predávať svoje kvóty oxidu uhličitého aj po roku 2012. Rád by som vyzval aj svojich kolegov poslancov z Bulharska, Poľska, Českej republiky, pobaltských štátov a zo Slovenska bez ohľadu na príslušnosť k strane, aby sa rovnako rozhodne pridržali tohto stanoviska.

Othmar Karas (PPE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v prvom rade by som chcel vám, pani Malmströmová, srdečne zablahoželať k vášmu postupu, takpovediac z Parlamentu do vlády a z vlády do Európskej komisie. Želám vám len to najlepšie.

Máme posledné zasadnutie podľa Zmluvy z Nice a hovoríme o prvom zasadnutí podľa Lisabonskej zmluvy. Tento významný krok vpred, táto zmena, táto nová kapitola musí byť na prvom samite citeľná. Európa sa zmenila. Diskusia o inštitúciách sa skončila a dúfam, že aj diskusia o personálnych otázkach. Presúvame sa k tvorbe politík v novom kontexte. Posilnia sa práva občanov a parlamenty, upevní sa schopnosť Európskej únie a inštitúcií konať a my, všetky tri inštitúcie, získame práva, ktoré nám uľahčia zastupovať náš kontinent vo svete.

Na papier sa dá napísať čokoľvek. Avšak to, či dokážeme presvedčiť ľudí, že máme politickú vôľu konať, formulovať nové ciele a zapájať občanov do projektov, bude závisieť od všetkých týchto zasadnutí v priebehu niekoľkých nasledujúcich týždňov. Očakávam, že tento samit vytvorí novú dynamiku, nový zmysel pre zodpovednosť a seriózny prístup k rozličným témam. To, čo sme videli v posledných dňoch, bolo hľadanie najnižšieho spoločného menovateľa: znárodňovanie a politizácia. Na druhej strane, Lisabonská zmluva je výzvou na europeizáciu a tvorbu politík.

Preto očakávam, že vieme, ako naložíme s modelom sociálneho trhového hospodárstva. Ako budeme riešiť finančnú a hospodársku krízu? Nedokážeme to bránením jestvujúcich práv, ale hľadaním globálnych riešení. Tiež očakávam, že prehodnotíme naše financie. Je nevyhnutné, aby sme vedeli, koľko peňazí treba vynaložiť na naše politiky. Samit musí preniesť zodpovednosť za túto finančnú revíziu na Komisiu. Musíme vážne, úprimne a otvorene diskutovať o rozličných témach a stanoviť si nové ciele. Želám vám veľa šťastia.

Jean-Pierre Audy (PPE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dnes by sme sa mali tešiť, pretože sa dostávame z inštitucionálneho problému. Máme Lisabonskú zmluvu, máme rovnocennosť, máme vlastné tváre, a predsa, ako vám mám vysvetliť nepokoj, ktorý cítim?

Dnes v tejto takmer prázdnej rokovacej sále necítim žiadny život, zúčastňujeme sa neuspokojivej rozpravy ohľadom zasadnutia Európskej rady. Neviem vysvetliť tento pocit nepokoja, ktorý sa týka prípravy posledného zasadnutia Európskej rady so systémom rotujúceho predsedníctva.

Aký rozdiel oproti radosti národov v roku 2004, keď bývalé komunistické krajiny vstúpili do Európskej únie! Aký rozdiel oproti oslavám 20. výročia pádu Berlínskeho múru! Áno, teraz už vieme, že riešenie nepríde zo strany členských štátov. Riešenie príde zo strany národov, z Európskeho parlamentu.

Preto sa spolieham na Komisiu, ktorá by nemala byť jednostranná, ale mala by vytvoriť politickú alianciu s Európskym parlamentom, aby nám táto aliancia národov umožnila snívať o našich túžbach súvisiacich s Európskou úniou, úniou národov.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, súhlasím s väčšinou predchádzajúcich rečníkov, že nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy predstavuje novú etapu v európskej integrácii. Pre občanov v celej Európe však pomyslenie na to nie je vždy dôvodom na oslavu. Veľa ľudí má obavy, že Lisabonská zmluva by mohla mať za následok prehĺbenie centralizmu v Európe.

Veľa ľudí má obavy z toho, že malé členské štáty EÚ, napríklad moja domovská krajina Rakúsko, budú mať menší vplyv, pretože v dôsledku nového systému hlasovania budú veľké členské štáty môcť rozhodovať o všetkom. Občania majú tiež pocit, že výber ľudí do najvyšších funkcií v Európskej únii bol založený na najslabšom a najnižšom spoločnom menovateli. Nechcem tým povedať nič proti osobným kvalitám pána Van Rompuya a barónky Ashtonovej. Ale ľudia si uvedomujú, že tento proces nezahŕňal demokratickú voľbu.

Ak chceme viesť Európsku úniu smerom k produktívnej budúcnosti, my v tomto Parlamente musíme nástojiť na väčšej demokracii, a to aj v procese výberu ľudí do najvyšších funkcií.

Rachida Dati (PPE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani Malmströmová, pani komisárka, dámy a páni, v treťom štvrtroku 2009 sa Európska únia vrátila k rastu, na základe čoho sme si mohli myslieť, že to najhoršie je už za nami.

Pretrváva však znepokojujúca situácia, ktorou je explózia nezamestnanosti, a preto musíme byť aj naďalej mimoriadne opatrní. Komisia okrem toho v správe z 23. novembra uvádza, že v čase medzi druhým štvrtkom 2008 a polovicou roka 2009 finančná kríza spôsobila zánik viac ako 4 miliónov pracovných miest.

Je veľmi dôležité, aby sa na ďalšom zasadnutí Európskej rady diskutovalo o probléme nezamestnanosti v kontexte lisabonskej stratégie po roku 2010. Lisabonská stratégia po roku 2010 musí rozhodne obsahovať odvážne ciele a inovačné opatrenia.

Myslím si, že odteraz by sa diskusia mala zamerať na prispôbenie lisabonskej stratégie tomuto zmätenému obdobiu. Naši spoluobčania očakávajú – a vidíme to v každodennej praxi, že Európa nájde riešenia na krízu zamestnanosti. Nesklamme ich.

Avšak takisto pozorujem a som sklamaná podobne ako môj kolega pán Audy v súvislosti s takmer prázdnu rokovacou sálou napriek mimoriadne znepokojujúcej situácii pre našich európskych spoluobčanov.

Aldo Patriciello (PPE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v prvom rade by som chcel poďakovať švédskemu predsedníctvu za veľké úsilie vynaložené v priebehu týchto mesiacov, ktoré viedlo okrem iného k prijatiu Lisabonskej zmluvy.

Po 10 rokoch patovej inštitucionálnej situácie môže Európska únia posilnením spolurozhodovacieho postupu konečne pokračovať na svojej ceste rastu, ktorá sa pred nejakým časom prerušila.

Odhliadnuc od akýchkoľvek diskusií o kvalitách vybraných jednotlivcov, menovania, ktoré sa uskutočnili v posledných dňoch, sú iste dôkazom, že menovacie postupy majú ďaleko od zásad transparentnosti a zodpovednosti voči občanom, ktoré Európska únia zastáva. Tento Parlament musí zabezpečiť väčšiu účasť na rokovaníach, ktoré nemôžu a nesmú viesť členské štáty v rámci Rady v tajnosti.

Napokon dúfam, že sa nám podarí uzavrieť rok 2009 dosiahnutím ambiciózneho dohody na konferencii v Kodani, na ktorej musí Európska únia jednohlasne vyjadriť svoje stanovisko k zmene klímy.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, najdôležitejšou zásluhou švédskeho predsedníctva je predovšetkým Lisabonská zmluva, ktorá Európe otvára nové možnosti. Potrebujeme vypracovať plán na jej uvedenie. Obsadzovanie voľných pracovných miest je iba začiatok. Po druhé potrebujeme prijať plán hospodárskej obnovy. Musíme pamätať nielen na pomoc bankám, ale aj na pomoc obyčajným ľuďom, najmä v oblasti obmedzujúcej nezamestnanosti. Po tretie pracujeme na stratégii boja proti zmene klímy – a to je dobré. Rozhodujeme sa, čo by sme mali urobiť v tejto oblasti, ale majme na pamäti, že čo sa týka finančnej pomoci, prednosť má boj proti kríze. Po štvrté, Štokholmský program znamená bezpečnú a otvorenú Európu, Európu postavenú na princípe slobody – až potom to môže byť spoločná Európa. Medzi týmito dôležitými hodnotami je nevyhnutné dosiahnuť určitú rovnováhu. Nakoniec, rozvoj oblasti Baltského mora si vyžaduje väčšiu spoluprácu členských štátov v tejto oblasti a práve Švédsko tu odviedlo veľký kus práce.

Petru Constantin Luhan (PPE). - (RO) Najskôr by som chcel zablahoželať švédskemu predsedníctvu k spôsobu, akým vykonalo prípravu na prechod na Lisabonskú zmluvu. Táto priorita programu švédskeho predsedníctva bola úspešne splnená. Myslím si, že Rada by mala na svojom decembrovom zasadnutí pracovať na hľadaní riešení zameraných na boj proti dvojnásobnému problému, ktorému Európa čelí: hospodárskej kríze a zmene klímy.

V tejto chvíli je potrebné obnoviť dôveru vo finančné trhy zavedením monitorovacieho systému určeného na zvládanie a predchádzanie výskytu podobnej krízy v budúcnosti. Čo sa týka zmeny klímy, myslím si, že návrh politiky ochrany životného prostredia by nemal ovplyvňovať ostatné druhy politiky alebo vyčleňovanie európskych finančných prostriedkov na politiku, akou je napríklad regionálny rozvoj.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predsedajúci, odpoviem na niekoľko krátkych otázok. V priebehu rozpravy bola reč o Turecku. Samozrejme, teší nás, že Turecko má aj naďalej

európsku integráciu ako dominantný cieľ. Rokovania s Tureckom napredujú – možno nie tak rýchlo ako by sme chceli, ale napredujú a dúfame, že koncom roka budeme schopní otvoriť kapitolu o životnom prostredí.

Prirodzene, podporujeme aj rokovania medzi Tureckom a Cyprom a rozhovory, ktoré na ostrove prebiehajú s cieľom nájsť riešenie jeho rozdelenia. Za tento proces sú zodpovedné zúčastnené strany a pomoc poskytuje OSN, čo podporuje, samozrejme, aj EÚ. Nedávno som bola na Cypre, kde som hovorila s rôznymi stranami zapojenými do tejto záležitosti, pretože by bolo úžasné, keby sa čoskoro dospelo k riešeniu. Dnes popoludní sa uskutoční aj rozprava za prítomnosti ministra zahraničných vecí Carla Bildta na tému rozšírenia týkajúceho sa Turecka a ostatných kandidátskych krajín, na ktorej budú mať poslanci príležitosť pýtať sa na túto a iné záležitosti.

V krátkosti sa vyjadrím k stratégii pre oblasť Baltského mora. Ešte raz by som chcela poďakovať Európskemu parlamentu za podporu, ktorú preukázal švédskemu predsedníctvu v tejto záležitosti. Myšlienka stratégie pre oblasť Baltského mora sa zrodila, samozrejme, tu v Parlamente, preto nás veľmi teší, že je dnes zavedená a platná. Bude veľmi dôležitým faktorom v schopnosti riešiť environmentálne problémy v tejto oblasti, ale okrem iného aj v prehlbovaní spolupráce s cieľom prosperity, inovácie a bezpečnosti.

Európska služba pre vonkajšiu činnosť je jednou z najväčších a najdôležitejších zmien vyplývajúcich z Lisabonskej zmluvy. Európska rada schválila na októbrovom samite všeobecný rámec pre túto službu. Pani Ashtonová bude teraz spolu s Európskym parlamentom pokračovať v práci na tomto rámci a najneskôr v apríli budúceho roku predloží konečný návrh. Európska služba pre vonkajšiu činnosť sa bude, samozrejme, zavádzať postupne a je dôležité, aby sa tak robilo vhodným a konštruktívnym spôsobom. Európsky parlament bude mať príležitosť diskutovať o jej forme.

Pokiaľ ide o revíziu rozpočtu, úplne sa stotožňujem, pán Färm, s vašim názorom, že teraz, keď sa o týždeň zavedie Lisabonská zmluva spolu s novými modernými základnými pravidlami pre Európsku úniu, nepochybne potrebujeme aj moderný rozpočet, ktorý dokáže čeliť súvisiacim výzvam. Verím, že nová Komisia bude schopná predložiť takýto návrh čo najskôr. Domnievam sa, že sa o tom včera počas hodiny otázok zmienil aj pán predseda Barroso.

Teraz, osem rokov po deklarácii z Laekenu, sa nachádzame na prahu novej zmluvy. Je to historický okamih, začiatok novej éry pre Európsku úniu. Veľmi ma teší, že sa švédske predsedníctvo mohlo podieľať na jej realizácii. Teraz môžeme do určitej miery odložiť inštitucionálne otázky a sústrediť sa na hlavné politické problémy, o ktorých vieme, že znepokojujú občanov Európy, pretože je to, samozrejme, občianska Európa, za ktorú všetci bojujeme.

O mnohých z týchto otázok sa bude diskutovať aj na zasadnutí Európskej rady v decembri. Pokiaľ ide o zmenu klímy – kľúčový problém našej generácie – zasadnutie Európskej rady sa bude konať v rovnakom čase ako rokovanie o zmene klímy v Kodani a na samite budeme mať príležitosť podľa potreby doladiť našu rokovaciu pozíciu v Kodani.

Čo sa týka finančných otázok a hospodárskej krízy, môžeme zaviesť niekoľko nástrojov a tiež vypracovať usmernenia, ako obnoviť konkurencieschopnosť Európy a zabezpečiť prosperitu a sociálnu súdržnosť, a najmä pozeráť sa dopredu na novú lisabonskú stratégiu, ktorá by z dlhodobého a strednodobého hľadiska mohla byť pre Európu v tomto smere veľmi osožná.

Nakoniec, Štokholmský program prinesie občanom Európy bezpečnosť a ochranu a je veľmi dôležité, aby sme tento program prijali. Všetky tieto otázky tu zostanú aj po samite a pri ich riešení budeme potrebovať veľmi úzku spoluprácu Európskeho parlamentu. Pán premiér Reinfeldt bude prítomný na decembrovom rokovaní, potom podá správu o výsledku samitu a poskytne aj všeobecné zhrnutie švédskeho predsedníctva. Ďakujem veľmi pekne za dobrú a konštruktívnu rozpravu.

Margot Wallström, *podpredsedníčka Komisie*. Vážený pán predsedajúci, v tento istý deň, keď slávime skutočnosť, že v novej Komisii bude zrejme najmenej deväť žien – a vnímam to aj ako víťazstvo nás všetkých, ktorí sme za to aktívne bojovali, počúvame v ranných správach, že len vo Francúzsku bolo minulý rok zabitých 1 56 žien v dôsledku domáceho násillia. Keďže dnes je Medzinárodný deň boja proti násilliu páchaného na ženách, toto je niečo, čo by nás malo prinútiť zastaviť sa a rozmýšľať, a dúfajme, že v budúcnosti aj konať na európskej, ako aj na medzinárodnej úrovni. Azda by sme mali diskutovať o tejto problematike na viacerých zasadnutiach po zvyšok dnešného dňa.

Toto je dôležitý krok vpred. Hovorí to veľa aj o postupe pri menovaní komisárov, ktorý by mal byť odtiaľ otvorenejší. Dúfam, že v budúcnosti členské štáty a vlády budú nominovať rovnako mužov, ako i ženy. Myslím si, že to je skvelý nápad.

Dovoľte mi tiež vyjadriť sa k vymenovaniu novej vysokej predstaviteľky a nového predsedu Rady. Pani Cathy Ashtonová bola nominovaná do Komisie s plnou dôverou vlády Spojeného kráľovstva. V skutočnosti za ňu pred rokom veľkou väčšinou – 538 hlasov, ak sa nemýlim, hlasoval aj tento Parlament. Ako sme počuli od niekoľkých z vás, veľmi úzko spolupracovala s Parlamentom a vždy sa snažila zapojiť ho do rôznych problematik. Bola vymenovaná jednodhlasne 27 hlavami štátov alebo predsedami vlád, preto si myslím, že je plne oprávnená vykonávať svoju prácu a získať si rešpekt zahraničných partnerov Európskej únie. Páčila sa mi metafora, ktorá tu odznela, že namiesto niekoho, kto by zastavoval premávku alebo riadil semaforey, by sme mali operátora, ktorý by napomáhal k plynulej premávke alebo prijímaniu rozhodnutí demokratickým a správnym spôsobom v rámci Európskej únie. Spoznala som ju ako veľmi dobrú kolegyňu a môžem povedať, že je aj presvedčenou Európankou. To je veľmi dôležitý východiskový bod.

Počas tejto rozpravy už odznelo niekoľko dobrých poznámok. Myslím si, že to bola plodná a konštruktívna diskusia, a ďakujem vám za všetky príspevky. Ešte mi dovoľte reagovať na priamu otázku pána Görana Färma o revíziu rozpočtu. Môžem iba zopakovať to, čo už povedal pán predseda Komisie, že revízia sa posunie novej Komisii. Je to po prvé preto, lebo nová Lisabonská zmluva bude obsahovať ustanovenia, ktoré si vyžadujú nové inštitucionálne usporiadanie, a tým bude mať aj dobrý základ pre rozhodovanie týkajúce sa rozpočtu. Po druhé, nová Komisia si bude musieť stanoviť politické priority, a potom začať správne hospodáriť, aby bol rozpočet v súlade s týmito politickými prioritami. Môžem povedať, že toto je dôležitá inovácia a príležitosť pre nasledujúcu Komisiu. Toto tiež všetci s radosťou zveríme pani Cecílii Malmströmovej. Komisia však môže povedať, že návrh na revíziu rozpočtu bude predložený začiatkom budúceho roku a stane sa okamžitou úlohou budúcej Komisie.

Chcela by som reagovať len na jednu vec týkajúcu sa Štokholmského programu. Prijatie Štokholmského programu sa kryje s nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, kde bude mať Európsky parlament rozhodujúcu úlohu v rozvoji týchto politík. Tým sa opäť zvýši demokratická legitimita dôležitých rozhodnutí týkajúcich sa otázok spravodlivosti a vnútorných vecí. Toto je dobrá správa pre európskych občanov i pre všetky inštitúcie EÚ.

Čo sa týka zmeny klímy, počúvam, že máme spoločný názor na aktívnu úlohu, ktorú by mala Európska únia zohrávať v Kodani a aj naďalej.

Ešte raz vám veľmi pekne ďakujem za túto rozpravu. S novou Lisabonskou zmluvou sme získali text, ktorý nám pomôže riešiť všetky dôležité otázky, o ktorých sme tu diskutovali – zmena klímy, boj proti hospodárskej kríze a jej sociálnym a iným vplyvom – a samozrejme, zabezpečiť do budúcnosti demokratickú Európsku úniu.

Predsedajúci. - Týmto uzatvára rozpravu.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

João Ferreira (GUE/NGL), písomne. – (PT) Zámerom blížiacieho sa zasadnutia Európskej rady je položiť základy budúcnosti lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. Koná tak v čase, kedy nezamestnanosť v Európe dosahuje historickú úroveň a hospodárstvo je v recesii, topiace sa v hlbokoj kríze. Po ôsmich rokoch sa musíme skloniť pred skutočnosťou: stanovené ciele sa úplne rozpadli. Príčiny tohto zlyhania spočívajú v tom, čo sa čoskoro ukázalo ako pravdivý program tejto stratégie: deregulácia pracovných vzťahov a s tým súvisiace znehodnocovanie práce, útok na sociálne práva, likvidácia dôležitých verejných služieb, privatizácia a liberalizácia kľúčových odvetví hospodárstva a kladenie trhu na najvyššie miesto v rastúcich oblastiach verejného života. Pracujúci a ostatní ľudia majú všetky dôvody, aby dúfali v radikálne odbočenie od tohto programu: v zmenu smeru, ktorú je potrebné urobiť. Takáto zmena si okrem iného vyžaduje: uznanie vzdelávania ako práva, nie služby alebo iba ďalšieho odvetvia trhu; demokratizáciu prístupu k poznatkom a kultúre; cenenie si práce a práv zamestnancov; ochranu výrobných odvetví, ako aj mikropodnikov, malých a stredných podnikov; kvalitné verejné služby pre všetkých a spravodlivejšie rozdelenie bohatstva.

András Gyürk (PPE), písomne. – (HU) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, od členských štátov sa očakáva, že sa na nadchádzajúcom zasadnutí Európskej rady dohodnú na základných pravidlách, ktoré budú predstavené na konferencii o zmene klímy v Kodani. Myslím si, že je dôležité, aby otázka energetickej účinnosti nebola odsunutá na vedľajšiu koľaj emisnými kvótami a finančnou pomocou rozvojovým krajinám. Inými slovami, Európska únia má tendenciu zabúdať na túto jednoduchú vec. Dôvod, prečo by to bolo zvlášť

škodlivé je, že v niektorých európskych regiónoch môžeme znížiť úroveň emisií lacnejšie zlepšením energetickej účinnosti ako akýmkoľvek iným spôsobom. Môžeme z toho vyvodiť dva závery. Po prvé, Európska únia sa musí usilovať o zabezpečenie globálnej konvergencie štandardov energetickej účinnosti prijatím nového systému ochrany klímy. Po druhé, dotácie na energetickú účinnosť musia zohrávať významnejšiu úlohu v budúcom dlhodobom rozpočte EÚ, pričom treba klásť osobitný dôraz na programy rekonštrukcie stavieb bývalých socialistických krajín. Dôvodom je skutočnosť, že v tejto oblasti možno značne ušetriť pri relatívne nízkych finančných výdavkoch.

Marian-Jean Marinescu (PPE), písomne. – (RO) Kľúčovou témou Štokholmského programu je „Budovanie občianskej Európy“. Pre mňa to znamená, že odtiaľto musia európske inštitúcie spolu s členskými štátmi dosiahnuť pokrok smerom k odstráneniu vnútorných hraníc EÚ, pretože občania musia ešte stále čeliť administratívnym a právnym prekážkam, ktoré im, zdá sa, bránia v uplatňovaní svojich práv žiť a pracovať v nimi zvolenom členskom štáte. Preto musí Štokholmský program dosiahnuť, aby sa táto kľúčová téma stala skutočnosťou, a predložiť jasne definované nástroje na uľahčenie prístupu na pracovný trh Spoločenstva pre všetkých pracujúcich v EÚ, čo je hlavným symbolom európskeho občianstva.

Súčasná hospodárska kríza okrem toho ešte viac poukazuje na potrebu podpory plného uplatňovania práva na voľný pohyb. Zlepšenie mobility v rámci EÚ, v spoločnom priestore slobody, práv a povinností, znamená upevnenie schengenského priestoru a následne potrebu čo najskôr integrovať zostávajúce členské štáty. Toto navyše zahŕňa dobré riadenie vonkajších hraníc EÚ, ktoré sa musí vykonávať čo najjednoduchším spôsobom.

Sirpa Pietikäinen (PPE), písomne. – (FI) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, chcela by som poďakovať švédskemu predsedníctvu za návrh nového pracovného programu pre spravodlivosť a vnútorné veci.

Vďaka Štokholmskému programu bude Európska únia schopná zlepšiť každodenný život všetkých občanov EÚ. Bezpečnosť, blaho a rovnosť sú výsledkom pevnej oddanosti princípom právneho štátu, solidarity a nediskriminácie v rôznych oblastiach politiky a pri návrhu právnych predpisov.

Bola by som rada, keby sa venovalo oveľa viac pozornosti zlepšovaniu každodenného života imigrantov, menších a tých, ktorí sú z nejakého dôvodu terčom diskriminácie. Toto sa netýka len okrajových javov: podľa nového prieskumu Eurobarometra, jeden zo šiestich Európanov povedal, že za posledných päť rokov mal skúsenosti s diskrimináciou.

V tejto súvislosti by som chcela zdôrazniť dôležitosť smernice o zákaze diskriminácie v oblasti dodávok tovarov a poskytovania služieb, o ktorej teraz diskutuje Rada. Nanešťastie sú však pokroky tejto smernice v Rade veľmi pomalé a stretla sa so značným nesúhlasom niektorých členských štátov. Základné hodnoty Európskej únie sú štruktúrované okolo dodržiavania ľudských práv a rovnosti. Tieto princípy sa musia v plnej miere zaviesť do právnych predpisov na celoeurópskej úrovni.

(Rokovanie bolo prerušené o 11.40 hod.)

(Od 11.45 hod. do 12.05 hod. sa poslanci zhromaždili z dôvodu udeľovania ceny LUX.)

(Rokovanie pokračovalo o 12.05 hod.)

PRESEDA: PÁN BUZEK

predseda

7. Hlasovanie

Predseda. - Ďalším bodom programu je hlasovanie.

(Informácie o výsledku a ostatných podrobnostiach hlasovania: pozri zápisnicu.)

7.1. Absolutórium za rok 2007: všeobecný rozpočet EÚ – Rada (A7-0047/2009, Søren Bo Søndergaard) (hlasovanie)

– Pred začiatkom hlasovania:

Nicole Sinclaire (EFD). – Vážený pán predseda, na základe článku 173 sa chcem vyjadriť k článku 2 rokovacieho poriadku. Citujem: „Poslanci Európskeho parlamentu budú vykonávať svoj mandát nezávisle.“ Pri rozprave o vyhláseniach Rady a Komisie dnes dopoludnia ste, pán predseda, povedali, že pripomienky pána Faragea sú neprijateľné. Ako nová poslankyňa v Parlamente by som vás chcela požiadať o objasnenie, pokiaľ ide o článok 2, či poslanec tohto Parlamentu môže slobodne vyjadriť svoj názor bez akejkoľvek cenzúry.

Predseda. – S vaším dovoľením, s pánom Farageom sa stretne a priateľsky si o tom pohovoríme. To navrhujem ja. Ďakujem veľmi pekne.

Martin Schulz (S&D). – (DE) Vážený pán predseda, aj ja som sa zúčastnil predpoludňajšej rozpravy. Nemal som dojem, že by ste boli nespravodlivý alebo že by ste akokoľvek zneužili svoju funkciu. Práve naopak...

(rozruch)

Chcel by som povedať, že ste naopak počúvali s veľkou trpezlivosťou a rešpektom, keď nám predseda tejto takzvanej skupiny predviedol, že je profesionálnym ohováračom. Lebo o to v príspevku pána Faragea v skutočnosti išlo.

(potlesk)

Søren Bo Søndergaard, spravodajca. – Vážený pán predseda, chcel by som požiadať o hlasovanie podľa mien o absolútoriu za rozpočet Rady za rok 2007. Myslím, že je dôležité, aby Rada videla širokú podporu Parlamentu za našimi požiadavkami, aby viac spolupracovala s Parlamentom a jeho príslušnými výbormi na budúcom postupe udeľovania absolútoría.

7.2. Označovanie pneumatík vzhľadom na palivovú úspornosť (A7-0076/2009, Ivo Belet) (hlasovanie)

– Pred začiatkom hlasovania:

Ivo Belet, spravodajca. – Vážený pán predseda, chcel by som len stručne poďakovať švédskemu predsedníctvu za vynikajúcu spoluprácu. Myslím, že táto dohoda je ambiciózna a realistická zároveň. Presvedčí nás, aby sme volili palivovú úspornosť, nízku hlučnosť a, samozrejme, bezpečnosť. Chcem sa tiež poďakovať Komisii a tieňovým spravodajcom Matthiasovi Grooteovi a Jorgovi Chatzimarkakisovi za fantastickú prácu.

7.3. Mobilizácia Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii: Belgicko – textilný sektor a Írsko – Dell (A7-0044/2009, Reimer Böge) (hlasovanie)

7.4. Prispôsobenie rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu Lisabonskej zmluve (A7-0043/2009, David Martin) (hlasovanie)

– Pred začiatkom hlasovania:

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Vážený pán predseda, moje zariadenie nefunguje, ale to nie je to hlavné, čo chcem povedať.

Táto správa, vážený pán predseda, obsahovala aj pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý bol odstránený, a to pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 86. Moja procedurálna námietka sa zakladá na článku 24 ods. 2 rokovacieho poriadku. Ako som mal tú česť vysvetliť vám v mene mnohých mojich kolegov, podľa tohto článku si majú nezávislí poslanci medzi sebou vybrať delegáta na konferenciu predsedov. Po zablokovaní administratívou sa táto povinnosť už od júla neplní.

Podľa pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu č. 86 sa však toto ustanovenie malo zmeniť, aby ste sa mohli rozhodnúť, ktorí zástupcovia nezávislých poslancov by sa konferencie predsedov mali zúčastniť. To je, vážený pán predseda, skutočná pohroma, a to ešte opatrne volím slová. Vnímajú to tak všetci naši kolegovia. Skoro to vyzerá, že sme jediní, koho prinútili menovať svojho zástupcu na konferenciu predsedov.

Dúfam, pán predseda, že rozhodne odmietnete možnosť, ktorú vám ponúka Skupina socialistov a Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati), ku ktorej patríte.

Predseda. – Chápem, o čo vám ide. Chcel by k tomu niečo povedať pán spravodajca? Môžem požiadať pána spravodajcu, aby sa k tomu vyjadril?

David Martin, spravodajca. – Vážený pán predseda, nemusíme tomu venovať veľa času, pretože nezávislí si nezasluhujú, aby sme im venovali veľa času. O tom teraz nehlasujeme. Keby sa obťažovali prísť na zasadania výborov, na ktorých majú právo sa zúčastniť, vedeli by, že o tom nehlasujeme dnes, ale že o tom budeme hlasovať v januári. Ostanem pri odporučení, aby ste, pán predseda, nezávislých vyzvali na účasť na konferencii predsedov.

7.5. Stratégia EÚ na kodanský samit o zmene klímy (hlasovanie)

– *Pred začiatkom hlasovania:*

Satu Hassi (Verts/ALE). – Vážený pán predseda, pokiaľ ide o poradie hlasovania o pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch 43 a 54, moja skupina si všimla, že poradie hlasovania na tomto zozname je nesprávne.

Prijatie pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu č. 43 by nemalo spôsobiť neprijatie pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu č. 54, pretože sú v ňom ďalšie otázky, ktoré návrh č. 43 nerieši.

Ak niečo z toho spôsobí neprijatie iného pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu, malo by sa najskôr hlasovať o návrhu č. 54 a potom o návrhu č. 43.

Toto nie je prvé hlasovanie, ale hlasovanie o druhej strane. Chcela som to oznámiť, aby ste to vedeli, keď sa k tomu miestu dostaneme pri hlasovaní.

Predseda. Chcel by k tomu niečo povedať zástupca Komisie? Možno pán Leinen? Navrhujete zmenu poradia hlasovania? Musím povedať, že sme túto zmenu neočakávali. Žiadny taký návrh nebol predložený.

Jo Leinen, predseda Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín. – (DE) Vážený pán predseda, áno, pani Hassiová má pravdu. Môžeme sa držať postupu, ktorý navrhla.

(Návrh bol prijatý.)

Markus Ferber (PPE). – (DE) Vážený pán predseda, práve teraz tlmočník požiadal o článok 20 a nie o článok 22, takže je ťažké urobiť, čo máte v úmysle. Dúfam, že teraz tlmočníci preložia poľské číslovky správne.

Predseda. – Možno to bola moja chyba. Prepáčte.

Jo Leinen (S&D). – (DE) Vážený pán predseda, v Kodani bude Parlament zastupovať oficiálna delegácia. Vy tam budete tiež prítomný a po prvý raz si v meste nemusíme prenajať kanceláriu. Miesto toho budeme mať oficiálne zastúpenie v pavilóne EÚ. To je dobre a sme za to vďační. Článok 61 preto nie je potrebný.

Lisabonská zmluva zaručuje nielen to, že sa Parlament bude môcť vyjadriť k medzinárodným dohodám, ale aj to, že ich bude musieť odsúhlasiť. To je pre nás začiatok novej éry, a preto žiadame, v súlade s článkom č. 60, aby nás pustili na koordinačné schôdzky EÚ a nie aby nás nechali stáť za dverami. Komisia sa k nám musí správať rovnako ako sa správa k Rade, keď poskytuje informácie o rokovaniach o dohodách, a my ju žiadame, aby začala Kjótskym dohovorom. O to chceme Komisiu požiadať. Možno by k tomu chcela niečo povedať pani Redingová.

(potlesk)

Viviane Reding, členka Komisie. – (DE) Vážený pán predseda, beriem toto posolstvo do úvahy a odovzdám ho predsedovi Komisie a ďalším komisárom.

Jeanine Hennis-Plasschaert (ALDE). – Vážený pán predseda, chcela by som vás požiadať, aby ste, prosím, trochu zrýchlili, lebo ak budeme pokračovať týmto tempom, bude plenárne hlasovanie o polnoci.

7.6. Viacročný program na roky 2010 – 2014, týkajúci sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (Štokholmský program) (hlasovanie)

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Vážený pán predseda, znova sa stalo to, na čo sa právom sťažoval pán Ferber. Počuli sme tri rôzne čísla odseku, o ktorom sa práve chystáme hlasovať. Nevie, či je to preto, lebo sa čísla neprečítali správne, alebo preto, lebo neboli správne preložené. Počul som 33, potom 30 a potom 43, takže je to veľmi neprehľadné.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Vážený pán predseda, môžem vás uistiť, že tempo hlasovania je perfektné. Vy ste veľmi zdvorilý človek a my sme vám za to veľmi vďační, ale mohli by sme pokračovať rýchlejšie, keby ste neďakovali za každým hlasom, ale len na konci hlasovania!

Ďakujem vám, pán predseda!

Predseda. – Ďakujem vám za pripomienku!

– *Pred začiatkom hlasovania o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu k odseku č. 131:*

Carlo Casini (PPE). – (IT) Vážený pán predseda, predmetom je ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh k odseku 131, na ktorom sa zhodnem s ďalšími dvomi spravodajcami, pánom Lópezom Aguilarom a pánom Berlinguerom.

V súčasnom texte sa hovorí: „vyzýva Radu, Komisiu a členské štáty, aby vyhodnotili a preskúmali súčasné medzinárodné, európske a vnútroštátne právne predpisy a politiky o drogách a podporovali politiky na obmedzenie škodlivých dôsledkov, najmä s prihliadnutím ku konferenciám o týchto otázkach na úrovni OSN.“

Podľa ústneho pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu sa majú do textu vložiť slová „prevencia“ a „uzdravenie“, takže výzva na vyhodnotenie a preskúmanie právnych predpisov by sa týkala „politik na obmedzenie škodlivých dôsledkov, prevenciu a uzdravenie“.

(Ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol prijatý.)

7.7. Stav projektu európsko-stredomorskej zóny voľného obchodu (hlasovanie)

7.8. Odškodnenie cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti (hlasovanie)

7.9. „made in“ (označenie pôvodu) (hlasovanie)

PRESEDÁ: PÁN MARTÍNEZ MARTÍNEZ

podpredseda

8. Vysvetlenia hlasovania

Ústne vysvetlenia hlasovania

– **Správa: Søren Bo Søndergaard (A7-0047/2009)**

Daniel Hannan (ECR). – Vážený pán predsedajúci, prvoradou povinnosťou každého zhromaždenia je požadovať od výkonnej moci skladanie účtov. Sme tu ako tribúni ľudu. Medzi nami a výkonným orgánom – teda Komisiou – by malo existovať tvorivé napätie.

Keď však príde na rozpočtové otázky, Európsky parlament je ako jediný z volených zhromaždení na svete z dôvodu prehlbenia integrácie na strane výkonnej moci proti svojim voličom.

Európsky rozpočet každoročne narastá a Dvor audítorov nám každoročne predkladá správu, podľa ktorej sa strácajú alebo kradnú desiatky miliárd eur. A napriek tomu nerobíme to, na čo sme oprávnení: nepozastavujeme dodávky – inými slovami, nepovieme, že kým sa neurobí poriadok v účtovných postupoch, nedáme k dispozícii viac peňazí.

Znova dávame tomuto rozpočtu zelenú napriek všetkým chybám, ktoré obsahuje, a tak zrádzame ľudí, vďaka ktorým sme tu – svojich voličov a zároveň daňovníkov. Väčšina poslancov tohto Parlamentu totiž zaujala „správny alebo nesprávny európsky postoj“ a budú radšej, ak niečo urobí Brusel zle, než keby to mali kompetentne zabezpečiť členské štáty.

– **Správa: Reimer Böge (A7-0044/2009)**

Miguel Portas, v mene skupiny GUE/NGL. – (PT) Vážený pán predsedajúci, Konfederatívna skupina Európskej zjednotenej ľavice – Nordická zelená ľavica hlasovala za mobilizáciu 24 miliónov EUR na podporu prepustených pracovníkov v Belgicku.

Hlasovali sme za, pretože sme na strane tých, ktorí sú v núdzi, ktorí zasvätili svoj pot a svoje mozgy spoločnostiam a ktorí sa nakoniec stávajú obeťami nespravodlivého hospodárskeho systému a nekontrolovaného súťaženia o zisky s ničivými sociálnymi účinkami.

Je však potrebné zhodnotiť úlohu tohto Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii.

V roku 2009 bolo z potenciálnych 500 miliónov EUR zmobilizovaných len 37 miliónov EUR. Fond neodráža dôvod, pre ktorý bol založený.

Po druhé, fond namiesto priamej podpory nezamestnaných podporuje vnútroštátne systémy zabezpečenia zamestnanosti. Keďže sa navzájom veľmi odlišujú, fond v konečnom dôsledku reprodukuje zjavné nerovnosti, ktoré existujú medzi našimi vlastnými systémami prerozdeľovania.

V Portugalsku fond poskytuje nezamestnanej osobe podporu 500 EUR. V Írsku poskytuje nezamestnanému podporu 6000 EUR.

Po tretie, prípad firmy Dell ukazuje, akým spôsobom je možné podporiť prepustených pracovníkov v Írsku a zároveň samotnú nadnárodnú spoločnosť, ktorá ich prepustila. Tá je totiž momentálne príjemcom iného druhu verejnej podpory v Poľsku.

Spoločnosť Dell získala finančné prostriedky na založenie nového závodu v Poľsku, zatiaľ čo získavala nové pozície na americkom trhu a za tretí štvrtrok tohto roka oznámila v regióne zisk v hodnote 337 miliónov USD.

Z tohto dôvodu je potrebné starostlivo prehodnotiť všetky aspekty Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii.

Daniel Hannan (ECR). – Vážený pán predsedajúci, už som to uviedol mnohokrát a poviem to bezpochyby znova: bez ohľadu na motívy svojich zakladateľov Európska únia už dávno prestala byť ideologickým projektom a stala sa kšeftom – spôsobom prerozdeľovania peňazí od ľudí mimo systému osobám v jeho vnútri. Ide teda o veci, o ktorých dnes hovoríme – tieto úplatky pre vybrané protežované spoločnosti.

Prenesme sa nad podozrivé načasovanie podpory pre spoločnosť Dell v Írsku, ktorá bola z procesného hľadiska ohlásená diskutabilným spôsobom v období príprav na írské referendum o Európskej ústave alebo Lisabonskej zmluve. Zo širšieho hľadiska by som rád upozornil, že ako svetadiel sme sa o toto už raz pokúsili: v 70. rokoch sme sa vydali cestou podpory nekonkurencieschopných odvetví, čo malo katastrofálne následky. Vieme, kam táto cesta vedie. Výsledkom je stagnácia, inflácia a napokon hromadný bankrot. Nechoďme touto cestou aj po druhý raz.

Syed Kamall (ECR). – Vážený pán predsedajúci, so záujmom som si prečítal prvú vetu, v ktorej sa uvádza, že fond sa zriadi s cieľom poskytovať dodatočnú podporu pracovníkom, ktorí pociťujú dôsledky veľkých štruktúrálnych zmien v usporiadaní svetového obchodu.

Nediali sa však v usporiadaní svetového obchodu veľké zmeny vždy? V našom volebnom obvode v Londýne sme mali textilné podniky, ktoré na globalizáciu reagovali a pripravovali sa tak, že niektoré funkcie si zabezpečili v chudobnejších štátoch, čím v rozvojových krajinách vytvorili pracovné miesta, a zároveň zachovali pracovné miesta s vysokou hodnotou vo výskume, vývoji a marketingu v Londýne, vo svojom volebnom obvode, v Európskej únii.

Prečo teda, ak tieto spoločnosti dokážu reagovať, odmeňujeme neefektívne textilné podniky a podniky z oblasti IT, ktoré si strkajú hlavy do piesku a dúfajú, že globalizácia pomínie?

Tieto peniaze by sa určite dali vrátiť daňovníkom, aby ich mohli minúť, ako uznajú za vhodné. Nepochybne je čas, aby sa vlády zamerali na vytváranie správnych podmienok na to, aby v prípade rušenia pracovných miest mohli ísť podnikatelia ďalej a vytvárať nové pracovné miesta.

– **Správa: David Martin (A7-0043/2009)**

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Vážený pán predsedajúci, vraciam sa k ozajstnému zneužitiu úradnej moci, ku ktorému takmer došlo, a to pod zámienkou novelizácie rokovacieho poriadku určenej na jeho prispôsobenie podmienkam Lisabonskej zmluvy. Ide o pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 86, ktorým si administratíva udelila právo menovať zástupcu nezávislých poslancov v konferencii predsedov.

Je absolútne škandalózne, že k tomuto menovaniu, ktoré by sa malo uskutočniť ako vo všetkých orgánoch nášho Parlamentu na základe voľby, konsenzu alebo voľby v prípade nedosiahnutia konsenzu, ešte nedošlo z dôvodu úmyselného zásahu úradníkov, ktorí sú proti.

Je tiež znepokojivé, že títo úradníci získali pre svoju vec politické skupiny, ktoré nám nie sú naklonené a ktoré by sa jednoznačne nemali *de facto* ani *de jure* vyjadrovať k menovaniu nášho zástupcu. Ak sa o tomto rozhodnutí bude opäť diskutovať, napadneme ho na Súdnom dvore.

– **Návrh uznesenia (B7-0141/2009) Príprava kodanského samitu o zmene klímy**

Marisa Matias, v mene skupiny GUE/NGL. – (PT) Vážený pán predsedajúci, ak chceme zabezpečiť dosiahnutie skutočných a záväzných výsledkov v boji proti zmene klímy, je potrebné zaručiť štyri zásady, ktoré by som rada zdôraznila. Dnes sa tu o nich aj hlasovalo.

Prvá spočíva v tom, že musíme dosiahnuť právne záväznú dohodu.

Druhá je taká, že je potrebné zaručiť presné politické ciele vrátane cieľov v oblasti znižovania emisií. V tomto smere musíme mať ambiciózne ciele. Som presvedčená, že sme mohli ísť ďalej, než sme urobili dnes.

Tretí bod spočíva v tom, že je potrebné zaručiť verejné financovanie nevyhnutné na to, aby sme sa mohli venovať problému zmeny klímy.

Štvrtý a posledný bod – ktorý je podľa mňa veľmi dôležitý a treba ho vziať do úvahy – je ten, že musí ísť o celosvetovú dohodu, nielen dohodu medzi niektorými regiónmi. Malo by k nej dôjsť prostredníctvom procesu založeného na demokratickej účasti všetkých krajín.

Som presvedčená, že uznesenie, ktoré sme tu dnes prijali, nie je také dobré – ak to tak môžem povedať – ako uznesenie prijaté v minulosti Výborom pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín.

Verím však, že je tu skutočne potrebné zachovať dosiahnutý výsledok a úsilie vynaložené počas tohto procesu. Do Kodane teda odchádzame s tým, že Parlament vykonal pomerne dobrú prácu. Naozaj dúfam, že budeme tvrdo bojovať a že sme schopní splniť, čo sme tu dnes prijali.

Zigmantas Balčytis (S&D). – Vážený pán predsedajúci, podporil som toto uznesenie. Zmena klímy je celosvetovou politickou prioritou na kodanskom samite. Nemal by priniesť len čisto politické záväzky, ale aj záväznú dohodu a postihy v prípade ich neplnenia.

Boj proti zmene klímy je celosvetová záležitosť, na ktorej sa musia aktívne zúčastňovať vyspelé i rozvojové krajiny. Bohaté krajiny však musia zohrať vedúcu úlohu. Musia sa dohodnúť na záväzných cieľoch v oblasti znižovania emisií a zároveň nájsť peniaze na to, aby mohli rozvojovým krajinám pomôcť bojovať proti zmene klímy.

Jan Březina (PPE). – (CS) Dnešným prijatím uznesenia o kodanskom samite o ochrane klímy vydal Parlament jasný signál, že tejto problematike prisudzuje mimoriadny význam. Odráža sa to aj na autentickom prístupe, v rámci ktorého Parlament stanovuje zásadu spoločnej, ale rozdielnej zodpovednosti. V súlade s tým majú priemyselné krajiny zohrať vedúcu úlohu, zatiaľ čo rozvojovým krajinám a hospodárstvám ako Čína, India a Brazília bude poskytnutá primeraná podpora v podobe technológie a budovania kapacít. Na druhej strane musím povedať, že predpoklad, podľa ktorého by dohoda v Kodani mohla predstavovať impulz pre iniciatívu green new deal, je podľa môjho názoru prehnane optimistický a ideologicky jednostranný. V idealistickom úsilí o znižovanie emisií CO₂ nesmieme mať klapky na očiach a kráčať cez mŕtvolu priemyselných podnikov. Takýto nerealistický prístup by som nepovažoval za udržateľnú alternatívu pre celú Európu.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Vážený pán predsedajúci, správa, ktorú práve náš Parlament definitívne prijal, sleduje „politicky korektnú“ líniu, ktorá je tu najvyšším pánom bez spochybňovania vžitých dogiem.

Lenže ak sa niečo tisíckrát opakuje, neznamená to ešte, že je to aj opodstatnené. Globálne otepľovanie vždy existovalo. Globálne otepľovanie je tu napríklad od poslednej doby ľadovej a, napokon, predchádzajúce stupne globálneho otepľovania neboli zapríčinené autami človeka neandertálskeho.

To, čo nám je opakované stokrát, tisíckrát, nie je nijako spochybňované, nie sú nijaké otázky. A z akého dôvodu? Jednoznačne môžeme vidieť, že existuje minimálne jeden veľmi významný dôvod: príprava na nastolenie svetovej vlády. Druhým dôvodom je opäť raz vyvolať v obyvateľoch Európy a západného sveta pocit viny, pretože panuje nesprávny názor, že sú zodpovední za všetky neduhy sveta.

Týmto končím, vážený pán predsedajúci, pretože nemám právo na šesťdesiatjeden sekúnd. Ďakujem, že ste moje slová vzali na vedomie.

Daniel Hannan (ECR). – Vážený pán predsedajúci, pán Van Rompuy na svojej prvej tlačovej konferencii ako nový prezident alebo vymenovaný prezident vyhlásil, že kodanský proces bude krokom ku globálnemu riadeniu našej planéty. Určite nie som jediný, koho znepokojuje spôsob, ktorým sa programu v oblasti životného prostredia zhostili tí, čo majú iný program, pokiaľ ide o presun moci z národných demokracií.

Environmentalizmus je príliš dôležitý na to, aby uplatňovanie jeho riešení zostalo len na jednej strane politickej diskusie. Ako konzervatívec sa považujem za prirodzeného konzervatívca. Marx učil, že príroda je zdrojom, ktorý treba využívať, a táto doktrína našla kruté uplatnenie v ťažkom priemysle štátov RVHP. Nikdy sme však nevyskúšali riešenia voľného trhu v rozširovaní vlastníckych práv, v získavaní čistého vzduchu a čistej vody povolením vlastníctva namiesto tragédie spoločného, kde sa očakáva, že tieto ciele sa dosiahnu činnosťou štátu a globálnych technokracií.

Environmentalizmus je teda príliš dôležitý na to, aby sme ho zanechali.

– Návrh uznesenia (B7-0155/2009) Viacročný program na roky 2010 – 2014 týkajúci sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (Štokholmský program)

Clemente Mastella (PPE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, uznesenie o Štokholmskom programe, o ktorom dnes náš Parlament hlasoval, je výsledkom veľkého úsilia o spoluprácu a úplne nového procesného pravidla, s ktorým zatiaľ nemáme veľké skúsenosti.

Toto pravidlo v skutočnosti stanovuje naozaj ambiciózne ciele, ale ak chceme mať Európu, ktorá je otvorená a zároveň bezpečná, musíme byť schopní nájsť správnu rovnováhu medzi stále účinnejšou spoluprácou v boji proti trestnej činnosti a terorizmu na jednej strane a silným záväzkom ochrany verejných práv na súkromie na strane druhej.

Zaviazali sme sa uplatňovať spoločnú azylovú politiku, dodržiavať ochranu základných ľudských práv a spoločnú prisťahovaleckú politiku prostredníctvom prísnejšej kontroly hraníc.

Ďalšou úlohou je vytvorenie európskeho justičného priestoru. Ak chceme dosiahnuť tento cieľ, musíme podporovať všetky podoby spolupráce zameranej na šírenie spoločnej európskej justičnej kultúry. Ako príklad môžeme uviesť vzájomné uznávanie bežných rozsudkov a predpisov, zrušenie doložky vykonateľnosti a uplatňovanie opatrení zameraných na zjednodušenie prístupu k spravodlivosti a podporu výmen medzi sudcami a prokurátormi.

Potom je tu aj viacročný program zdôrazňujúci koncepciu európskeho občianstva, ktoré by sa malo považovať za doplnenie občianstva jednotlivých štátov, nie za jeho obmedzenie.

Som presvedčený, že tieto ciele si vyžadujú väčšiu angažovanosť všetkých...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Lena Ek (ALDE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, dnes som hlasovala za stratégiu EÚ pre slobodu, bezpečnosť a spravodlivosť, inými slovami Štokholmský program. Keď sa však skutočný legislatívny návrh Rady vráti prostredníctvom Komisie do Parlamentu, mám v úmysle byť veľmi prísna a tvrdá, pokiaľ ide o otázku otvorenosti a transparentnosti legislatívnej práce.

Je to dôležité, najmä čo sa týka azylového konania. Možnosť požiadať o azyl je základným právom a európska spolupráca je o rúcaní múrov, nie o ich budovaní. Členské štáty preto musia rešpektovať definíciu utečenca

a žiadateľa o azyl v súlade s dohovorom o právnom postavení utečencov a ja som teraz predložila pozmeňujúci a dopĺňajúci návrh, ktorý je na to zameraný. Štokholmský program musí vo svojej konečnej podobe obhajovať európske hodnoty, ako sú sloboda a dodržiavanie ľudských práv. Stoja za to, aby sme za ne bojovali, a presne to aj urobím.

Daniel Hannan (ECR). – (ES) Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som vám a vašim úradníkom chcel poďakovať za trpezlivosť počas týchto vysvetlení hlasovania.

Vážený pán predsedajúci, bývalý britský minister vnútra Willie Whitelaw raz povedal svojmu nástupcovi v tejto funkcii, že to bola najlepšia práca vo vláde, pretože sa nemusel zaoberať žiadnymi cudzincami.

Žiadny minister vnútra v nijakom členskom štáte by to dnes nemohol povedať. V oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí nastala najúžasnejšia harmonizácia. Vo všetkom od prisťahovalectva a azylu cez víza a občianske právo až po trestné súdnictvo a políciu sme Európskej únii naozaj dali najvyšší atribút štátnosti: monopol na donucovaciu právnu silu vo vzťahu k občanom, čiže systém trestného súdnictva.

Kedy sme o tom vlastne rozhodli? Kedy sme sa vôbec spýtali na názor svojich voličov? Akceptujem, že sa to neudialo v tajnosti. Nebola v tom žiadna konšpirácia, alebo prinajmenšom išlo azda o niečo, čo H. G. Wells nazval otvorenou konšpiráciou. V žiadnej fáze sme však nemali slušnosť opýtať sa ľudí, či chcú byť občanmi štátu s vlastným právnym systémom.

Philip Claey's (NI). – (NL) Podobne ako mnohých európskych občanov, ktorí nedostali možnosť vyjadriť sa k Lisabonskej zmluve, aj mňa celkom znepokojil vývoj v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Európska únia absorbuje čoraz viac právomocí v oblasti azylu a prisťahovalectva a táto problematika je stále viac vylúčená z rámca demokratickej občianskej kontroly. Výsledkom bude ešte intenzívnejšie prisťahovalectvo a všetky problémy, ktoré to prinesie.

Otázka udelenia práv bez stanovenia povinností, ktorá je ďalšou záležitosťou vyplývajúcou z tohto uznesenia, poskytuje prisťahovalcom ospravedlnenie, ak sa neprispôbia predpisom hostiteľských krajín. Príkladom toho, čo mi prekáža, je pasáž, ktorá sa zaoberá takzvanou „viacnásobnou diskrimináciou rómskych žien“, pretože sa v nej neuvádza, že takáto diskriminácia je v mnohých prípadoch dobrovoľná. Len vezmite do úvahy skutočnosť, že od mnohých rómskych žien a maloletých detí sa vyžaduje, aby išli...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Vážený pán predsedajúci, požiadal som o slovo na tému Štokholm.

Ako už bolo uvedené, pán predsedajúci, táto správa obsahuje dve znepokojivé veci.

Prvou je jej veľmi výrazné hľadisko podporujúce prisťahovalectvo. Druhá nefiguruje v obsahu správy ani v jej záveroch. Dozvedeli sme sa o nej len prostredníctvom zámerov pána komisára Barrota: ide o kriminalizáciu slobody prejavu, výskumu a myslenia.

V mnohých európskych krajinách sú dnes ľudia prenasledovaní, zatýkaní, prísne trestaní a väznení len preto, lebo chcú vyjadriť kritický uhol pohľadu napríklad na dejiny druhej svetovej vojny, na súčasné dejiny alebo na jav prisťahovalectva. Toto právo je im upierané a sú veľmi prísne trestaní. Toto je hlavný dôvod na obavy, pretože je to v úplnom protiklade s európskym duchom.

– Návrh uznesenia (B7-0153/2009) Odškodnenie cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti

Aldo Patriciello (PPE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, pred niekoľkými mesiacmi sme boli svedkami náhleho a neočakávaného kolapsu niektorých nízkonákladových leteckých spoločností, napríklad Myair a Sky Europe, s následným okamžitým zrušením všetkých plánovaných letov. Spôsobilo to nevýslovné problémy tisícom cestujúcich, ktorým bolo odopreté právo absolvovať riadne zarezerovaný let. Ešte vážnejšia je ale skutočnosť, že tým istým spotrebiteľom bola odopretá aj možnosť vrátenia peňazí za lety, ktoré boli zrušené v dôsledku konkurzných opatrení prijatých voči týmto leteckým spoločnostiam.

Z tohto dôvodu sa zdá, že je viac než kedykoľvek predtým nevyhnutné, aby Komisia, ktorá uvádza prosperitu a blahobyt spotrebiteľov medzi svojimi zásadami a hodnotami, urýchlene prijala náležité opatrenia, ktorými zabráni, aby nastali podobné situácie na úkor európskych občanov.

Musíme predovšetkým urýchliť proces revízie smernice 90/314/EHS o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb, tak ako sa na jednej strane potrebujeme vybaviť...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Siiri Oviir (ALDE). – *(ET)* Za posledných deväť rokov podalo návrh na vyhlásenie konkurzu 77 leteckých spoločností. Teda nie iba jedna, dve či tri a nielen včera: opakujem, je to za posledných deväť rokov. Tisíce cestujúcich v dôsledku toho zostali na zahraničných letiskách bez akejkoľvek ochrany. Nedostali žiadne odškodnenie alebo prinajmenšom nedostali včas primerané odškodnenie. Vzhľadom na to som hlasovala za toto uznesenie a súhlasím s myšlienkou, že v odvetví leteckej dopravy musíme regulovať aj túto medzeru v právnom systéme, ktorá dnes prevláda.

Podporujem aj presný termín navrhnutý v uznesení, ktorým je 1. júl 2010 – čo je relatívne skoro – do ktorého musí Komisia prísť so skutočnými konkrétnymi návrhmi na riešenie tohto problému. V budúcnosti by mali byť práva cestujúcich v leteckej doprave chránené aj...

(Predsedajúci prerušil rečníku.)

Zigmantas Balčytis (S&D). – Vážený pán predsedajúci, táto problematika je veľmi dôležitá. Hlasoval som za toto uznesenie, lebo som presvedčený, že potrebujeme právny predpis na ochranu občanov v prípade konkurzu leteckých spoločností. Každý deň využívajú služby nízkonákladových leteckých spoločností milióny našich občanov. Vysoký počet konkurzov nízkonákladových leteckých spoločností v Európskej únii od roku 2000 a nedávny prípad spoločnosti Sky Europe sú však jasným dôkazom citlivosti nízkonákladových dopravcov na zmeny cien ropy a ťažké hospodárske podmienky v súčasnosti.

Túto situáciu musíme napraviť a Komisiu žiadame, aby uvažovala o najvhodnejších opatreniach na odškodnenie cestujúcich.

Lara Comi (PPE). – *(IT)* Vážený pán predsedajúci, v dôsledku nedávnych prípadov zahŕňajúcich pozastavenie a odobratie licencií mnohým leteckým spoločnostiam utrpel veľké straty významný počet cestujúcich a majiteľov leteniek, ktoré nemohli použiť, ale ani za ne nedostali naspäť peniaze.

Som preto presvedčená, že je potrebné navrhnuť osobitné nariadenie stanovujúce najlepšie riešenia problémov vyplývajúcich z konkurzov, čo sa týka finančnej straty a návratu do vlasti.

Je teda dôležité poskytnúť cestujúcim odškodnenie v prípade konkurzu a tiež stanoviť príslušné finančné a administratívne postupy. Mám na mysli zásadu vzájomnej zodpovednosti na ochranu cestujúcich všetkých leteckých spoločností, ktoré lietajú na rovnakých trasách a majú voľné miesta. Umožnilo by to návrat do vlasti cestujúcim, ktorí sa ocitli v nepríjemnej situácii na zahraničnom letisku. Návrhy na zriadenie garančného fondu alebo povinného poistenia leteckých spoločností by v tomto zmysle mohli predstavovať prijateľné riešenia a bolo by potrebné zväziť ich vo vzťahu ku kompromisnému riešeniu, ktorým by bolo zvýšenie cien pre spotrebiteľov.

Hannu Takkula (ALDE). – *(FI)* Vážený pán predsedajúci, je veľmi dôležité hovoriť o bezpečnosti cestujúcich v leteckej doprave a predovšetkým o odškodňovaní v situáciách, keď idú spoločnosti do konkurzu, ako práve uviedla pani Oviirová. Za posledných deväť rokov došlo k 77 prípadom konkurzov a odvetvie leteckej dopravy údajne čelí väčším otrasom než kedykoľvek predtým.

Neľútostná hospodárska súťaž je istým druhom baráže. Novým javom sú lacné letecké spoločnosti, ktorým sa, zdá sa, momentálne darí a dosahujú obrovské zisky. Mnohé ďalšie letecké spoločnosti to priviedlo do nezdravej konkurenčnej situácie. Ako už bolo povedané, je veľmi dôležité zabezpečiť, aby sa neopakovali nešťastné prípady z minulosti, aby letecké spoločnosti niesli istú zodpovednosť za svojich cestujúcich a aby boli zodpovedné za odškodnenie v prípade zrušenia letu v dôsledku konkurzu. Aby sme to zabezpečili...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

– Návrh uznesenia: „made in“ (označenie pôvodu)

Siiri Oviir (ALDE). – *(ET)* Pomocou lisabonskej stratégie chcela Európska únia posilniť hospodársku úniu. Je preto dôležité zlepšiť aj konkurencioschopnosť hospodárstva. V tomto smere je však najdôležitejšie, aby na trhu prevládala spravodlivá hospodárska súťaž. Znamená to, že pre každého výrobcu, vývozcu a dovozcu musia platiť jasné pravidlá. Podporila som návrh tohto uznesenia, pretože nastolenie povinnosti určiť krajinu pôvodu tovaru dovezeného z tretích krajín do Európskej únie je spoľahlivým spôsobom dosiahnutia transparentnosti, poskytnutia primeraných informácií spotrebiteľovi a zabezpečenia dodržiavania pravidiel medzinárodného obchodu. Ďakujem.

Lara Comi (PPE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, rozpravou o označovaní pôvodu sa v žiadnom prípade neuprednostňujú záujmy jedného alebo niekoľkých členských štátov, ako sa ľudia často mylne domnievajú. Naopak, ide o zhmotnenie základnej hospodárskej zásady rovnakých podmienok.

Cieľom tejto zásady je v súlade s Lisabonskou zmluvou uplatnenie európskej konkurencieschopnosti na medzinárodnej úrovni prostredníctvom jasných a vyvážených pravidiel pre naše výrobné spoločnosti a spoločnosti, ktoré dovážajú výrobky z tretích krajín.

Diskutujeme teda o záležitostiach, ktoré sa týkajú Európy ako celku. Verím preto, že je dôležité dosiahnuť dohodu o označovaní pôvodu, ktorá presiahne rámec záujmov jednotlivých štátov alebo politických skupín a poskytne priestor na vôľu vytvoriť jednotný trh pomocou podpory konkurencieschopnosti a transparentnosti.

Predloženie návrhu nariadenia o označovaní pôvodu Parlamentu, ako to Európska komisia naformulovala v roku 2005, predstavuje v tomto smere krok vpred.

V súlade s Lisabonskou zmluvou bude teda vďaka spolurozhodovaciemu postupu medzi Parlamentom a Radou veľmi dobre možné urýchliť schvaľovanie nariadenia, ktoré je také dôležité pre hospodárstvo a európskych spotrebiteľov.

Písomné vysvetlenia hlasovania

– **Správa: Søren Bo Søndergaard (A7-0047/2009)**

Robert Atkins (ECR-DE), písomne. – Britskí konzervatívci nemohli schváliť absolútorium za plnenie európskeho rozpočtu za rok 2007, oddiel Európska rada. Už štrnásť rok bol Európsky dvor audítorov schopný vydať len vyhlásenie o vierohodnosti vedenia účtov Európskej únie.

Sme si vedomí pripomienok audítorov, že okolo 80 % transakcií EÚ vykonávajú agentúry pôsobiace v členských štátoch na základe dohôd o spoločnom riadení. Audítori neustále informujú, že úroveň kontroly a skúmania využívania fondov EÚ v členských štátoch je nedostatočná.

S cieľom riešiť tento pretrvávajúci problém uzavrela Rada v roku 2006 Medziinštitucionálnu dohodu, ktorá im nariaďuje zaviesť certifikáciu na tie transakcie, za ktoré sú zodpovedné. So znepokojením konštatujeme, že väčšina členských štátov si doteraz nespĺnila povinnosti v uspokojivej miere, a preto napriek tradičnej „džentlmenskej dohode“ medzi Parlamentom a Radou neudelíme absolútorium dovtedy, kým si členské štáty nespĺnia povinnosti v zmysle Medziinštitucionálnej dohody.

Jean-Pierre Audy (PPE), písomne. – (FR) Hlasoval som za udelenie finančného absolútoría Rade za rozpočet za rok 2007. Zdôrazňujem však svoj nesúhlas s tým, akým spôsobom sa Výbor pre kontrolu rozpočtu zhostil tejto situácie, keď pán spravodajca Søndergaard vypracoval dve protichodné správy. Zmena stanoviska medzi návrhom na odklad absolútoría v apríli 2009 a návrhom na udelenie absolútoría bola odôvodnená tvrdeniami vyplývajúcimi zo stretnutí bez práce na audite a Európsky dvor audítorov sa k riadeniu Rady nijako nevyjadril. Je mi ľúto, že nebola vypracovaná žiadna právna štúdia na potvrdenie právomocí Európskeho parlamentu, a teda aj Výboru pre kontrolu rozpočtu, najmä čo sa týka vonkajšej a vojenskej činnosti Rady. V čase, keď budeme v rámci uplatňovania Lisabonskej zmluvy rokovať o politických vzťahoch s Radou, je dôležité, aby bola práca inštitúcií založená na právnych predpisoch.

João Ferreira (GUE/NGL), písomne. – (PT) Na konci minulého legislatívneho obdobia, v apríli, Parlament rozhodol o odklade udelenia absolútoría Rade v súvislosti s plnením rozpočtu za rok 2007 predovšetkým v dôsledku nedostatočnej transparentnosti účtovníctva, čo sa týka použitia rozpočtu Spoločenstva. Parlament najmä dospel k záveru, že je dôležité zvýšiť transparentnosť a sprísniť parlamentnú kontrolu výdavkov Rady na spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku/európsku bezpečnostnú a obrannú politiku (SZBP/EBOP).

Dnes prijatá správa napokon Rade udeľuje absolútorium, pretože Parlament podľa nej získal od Rady uspokojivú odpoveď na požiadavky uvedené v uznesení z apríla tohto roka. Obsahuje však niekoľko varovaní pre budúci postup udeľovania absolútoría. Parlament predovšetkým overí pokrok, ktorý Rada dosiahla v súvislosti s uzávierkou všetkých svojich mimorozpočtových účtov, zverejňovaním všetkých svojich správnych rozhodnutí (ak slúžia ako právny základ pre rozpočtové položky) a predkladaním svojej výročnej správy Parlamentu. Hoci Rada mierne pokročila dopredu, čo sa týka skladania účtov v súvislosti s použitím rozpočtu Spoločenstva, sme presvedčení, že pokiaľ ide o výdavky na SZBP/EBOP, poskytnuté informácie sú ešte veľmi vzdialené od primeranej úrovne. Z tohto dôvodu máme stále isté výhrady.

– Odporúčanie do druhého čítania: Ivo Belet (A7-0076/2009)

Liam Aylward (ALDE), písomne. – (GA) Hlasoval som za toto nariadenie o označovaní pneumatík vzhľadom na palivovú úspornosť. Energetická účinnosť je životne dôležitá, pokiaľ ide o trvalú udržateľnosť životného prostredia a zachovania obmedzených zdrojov. Je jasné, že vďaka informačnému označovaniu sa budú môcť európski spotrebiteľia odteraz lepšie rozhodovať. Ich rozhodnutia nebudú založené len na cene, ale aj na palivovej úspornosti. Ďalšia výhoda takéhoto označovania spočíva v tom, že označovaním adhézie pneumatík na mokrom povrchu sa zvýši bezpečnosť na cestách.

Jan Březina (PPE), písomne. – (CS) Hlasoval som za správu pána Beleta o označovaní palivovej úspornosti pneumatík, ktorá je v súlade so spoločnou pozíciou Rady. Vzhľadom na skutočnosť, že 25 % celkových emisií CO₂ pochádza z cestnej dopravy a 30 % celkovej spotreby paliva vo vozidlách súvisí s pneumatikami, zavedenie povinnosti označovať pneumatiky predstavuje kľúčový nástroj boja za zdravšie životné prostredie.

Rozhodnutie, ktoré dnes Parlament prijal, bude mať za následok zníženie emisií oxidu uhličitého až o štyri milióny ton ročne. Na ilustráciu môžeme uviesť, že to zodpovedá odstráneniu jedného milióna automobilov z ciest EÚ. Nespochybniteľný prínos schváleného právneho predpisu spočíva v zlepšení kvality, a teda aj bezpečnosti pneumatík. Nemalo by to viesť k zvyšovaniu cien, čo spotrebiteľia určite ocenia, najmä tí, ktorí sa o kúpe výrobku rozhodujú na základe jeho ceny. Podľa môjho názoru to potvrdzuje výsledky prieskumu trhu, podľa ktorých spotrebiteľia majú záujem o nákup ekologickejších výrobkov. Výhoda schváleného predpisu pre výrobcov podľa mňa spočíva v tom, že vďaka jednotným normám na uvádzanie informácií o úspornosti pneumatík budú mať lepšie šance súperiť o zákazníkov na základe iných faktorov než len ceny výrobku.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), písomne. – (PT) Nové nariadenie o označovaní pneumatík je súčasťou stratégie Spoločenstva v oblasti CO₂ stanovujúcej ciele, ktoré sa majú dosiahnuť prostredníctvom zníženia emisií vozidiel. Od novembra 2012 sa budú v EÚ pneumatiky označovať v súvislosti s palivovou úspornosťou, adhéziou na mokrom povrchu a hlukovými emisiami. Pneumatiky sú v dôsledku svojho valivého odporu zodpovedné za 20 až 30 % energie spotrebovanej vozidlami. Ak nariadime používanie palivovo úsporných pneumatík, ktoré sú bezpečné a majú nízke hlukové emisie, prispievame poklesom spotreby paliva k zníženiu poškodzovania životného prostredia a prostredníctvom trhovej hospodárskej súťaže k zvýšeniu ochrany spotrebiteľa. Vítam preto vytvorenie ďalšieho nástroja, ktorý predstavuje ďalší krok smerom k trvalo udržateľnej Európe, pokiaľ ide o energiu.

Lara Comi (PPE), písomne. – (IT) Vážený pán predsedajúci, schvaľujem rozhodnutie Parlamentu konečne prijať nariadenie, ktorým sa zvýši bezpečnosť, ako aj ekologická a hospodárska účinnosť cestnej dopravy. Cieľom je podpora používania bezpečnejších a tichších pneumatík. Podľa niektorých štúdií je možné významne znížiť (až o 10 %) podiel paliva spotrebovaného vozidlom, ktorý je závislý od vlastností pneumatiky.

Toto nariadenie je v súlade s mojou angažovanosťou v oblasti ochrany spotrebiteľa. Stanovuje účinný regulačný rámec pomocou jasného a presného označovania a informovania. Vďaka tomu je možné zachovať transparentnosť a spotrebiteľ si je lepšie vedomý možností nákupu, pretože má k dispozícii brožúry, letáky a predaj cez internet.

José Manuel Fernandes (PPE), písomne. – (PT) Vítam skutočnosť, že namiesto smernice máme nariadenie o označovaní pneumatík, ktoré je výsledkom návrhu Parlamentu.

Od novembra 2012 sa budú pneumatiky označovať v súvislosti s palivovou úspornosťou, adhéziou na mokrom povrchu a hlukovými emisiami. Európski občania budú mať viac informácií, na základe ktorých si budú môcť vybrať správne pneumatiky, čo sa týka znižovania nákladov na palivo a prispievania k znižovaniu spotreby energie. Budú si teda môcť vybrať ekologickejšie a zmenšiť svoju uhlíkovú stopu.

Označovanie navyše povedie k zvýšeniu hospodárskej súťaže medzi výrobcami. Toto označovanie je prospešné z hľadiska životného prostredia. Je potrebné uviesť si, že cestná doprava má na svedomí 25 % emisií oxidu uhličitého v Európe.

Pneumatiky môžu pri znižovaní emisií CO₂ zohrať významnú úlohu, pretože sú zodpovedné za 20 až 30 % celkovej spotreby energie vo vozidlách.

Pri osobných automobiloch môžu energeticky účinnejšie pneumatiky usporiť až 10 % nákladov na palivo.

Preto som hlasoval za.

Ian Hudghton (Verts/ALE), písomne. – Hlasoval som za kompromisný balík o označovaní pneumatík. Tento Parlament sa zaoberá mnohými záležitosťami, ktoré sa javia mimoriadne technické a na prvý pohľad nie sú na popredných miestach politického programu mnohých osôb. Táto problematika je pravdepodobne jednou z nich. Podrobnejšie preskúmanie však ukáže, že takmer štvrtina emisií CO₂ pochádza z cestnej dopravy a že pneumatiky zohrávajú významnú rolu pri určovaní palivovej úspornosti. Navrhnutý právny predpis má preto dôležitú úlohu v širšom úsilí EÚ o boj proti globálnemu otepľovaniu.

Nuno Melo (PPE), písomne. – (PT) Hlasoval som za túto správu najmä preto, lebo prispieva k dvom základným bodom: k zlepšovaniu dostupných informácií, ktoré uľahčujú ekologickejší výber pneumatík, a k skutočnosti, že takýmto výberom prispejeme k zvýšeniu energetickej účinnosti. Pneumatiky sú totiž zodpovedné za 20 až 30 % celkovej spotreby energie vo vozidlách.

Aldo Patriciello (PPE), písomne. – (IT) Vážení pán predsedajúci, dámy a páni, návrh nariadenia o označovaní pneumatík, ktorý dnes schválil Parlament, je zásadným krokom vpred smerom k uvádzaniu bezpečných a tichých výrobkov na trh. Umožňuje tiež minimalizáciu spotreby paliva. Osobitne vítam skutočnosť, že právna forma návrhu bola zmenená zo smernice na nariadenie.

Umožní nám to dosiahnuť okamžité rovnaké uplatňovanie všetkých ustanovení vo všetkých členských štátoch, čím sa zabezpečí účinnejšia harmonizácia európskeho trhu pneumatík. Úsilie o pružnosť pri zobrazovaní označenia, ktoré pri rokovaníach vynaložil Výbor pre priemysel, výskum a energetiku, navyše poskytne spotrebiteľom primeranú ochranu a zároveň zabezpečí, že výrobcovia nebudú zaťaženi prílišnou byrokraciou.

Predbežné ustanovenie, podľa ktorého budú pneumatiky vyrobené pred rokom 2012 vyňaté z povinností ustanovených v nariadení, tiež predstavuje nevyhnutné opatrenie na zabezpečenie postupného zavádzania nových európskych nariadení na trh. Z týchto dôvodov teda môžeme uviesť, že sme spokojní s dosiahnutou spoločnou pozíciou, pričom sme si istí, že zodpovedá cieľom pôvodného návrhu Komisie.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), písomne. – (RO) Hlasovala som za nariadenie o označovaní pneumatík vzhľadom na palivovú úspornosť. Toto nariadenie je súčasťou legislatívneho balíka týkajúceho sa energetickej účinnosti a prispeje k zníženiu škodlivých emisií produkovaných odvetvím dopravy. Podľa nariadenia musia dodávatelia pneumatík pomocou značiek a nálepiek používateľom poskytovať informácie o spotrebe paliva, jazdnom odpore, adhézii na mokrom povrchu a vonkajšom hluku valenia. Z praktického hľadiska označenie určí pre tieto parametre úroveň A až G, do ktorej je pneumatika zaradená. Dodávatelia pneumatík majú tiež povinnosť zverejniť na svojej internetovej stránke vysvetlenia o týchto ukazovateľoch, ako aj odporúčania týkajúce sa správania vodiča. Medzi tieto odporúčania patrí potreba ekologického vedenia vozidla, pravidelná kontrola tlaku v pneumatikách a dodržiavanie brzdennej vzdialenosti. Do 1. novembra 2011 zverejnia všetky členské štáty zákonné ustanovenia a správne opatrenia potrebné na transpozíciu nariadenia do vnútroštátnych právnych predpisov. Ustanovenia tohto nariadenia budú účinné od 1. novembra 2012. Odvetvie dopravy je zodpovedné približne za 25 % škodlivých emisií. Z tohto dôvodu nariadenie prispeje k zníženiu týchto emisií.

– Správa: Reimer Böge (A7-0044/2009)

Regina Bastos (PPE), písomne. – (PT) Účelom Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii (EFPG) je poskytnúť podporu pre pracujúcich, ktorých sa osobne dotklo prepúšťanie v dôsledku veľkých zmien v usporiadaní svetového obchodu. EFPG financuje konkrétne pomoc pri hľadaní nového zamestnania, rekvalifikáciu na mieru, podporu podnikania, pomoc pri samostatnej zárobkovej činnosti a osobitné dočasné doplnkové príjmy.

Z dlhodobejšieho hľadiska sú tieto opatrenia zamerané na pomoc pracovníkom pri hľadaní a udržaní nového zamestnania.

Naša krajina, Portugalsko, bola poberateľom podpory z fondu EFPG dvakrát: v roku 2008 po prepustení 1 549 pracovníkov automobilového priemyslu v lisabonskom regióne a v meste Alentejo a v roku 2009 po prepustení 1 504 osôb z textilných závodov v severných a stredných oblastiach krajiny.

Rozhodujúca úloha tohto fondu je jednoznačná. Otázka, ktorú položila pani Berèsová, však poukazuje na to, že Európska komisia by mala objasniť situáciu. Musíme zabrániť poskytovaniu finančných prostriedkov alebo štátnej pomoci v členskom štáte, ktoré spôsobí stratu pracovných miest v iných oblastiach EÚ.

Súhlasím preto s tým, že je potrebné zaručiť účinnú koordináciu európskej finančnej pomoci a zabrániť spoločnostiam, aby sa dosahovali zisky tak, že budú vytvárať a rušiť pracovné miesta.

Proinsias De Rossa (S&D), písomne. – Podporujem poskytnutie 14,8 milióna EUR z Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii (EFPG) na podporu 2 840 pracovníkov spoločnosti Dell v Limericku, ktorí prišli o prácu po zatvorení závodu. Z týchto peňazí totiž nebude mať úžitok spoločnosť Dell, ale priamo prepustení pracovníci. Zdá sa totiž, že zatiaľ čo Dell zatváral svoj výrobný závod v Írsku, získal od poľskej vlády štátnu pomoc v sume 54,5 milióna EUR na otvorenie nového závodu v meste Lodž. Túto štátnu pomoc schválila Európska komisia. Aká konzistentnosť panuje v jadre tejto politiky Komisie? Spoločnosť Dell reálne zbavuje povinnosti čeliť sociálnym následkom jej stratégie a umožňuje podnikom pustiť sa do pretekov o dosiahnutie dna za podpory finančných prostriedkov členských štátov i EÚ. Je naliehavo potrebné vyjasnenie koordinácie politiky Európskej komisie v oblasti štátnej pomoci a jej sociálnej politiky.

Diogo Feio (PPE), písomne. – (PT) Ako som už mal príležitosť uviesť, aj pred príchodom momentálnej finančnej krízy, ktorá prehĺbila a zhoršila niektoré predchádzajúce symptómy, už bol zjavný vážny vplyv globalizácie a z nej vyplývajúceho premiestňovania podnikov na životy mnohých ľudí. Jedinečný problém časov, v ktorých žijeme, a výnimočná potreba použiť mechanizmy, ktoré sú samy výnimočné, na pomoc nezamestnaným a podporu ich opätovného začlenenia na trh práce sa jasne ukáza, keď k týmto problémom pridáme momentálnu nedostatočnú dôveru v trhy a scvrkávajúce sa investície.

Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii bol už v tomto smere viackrát použitý. Vždy to bolo s cieľom zmierniť vplyv, ktorý má na európskych pracovníkov ich vystavenie celosvetovému trhu. Prípady popísané v správe pána Bögeho opäť raz stoja za zváženie, hoci sú tu naďalej isté pochybnosti, čo sa týka toho, či bude naozaj každý splňať podmienky. Preto by bolo v budúcnosti lepšie, keby sa žiadosti predkladali osobitne.

Rád by som opäť vyjadril svoje presvedčenie, že Európska únia musí prijať opatrenia na podporu silnejšieho, voľnejšieho a kreatívnejšieho európskeho trhu, ktorý bude vytvárať investície a pracovné miesta.

José Manuel Fernandes (PPE), písomne. – (PT) Hlasoval som za túto správu, lebo keďže Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (EFPG) je nástrojom reakcie na osobitnú európsku krízu spôsobenú globalizáciou, vzťahuje sa na momentálnu situáciu. Tento fond poskytuje individuálnu, jednorazovú a časovo obmedzenú podporu priamo prepusteným pracovníkom. Argumentuje sa, že pri poskytovaní tejto podpory pracovníkom by nemalo dochádzať k nepomernosti, akej sme boli svedkom.

Európsky sociálny fond (ESF) navyše podporuje európsku stratégiu zamestnanosti a politiky členských štátov v oblasti plnej zamestnanosti, kvality a produktivity práce, podporuje sociálne začlenenie, najmä prístup znevýhodnených osôb k zamestnaniu, a znižuje nerovnosti na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. Má zásadnú úlohu pri posilňovaní hospodárskej a sociálnej súdržnosti. Momentálna situácia si vyžaduje masívne, náležité a svižné uplatňovanie ESF.

Je jasné, že EFPG a ESF majú rôzne ciele, ktoré sa navzájom dopĺňajú, a nemôžu jeden druhý nahradiť. EFPG je mimoriadnym opatrením, preto by mal mať samostatné financovanie, a bude veľmi vážnou chybou, ak bude EFPG ako krátkodobé opatrenie financovaný z ESF alebo iného štrukturálneho fondu.

Pat the Cope Gallagher (ALDE), písomne. – Vítam rozhodnutie Európskeho parlamentu o schválení pomoci z Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii pre pracovníkov spoločnosti Dell. Prepúšťanie v spoločnosti Dell má vážny vplyv na miestne hospodárstvo v meste Limerick a okolité oblasti. Musíme uskutočniť primerané rekvalifikačné opatrenia, aby sme zabezpečili, že ľudia, ktorí prišli o prácu v spoločnosti Dell, si v blízkej budúcnosti nájdu zamestnanie. Schválenie írskej žiadosti o pomoc z Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii prispeje k rekvalifikácii a zvýšeniu kvalifikácie dotknutých pracovníkov.

Sylvie Guillaume (S&D), písomne. – (FR) Hlasovala som za mobilizáciu Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii v prípade Belgicka a Írska, pretože si myslím, že by sme mali použiť všetky dostupné prostriedky na pomoc pracovníkom, ktorí sa stali obeťmi škôd spôsobených globalizáciou a hospodárskou a finančnou krízou.

Napriek tomu pochybujem o konzistencii európskych politík, ak Európska komisia popri mobilizácii tohto fondu povolí Poľsku poskytnutie štátnej pomoci spoločnosti Dell na otvorenie závodu v krajine, hoci v Írsku závod zatvára. Ako môžu mať európski občania dôveru vo „výhody“ Európy, ak povoľuje takéto „kúsky“?

V tejto súvislosti sú na mieste pochybnosti o oprávnenom použití verejných prostriedkov a ľútosť, že našim spoločnostiam chýba sociálna zodpovednosť a sú vedené len úsilím o ziskovosť bez ohľadu na zničené pracovné miesta.

Jacky Hénin (GUE/NGL), písomne. – (FR) Skupina Dell, včera na prvom mieste, dnes na treťom mieste na svete v oblasti informačných technológií, s odhadovanou hodnotou na akciovom trhu vo výške 18 miliárd USD, ktorá za tretí štvrtrok 2009 zaznamenala zisk 337 miliónov USD a za štvrtý štvrtrok očakáva ešte vyšší zisk...

Áno, stojím za zamestnancami spoločnosti Dell!

Áno, dúfam, že si čo najskôr nájdú zamestnanie a začnú opäť žiť dôstojný život!

Ale nie, k ožobračovaniu európskych daňovníkov sa nepripojím. Za žiadnych okolností sa nepridám k ďalším prejavom pohrdania zamestnancami, ktorí sa nachádzajú v strašnom zmätku.

Je na vinníkovi, aby platil, a na Európe, aby uplatňovala silnú priemyselnú politiku v súlade s potrebami obyvateľstva, skôr než povolí vyplácanie dividend!

Alan Kelly (S&D), písomne. – Európsky parlament dnes schválil finančné prostriedky v sume 14 miliónov EUR na vzdelávanie 1 900 pracovníkov spoločnosti Dell, ktorí boli prepustení v dôsledku rozhodnutia premiestniť závod z Írska do Poľska. Tento fond môže podporiť ľudí, ktorí prišli o prácu, aby sa preškolili a získali kvalifikáciu potrebnú na opätovné nájdenie zamestnania. Fond posunie peniaze ďalej, nebude ich priamo rozdávať. Budú totiž zaslané na vzdelávacie inštitúcie tretieho stupňa v oblasti Munster na pokrytie školného pre bývalých zamestnancov spoločnosti Dell. Schválenie tohto financovania predstavuje kľúčový príklad záväzku Európy pomôcť Írsku dostať sa z recesie. Finančné prostriedky by mali prispieť k spomaleniu trendu zvyšovania nezamestnanosti v oblasti Munster a poskytnú stimul miestnemu hospodárstvu, keď sa osoby postihnuté zatvorením závodu Dell vrátia naspäť do práce.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), písomne. – (FR) Za túto správu a za udelenie pomoci z Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii hlasujeme mysliac na írskych a belgických pracovníkov ako obeť neoliberalnej globalizácie.

Rozhodne však odmietame úvahy, že sociálne a ľudské tragédie, ktoré zažívajú európski pracovníci, by sa mali považovať len za „prispôsobenie“ nevyhnutné na hladký chod neoliberalnej globalizácie. Je absolútne neprijateľné, aby EÚ podporovala práve tie strany, ktoré nesú zodpovednosť za tieto tragédie, tým, že politicky a finančne podporí procesy premiestňovania a presunu, ktoré uskutočňujú z čisto ziskuchtivých dôvodov.

Trhové chúťky kapitalistických predátorov, akým je texaská spoločnosť Dell, druhá najväčšia telekomunikačná spoločnosť na svete, nemožno tolerovať bez ohľadu na všeobecný záujem občanov Európy. Toto v žiadnom prípade nie je naša predstava o Európe.

Nuno Melo (PPE), písomne. – (PT) EÚ je priestorom solidarity a Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii je v súlade s touto koncepciou. Táto podpora je zásadná, ak chceme pomáhať nezamestnaným a obetiam premiestňovania, ku ktorému došlo v dôsledku globalizácie. Stále väčší počet spoločností premiestňuje svoje závody a využíva nižšie náklady na pracovnú silu v mnohých krajinách, najmä v Číne a Indii, čo má ničivý vplyv na krajiny, ktoré dodržiavajú práva pracovníkov. EFPG má pomáhať pracovníkom, ktorí sa stali obeťami premiestňovania spoločností. Zásadným spôsobom im pomáha získať prístup k novým pracovným miestam v budúcnosti. EFPG už v minulosti využili ďalšie krajiny EÚ, najmä Portugalsko a Španielsko. Teraz je čas poskytnúť takúto pomoc Belgicku a Írsku.

Marit Paulsen, Olle Schmidt a Cecilia Wikström (ALDE), písomne. – (SV) EÚ zriadila legislatívny a rozpočtový nástroj na poskytovanie podpory osobám, ktoré prišli o prácu v dôsledku „veľkých štrukturálnych zmien v usporiadaní svetového obchodu, a aby im pomohla pri opätovnom začlenení do trhu práce“.

Sme presvedčení, že voľný obchod a trhové hospodárstvo sú priaznivé pre hospodársky rozvoj, a preto sme v zásade proti finančnej pomoci krajinám a regiónom. Finančná kríza však veľmi silno zasiahla hospodárstva členských štátov a hospodársky pokles je tentoraz hlbší než akýkoľvek pokles, ktorý Európa zažila od 30. rokov minulého storočia.

Ak EÚ neprijme opatrenia, postihne to veľmi ťažko nezamestnaných v tých oblastiach Belgicka a Írska, ktoré požiadali o pomoc z EÚ. Nebezpečenstvo sociálnej marginalizácie a trvalého vylúčenia je veľmi veľké, čo ako liberáli nemôžeme prijať. Hlboko súcitíme so všetkými, ktorých postihli následky hospodárskeho poklesu, a radi by sme videli, že opatrenia ako vzdelávanie ľuďom pomôžu prekonať tieto problémy. Podporujeme preto pomoc postihnutým nezamestnaným v textilnom odvetví belgických regiónov

východného a západného Flámska a mesta Limburg a v počítačovom priemysle v írskych grófstvach Limerick, Clare a North Tipperary, ako aj v meste Limerick.

Czesław Adam Siekierski (PPE), *pisomne*. – (PL) Podporil som mobilizáciu Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii, pretože hromadné prepúšťanie je nepochybne negatívnym dôsledkom hospodárskej krízy a napriek populárnemu názoru kríza stále pretrváva. Je nepochybne, že osobám v dotknutých krajinách, ktoré prišli o prácu, treba pomôcť. Strata zamestnania je obrovskou tragédiou v živote týchto ľudí a ich rodín. Preto si myslím, že úloha Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii je v ťažkých časoch krízy mimoriadne dôležitá. Podľa môjho názoru by sa mal rozpočet fondu v budúcnosti podstatne zvýšiť, aby dokázal pokryť sociálne potreby. Hospodárska kríza si i naďalej vyberá svoju daň v podobe hromadného prepúšťania, ktoré často vedie k ľudským drámam, nárastu sociálnych problémov a mnohých ďalších nepríjemných javov. Myslím si preto, že by sme mali spraviť všetko, čo je v našich silách, aby sme čo najúčinnejšie pomohli ľuďom, ktorí trpia vplyvom hospodárskej krízy.

– **Správa: David Martin (A7-0043/2009)**

Maria Da Graça Carvalho (PPE), *pisomne*. – (PT) Víтам navrhnuté pozmeňujúce a doplňujúce návrhy rokovacieho poriadku v súvislosti so vstupom Lisabonskej zmluvy do platnosti. Rada by som zdôraznila jeden z aspektov, ktoré v súčasnosti považujem za nanajvýš významné, pretože sme svedkami rokovaní o novej dohode, ktorá v januári 2013 nahradí Kjótsky protokol. Lisabonská zmluva robí z medzinárodného boja proti zmene klímy osobitný cieľ politiky EÚ v oblasti životného prostredia. Lisabonská zmluva pridáva podporu medzinárodných opatrení zameraných na boj proti zmene klímy na zoznam cieľov, ktoré tvoria jej politiku v oblasti životného prostredia. Lisabonská zmluva dáva Európe aj nové právomoci v oblasti energetiky, vedeckého výskumu a politiky v oblasti kozmického priestoru. Energetika je teraz spoločnou zodpovednosťou, čím sa otvára cesta spoločnej európskej politike.

Edite Estrela (S&D), *pisomne*. – (PT) Hlasovala som za správu pána Martina o prispôbení rokovacieho poriadku Parlamentu Lisabonskej zmluve, pretože je potrebné novelizovať niektoré vnútorné pravidlá Parlamentu vzhľadom na väčšie právomoci vyplývajúce zo vstupu Lisabonskej zmluvy do platnosti. Ide najmä o väčšiu zákonodarnú právomoc, ktorá Parlamentu umožní prijímať právne predpisy na rovnakej úrovni ako vlády členských štátov vo viacerých oblastiach.

Diogo Feio (PPE), *pisomne*. – (PT) Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, o ktorých sme dnes hlasovali, budú zapracované do rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu, ktorý je potrebné zosúladiť s blížiacim sa vstupom Lisabonskej zmluvy do platnosti, ku ktorému má dôjsť 1. decembra. Verím, že výrazné rozšírenie právomocí Parlamentu, ktoré si od všetkých poslancov vyžaduje plnenie nových úloh, je dôležitou skúškou jeho schopnosti navrhovať právne predpisy a jeho zmyslu pre zodpovednosť.

V dôsledku toho môžem len uvítať zmenu rokovacieho poriadku, ktorá umožní, aby Parlament pracoval vo väčšom súlade s ustanoveniami zmlúv.

Teší ma hlavne zvýšenie významu úlohy, ktorú zohrávajú národné parlamenty a iniciatívy členských štátov v oblasti európskej integrácie.

Dúfam, že všetky európske orgány s rozhodovacou právomocou budú čoraz viac plniť a dodržiavať zásadu subsidiarity, ktorej európsky zákonodarca venuje osobitnú pozornosť.

Sylvie Guillaume (S&D), *pisomne*. – (FR) Hlasovala som za správu pána Davida Martina o reforme rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu, pretože tomuto Parlamentu umožní prijať nové základné pravidlá súvisiace so vstupom Lisabonskej zmluvy do platnosti.

Táto správa obsahuje predovšetkým: privítanie nových „pozorovateľov“, ktorí by mali byť čo najskôr schopní stať sa plnoprávnymi poslancami Európskeho parlamentu; zavedenie pravidiel súvisiacich s novou úlohou národných parlamentov v legislatívnom procese prostredníctvom kontroly dodržiavania zásady subsidiarity – reformu, ktorú s radosťou víтам, pretože prispeje k prehĺbeniu demokratickej diskusie; a predovšetkým udelenie významnejšej úlohy pri navrhovaní európskych právnych predpisov Európskemu parlamentu.

Tento text napokon objasňuje, aký druh opatrení má Európsky parlament prijať v prípade „porušenia základných zásad členským štátom“, čo je zvlášť pozitívne pri ochrane základných práv.

Ian Hudghton (Verts/ALE), *pisomne*. – Podľa starého článku 36 rokovacieho poriadku tohto Parlamentu sme mali „venovať osobitnú pozornosť dodržiavaniu základných práv“. Podľa nového článku 36 musíme

„plne dodržiavať“ tieto práva, ako sú ustanovené v Charte základných práv. Je to malá zmena, ale považujem ju za významnú. Všetkých poslancov Európskeho parlamentu zaväzuje k dodržiavaniu práv každého občana.

Nuno Melo (PPE), *písomne. – (PT)* Nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra 2009 znamená, že je nevyhnuté prispôbiť rokovací poriadok a zosúladiť ho s novými pravidlami a právomocami.

Týmito pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi rokovacieho poriadku sa Parlament pripravuje na väčšie právomoci, ktoré bude mať po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy a zohľadnení príchodu 18 nových poslancov, zvýšenia zákonodarných právomocí a nového rozpočtového postupu. Dôležitá tu je aj budúca spolupráca s národnými parlamentmi.

Andreas Mölzer (NI), *písomne. – (DE)* Je vidieť veľmi málo z toľko ospevovaného nárastu demokracie a silnejšieho hlasu parlamentov, ktoré mala zaviesť Lisabonská zmluva. Existuje naozaj len zopár nových postupov. Postup hodnotenia dodržiavania základných práv sa v žiadnom prípade nesmie zneužívať na povinné nastoľovanie politickej korektnosti alebo protidiskriminačnej mánie.

Nedostatok demokracie v EÚ sa Lisabonskou zmluvou nemení. Nezmenilo sa veľa, keď má Európsky parlament vybrať predsedu Komisie spomedzi neúspešných politikov, ktorí prehrali voľby. Fakt, že Štokholmský program sa presadzuje tak rýchlo, že nemôžeme predložiť svoje obavy o ochranu údajov, je ukázkou toho, aký je náš hlas silný v skutočnosti. Zmeny rokovacieho poriadku v dôsledku Lisabonskej zmluvy v skutočnosti nepriniesli žiadny nárast transparentnosti ani posilnenie hlasu parlamentov. Z tohto dôvodu som hlasoval proti.

Nuno Teixeira (PPE), *písomne. – (PT)* Lisabonská zmluva zvýši rýchlosť, legitimitu a demokraciu rozhodovacieho procesu Európskej únie, ktorý prináša opatrenia, ktoré sa nás ako občanov každý deň dotýkajú.

Parlamentu sa zvýši najmä zákonodarná právomoc, pretože vo väčšine záležitostí, ktorými sa inštitúcie zaoberajú, sa bude rovnakým dielom deliť o zodpovednosť s Európskou radou. Podľa Lisabonskej zmluvy sa totiž takzvané spolurozhodovanie stane pravidlom a bežným legislatívnym postupom.

Čo sa mňa týka, ako poslanec EP som si vedomý problémov, ktoré táto zmena prináša.

Táto správa predovšetkým nadväzuje na prácu začatú a takmer dokončenú v predchádzajúcom volebnom období. Išlo o prispôbenie rokovacieho poriadku, ktorým sa riadi práca Parlamentu, novej zmluve, ktorá má nadobudnúť platnosť začiatkom budúceho mesiaca.

Niektoré pozmeňujúce a doplňujúce návrhy sú čisto technickej povahy a iné sa týkajú aktualizácií, ktoré Parlament pri tejto príležitosti uskutočnil. Správa ako celok predstavuje kompromis, ktorý je uspokojivý pre politickú skupinu, do ktorej patrím, Skupinu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov). Vyváženým spôsobom sú do nej totiž zapracované otázky ako subsidiarita a proporionalita, ako aj posilnenie spolupráce medzi Európskym parlamentom a národnými parlamentmi.

Z týchto dôvodov som hlasoval za túto správu.

Georgios Toussas (GUE/NGL), *písomne. – (EL)* Komunistická strana Grécka nesúhlasí s pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi na prispôbenie rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu ustanoveniam Lisabonskej zmluvy a hlasovala proti nim. Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy zachovávajú a posilňujú reakcionársku a protidemokratickú povahu rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu, ktorý predstavuje škrtiaci rámec pre každý hlas, čo sa zdvihne proti zvrchovanosti politických predstaviteľov kapitálu.

Nie je pravda, že Lisabonská zmluva „dáva EÚ demokratickejší rozmer“, pretože údajne zvyšuje úlohu Európskeho parlamentu. Európsky parlament je súčasťou reakcionárskej konštrukcie EÚ. Preukázal svoju oddanosť reakcionárskej politike EÚ, svoju podporu záujmov monopolov, svoju úlohu orgánu, ktorý dáva údajnú zákonnú dôveru protiludovej politike EÚ. Európsky parlament nezastupuje ľud, zastupuje záujmy kapitálu. Záujem ľudu stojí na opačnej strane, nie je v súlade s protiludovou politikou EÚ a Európskeho parlamentu, ktorý ju podporuje, a vyžadoval by si úplnú zmenu konštrukcie na zjednotenie Európy.

– Návrh uznesenia (B7-0141/2009)/REV 1: Príprava kodánskeho samitu o zmene klímy

Luís Paulo Alves (S&D), *písomne. – (PT)* Hlasoval som za toto uznesenie, ktorého cieľom je dosiahnutie ambicióznejšej a právne záväznej medzinárodnej dohody v Kodani. Verím totiž, že uzavretie tejto dohody môže viesť k novému trvalo udržateľnému modelu, ktorý stimuluje sociálny a hospodársky rast, podporuje

rozvoj trvalo udržateľných technológií z hľadiska životného prostredia, ako aj obnoviteľné energie a energetickú účinnosť, znižuje spotrebu energie a umožňuje vytváranie nových pracovných miest.

Verím, že schválenie tohto uznesenia – ktoré zdôrazňuje, že medzinárodná dohoda by mala byť založená na zásade spoločnej, ale diferencovanej zodpovednosti, pričom vyspelé krajiny by mali prevziať vedúcu úlohu pri znižovaní emisií a prijať zodpovednosť za poskytovanie finančnej a technickej podpory rozvojovým krajinám – prispeje k určitej celosvetovej rovnováhe.

Je preto rozhodujúce, aby Únia prevzala v tejto oblasti vedúce postavenie s cieľom chrániť blahobyt budúcich generácií.

Dominique Baudis (PPE), písomne. – (FR) Hlasovala som za uznesenie o kodanskom samite, pretože našou zodpovednosťou ako volených poslancov je ochraňovať planétu pre budúce generácie. Svet v najbližších mesiacoch dá do hry svoju budúcnosť. Je nemyšliteľné, že by medzinárodné spoločenstvo nedokázalo dosiahnuť dohodu, ktorá by štáty zaväzovala ísť cestou rozumu. Vedúci predstavitelia štátov a vlád, máte v rukách zodpovednosť za Zem zajtrajška. Odložte nabok svoje národné záujmy a krátkodobé záležitosti, pretože ľudstvo nemá času nazvyš.

Frieda Brepoels (Verts/ALE), písomne. – (NL) V uznesení, ktoré dnes prijal Európsky parlament, zdôrazňuje osobitná kapitola veľký význam regiónov a miestnych orgánov najmä v procese konzultácií a pri šírení informácií o klimatickej politike a jej uplatňovaní. Až 80 % politík na prispôbenie a zmiernenie zmeny klímy sa zavedie na miestnej a regionálnej úrovni. Viaceré regionálne vlády už stoja na čele a prijali radikálny prístup k boju proti zmene klímy.

Ako poslankyňa za Európsku slobodnú alianciu zastupujúcu európske národy a regióny plne podporujem priamu účasť regionálnych vlád na podpore trvalo udržateľného rozvoja a účinnej reakcii na zmenu klímy. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť prácu Siete regionálnych vlád pre trvalo udržateľný rozvoj (nrg4SD). Táto sieť už vytvorila úzke partnerstvo s Rozvojovým programom OSN (UNDP) a Programom OSN pre životné prostredie (UNEP). Poslanci EFA preto žiadajú o výslovné uznanie regionálnych vlád v súvislosti s kodanskou dohodou, uznanie ich úlohy v rámci politik na prispôbenie a zmiernenie zmeny klímy.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), písomne. – (PT) Je rozhodujúce, aby kodanská konferencia vyústila do politicky záväznej dohody. Táto dohoda musí obsahovať operačné prvky, ktoré sa budú môcť okamžite realizovať, a harmonogram, ktorý umožní vypracovanie právne záväznej dohody v priebehu roku 2010. Do dohody sa musia zapojiť všetky krajiny, ktoré podpísali dohovor, a je veľmi dôležité, aby boli jasne definované všetky záväzky, či už pokiaľ ide o zníženie emisií, alebo o financovanie. Zatiaľ čo na jednej strane by priemyselné krajiny mali udávať tón pri znižovaní emisií skleníkových plynov, hospodársky vyspelejšie rozvojové krajiny by mali tiež zohrať istú úlohu a prispievať podľa svojich záväzkov a schopností. Porovnateľné úsilie by mali vyvinúť priemyselné krajiny a rozvíjajúce sa krajiny s vyspelejšími hospodárstvami. Len tak bude možné znížiť deformácie medzinárodnej hospodárskej súťaže. Je tiež veľmi dôležité, aby sme definovali takú štruktúru financovania, ktorá bude udržateľná v strednodobom a dlhodobom časovom horizonte. Financovanie musí prísť zo súkromného sektora, trhu s emisiami, verejného sektora priemyselných krajín a hospodársky vyspelejších rozvojových krajín.

Nessa Childers (S&D), písomne. – Je mimoriadne dôležité, aby EÚ pred blížiacim sa kodanským samitom prijala opatrenia a stala sa svetovým lídrom v znižovaní emisií uhlíka. Parlament už ukázal, že má vyššie ambície než členské štáty, čo sa týka znižovania uhlíkových emisií. Dnešné uznesenie je potrebné uvítať s výzvou na skutočné financovanie, výzvou na ambiciózne ciele až do 25 – 40 % v súlade s vedeckými poznatkami a trvaním na právne záväznej dohode.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), písomne. – (EL) Zdržal som sa hlasovania po prvé z toho dôvodu, že bol schválený pozmeňujúci a doplňujúci návrh 13, ktorý považuje jadrovú energetiku za významný faktor pri znižovaní emisií oxidu uhličitého, a po druhé, že bol zamietnutý pozmeňujúci a doplňujúci návrh 3 predložený našou skupinou, ktorý vyzýva vyspelé krajiny na zníženie emisií skleníkových plynov o 80 a 95 % do roku 2050 v porovnaní s úrovňami z roku 1990. Uznesenie obsahuje množstvo pozitívnych bodov, napríklad záväzok EÚ vyčleniť každoročne až do roku 2020 sumu 30 miliárd EUR na splnenie požiadaviek rozvojových krajín v oblasti zmiernenia vplyvu zmeny klímy a prispôbovania sa jej. Myslím si však, že návrat k jadrovej energetike ako protijed skleníkového efektu nie je riešením v boji proti zmene klímy. Naopak, ide o nebezpečné riešenie. V Kodani sa stretnú tri tábory vyspelých, rozvojových a menej rozvinutých krajín a tri tábory vlád, základných hnutí a národov. Zmena klímy totiž do veľkej miery marí úsilie o znižovanie chudoby a hladu vo svete. Kodanský samit je skutočným problémom, ktorý musíme riešiť. Nesmieme dopustiť, aby sa slávnymi víťazmi stali priemyselné a jadrové loby.

Jürgen Creutzmann, Nadja Hirsch, Holger Kraemer, Britta Reimers a Alexandra Thein (ALDE), písomne. – (DE) Poslanci nemeckej Slobodnej demokratickej strany v Európskom parlamente sa z nasledujúcich dôvodov zdržali hlasovania o kodanskom uznesení. Uznesenie obsahuje vyhlásenia o financovaní opatrení na ochranu klímy v tretích krajinách bez toho, aby definovalo osobitné kritériá a účel financovania. To nemôžeme odôvodniť pred daňovníkmi. Sme navyše presvedčení, že všeobecná kritika Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO) nie je správna.

ICAO je organizácia, ktorá sa zaoberá leteckými záležitosťami na medzinárodnej úrovni. Kritika ICAO i vyhlásenie o údajnom neúspechu rokovaní ICAO sú nesprávne a neprimerané. Výzva na osobitné podmienky systému obchodovania s emisiami CO₂ pre letecký priemysel je v protiklade s momentálnymi právnymi predpismi Únie a nerealistickými požiadavkami predstavuje prílišné bremeno pre rokovaciu pozíciu EÚ o medzinárodnej klimatickej dohode.

Proinsias De Rossa (S&D), písomne. – Vplyvy zmeny klímy už cítime: teploty stúpajú, morské a horské ľadovce sa topia a extrémne počasie je stále častejšie a intenzívnejšie. Organizácia Spojených národov odhaduje, že v roku 2007 všetky jej naliehavé výzvy na humanitárnu pomoc až na jednu súviseli s klímou. Potrebujeme celosvetovú energetickú revolúciu smerom k trvalo udržateľnému hospodárskemu modelu, ktorý zabezpečí kvalitu životného prostredia ruka v ruke s hospodárskym rastom, tvorbou bohatstva a technologickým pokrokom. Uhlíkové emisie Írska na obyvateľa sú 17,5 tony ročne. Do roku 2050 je potrebné znížiť ich o jednu až dve tony. Je jasné, že to znamená radikálne zmeny v oblasti výroby a spotreby energie. Prvým krokom bude komplexná dohoda v Kodani zaväzujúca medzinárodné spoločenstvo k povinnému zníženiu emisií a stanovujúca postihy za neplnenie na medzinárodnej úrovni. Medzinárodné spoločenstvo naozaj musí ukázať väčšiu angažovanosť než pri boji s finančnou krízou. Reakcia na zmenu klímy spočíva v silnom medzinárodnom riadení a finančných záväzkoch. Pomoc rozvojovým krajinám musí byť prídavkom k zahraničnej rozvojovej pomoci, inak bude hroziť nebezpečenstvo, že nedosiahneme rozvojové ciele tisícročia. Zmena klímy si bude naozaj vyžadovať zvýšenie investícií do verejného sektora.

Marielle De Sarnez (ALDE), písomne. – (FR) Spoločné uznesenie, ktoré Parlament práve prijal, vysiela jasné posolstvo. Únia musí po Kodani hovoriť jednohlasne a konať spoločne bez ohľadu na to, aký bude rozsah záverov konferencie. Musíme si dať za cieľ momentálne zníženie emisií skleníkových plynov o 30 %. Keď hovorím „momentálne“, znamená to, že jedného dňa bude nakoniec nevyhnutné, aby sa predniesla otázka výnimiek a obchodovania s emisiami. Parlament dúfa, že kodanský samit bude príležitosťou predstaviť silnú Európsku úniu, ktorá dáva rozvojovým krajinám pevné finančné záväzky, pretože im to dlžíme.

Anne Delvaux (PPE), písomne. – (FR) V Kodani bude od 7. do 18. decembra takmer 200 národov rokovať o medzinárodnej zmluve o boji proti zmene klímy, ktorá bude následníčkou Kjótskeho protokolu a vstúpi do platnosti v roku 2013...

Prijaté uznesenie bude Európskej únii slúžiť ako plán rokovaní. Ako súčasť členka Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín som k uzneseniu prispela prostredníctvom pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré podporujú najmä právne záväznú podobu dohody.

Pri hlasovaní sú mojimi požiadavkami dosiahnutie celosvetovej politickej dohody, ktorá bude ambiciózná a záväzná a rýchlo vydláždí cestu skutočnej zákonnej dohode; dosiahnutie zníženia emisií skleníkových plynov o 30 % do roku 2020 v porovnaní s rokom 1990, pričom ďalší znečisťovatelia ako Spojené štáty a Čína prijímajú ambiciózne, kvantifikovateľný, ale flexibilný záväzok, a zníženia o 80 % do roku 2050 v súlade s požiadavkami odborníkov; a vyjasnenie zásadného spoločného záväzku priemyselných krajín, čo sa týka financovania a pomoci rozvojovým krajinám. V kontexte krízy je ťažké určiť presnú sumu, ale bude potrebné zabezpečiť, aby prinajmenšom zodpovedala prijatým záväzkom.

Neúspech v Kodani bude ekologickým, politickým a morálnym nešťastím!

Edite Estrela (S&D), písomne. – (PT) Hlasovala som za uznesenie o kodanskej konferencii o zmene klímy, pretože som presvedčená, že predstavuje dobrý parlamentný kompromis týkajúci sa základných aspektov, ktoré by mali viesť rokovania o budúcej medzinárodnej dohode v tejto súvislosti, predovšetkým pokiaľ ide o problematiku prispôsobovania, mechanizmy financovania a odlesňovanie. Chcela by som zopakovať, že dosiahnutie právne záväznej medzinárodnej dohody v Kodani, ktorá bude ambiciózná, realistická a zúčastní sa na nej všetky strany, je tiež vecou sociálnej spravodlivosti.

Jill Evans (Verts/ALE), písomne. – V uznesení, ktoré prijal EP, zdôrazňuje osobitná kapitola veľký význam regiónov a miestnych orgánov pri konzultáciách, informovaní a uplatňovaní klimatickej politiky. Na miestnej

a regionálnej úrovni sa uskutoční až 80 % politík na prispôsobenie a zmiernenie zmeny klímy. Viaceré vlády na regionálnej alebo nižšej než štátnej úrovni už stoja na čele radikálnej politiky boja proti zmene klímy.

Ako poslanci za Európsku slobodnú alianciu zastupujúcu európske národy a regióny plne podporujeme priamu účasť vlád na regionálnej a nižšej než štátnej úrovni na podpore trvalo udržateľného rozvoja a účinnej reakcii na zmenu klímy. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť prácu Siete regionálnych vlád pre trvalo udržateľný rozvoj (nrg4SD). Táto sieť už vytvorila partnerstvo s Rozvojovým programom OSN a Programom OSN pre životné prostredie. Žiadame preto o výslovné uznanie regionálnych vlád v súvislosti s kodanskou dohodou, uznanie ich kľúčovej úlohy v rámci politík na prispôsobenie a zmiernenie zmeny klímy.

Diogo Feio (PPE), písomne. – (PT) Ako som už povedal, je dôležité prijať právne záväznú, globálnu politickú dohodu o zmene klímy, aby sme európsky priemysel nevystavili situácii, ktorá bude narúšať hospodársku súťaž. Európske úsilie musí byť zamerané na snahu o dosiahnutie dohody, čo si vyžaduje spoločné úsilie, nielen úsilie EÚ.

Podľa môjho názoru nie je myšlienka zavedenia dane na medzinárodné finančné transakcie ako riešenie pre rozvojové krajiny na financovanie prispôsobenia sa zmene klímy a zmiernenie jej vplyvu primeraná, pretože by to bolo na úkor hospodárstva (najmä v krízových situáciách ako je tá, v ktorej sa v súčasnosti nachádzame), obchodu a vytvárania bohatstva.

Náklady, ktoré by takáto daň predstavovala pre spoločnosť vo všeobecnosti (zvýšenie daňovej záťaže, čo by ovplyvnilo všetkých daňových poplatníkov a spotrebiteľov), a jej vplyv na finančný trh (zníženie potrebnej likvidity a úverového toku pre podniky a domácnosti), nie je možné ignorovať.

Domnievam sa, že toto nie je spôsob, ako regulovať trh, a že je potrebné nájsť iné alternatívy, ktoré budú pre globálne hospodárstvo menej škodlivé.

José Manuel Fernandes (PPE), písomne. – (PT) Hlasoval som za návrh uznesenia, pretože si myslím, že EÚ by mala ísť v boji proti zmene klímy naďalej príkladom. Stojí za zmienku, že EÚ prekonala ciele stanovené v Kjótskom protokole.

Som presvedčený, že kodanská dohoda by mala byť záväzná. V tejto súvislosti som predložil pozmeňujúci a doplňujúci návrh k uzneseniu Parlamentu v tejto veci, v ktorom žiadam o zahrnutie súboru medzinárodných sankcií do konečného textu.

Domnievam sa, že táto dohoda by mala byť globálna, ambiciózna a mala by obsahovať jasný časový rámec. Ak nebudeme ambiciózní, vytvoríme len akýsi čiastočný nástroj, ktorý bude ešte menej účinný ako Kjótsky protokol, v ktorom sú už zahrnuté medzinárodné sankcie. Preto dúfajme, že sa vytvorí účinná regulácia a že táto dohoda bude obsahovať ustanovenie o revízii, aby sa mohla jednoduchým spôsobom aktualizovať.

Takisto sa domnievam, že Čínu a Indiu nemožno zbaviť všetkej zodpovednosti, keďže produkujú vysoké percento globálnych emisií, zatiaľ čo naše priemyselné odvetvia vynaložia enormné úsilie na zníženie svojich emisií.

Za úspech tohto samitu sú do veľkej miery zodpovedné aj USA. Dúfam, že prezident Spojených štátov pán Barack Obama dokáže, že si zaslúži Nobelovu cenu za mier, pretože boj proti zmene klímy prispeje k mieru a šťastiu všetkých národov.

Elisa Ferreira (S&D), písomne. – (PT) Prijaté uznesenie obsahuje pozitívne aspekty, napríklad: význam dodržania medzinárodného záväzku na obdobie po roku 2012; potrebu zosúladiť ciele zamerané na zníženie emisií s najnovšími vedeckými údajmi; výzvu určenú USA urobiť záväznými ciele sľúbené (hoci nesplnené) v poslednej volebnej kampani; dôraz na historickú zodpovednosť priemyselných krajín za emisie skleníkových plynov; podporu energetickej účinnosti a zvýšenie aktivít v oblasti výskumu a vývoja.

Význam, ktorý sa pripisuje tzv. trhovým riešeniam, a najmä obchodovaniu s emisnými kvótami, je nepopierateľný. V podstate je to politická a ideologická voľba, ktorá nielenže nezaručuje splnenie stanovených cieľov týkajúcich sa zníženia emisií, ale sama osebe najviac ohrozuje dosiahnutie uvedených environmentálnych cieľov. Dôkazom toho je fungovanie systému obchodovania Európskej únie s emisnými kvótami skleníkových plynov od roku 2005. Obchodovanie s emisnými kvótami je zamerané na komercializáciu schopnosti Zeme recyklovať uhlík a tým regulovať klímu. V dôsledku toho hrozí, že táto schopnosť – ktorá, ako vieme, zaručuje život na Zemi – skončí v rukách veľkých podnikov, ktoré znečisťujú planétu, jej prírodné zdroje a klímu.

Robert Goebbels (S&D), *písomne*. – (FR) Zdržal som sa hlasovania o uznesení o zmene klímy, pretože Európsky parlament, ako je jeho zvykom, prejavuje úctyhodné názory bez toho, aby vzal do úvahy skutočnosť. Európska únia produkuje približne 11 % celosvetových emisií CO₂. Nemôže ísť príkladom a zároveň platiť za zvyšok sveta.

Je nelogické zakázať členským štátom, aby využívali mechanizmy čistého rozvoja, aj keď to stanovuje Kjótsky protokol, a zároveň žiadať 30 miliárd EUR ročne na pomoc pre rozvojové krajiny, bez akýchkoľvek podmienok alebo náležitého posúdenia, ak mám uviesť len jednu nezrovnalosť v tomto uznesení.

Sylvie Guillaume (S&D), *písomne*. – (FR) Pokiaľ ide o problematiku zmeny klímy, je nevyhnutne potrebné konať a nenechať rozvojové krajiny bez pomoci. V prvom rade sú najviac postihnuté práve tieto krajiny, ktoré však zároveň nemajú potrebné zdroje na ovplyvnenie tohto javu, ktorý zapríčinili rozvinuté krajiny! Ak dnes neprijmeme žiadne celosvetové opatrenia, budúce generácie budú voči vplyvom zmeny klímy bezmocné. Preto je potrebné, aby naše vlády prevzali politické vedenie a povzbudili ostatné štáty, ako sú Spojené štáty a Čína, aby dospeli k dohode. Tento záväzok musí zahŕňať aj zavedenie dane za finančné transakcie, ktorá sa nevyužíva na financovanie dohľadu nad bankovým sektorom, ale rozvojových krajín a celosvetových verejných statkov, ako je klíma.

Ian Hudghton (Verts/ALE), *písomne*. – Nasledujúci mesiac sa všetky pohľady vo svete uprú na Dánsko. Na opačnej strane Severného mora, v krajine, ktorá jej je podobná svojou rozlohou, škótska vláda vo významnej miere prispieva k úsiliu zameranému na boj proti zmene klímy. Podľa oficiálnej webovej stránky kodanského samitu prevzalo Škótsko vedúcu úlohu v boji za ochranu klímy. Úsilie škótskej vlády je potrebné v plnej miere podporovať a musíme dúfať, že ostatné národy nasledujúci mesiac takisto prispedia k tomuto globálnemu úsiliu.

Astrid Lulling (PPE), *písomne*. – (FR) Hlasovala som za toto uznesenie o stratégii Európskej únie v rámci kodanského samitu o zmene klímy, pretože som presvedčená, že komplexná medzinárodná dohoda môže skutočne zmeniť trend nekontrolovaného rastu emisií skleníkových plynov.

Environmentálna politika vo všeobecnosti, a najmä klimatická politika, sú takisto stimulom pre technologické inovácie a môžu vytvárať nové perspektívy rastu pre naše spoločnosti.

Som veľmi rada, že Európa zohráva vedúcu úlohu pri presadzovaní energetickej a klimatickej politiky zameranej na zníženie emisií o 20 % do roku 2020 v porovnaní s rokom 1990. Som rozhodne proti ďalším reštriktívnym cieľom bez komplexnej medzinárodnej dohody. Na jednej strane Európa, ktorá je zodpovedná za 11 % svetových emisií, sa sama v dostatočnej miere nezasadzuje za zvrátenie tohto trendu, a na strane druhej sa obávam premiestnenia priemyselných odvetví náročných na energiu a CO₂.

Len komplexná dohoda so strednodobým a dlhodobým zameraním zabezpečí predvídateľnosť potrebnú na spustenie veľkých výskumných a rozvojových projektov a bude záväzkom pre zaistenie významných investícií potrebných na oddelenie hospodárskeho rastu od trvalého rastu emisií skleníkových plynov.

Nuno Melo (PPE), *písomne*. – (PT) Je veľmi dôležité, aby sa na konferencii v Kodani dosiahla ambiciózná a právne záväzná dohoda o zmene klímy.

Takisto je však dôležité, aby sa do nej zapojili všetky krajiny, najmä Čína, India a Brazília, a to vzhľadom na ich významnú hospodársku úlohu a intenzívnu priemyselnú činnosť. Tieto krajiny sa takisto musia zaviazat', že sa budú snažiť dosiahnuť ambiciózne ciele, ktoré budú porovnateľné s cieľmi ostatných krajín, a to prostredníctvom pomoci od bohatších, väčšmi industrializovaných krajín. Zároveň je dôležité, aby v tejto mimoriadne dôležitej veci zohrávali úlohu aj Spojené štáty.

Andreas Mólzer (NI), *písomne*. – (DE) EÚ sa príliš dlho bezmocne snažila znížiť koncentráciu skleníkových plynov, zatiaľ čo rozvíjajúce sa hospodárstva náročné na spotrebu energie a nevhodne priemyselné krajiny neboli pripravené ani na uplatňovanie Kjótskeho protokolu. Budeme musieť počkať, do akej miery túto skutočnosť zmení konferencia v Kodani. Za týchto okolností potrebujeme pravidlá pre proces financovania, ako aj sankcie v prípade ich nedodržania.

Aby sme tieto zmeny mohli dosiahnuť, musíme reštrukturalizovať našu environmentálnu politiku tak, aby sa milióny nepresúvali len hore-dole ako súčasť procesu obchodovania s emisnými kvótami, ale aby bolo možné podporiť skutočné alternatívy, ako je obnoviteľná energia, a znížiť objem prepravy tovarov v celej Európe, ktorá je dotovaná z prostriedkov EÚ. Správa nerieši tento problém v dostatočnej miere, a preto som hlasoval proti.

Rovana Plumb (S&D), písomne. – (RO) Hlasovala som za toto uznesenie, pretože v Kodani je potrebné dosiahnuť povinnú, globálne záväznú dohodu, na základe ktorej sa rozvinuté, ako aj rozvojové krajiny zaviazajú dosiahnuť ciele zamerané na zníženie objemu emisií, ako sú ciele EÚ. Cieľ udržania globálneho otepľovania na úrovni 2°C a zníženia emisií skleníkových plynov môžeme dosiahnuť len vtedy, ak investujeme do čistých technológií, výskumu a inovácií. Bude potrebné vyčleniť aj ďalšie prostriedky, a to z príspevkov štátov, ktoré podpísali globálnu dohodu, odrážajúcich hospodársky vývoj a solventnosť týchto štátov.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), písomne. – Toto uznesenie predstavuje jasnú a reálnu stratégiu zameranú na riešenie kľúčových oblastí s cieľom dosiahnuť v Kodani nasledujúci mesiac efektívnu dohodu. Máme text, ktorý je vyvážením ambícií a reálnych cieľov a ktorý sa zaoberá zložitými otázkami, ktoré musia vyjednávači vyriešiť. Európsky parlament vyzval rokovací tím EÚ a členské štáty, aby vyvíjali tlak na činnosť v týchto bodoch: obchodovanie s emisiami; globálny trh s uhlíkom; spravodlivý systém financovania na prispôbenie a zmiernenie; lesy; letecká a námorná doprava.

Parlament zachoval svoje predchádzajúce záväzky týkajúce sa zníženia emisií do roku 2020, a do roku 2050 stanovil ešte ambicióznejšie ciele v súvislosti s novými odporúčaniami vedeckej komunity. Ochota EÚ zohrávať vedúcu úlohu v tejto záležitosti môže byť kľúčovým faktorom pri vytváraní medzinárodne záväznej dohody zameranej na riešenie zmeny klímy.

Bogusław Sonik (PPE), písomne. – (PL) Uznesenie Európskeho parlamentu o stratégii EÚ na kodanskú konferenciu o zmene klímy je dôležitým legislatívnym dokumentom a významným hlasom v medzinárodnej diskusii a rokovaníach predchádzajúcich samitu o zmene klímy, a dopĺňa pozíciu Európskej únie v tejto otázke. Ak chce Európska únia naďalej zohrávať v boji proti zmene klímy vedúcu úlohu, mala by pokračovať v stanovovaní ambiciózných cieľov zameraných na zníženie emisií a plniť predchádzajúce záväzky týkajúce sa zníženia týchto emisií. Takýmto spôsobom by mohla ísť príkladom pre ostatné krajiny, a to aj napriek mnohým ťažkostiam.

Hlas Európskeho parlamentu ako jedinej demokratickej inštitúcie EÚ je v tejto diskusii kľúčový, a preto by naše uznesenie malo poukazovať na smer, ktorým by sme sa mali vydať, a sformulovať skutočne dôležité priority. Samotný text uznesenia nesmie byť len súborom požiadaviek a želaní bez akéhokoľvek základu, ale mal by byť koherentný a najmä by mal odrážať jednotný hlas občanov EÚ, založený na zásade spoločnej, ale diferencovanej zodpovednosti členských štátov v otázke boja proti zmene klímy.

Európska únia ako seriózný rokovací partner musí v Kodani zaujať svoje miesto ako zjednotený orgán, ktorý zohľadňuje záujmy všetkých členských štátov. Európska únia by mala preukázať pripravenosť zvýšiť ciele v oblasti zníženia emisií o 30 % za predpokladu, že aj ostatné krajiny preukážu ochotu stanoviť si takéto vysoké ciele v oblasti zníženia emisií. Takisto treba mať na pamäti, že EÚ neakceptovala žiadne bezpodmienečné povinnosti, len podmienené.

Bart Staes (Verts/ALE), písomne. – (NL) Hlasoval som za uznesenie, pretože Európsky parlament vyzýva vyjednávačov EÚ na poskytnutie 30 miliárd EUR rozvojovým krajinám na boj proti zmene klímy. Parlament preto vysiela jasný signál vyjednávačom, ktorí sa zúčastnia na klimatickom samite v Kodani v mene Európy o dva týždne. O svojom finančnom vklade na tomto samite sa až doteraz vyjadrovali len vágne. Teraz ich však Parlament vyzval, aby sa konkrétnejšie vyjadrili o aktuálnych sumách a percentách. Tým prehodili loptičku na stranu Spojených štátov. Existujú náznaky, že Američania sú zanepřázdení vypracovaním cieľa týkajúceho sa znížovania emisií CO₂, ktorý chcú predložiť. Toto uznesenie urýchľuje tlak na prezidenta Obamu, aby predložil konkrétne návrhy, pretože sa tým o málo zvýši šanca na úspech v Kodani.

Takisto sa tým zvyšuje šanca krajín, ako sú Čína, India a Brazília, aby sa pripojili ku globálnemu boju proti zmene klímy. Podobne ako moji kolegovia zo Skupiny Zelených/Európskej slobodnej aliancie som s veľkým entuziazmom hlasoval za toto ambiciózne uznesenie. Nevýhodou je, že sa sem zahrnula aj výroba jadrovej energie. Teraz je však dôležité, aby Komisia a členské štáty dosiahli v Kodani výhodnú dohodu.

Konrad Szymański (ECR), písomne. – (PL) Na dnešnom hlasovaní o stratégii EÚ na klimatickú konferenciu v Kodani zaujal Európsky parlament radikálne a nereálne stanovisko. Parlament v žiadosti o zdvojnásobenie reštrikcií na emisie CO₂ v krajinách EÚ podrýva klimatický balík, ktorý bol nedávno prerokovaný s ťažkosťami (v bode 33 sa vyzýva na zníženie o 40 %). Parlament pri súčasnej žiadosti o príspevky vo výške 30 miliárd EUR ročne na čisté technológie v rozvojových krajinách očakáva, že krajiny, ktorých energetický priemysel je založený na uhlí, ako je Poľsko, budú platiť dvojnásobok za emisie CO₂; raz vo forme poplatku v rámci systému obchodovania s emisiami a druhýkrát vo forme príspevku na pomoc rozvojovým krajinám v oblasti boja proti zmene klímy (v bode 18 sa hovorí o príspevku, ktorý by nemal byť nižší ako 30 miliárd EUR

ročne). Parlament pri žiadosti, aby bol výpočet príspevkov členských štátov na čisté technológie v rozvojových krajinách založený na stanovenej úrovni emisií CO₂ a HDP, prehliadol kritérium schopnosti znášať tieto náklady. To predstavuje náklady pre Poľsko vo výške 40 miliárd EUR v nasledujúcich 10 rokoch (ako dôsledok zamietnutia pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov 31 a 27). Toto je dôvod, prečo poľská delegácia hlasovala proti celému uzneseniu o stratégii EÚ na konferenciu v Kodani o zmene klímy (COP 15).

Georgios Toussas (GUE/NGL), písomne. – (EL) Zvýšenie rizika pre životné prostredie a zdravie, najmä nebezpečnej zmeny klímy, je spolu s prehrievaním planéty výsledkom priemyselného rozvoja založeného na kapitálových ziskoch a komercializácii pôdy, vzduchu, energie a vody. Tento jav nemôžu účinne riešiť vedúci predstavitelia kapitalizmu, ľudia, ktorí sú zodpovední za jeho vznik.

Cesta k samitu v Kodani je zablokovaná nárastom imperialistického boja. EÚ sa návrhom na perspektívne ekologické hospodárstvo a nárast nízkouhlíkového hospodárstva snaží vydlážiť cestu pre viac investícií zo strany monopolov snažiacich sa zjednotiť Európu a zároveň uspokojiť špekulatívne očakávania kapitálu výmenou za znečistenie.

S cieľom naplánovať a uplatňovať priebeh rozvoja, ktorý pomôže vyvážiť partnerstvo medzi človekom a prírodou a uspokojiť potreby obyvateľstva, musíme v záverečnej analýze zmeniť kapitalistické vzťahy výroby. Grécka komunistická strana preto hlasovala proti uzneseniu Európskeho parlamentu. Navrhuje kombinované uspokojenie potrieb ľudu v súlade s bohatstvom produkovaným v našej krajine. Politickými predpokladmi na realizáciu tohto cieľa sú zoštatňovanie základných prostriedkov výroby a centrálné plánovanie hospodárskeho života pod kontrolou obyvateľstva a pracujúcich tried, inými slovami moc a hospodárstvo v rukách ľudu.

Thomas Ulmer (PPE), písomne. – (DE) Hlasoval som proti návrhu uznesenia, pretože vopred stanovuje, že EÚ od začiatku poskytne veľké množstvo finančných prostriedkov bez toho, aby počkala na ostatných partnerov. Nemôžem odôvodniť svojim voľičom, že ich prostriedky budú vynaložené takýmto spôsobom. Ochrana klímy je dôležitým cieľom, ale panikárenie pred klimatickým samitom v Kodani je neprijateľné a neodráža vedecké fakty.

– Návrh uznesenia (B7-0155/2009) Viacročný program na roky 2010 – 2014, týkajúci sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (Štokholmský program)

Luís Paulo Alves (S&D), písomne. – (PT) Hlasoval som za toto uznesenie, pretože sa zaoberá prioritami v základných kapitolách ako sú sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť, najmä pokiaľ ide o podmienky prijímania a integrácie prisťahovalcov, boj proti diskriminácii, najmä z dôvodu sexuálnej orientácie, prístup k spravodlivosti a boj proti korupcii a násiliu.

Boj proti diskriminácii je veľmi dôležitý, bez ohľadu na to, či je založená na rodovej príslušnosti, sexuálnej orientácii, veku, zdravotnom postihnutí, náboženskom presvedčení, farbe pleti, predkoch, národnom či etnickom pôvode, rovnako ako boj proti rasizmu, antisemitizmu, xenofóbii, homofóbii a násiliu.

Pre všetkých občanov EÚ a ich rodiny by mala byť zaručená aj sloboda pohybu.

Zároveň by mala byť zaručená aj ochrana občanov pred terorizmom a organizovaným zločinom, na základe čoho by sa mal posilniť regulačný rámec, aby sme mohli čeliť týmto aktuálnym hrozbám vzhľadom na ich globálny rozmer.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL), písomne. – (EL) Grécka komunistická strana je kategoricky proti Štokholmskému programu, tak ako bola proti predchádzajúcim programom zameraným na uplatňovanie čohosi, čo sa zavádzajúco nazvalo priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Jeho cieľom, a to aj napriek demagogickým vyhláseniam EÚ, je harmonizovať alebo homogenizovať vnútroštátne právne predpisy na dosiahnutie jednotného uplatňovania protiludovej politiky EÚ a posilniť existujúce a vytvárať nové mechanizmy zamerané na prenasledovanie a útlak na úrovni EÚ pod zámienkou terorizmu a organizovaného zločinu.

Medzi hlavné priority Štokholmského programu patrí stupňovanie antikomunistického hystérie v EÚ, čo sa už v plnej miere deje, ktorá vyvrcholí do historicky nesprávneho a neprijateľného stotožňovania komunizmu s národným socializmom. Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v EÚ a programy zamerané na ich realizáciu nie sú v záujme občanov; práve naopak, tvoria súbor opatrení, ktoré potláčajú individuálne a sociálne práva a demokratické slobody, stupňujú autoritatívny režim a útlak na úkor pracujúcich, prisťahovalcov a utečencov, zabezpečujú politický systém a suverenitu monopolov a zameriavajú sa na útlak

pracujúcej triedy a ľudového hnutia, čo je nevyhnutným predpokladom pre začiatok krutého útoku kapitálu na zamestnanosť a sociálne práva pracujúcich tried a obyvateľov.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), *písomne*. – (LT) Som presvedčená, že ochrana práv detí je veľmi dôležitým aspektom Štokholmského programu. Chcela by som zamerať pozornosť na fakt, že v posledných rokoch vyvoláva rastúce obavy násilie voči deťom vrátane sexuálneho vykorisťovania detí, sexuálnej turistiky spojenej so zneužívaním detí, obchodovania s deťmi a detskej práce. Vzhľadom na skutočnosť, že ochrana práv detí je sociálnou prioritou Európskej únie (EÚ), vyzývam Radu a Komisiu, aby venovali viac pozornosti ochrane práv tých najzraniteľnejších.

Práva detí sú súčasťou ľudských práv, ktoré sa EÚ a členské štáty zaviazali dodržiavať v súlade s Európskym dohovorom o ľudských právach a Dohovorom OSN o právach dieťaťa. EÚ musí zvýšiť svoje záväzky, aby pomohla zlepšiť situáciu detí v Európe a na celom svete a účinne zabezpečiť podporu práv detí a ich ochranu. Rada by som zdôraznila, že len stratégia založená na koordinovanom a spoločnom prístupe môže povzbudiť členské štáty, aby ctili a dodržiavali zásady Dohovoru OSN o právach dieťaťa v celej Európskej únii a za jej hranicami. S cieľom náležite zabezpečiť práva detí by som chcela navrhnúť, aby sme vo všetkých členských štátoch EÚ prijali povinné normy. Dodržiavanie práv detí však, žiaľ, doteraz nebolo univerzálne zabezpečené. Preto pri vykonávaní Štokholmského programu vyzývam Radu a Komisiu, aby prijali konkrétne opatrenia na zabezpečenie účinnej ochrany práv detí.

Carlo Casini (PPE), *písomne*. – (IT) Vážený pán predsedajúci, hlasoval som za uznesenie, pretože ukazuje správnym smerom, pokiaľ ide o posilnenie európskej jednoty v oblasti základných hodnôt, ktoré tvoria jej identitu.

Nemôžeme klamať sami seba, že bude možné dosiahnuť dohodu o tzv. spoločných hodnotách. Môžeme však dúfať, že tento dôvod môže pomôcť rôznym politickým zložkám zamerať sa pri napredovaní smerom k európskej jednote na to, čo je správne a spravodlivé.

Jasné rozlišovanie medzi právom na voľný pohyb a zásadou nediskriminácie na jednej strane a hodnotou rodiny ako prirodzenej spoločnosti založenej na manželstve na strane druhej viedlo k sformulovaniu odseku, ktorý podporuje nezávislosť jednotlivých štátov v oblasti rodinného práva a zákaz diskriminácie ľudí.

Tí, ktorí tak ako ja plne podporujú zásadu rovnosti, potvrdzujú rovnosť medzi narodenými a ešte nenarodenými deťmi, môžu len podporiť zásadu nediskriminácie osôb s odlišným sexuálnym zameraním, no nemôžu akceptovať zničenie pojmu manželstva alebo rodiny. Význam tohto pojmu, ako ho uznáva článok 16 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, je základom pre pretrvanie generácií a výchovných možností heterosexuálnych párov.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), *písomne*. – (EL) Hlasoval som proti tomuto návrhu z mnohých dôvodov, pričom hlavné dôvody sú uvedené nižšie. Jeho základným rozmerom je v podstate filozofia bezpečnosti a strachu na úkor základných práv a slobôd. Bezpečnosť je možné zachovať práve ochranou a rešpektovaním týchto práv v súlade so zákonom. Posilňuje sa tým vnímanie pevnosti Európa, ako aj nástroj realizácie, ktorý zaobchádza s prisťahovalcami ako s potenciálnymi teroristami a kriminálnikmi a v najlepšom prípade akceptuje ich prítomnosť nie ako ľudí s rovnakými právami, ale ako ľudí závislých od potrieb pracovného trhu EÚ.

Podporuje hromadné prepúšťanie, neposilňuje právo prístupu k azylu, pripravuje cestu pre aktívnu účasť EÚ v utečeneckých táboroch mimo svojich hraníc a pre zavedenie jednostranne nevýhodných dohôd s tretími krajinami, ako aj ľahostajnosť voči rešpektovaniu ľudských práv. A nakoniec, aj keď by som mohol poukázať na viac vecí, toto uznesenie zavádza politiky, ktoré znásobujú počet rôznych orgánov, ktoré monitorujú, zhromažďujú a vymieňajú osobné údaje o občanoch, čím porušujú ich kolektívnu a osobnú dôstojnosť a pošliapávajú právo na slobodu prejavu. Toto uznesenie je venované spoločnosti, ktorá má len nepriateľov a v ktorej sú všetci podozriví. Toto nie je spoločnosť, akú chceme.

Anna Maria Corazza Bildt (PPE), *písomne*. – (SV) Domnievame sa, že je dôležité, aby ženy neboli objektom násilia alebo obchodovania s bielym mäsom. Takisto je úplne evidentné, že by sme mali rešpektovať ľudské práva a dodržiavať medzinárodné dohovory týkajúce sa utečencov. Pre nás ako občanov EÚ je faktom stabilný právny systém, v rámci ktorého sú si pred zákonom všetci rovní, rovnako ako skutočnosť, že dôverujeme tomu, ako orgány zachovávajú naše súkromie.

Mnohé zo 144 bodov v návrhu uznesenia a 78 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov k uzneseniu Parlamentu, ktoré boli predložené, si zaslúžia podporu. Uznesenie a pozmeňujúce a doplňujúce návrhy

takisto obsahujú množstvo bodov, napríklad o ľudských právach, diskriminácii a ochrane súkromia, ktoré už boli zahrnuté do predchádzajúcich programov, ako aj do Lisabonskej zmluvy. Rozhodli sme sa hlasovať proti niekoľkým pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom s cieľom dospieť k uzneseniu, ktoré bude rozhodnejšie v otázkach, ktoré ešte neboli zahrnuté do predchádzajúcich programov a zmlúv. Hoci sa v uznesení nachádza niekoľko bodov, o ktorých sa hlasovalo a ktoré neboli zahrnuté, rozhodli sme sa hlasovať za toto uznesenie, pretože jeho prínos ďaleko prevažuje nad negatívnymi aspektmi. Je oveľa dôležitejšie vyslať z Európskeho parlamentu jasný signál o podpore Štokholmského programu.

Marije Cornelissen a Bas Eickhout (Verts/ALE), písomne. – (NL) Uznesenie Európskeho parlamentu ako také, v ktorom sa žiada zaistiť priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý bude slúžiť občanom, je progresívnym riešením a jedným z tých, ktoré pozastavia žiadosť Rady ministrov o povolenie voľnej výmeny osobných údajov o občanoch. Je to zároveň uznesenie, ktoré zaručuje ochranu utečencov a migrantov.

Toto uznesenie je krokom smerom k progresívnej európskej legislatíve o migrácii. Niektoré z kľúčových pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov vrátane návrhov, ktoré sa týkajú zavedenia zákazu núteného vrátenia, oslabenia úlohy agentúry Frontex, ktorá nebude zohrávať žiadnu úlohu pri presídľovaní migrantov do tretích krajín, pozitívneho postoja voči masovej legalizácii nezákonných prisťahovalcov a tvrdenia, že bezpečnosť by mala slúžiť záujmom slobody, majú rozhodujúci význam. Odseky o boji proti nezákonnej migrácii je možné interpretovať rôznym spôsobom, hoci sa podľa môjho názoru nemýlia v otázke jeho represívneho charakteru. Veľmi ma mrzí skutočnosť, že toto uznesenie bolo oslabené vzhľadom na dokumenty o nediskriminácii.

Anne Delvaux (PPE), písomne. – (FR) Pokiaľ ide o niektoré aspekty týkajúce sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, pokrok v tejto záležitosti bol až doteraz pomalý, keďže právo na pohyb a slobodu usadenia v rámci EÚ je teraz zaručené viac ako 500 miliónom občanov! Je dôležité, aby sme túto problematiku zvládli, a uznesenie Európskeho parlamentu, ktoré bolo dnes schválené, je v tejto súvislosti veľkou pomocou.

Vítam toto uznesenie, pretože sa v prvom rade zameriava na občanov a zhoduje sa s mojimi prioritami: európske právo a spravodlivosť (ochrana základných práv a boj proti všetkým formám diskriminácie); Európa, ktorá chráni bez toho, aby sa správala ako Big Brother (posilnenie agentúry Europol a policajnej a súdnej spolupráce v trestných veciach z operatívneho a správneho hľadiska, zlepšenie medzištátnej spolupráce medzi políciou a informačnými službami, vytvorenie európskej oblasti trestného súdnictva založenej na zásade vzájomného uznávania, ochrana osobných údajov); a Európa, ktorá je zjednotená, zodpovedná a spravodlivá, pokiaľ ide o otázky azylu a prisťahovalectva, prostredníctvom skutočnej solidarity medzi všetkými členskými štátmi, a boj proti obchodovaniu s ľuďmi a ich sexuálnemu a hospodárskemu zneužívaniu.

Ďalším krokom je zasadnutie Európskej rady 9. a 10. decembra 2009.

Edite Estrela (S&D), písomne. – (PT) Hlasovala som za návrh uznesenia Európskeho parlamentu o Štokholmskom programe, pretože sa domnievam, že návrhy, ktoré obsahuje, jasne a presne stanovujú priority pre nadchádzajúce roky v oblasti európskej legislatívy v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v súvislosti s uplatňovaním Lisabonskej zmluvy.

Je dôležité dosiahnuť lepšiu rovnováhu medzi zárukou bezpečnosti občanov a ochranou ich individuálnych práv. Ďalej by som rada zdôraznila význam uplatňovania zásady vzájomného uznávania v prípade párov rovnakého pohlavia v EÚ, ako aj zriadenia Európskeho súdneho dvora pre kybernetické veci a prijatia opatrení, ktoré väzňom poskytnú nové práva.

Diogo Feio (PPE), písomne. – (PT) V tomto Parlamente sa stalo bežnou praxou podporovať rozvratné záležitosti, ktoré sú mimo kompetencie Európskej únie, tým, že sa zahrnú do textov o všeobecnejších otázkach, ktoré by za bežných okolností získali širokú podporu. Znovu musím odsúdiť využívanie tohto nedovoleného spôsobu, ktorý len diskredituje tento Parlament a prehľbuje priepasť medzi poslancami Európskeho parlamentu a voličmi.

Našťastie záležitosti týkajúce sa rodinného práva patria do kompetencie členských štátov, a preto je absolútne nezákonné a zároveň nehoráznym útokom na zásadu subsidiarity, aby sa Parlament snažil začleniť ich do spoločného porozumenia o týchto otázkach tým, že bude podporovať radikálne programy.

Zväzky párov rovnakého pohlavia, ktoré uznal Parlament a ktoré platia len v štyroch členských štátoch, nie je možné uznať aj v ostatných štátoch, pričom ide o primitívnu snahu o ovplyvnenie zákonodarcov a národnej verejnej mienky, čo je mimoriadne odsúdeniahodné.

Keď bola prijatá Charta základných práv, vznikli obavy, že sa bude v budúcnosti uplatňovať nezákonným spôsobom a že bude v rozpore s vnútroštátnymi právnymi predpismi. Súčasná situácia potvrdzuje, že tieto predpovede boli správne.

Carlo Fidanza (PPE), písomne. – (IT) Toto uznesenie skutočne potvrdzuje niektoré dôležité zásady: spoločnú zodpovednosť v boji proti nezákonnému prisťahovalectvu, rozdelenie žiadateľov o azyl a navracanie zadržaných osôb cudzej štátnej príslušnosti. Na druhej strane sa domnievam, že časť, ktorá sa týka rešpektovania práv menšín, a najmä rómskej menšiny, je veľmi nepostačujúca a politicky priveľmi korektná. V texte sa úplne prehliada zhoršujúca sa situácia, v akej v niektorých štátoch, ako je Taliansko, žijú rómske komunity, nie však pre nedostatok integračných politík, ale práve naopak, pre cieľené rozhodnutie odmietaf akékoľvek pravidlá spoločenského spôsobu života.

Nenájdete tu odsúdenie nezákonných činností (krádež, vreckové krádeže, dotieravé zobrazenie a prostitúciu maloletých), ktoré sa vo zvýšenej miere spájajú s nezákonnými obydliami Rómov na okraji väčších miest v Taliansku a inde. Nie je tu žiadna zmienka, dokonca ani v časti o ochrane maloletých, o potrebe zabezpečiť, aby sa malé deti nestávali obeťami zotročenia niektorých hláv rómskych rodín. Dokonca tu nie je ani zmienka o tom, ako by sa vlastne mala uplatňovať smernica 2004/38/ES o odsúvaní občanov Spoločenstva, ktorí po troch mesiacoch pobytu v niektorom štáte EÚ nie sú schopní preukázať určitú výšku príjmu. Integrácia sa nemôže uskutočniť bez toho, aby boli rešpektované pravidlá, a rómske menšiny takisto podliehajú dodržiavaniu tejto zásady.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Väčšina Parlamentu schválila hlavný zámer návrhu Európskej komisie pre tzv. Štokholmský program, ktorý je silným útokom na kľúčový prvok suverenity členských štátov, akým je spravodlivosť. Zintenzívnenie spoločnej činnosti v oblasti politickej a súdnej spolupráce a spolupráce medzi tajnými službami, ako aj zavedenie stratégie pre vnútornú bezpečnosť a nových opatrení na výmenu údajov v rámci EÚ, sa deje na úkor práv, slobôd a záruk všetkých občanov žijúcich v krajinách EÚ.

Rozvojom spoločnej migračnej politiky založenej na klasifikácii prisťahovalcov podľa miery želateľnosti a využívaním agentúry Frontex v jej najrepresívnejšej podobe dochádza k porušovaniu práv migrantov a ignorovaniu ľudskej tragédie, ktorá sa odohráva v mnohých krajinách.

Nárast využívania kontroly a monitorovania ľudí je znepokojujúci, rovnako ako vytváranie profilov, založené na technikách získavania údajov a univerzálnom zhromaždení údajov bez ohľadu na to, či sú občania nevinní alebo vinní, a to na účely tzv. prevencie a kontroly. Znepokojujúce je aj veľké množstvo prostriedkov vložených do vojensko-priemyselného komplexu a jeho vyšetrovanie v oblasti vnútornej bezpečnosti.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (S&D), písomne. – (PL) Vážený pán predsedajúci, politická stratégia zameraná na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Štokholmský program – bude prijatá v Rade v decembri tohto roka, hneď po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy. V tomto mimoriadnom okamihu, keď sa do veľkej miery zvýšia rozhodovacie právomoci Európskeho parlamentu, sa v procese vytvárania právnych predpisov Spoločenstva zvýši aj úloha národných parlamentov. Hlas občanov, ktorý sa týmto spôsobom posilní, bude mať takisto silnejší mandát, pokiaľ ide o realizáciu zásad Štokholmského programu.

Podľa môjho názoru je veľmi dôležité a naliehavé prijať opatrenia zamerané na zabezpečenie rovnakého zaobchádzania so všetkými občanmi Európskej únie bez ohľadu na ich rodovú príslušnosť, sexuálnu orientáciu, vek, zdravotné postihnutie, náboženské presvedčenie, svetonázor, farbu pleti, pôvod alebo etnický pôvod. Preto je dôležité, aby Rada prijala komplexnú smernicu o nediskriminácii, ktorá by zahŕňala všetky oblasti, ktoré som práve spomenula. EÚ nemá takýto právny predpis, ako sme to v Európskom parlamente viackrát spomenuli.

Dúfam, že sa tento nedostatok odstráni v rámci realizácie Štokholmského programu. Samotný zákonodarný proces však nestačí. Ak má byť Štokholmský program úspešný, musia občania EÚ poznať svoje práva. Úlohou novej Európskej komisie preto bude zvýšiť informovanosť verejnosti o právnych predpisoch týkajúcich sa nediskriminácie a rodovej rovnosti.

Sylvie Guillaume (S&D), písomne. – (FR) Hlasovala som za toto uznesenie, pretože umožňuje dosiahnuť lepšiu rovnováhu medzi rešpektovaním osobných slobôd a prevažne represívnymi vyhladkami na bezpečnostné opatrenia, ktorých účinnosť sa dnes dá len ťažko odhadnúť. Prostredníctvom tohto programu opätovne potvrdzujeme oddanosť Európe solidarity a hodnôt, ktorej povinnosťou je chrániť slobodu vierovyznania, rovnaké príležitosti, práva žien, práva menšín a práva homosexuálov.

Z tohto dôvodu dôrazne podporujem prijatie smernice o nediskriminácii, ktorá sa v súčasnosti nachádza v Rade a ktorú Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) nechcela počas posledného parlamentného obdobia prijať. Skupina PPE opätovne potvrdila svoj negatívny postoj voči tomuto textu. Takisto vítam prijatie pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov so žiadosťou o odstránenie prekážok pre uplatňovanie práva na zjednotenie rodiny a o zákaz zadržiavania maloletých osôb alebo maloletých osôb bez sprievodu cudzej štátnej príslušnosti.

Ľutujem však, že ciele migračných politík sa znovu odignorovali a ustúpili otázke boja proti nezákonnému prisťahovalectvu a posilneniu agentúry Frontex. Pokiaľ ide o otázku azylu, návrhy na spoločný azylový systém preskúma Európsky parlament ako spoločný zákonodarca, ktorý bude podrobne monitorovať skutočnú politickú vôľu na dosiahnutie pokroku v tejto oblasti.

Timothy Kirkhope (ECR), písomne. – Zatiaľ čo skupina ECR podporuje mnohé z bodov, ktoré tvoria obsah Štokholmského programu, ako sú spolupráca a solidarita v otázkach dohľadu, boja proti cezhraničnému zločinu a korupcii, ochrana základných práv a hľadanie riešení pre problematiku prisťahovalectva prostredníctvom pomoci tým krajinám v južnej Európe, ktoré čelia vážnym imigračným problémom, nepodporujeme návrhy na Európsku bezpečnostnú stratégiu ani opatrenia, ktoré by odovzdali kontrolu nad naším systémom trestného súdnictva a azylovou politikou EÚ, alebo ktoré vyzývajú na povinnú a neodvolateľnú solidaritu. Veríme skôr na spoluprácu než na nátlak; z tohto dôvodu sme hlasovali proti tejto správe.

Nuno Melo (PPE), písomne. – (PT) Štokholmský program sa zaoberá otázkou posilnenia bezpečnosti, najmä v oblasti boja proti cezhraničnému zločinu a terorizmu za súčasného rešpektovania práv občanov. Na základe tohto úsilia, ktoré je takisto výsledkom novej reality Lisabonskej zmluvy, by sme očakávali zodpovedné rokovanie o dôležitých bodoch týkajúcich sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý má slúžiť občanom.

Bohužiaľ, poniektorí chceli do tejto diskusie zaradiť takú základnú otázku, akou je Štokholmský program, spolu s otázkou manželstiev osôb rovnakého pohlavia, ktorá je irelevantná a vôbec nesúvisí s predmetom diskusie, pričom nezohľadňuje legitímne rozdiely vo vnútroštátnych právnych riešeniach každej krajiny Európskej únie. Tých, ktorí takto konali len v záujme politického manévrovania, nezaujímal osud Štokholmského programu.

A naopak, moje hlasovanie odráža význam diskusie o potrebách v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti slúžiacom občanom. Bolo výrazom odsúdenia stratégie tých, ktorí chceli do tejto diskusie zatiahnuť rozvratnícku agendu, ktorá s ňou vôbec nesúvisí.

Judith Sargentini (Verts/ALE), písomne. – (NL) Uznesenie Európskeho parlamentu ako také, v ktorom sa žiada zaistiť priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý bude slúžiť občanom, je progresívnym riešením a jedným z tých, ktoré pozastavia žiadosť Rady ministrov o povolenie voľnej výmeny osobných údajov o občanoch. Je to zároveň uznesenie, ktoré zaručuje ochranu utečencov a migrantov.

Toto uznesenie je krokom smerom k progresívnej európskej legislatíve o migrácii. Niektoré z kľúčových pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov vrátane návrhov, ktoré sa týkajú zavedenia zákazu núteného vrátenia, oslabenia úlohy agentúry Frontex, ktorá nebude zohrávať žiadnu úlohu pri presídľovaní migrantov do tretích krajín, pozitívneho postoja voči masovej legalizácii nezákonných prisťahovalcov a tvrdenia, že bezpečnosť by mala slúžiť záujmom slobody, majú rozhodujúci význam. Odseky o boji proti nezákonnej migrácii je možné interpretovať rôznym spôsobom, hoci sa podľa môjho názoru nemýlia v otázke jeho represívneho charakteru. Veľmi ma mrzí skutočnosť, že toto uznesenie bolo oslabené vzhľadom na dokumenty o nediskriminácii.

Czesław Adam Siekierski (PPE), písomne. – (PL) Rád by som sa podelil o niekoľko pripomienok k viacročnému programu na roky 2010 – 2014 týkajúcemu sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (Štokholmskému programu). Jednou z hlavných zodpovedností členských štátov je poskytnúť občanom Európskej únie priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Krajiny Európskej únie musia zvýšiť spoluprácu v oblasti súdnictva bez toho, aby boli dotknuté tradície a základné právne predpisy členských štátov. Musíme zvýšiť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o primeranosť rozhodnutí orgánov iného členského štátu, najmä v oblastiach, ktoré sa týkajú zákonného a nezákonného prisťahovalectva, ako aj spolupráce polície a súdov v trestných veciach. EÚ musí zintenzívniť svoje úsilie v boji proti cezhraničnému zločinu a terorizmu. Na tento účel je potrebné prijať opatrenia zamerané na zlepšenie účinnosti výmeny informácií, pričom sa nesmie zabudnúť na aspekt ochrany súkromia, osobných údajov a základných slobôd. Bezpečnosť v Európe je našou spoločnou záležitosťou rovnako aj jednotný trh, preto by sme mali urobiť

všetko preto, aby sa občania cítili v rámci hraníc EÚ bezpečne, pretože toto je jedna z našich základných hodnôt.

Renate Sommer (PPE), písomne. – (DE) Víтам prijatie návrhu uznesenia o Štokholmskom programe. Je dôležité, aby tento Parlament ako zástupca európskych občanov navrhol smer, ktorým sa má vydať politika spravodlivosti a vnútorných záležitostí. Dosiahli sme dobrý výsledok. Okrem toho, Lisabonská zmluva nám poskytuje istotu. V budúcnosti nebude Európsky parlament zohrávať v týchto politických oblastiach len poradnú úlohu, ale stane sa súčasťou rozhodovacieho procesu. Dosiahli sme správnu rovnováhu medzi bezpečnosťou a právami občanov.

Obyvatelia potrebujú, aby úroveň bezpečnosti vzrástla. Musíme však znovu odpovedať na otázku, či a do akej miery možno zavedením bezpečnostných opatrení obmedziť práva a slobody občanov. Myslím, že sme si zvolili správnu strednú cestu. Aby sme však zabezpečili, že sa táto stredná cesta skutočne zavedie do politiky spravodlivosti a vnútorných záležitostí, žiadame pre tento Parlament a národné parlamenty v EÚ viac práv v oblasti kontroly ako súčasť vykonávania Štokholmského programu. Plénum však, žiaľ, nepodporilo moju žiadosť o prístup polície do systému Eurodac.

Bol by to ďalší užitočný nástroj v boji proti terorizmu a zločinu. Môj návrh na výzvu Komisii na predloženie návrhov na boj proti zneužívaniu azylového systému v celej Európe bol však úspešný. Každé zneužitie azylového systému sťažuje poskytnutie azylu tým, ktorí oň oprávnene žiadajú.

– Návrh uznesenia: Stav projektu euro-stredomorskej zóny voľného obchodu

Edite Estrela (S&D), písomne. – (PT) Hlasovala som za tento návrh spoločného uznesenia o stave projektu euro-stredomorskej zóny voľného obchodu.

Napriek určitému pokroku ľutujem, že hlavné ciele euro-stredomorského partnerstva neboli dosiahnuté, čo ohrozilo ich dosiahnutie plánované do roku 2010. Je dôležité, aby sme zabezpečili obnovu euro-stredomorského integračného procesu ako politickej priority EÚ, pretože úspech tohto procesu a zóna voľného obchodu by mohli prispieť k mieru, prosperite a bezpečnosti v celom regióne.

Diogo Feio (PPE), písomne. – (PT) Ako vieme, Stredozemie je kolískou civilizácie. Pozdĺž jeho pobrežia sa zrodili, rozvíjali a mocne rástli myšlienky a inštitúcie, ktoré definujú podstatu európskej civilizácie a tvoria neoddeliteľnú súčasť jej histórie a jej plánov do budúcnosti.

Pozdĺž jeho pobrežia došlo takisto k rozsiahlemu oddeľovaniu, ktoré sa často riešilo pomocou ozbrojených síl, čo viedlo k bolestivej politickej separácii, zväčšeniu priepasti medzi obyvateľmi a oddelenému, ak nie antagonickému vývoju, toho, čo bolo predtým centrom sveta.

EÚ, ktorá sa chce otvoriť svetu a propagovať dialóg medzi svojimi členmi a tretími krajinami, musí podporiť myšlienku euro-stredozemnej zóny voľného obchodu, ktorá znovu umožní vybudovať užšie vzťahy medzi oboma stranami Stredozemia a ktorá zároveň podporí väčšie zblíženie medzi južnými krajinami.

Je dôležité, aby sme uznali, že výsledky, ktoré sme doteraz dosiahli, sa nezhodujú s ambíciami tejto myšlienky. Existujú mnohé hospodárske a finančné prekážky, hoci je zrejme, že vážnejšie sporné body majú zreteľný politický charakter. Musíme však vytrvať a pomôcť obnoveniu trhu v oblasti Stredozemia, ktorý priniesie väčší kontakt medzi ľuďmi a obnovenie väzieb, ktoré sa medzičasom prerušili.

Sylvie Guillaume (S&D), písomne. – (FR) Ľutujem, že na oboch stranách Stredozemia ešte stále existuje markantná hospodárska, sociálna a demografická nerovnováha. Z tohto dôvodu som hlasovala za nový impulz pre integráciu krajín ležiacich na juhu a východe Stredozemia do medzinárodného obchodu, aby mohli diverzifikovať svoje hospodárstva a spravodlivo sa podieľať na s tým súvisiacich výnosoch.

Musíme zmenšiť priepasť oddeľujúcu severnú a južnú stranu Stredozemia v otázke rozvoja. Okrem toho, táto zóna voľného obchodu by sa mala doplniť o postupné a podmienené zavedenie voľného pohybu pre pracovníkov pri zohľadnení súčasných rokovanií o prepojení medzi migráciou a rozvojom.

Willy Meyer (GUE/NGL), písomne. – (ES) Hlasoval som proti správe Euromed, pretože nie je možné oddeliť problematiku obchodu od problematiky politického dialógu v Únii pre Stredozemie. Táto správa sa zameriava na jadro záujmu Európskej únie v Únii pre Stredozemie. Mám na mysli vytvorenie zóny voľného obchodu medzi oboma regiónmi. Som proti zavedeniu takejto zóny voľného obchodu.

Zákon o obchode musí byť založený na zásadách spravodlivého obchodu pri zohľadnení nerovnováhy medzi krajinami Európskej únie a krajinami Stredozemia. Pokiaľ však ide o politickú kapitolu, nemôžeme súhlasiť s tým, aby Európska únia udelila Maroku pokročilý štatút, pretože porušuje ľudské práva. Čo sa týka Európskej únie, konflikt v oblasti Sahary musí byť pre Úniu pre Stredozemie prioritnou záležitosťou, spolu s podporou procesu vypísania referenda o sebaurčení podľa uznesení OSN. Z toho vyplýva, že takisto nemôžeme akceptovať tzv. povýšenie, ktoré Únia udelila Izraelu, a to z toho dôvodu, že Izrael naďalej porušuje medzinárodné právo, ako aj z dôvodu našich politických záväzkov voči Palestíne.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Veľmi vítam skutočnosť, že sa zlepšia a posilnia viacstranné kontakty s regiónom Stredozemia, a najmä s krajinami juhu a východu Stredozemia (SEMC). Takisto podporujeme snahu Európskej únie o začatie procesu modernizácie hospodárstiev týchto krajín a tým pomôcť aj ich obyvateľstvu. Veľmi však pochybujem, či sa to bude dať dosiahnuť pomocou plánovanej euro-stredomorskej zóny voľného obchodu.

Hodnotenie vplyvu trvalej udržateľnosti, ktoré uskutočnila Univerzita v Manchestri, varuje pred negatívnymi sociálnymi a environmentálnymi následkami pre krajiny SEMC. Obávam sa, že táto dohoda prinesie pre krajiny EÚ nové odbytové trhy, ale zároveň vážne poškodí hospodárstva SEMC. Súčasnú zavedenie slobody pohybu pre zamestnancov, ktoré sa žiada v návrhu uznesenia, by malo za následok obrovskú vlnu migrácie do Európy, čo by viedlo k odlivu pracovníkov, ktorí by boli naliehavo potrební v krajinách SEMC. Aby sme pre krajiny SEMC pomohli zaistiť pozitívnu budúcnosť, hlasoval som proti tomuto uzneseniu.

Cristiana Muscardini (PPE), písomne. – (IT) Vážený pán predsedajúci, podľa barcelonskej konferencie z roku 1995 sa ešte nerozvinul všetok potenciál potrebný na vybudovanie prirodzených vzťahov medzi krajinami ležiacimi v blízkosti Stredozemného mora.

Ambiciózny plán na vytvorenie nových a užších prepojení politického, sociálneho a kultúrneho charakteru medzi severným a južným pobrežím Stredozemného mora musí byť aj naďalej jedným z prioritných cieľov Európskej únie zameraným na dosiahnutie želaného a strategického vytvorenia zóny voľného obchodu. Euro-stredozemná oblasť môže vo významnej miere prispieť k mieru, prosperite a bezpečnosti v celom regióne.

Podporujem opatrenia a úsilie zamerané na odstránenie bariér a prekážok obchodu a uvedomujem si, že úspech euro-stredozemného partnerstva nezávisí len od vôle európskych krajín. Vytvorenie zóny voľného obchodu si vyžaduje cielenú, trvalú a synergetickú účasť všetkých strán.

Únia pre Stredozemie musí takisto zintenzívniť mieru existujúcej spolupráce v rámci euro-stredozemnej oblasti, aby sa všetky partnerské krajiny mohli zúčastňovať na regionálnych programoch a príslušných politikách Európskej únie. Pokiaľ ide o túto záležitosť, chcem pripomenúť, že vypracovanie plánov v rámci stanovenom v Paríži v júli 2008 pre strategické oblasti, ako sú nová infraštruktúra, spolupráca medzi MSP, komunikácie a využívanie obnoviteľných zdrojov energie, môže pozitívne prispieť k rozvoju a zjednodušeniu výmeny a investícií, pretože krajiny ležiace na južnom pobreží Stredozemného mora to veľmi potrebujú. Všetky tieto podmienky podporujú dosiahnutie mieru a vytvorenie priateľských vzťahov.

Z uvedených dôvodov schvaľujem toto uznesenie a dúfam, že plán, ktorý vypracovala Komisia, bude možné dodržať a že prinesie výhody, ktoré všetci očakávame.

– Návrh uznesenia (B7-0153/2009): Odškodnenie cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti

Richard Ashworth (ECR), písomne. – Skupina ECR zamietla návrh uznesenia, ktorý predložili ostatné skupiny vo Výbore pre dopravu o odškodnení cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti. V skupine ECR sme predložili vlastný návrh uznesenia, ktorý zlepšil množstvo kľúčových nedostatkov v prijatom texte z takýchto dôvodov.

Hoci podpora práv cestujúcich je, samozrejme, veľmi dôležitá, existujú účinnejšie opatrenia, ktoré je možné prijať bez toho, aby museli cestujúci znášať vyššie náklady.

1. Mali by sme počkať na hodnotenie vplyvu, ako to navrhol komisár Tajani počas plenárnej schôdze, ktorá sa konala 7. októbra.

2. V schválenom texte sa žiada o zavedenie záručného fondu, ktorý by sa využíval na odškodnenie cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti. Zavedenie takéhoto fondu by však nevyhnutne museli financovať spotrebiteľia, čo znamená, že cestujúci by museli za svoje letenky zaplatiť oveľa viac. V danej fáze by toto

nepotrebné opatrenie prispelo k rozšíreniu zoznamu existujúcich letiskových poplatkov, poplatkov za bezpečnosť a ostatných poplatkov, ktoré sú cestujúci v súčasnosti povinní uhradiť.

(Vysvetlenie hlasovania bolo skrátené v súlade s článkom 170 rokovacieho poriadku.)

Liam Aylward (ALDE), písomne. – (GA) Podporil som tento návrh, ktorý žiada Komisiu o preskúmanie súčasnej legislatívy, ako aj o vypracovanie novej legislatívy s cieľom zabezpečiť, aby sa cestujúci neocitli v dôsledku konkurzu leteckej spoločnosti v problémoch.

V súčasnosti neexistujú v rámci európskej legislatívy žiadne ustanovenia na ochranu európskych cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti, v ktorej si cestujúci zarezervovali letenku. Dôrazne podporujem stanovisko predsedu Výboru pre dopravu, ktorý uviedol, že mnohí cestujúci nemajú zdroje na to, aby mohli riešiť straty takéhoto druhu. Preto by sa mal vytvoriť mechanizmus podpory alebo kompenzačný fond, ktoré by pomohli ľuďom, ktorí sa ocitli v ťažkostiach v dôsledku tohto typu konkurzu.

Je potrebné aktualizovať a posilniť predpisy týkajúce sa práv cestujúcich s cieľom poskytnúť im ochranu a pomoc v prípade konkurzu leteckej spoločnosti alebo problémov toho druhu, ktoré cestujúci nemôžu ovplyvniť.

Edite Estrela (S&D), písomne. – (PT) Hlasovala som za návrh uznesenia o odškodnení cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti, pretože sa domnievam, že je potrebné zvýšiť ochranu európskych cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti, a to prostredníctvom zavedenia nových právnych predpisov alebo revízie platných právnych predpisov a vytvorením rezervného fondu na ich odškodnenie.

Diogo Feio (PPE), písomne. – (PT) Komerčné letecké spoločnosti museli čeliť vážnej kríze od útokov z 11. septembra 2001, čomu prirátala aj súčasná hospodárska a finančná kríza. Neustále narastá počet bankrotov a neprijemných situácií, v ktorých sa ocitli cestujúci, mnohí z nich pri tranzite.

Tento nedostatok ochrany spotrebiteľov je skutočne neprijateľný, čo si vyžaduje európsku reakciu v oblasti zabezpečenia hodnotenia leteckých spoločností, podpory pomoci pre cestujúcich, ktorí sa ocitnú v takejto situácii, a stanovenia odškodnenia za vzniknuté škody.

Vzhľadom na túto skutočnosť musia tieto opatrenia zohľadňovať aj finančnú nestabilitu leteckých spoločností, a preto by nemala byť zbytočnou prekážkou pre ich vykonávanie. Musia sa obmedziť len na to najnevyhnutnejšie s cieľom zaistiť ochranu spotrebiteľov/cestujúcich.

Sylvie Guillaume (S&D), písomne. – (FR) Od roku 2000 ohlásilo v Európskej únii bankrot sedemdesiatšesť leteckých spoločností. Samozrejme, že existujú európske legislatívne ustanovenia o cenovej transparentnosti a odškodnení v prípade odmietnutia nástupu do lietadla, EÚ však musí odstrániť nedostatky v prípade bankrotu, najmä ak boli letenky zakúpené cez internet. Ešte stále existuje príliš veľa cestujúcich, ktorí sa ocitnú v situácii, keď nemajú dostatok prostriedkov, pretože všetky svoje úspory minuli na rodinnú dovolenku. Som za pravidlá, ktoré zaručia, že cestujúci už neuviaznu vo svojej destinácii bez toho, aby im bola poskytnutá náhradná doprava domov alebo náhradné ubytovanie.

Jörg Leichtfried (S&D), písomne. – (DE) Hlasujem za toto uznesenie, najmä vzhľadom na nariadenie č. 261/2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov, a ktorým sa zrušuje nariadenie č. 295/91, ktoré už bolo prijaté. V tomto nariadení už boli vykonané správne opatrenia a posilnenie a ochrana práv cestujúcich sú jednoducho jeho logickým dôsledkom.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), písomne. – (FR) Hlasujeme za toto uznesenie v nádeji, že sa ochráni čo najviac záujmov cestujúcich v leteckej doprave, pokiaľ ide o súčasný stav vecí (liberalizácia služieb v oblasti dopravy, nárast počtu leteckých spoločností).

Radi by sme však zdôraznili, že systém náhrad navrhovaný v tejto správe je len provizóriom, ktorým sa tento základný problém nevyrieši.

Skutočné riešenie spočíva vo vytvorení európskej verejnej služby pre leteckú dopravu. Je to verejná služba, ktorá slúži všeobecnému záujmu s racionalizáciou uskutočnených ciest s cieľom znížiť vplyv na životné prostredie. Verejná služba, ktorá slúži všeobecnému záujmu a tým aj bezpečnosti, slobode pohybu a blahu jej užívateľov, ako aj jej zamestnancov.

Preto sa naliehavo musíme vzdať Európy mimoriadnych záujmov a vybudovať Európu všeobecného záujmu.

Nuno Melo (PPE), písomne. – (PT) V dôsledku rastúceho množstva bankrotov medzi leteckými spoločnosťami, ktoré postihujú tisíce občanov v členských štátoch, sa pre EÚ stalo nevyhnutné prijať opatrenia na ich ochranu. V skutočnosti je dôležité chrániť práva tých, ktorí každodenne využívajú leteckú dopravu. Hlasoval som preto za túto správu.

Robert Rochefort (ALDE), písomne. – (FR) Hlasoval som za návrh uznesenia o odškodnení cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti. V súčasnosti sa európske právne predpisy v prípade konkurzu leteckej spoločnosti vzťahujú len na tých cestujúcich, ktorí si rezervujú dovolenkový balík.

Pokiaľ však ide o rezerváciu dovolení, je zjavné, že zvyky spotrebiteľov sa v posledných rokoch do veľkej miery zmenili: vzrástlo využívanie nízkonákladových európskych leteckých spoločností, prudko klesol počet predaných dovolenkových balíkov a vzrástol počet priamych predajov a individuálnych predajov online, ako aj voľných sedadiel.

Ak k tomu pridáme krízu, v ktorej sa tento sektor v súčasnosti nachádza, môžeme si veľmi jednoducho predstaviť počet európskych cestujúcich, ktorí sa ocitnú vo svojej dovolenkovej destinácii, niekedy bez ubytovania, a zúfalo čakajú na svoj spätný let v dôsledku bankrotu leteckej spoločnosti, s ktorou mali letieť.

Nakoniec dostanú len nominálnu výšku náhrady za spôsobené problémy, a aj jej získanie stojí často veľkú námahu... Komisia preto musí naliehať na prijatie legislatívnu iniciatívu na riešenie tejto znepokojujúcej situácie. Zároveň by sa mal zaviesť kompenzačný fond, prostredníctvom ktorého by sa financovali tieto kompenzačné platby.

Nuno Teixeira (PPE), písomne. – (PT) Európske regióny, ktoré sa vyznačujú tým, že patria medzi turistické destinácie, musia užívateľom služieb v tomto sektore poskytnúť najvyššiu úroveň služieb a kvality.

Takýmto príkladom je Madeira, ktorú Svetová organizácia pre cestovný ruch minulý týždeň označila za jednu z najlepších turistických destinácií na svete, pričom tomuto regiónu udelila najvyššie hodnotenie v 13 z 15 hodnotiacich kritérií. S cieľom zachovať si túto pozíciu na trhu s veľkou konkurenciou je potrebné pokračovať v práci, ktorú vykonali verejné a súkromné orgány v oblasti environmentálnej, hospodárskej a sociálnej udržateľnosti. Tento cieľ zahŕňa aj poskytovanie maximálnych záruk turistom, ktorí navštívia tento ostrov, a to pokiaľ ide o podmienky leteckej dopravy, ako aj ich ubytovania.

Návrh uznesenia, o ktorom sme dnes hlasovali, je krokom týmto smerom, pretože je zameraný na ochranu cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti stanovením zavedenia povinných poisťovních a záručných fondov pre tieto letecké spoločnosti, ako aj dobrovoľného poistenia pre ich zákazníkov.

Pozitívna je aj výzva adresovaná Európskej komisii, aby predložila návrh zameraný na odškodnenie cestujúcich leteckých spoločností, ktoré sa ocitli v konkurze, a zabezpečenie ich návratu do vlasti, ak ostanú bez pomoci na letisku.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), písomne. – (RO) Hlasovala som za uznesenie Európskeho parlamentu o odškodnení cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti. V Európe v súčasnosti existuje niekoľko regulačných opatrení, ktoré upravujú nasledujúce situácie: odškodnenie a návrat do vlasti zákazníkov v prípade konkurzu leteckej spoločnosti, ktorá zabezpečila dovolenkový balík; zodpovednosť leteckých operátorov v prípade nehôd a podmienky odškodnenia cestujúcich; systém náhrady a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov.

Neexistujú však žiadne právne ustanovenia na ochranu spotrebiteľov v prípade, že sa letecká spoločnosť dostane do konkurzu. Za posledných deväť rokov zbankrotovalo 77 európskych leteckých spoločností. Z tohto dôvodu sa domnievam, že táto smernica je mimoriadne potrebná. Európsky parlament preto požiadal Komisiu o posilnenie pozície cestujúcich v prípade konkurzu leteckej spoločnosti. Európsky parlament požiadal Komisiu, aby do júla 2010 predložila legislatívny návrh, na základe ktorého by sa cestujúcim zbankrotovaných leteckých spoločností poskytlo odškodnenie, zaviedla zásada vzájomnej zodpovednosti za cestujúcich všetkých leteckých spoločností cestujúcich do rovnakej destinácie s dostupnými voľnými miestami, povinné poistenie leteckých spoločností, zriadil záručný fond a ponúkol systém dobrovoľného poisťovního pre cestujúcich.

– **Návrh uznesenia: „made in“ (označenie pôvodu)**

Edite Estrela (S&D), písomne. – (PT) Hlasovala som za spoločný návrh uznesenia o označení pôvodu, pretože je založené na zásade, že ochrana spotrebiteľov vyžaduje transparentné a konzistentné pravidlá obchodu

vrátane označovania pôvodu. V tejto súvislosti podporujem intervenciu Komisie spolu s členskými štátmi, aby sa chránili legitímne práva a očakávania spotrebiteľov, ak existuje dôkaz o zavádzajúcom alebo podvodnom označovaní pôvodu zo strany dovozcov a výrobcov mimo krajín EÚ.

Diogo Feio (PPE), písomne. – (PT) Vzhľadom na potrebu zaručiť spotrebiteľom primerané informácie pri rozhodnutí o kúpe určitých výrobkov, najmä pokiaľ ide o normy týkajúce sa krajiny ich pôvodu a príslušnej bezpečnosti, hygieny alebo environmentálnej ochrany vzťahujúce sa na ich výrobu – informácie, ktoré sú potrebné na vedomý a informovaný výber – som hlasoval za tento návrh uznesenia, ktorý Komisiu vyzýva, aby znovu predložila svoj návrh Parlamentu, aby sa mohol znovu prerokovať v súlade s legislatívnym postupom stanoveným v Lisabonskej zmluve.

Musím však uviesť, že počas preskúmania návrhu Komisie o označení pôvodu venujem pozornosť primeranej podpore pre národné výrobky, aby lepšia ochrana spotrebiteľov – ktorá je potrebná a želaná – nenapraviteľne nepoškodila malých výrobcov tradičných produktov. Takisto zameriam osobitnú pozornosť na mechanizmy použité na určenie pôvodu, aby európski výrobcovia neboli v porovnaní so svojimi konkurentmi v konkurenčnej nevýhode.

João Ferreira (GUE/NGL), písomne. – (PT) Domnievame sa, že prijaté uznesenie výrazne zaostáva za tým, čo by podľa nášho názoru malo označenie pôvodu predstavovať, teda že je, okrem iného, nástrojom na ochranu pracovných miest v rámci európskeho priemyslu, najmä v malých a stredných podnikoch, a nástrojom na riešenie problematiky sociálneho a environmentálneho dampingu. Z tohto dôvodu sme sa zdržali hlasovania.

Okrem toho, toto uznesenie prehliada následky, ktoré má liberalizácia svetového obchodu na pracovné miesta a priemyselné podniky v rôznych členských štátoch. Nezohľadňuje ani nespočetné presuny v snahe o dosiahnutie rýchleho zisku a ich následky, ako je deindustrializácia rozľahlých regiónov, nárast nezamestnanosti a zhoršenie hospodárskych a sociálnych podmienok. Toto uznesenie len vyzýva Komisiu a Radu, aby prijali všetky potrebné opatrenia na zaistenie rovnakých podmienok.

Nakoniec vyjadrujeme poľutovanie, že väčšina v Parlamente zamietla predložené návrhy, ktoré sú, okrem iného, zamerané na ochranu pracovných miest, rešpektovanie práv pracovníkov a spotrebiteľov, boj proti detskej práci alebo otroctvu, ako aj dovozu výrobkov z okupovaných území, a ktoré trvajú na potrebe odňatia európskej pomoci spoločnostiam a investorom, ktorí preložia svoju výrobu.

Sylvie Guillaume (S&D), písomne. – (FR) Na základe hospodárskej krízy, ktorá postihla naše európske podniky, potrebuje Európska únia viac než kedykoľvek predtým systém povinného označovania pôvodu, aj keď len na obmedzený počet dovážaných tovarov, konkrétne textilu, šperkov, oblečenia a obuvi, kožených výrobkov a tašiek, lúčok, svietidiel a výrobkov zo skla, pretože pre koncových spotrebiteľov sú to cenné informácie. Európskym spotrebiteľom to umožní presne zistiť, z ktorej krajiny pochádza tovar, ktorý kupujú. Tento tovar tak budú môcť identifikovať podľa sociálnych, environmentálnych a bezpečnostných noriem, ktoré sa bežne spájajú s danou krajinou. Inými slovami, naši občania ako zodpovední spotrebiteľia, budú mať toľko transparentnosti, koľko potrebujú.

Jacky Hénin (GUE/NGL), písomne. – (FR) Koncept „made in“ sa nemusí týkať len označovania, ale musí sa urýchlene stať účinným konceptom pre rešpektovanie najpokrokovejších pravidiel v oblasti vedomostí, práv zamestnancov, trvalo udržateľného rozvoja a environmentálnej ochrany, ako aj výrazom zodpovedného hospodárskeho správania.

Zavedením konceptu „made in Europe“ by sme spotrebiteľom mohli umožniť informovaný výber, aby mohli podniknúť kroky zamerané na nadobudnutie nových práv.

Opäť sme sa však obmedzili len na vyhlásenia o dobrom zámere, ako keby sme jednoducho povedali, že sme najlepší a že to uskutočnia len tí najsilnejší.

Je to hanba a z tohto dôvodu sa zdržím hlasovania.

Elisabeth Köstinger (PPE), písomne. – (DE) Chápeť potrebu rokovania o vytvorení európskeho legislatívneho rámca pre označovanie pôvodu komerčných koncových výrobkov, najmä pokiaľ ide o informácie pre spotrebiteľov a transparentnosť medzi obchodnými partnermi. Využívanie štandardizovaného systému označovania umožní poskytovanie lepších a presnejších informácií pre spotrebiteľov a poukáže na sociálne a environmentálne normy, ktoré výrobky splňajú. Označovanie pôvodu je okrem toho dôležitým krokom smerom k vypracovaniu jednotných obchodných predpisov s tretími krajinami.

Z hľadiska výrobcov a spotrebiteľov je však dôležité nájsť správnu rovnováhu. Transparentnosť pre spotrebiteľov nesmie byť na úkor výrobcov. Pre malé a stredné podniky nesmú vyplývať žiadne ďalšie náklady. V rámci prebiehajúcich rokovaní je dôležité stanoviť jasné usmernenia a chrániť ich aj v mene Rakúska. Jedným z možných riešení je vytvoriť európsky systém dobrovoľného označovania pôvodu pre komerčné koncové výrobky pri zohľadnení existujúcich národných a regionálnych značiek kvality.

Nuno Melo (PPE), písomne. – (PT) Hlasoval som za, pretože označenie „made in“ je dôležité pre transparentnosť trhu a pre poskytnutie potrebných informácií spotrebiteľom o pôvode výrobkov, ktoré kupujú.

Je potrebné posilniť hospodárstvo Spoločenstva prostredníctvom zlepšenia konkurencieschopnosti priemyslu EÚ v globálnom hospodárstve. Spravodlivú hospodársku súťaž dosiahneme len vtedy, keď bude založená na jasných pravidlách pre výrobcov, vývozcov a dovozcov pri súčasnom zohľadnení spoločných sociálnych a environmentálnych požiadaviek.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Veľmi vítam zavedenie označovania pôvodu zo strany Európskej únie. Odteraz bude musieť byť na určitých výrobkoch dovážaných do EÚ z tretích krajín špecifikovaná krajina pôvodu. Konkrétnym účelom označovania pôvodu je poskytnúť spotrebiteľom EÚ neobmedzené informácie o krajine pôvodu tovaru, ktorý kupujú, a umožniť im dať si tento tovar do súvislosti so sociálnymi, environmentálnymi a bezpečnostnými normami danej krajiny.

Toto je prvý krok v boji proti tovarom pochádzajúcim z Ďalekého východu, ktoré často vyrábajú pracovníci za vykorisťujúcich pracovných podmienok a ktoré sa predávajú na európskom trhu za dampingové ceny.

Cristiana Muscardini (PPE), písomne. – (IT) Vážený pán predsedajúci, Parlament dnes opäť zdôraznil svoje stanovisko, ktoré už vyjadril pri viacerých príležitostiach počas predchádzajúceho parlamentného obdobia: Európa musí zaviesť nariadenie, ktorým sa stanoví označovanie pôvodu mnohých výrobkov, ktoré vstupujú na jej územie.

Toto rozhodnutie vychádza z potreby zaručiť viac informácií pre spotrebiteľov a na ich ochranu s cieľom umožniť im uskutočniť informovaný výber. Nariadenie o označení pôvodu nakoniec európskym podnikom umožní súťažiť za rovnakých podmienok so spoločnosťami v tretích krajinách, v ktorých právne predpisy o označení pôvodu výrobkov vstupujúcich na ich územie už istý čas existujú. Trh môže byť voľný len vtedy, keď existujú jasné a vzájomné pravidlá, ktoré sa uplatňujú.

Cieľom schváleného uznesenia je vyzvať Komisiu po neplodnej snahe o mediáciu s Radou, aby znovu zdôraznila tento návrh v súvislosti s novými povinnosťami, ktoré nadobudol Parlament po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy. Sme si istí, že dohoda medzi politickými skupinami Európskeho parlamentu bude nápomocná pri stanovení definitívneho právneho rámca s Radou.

Využívam túto príležitosť, aby som zdôraznila, že je potrebné rešpektovať a rozšíriť kategórie komodít uvedené v súčasnosti navrhovanom nariadení so zreteľom na upevňujúce výrobky, inými slovami, výrobky, v prípade ktorých je dôležité zabezpečiť kvalitu a súlad s európskymi nariadeniami s cieľom zaručiť bezpečnosť pri výrobe mostov, automobilov, elektrických zariadení do domácností a ostatných artiklov, ktoré sa týkajú využívania upevňujúcich výrobkov. Zaručenie bezpečnosti je pre nás prioritou.

Dnešné hlasovanie je dôležitým úspechom, ktorý venujeme európskym spotrebiteľom a výrobcom v čase nového politického impulzu pre Parlament vďaka spolurozhodovaciemu postupu, ktorý nakoniec nahradil demokratický deficit, ktorým sme tak dlho trpeli.

9. Opravy hlasovania a zámery pri hlasovaní: pozri zápisnicu

Predsedajúci. - Zoznam poslancov, ktorí chceli predložiť vysvetlenie hlasovania, týmto dospel ku koncu.

Bol by som rád, keby sa zaznamenalo, že pán Brons požiadal o slovo k procedurálnej námietke, pretože mal pocit, že v prejave pána Martina boli isté narážky, ktoré sa týkali jeho osoby. V súlade s rokovacím poriadkom by mal pán Brons teraz dostať slovo. Preto by som bol rád, keby sa zaznamenalo, že pán Brons dostal príležitosť, aby sa ujal slova, ktorú však nemohol využiť z dôvodu svojej neprítomnosti.

(Rokovanie bolo prerušené o 14.10 hod. a pokračovalo o 15.00 hod.)

PRESEDÁ: PÁN BUZEK*predseda***10. Telekomunikačný balík (podpísanie aktov)**

Predseda. – Máme pred sebou dôležitú udalosť, pretože o chvíľu pani Torstenssonová a ja podpíšeme veľmi dôležité dokumenty súvisiace s telekomunikačným balíkom. Vážená pani Torstenssonová, pani komisárka, dámy a páni, kolegovia poslanci, právne akty, ktoré tvoria telekomunikačný balík, boli schválené v rámci spolurozhodovacieho postupu. Elektronická komunikácia a internet sa stali hlavnými nástrojmi v našej modernej spoločnosti. Tento legislatívny balík je dobrým príkladom toho, ako môžeme svojou prácou pomáhať ľuďom a ako to môže ovplyvniť ich každodenné životy.

Máme predovšetkým revidovanú Smernicu o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby. Jej spravodajkyňou bola naša kolegyňa pani Trautmannová, ktorá je dnes prítomná. Smernica bola prijatá v treťom čítaní, čo dokazuje množstvo úsilia, ktoré bolo potrebné vynaložiť, aby sme dosiahli najlepšiu dohodu pre našich občanov. Výsledné prvky tejto smernice spočívajú v účinnejšom a oveľa strategickejšom riadení rádiových frekvencií, zvýšenej hospodárskej súťaži a jednoduchšom investovaní do internetu v budúcnosti.

Smernica o univerzálnej službe a právach užívateľov, ktorej spravodajcom bol náš kolega pán Harbour, je tiež dôležitým krokom smerom k ponuke kvalitnejších služieb. Chceli sme posilniť práva spotrebiteľov, chrániť súkromie a osobné údaje a tiež zjednodušiť to, aby si každý občan mohol zachovať rovnaké mobilné telefónne číslo pri zmene operátora a aby táto zmena netrvala dlhšie než jeden pracovný deň.

Nakoniec, aby sme uvedené zásady presadili dôslednejším a ucelenejším spôsobom, Parlament a Rada sa rozhodli vytvoriť európsku organizáciu, ktorá združuje 27 vnútroštátnych operátorov. Spravodajkyňou Parlamentu bola v tejto otázke pani del Castillová Verová.

Rád by som preto vyjadril obrovské uznanie spravodajcom, ktorí majú, samozrejme, vždy zásadný význam. Chcel by som sa tiež poďakovať všetkým, ktorých náročná práca na uvedených smerniciach prispela k dnešnému úspechu. Tento úspech je výsledkom úsilia mnohých ľudí. Mám na mysli najmä jednotlivé predsedníctva, a predovšetkým české predsedníctvo a súčasné švédske predsedníctvo, ktoré boli zodpovedné za druhé a tretie čítanie.

Práve v tejto chvíli by som chcel veľmi poďakovať predovšetkým pani komisárke a Európskej komisii za prípravu tohto balíka, ktorý nebol jediným dobrým výsledkom dosiahnutým v poslednom päťročnom funkčnom období. Radi by sme k tomu zablahoželali. Vaša spolupráca je pre nás veľkým prínosom a vplýva tiež na to, ako občania vnímajú našu prácu.

Samozrejme, že pani spravodajkyne a pán spravodajca majú najväčšie zásluhy, rovnako ako predseda Výboru pre priemysel, výskum a energetiku, náš kolega pán Reul a podpredseda Parlamentu pán Vidal-Quadras, ktorý predsedal delegácii Európskeho parlamentu v zmierovacom výbore. K dnešnému úspechu prispela pomerne veľká skupina ľudí.

Z tohto miesta a v mene nás všetkých, poslancov Európskeho parlamentu, ale predovšetkým občanov Európskej únie, by som rád vyjadril obrovský rešpekt a uznanie, pretože toto je najlepší príklad toho, ako môžeme vykonať niečo, čo občania považujú za obrovský úspech, ktorý im zjednoduší život. Všetkým vám blahoželám.

Åsa Torstensson, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážení pán predseda, rada by som na úvod zdôraznila svoju radosť z toho, že dnes môžeme spolu podpísať telekomunikačný balík. Posilňuje hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľov v Európe. Prijmeme moderné a aktuálne nariadenia v oblasti, ktorá sa veľmi rýchlo rozvíja.

Rada by som tiež využila túto príležitosť a poďakovala všetkým zúčastneným za ich mimoriadne odhodlané a konštruktívne úsilie a veľmi tvorivú spoluprácu. Rada by som osobitne poďakovala pánovi podpredsedovi Európskeho parlamentu Alejovi Vidalovi-Quadrasovi, pánovi predsedovi výboru Herbertovi Reulovi a spravodajkyňam a spravodajcovi z Parlamentu pani Catherine Trautmannovej, Pilar del Castillovej Verovej a pánovi Malcolmovi Harbourovi, ktorí podobne ako moji kolegovia v Rade vynaložili mimoriadne dôležité úsilie, aby nám umožnili dokončiť prácu na telekomunikačnom balíku.

Táto spolupráca znamenala, že sme uspeli pri dosahovaní dohody, ktorá jasne naznačuje hlavný a zásadný význam internetu v súvislosti so slobodou prejavu a slobodou informácií, pričom v tomto úsilí sme neporušili ustanovenia zmluvy.

Telekomunikačný balík je veľkým víťazstvom všetkých spotrebiteľov v Európe. Ešte raz chcem poďakovať všetkým za úsilie, ktoré vynaložili pri dosahovaní tejto dohody.

PRESEDÁ: PÁN VIDAL-QUADRAS

podpredseda

11. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

12. Stratégia rozšírenia v roku 2009, týkajúca sa krajín západného Balkánu, Islandu a Turecka (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o stratégii rozšírenia v roku 2009, týkajúcej sa krajín západného Balkánu, Islandu a Turecka.

Carl Bildt, úradujúci predseda Rady. – Vážení pán predsedajúci, vážené poslankyne, vážení poslanci, toto je naozaj dôležitá rozprava o vskutku dôležitej téme. Svoje vystúpenie by som dnes mohol skrátiť a vyjadriť sa, že predsedníctvo v plnej miere súhlasí s návrhom uznesenia, ktoré predložil pán Albertini v mene Výboru pre zahraničné veci. Je dôležité, aby Parlament, Rada a Komisia držali spolu v takej zásadnej otázke.

Pri pohľade do minulosti mal zo všetkých článkov v zmluve podpísanej v Capitol Hill v Ríme pred viac než polstoročím možno najväčší význam článok v súčasnosti ustanovený ako článok 49 Lisabonskej zmluvy: o členstvo v Únii môže požiadať každý európsky štát, ktorý rešpektuje naše hodnoty a zaviazne sa ich podporovať.

Práve na základe tohto článku sa 19 krajín našej súčasnej Únie stalo členskými štátmi a zároveň súčasťou tohto historického projektu. Práve na základe uvedeného článku sme úspešne podporovali mier a prosperitu a šírili právny štát a reprezentatívnu vládu na stále väčšom území v tejto tak intenzívne konfliktom zmietanej časti sveta.

Niekedy musíte odísť do iných častí sveta, čo je pomerne často mojou povinnosťou, aby ste si pripomenuli skutočný obrovský význam tohto úspechu.

Viac než polstoročie sa naša Európa prezentovala vo zvyšku sveta vojnami a totalitnými ideológiami. Vypukli dve svetové vojny, vznikli dve totalitné ideológie, dochádzalo k sporom a utrpeniu.

V súčasnosti sa namiesto toho prezentujeme myšlienkou pokojného zmierenia, integráciou cez staré hranice, spoločnými pravidlami a predpismi ako bežného spôsobu dosiahnutia lepšieho riadenia. Pridajme k tomu všetko, čo sme dosiahli na základe článku 49, a aj to robí našu Úniu vo svete výnimočnou.

Európa so 6, 9, 12, 15 alebo dokonca 25 členskými štátmi by bola menšia v každom ohľade, pokiaľ ide o ciele, postavenie, možnosti, rešpekt na celom svete.

Vo vašom uznesení sa nepochybne správne uvádza, že politika rozširovania, citujem: „je jednou z najúspešnejších politík Európskej únie“. Toto je príliš skromné vyjadrenie.

Všetci vieme, že tento proces nebol vôbec jednoduchý. Pamätám si svoj príchod do Európskeho parlamentu, v tom čase v inej funkcii, ako zástupca krajiny, ktorá sa snažila o vstup a stretával som aj tých, ktorí sa obávali, že ďalšie rozširovanie z vtedajších dvanástich členských štátov by viedlo k oslabeniu politických ambícií Únie.

Objavovali sa ťažkosti nových členských štátov, ktoré zavádzali naše stále rozsiahlejšie politiky a *acquis*, aj naše ťažkosti s prispôbením sa svojmu úspechu v podobe pristúpenia nových členských štátov. Keď sa však pozrieme späť, jasne vidíme, že obdobia rozšírenia boli obdobiami, v ktorých sme tiež prehľadli vzájomnú spoluprácu.

V posledných dvoch desaťročiach sme viac než zdvojnásobili počet členských štátov a rýchlo za sebou prijali Maastrichtskú, Amsterdamskú zmluvu, Zmluvu z Nice a Lisabonskú zmluvu. Počas troch desaťročí predtým sme nedokázali v plnej miere implementovať ani Rímsku zmluvu.

Dovolím si povedať, že článok 49 má pre našu budúcnosť rovnaký význam ako v minulosti. Európska únia je stále príťažlivá. Minulý rok podali žiadosť o členstvo Čierna Hora, Albánsko a Island. Okrem toho poznáme ďalšie krajiny, ktoré sa v rovnakej miere zaujímajú o dosiahnutie stavu, na základe ktorého budú môcť žiadosť predložiť.

Po poslednom rozšírení, ktorým v našej Únii pribudlo približne 100 miliónov nových občanov, v súčasnosti sústreďujeme pozornosť na krajiny juhovýchodnej Európy. Možno tiež v rozsahu až do 100 miliónov občanov.

K tomuto procesu nedôjde okamžite a nebude jednoduchý. Rôzne problémy, s ktorými sa stretávame v rôznych krajinách západného Balkánu, sú všeobecne známe a neunikol nám ani rozsah transformácie Turecka.

Všetci si uvedomujeme, že vo verejnej mienke v jednotlivých krajinách sú zastúpení tí, ktorí by radšej zatvorili dvere pred všetkými, pričom dúfajú v zánik tejto otázky, a ktorí uprednostňujú predstavu uzavretejšej Európy.

Patrím k tým, ktorí sú presvedčení, že takýto postup by znamenal chybu historických rozmerov, ktorej dôsledky by prenasledovali našu Európu veľmi dlho.

Dvere našej Únie môžu byť v niektorých prípadoch veľmi vzdialené. Niektoré krajiny budú musieť podstúpiť dlhú a zložitú cestu reforiem. Keby sa však tieto dvere neotvorili, okamžite by sa otvorili dvere iným silám a mohli by sme sa stať svedkami toho, že spomínané časti Európy by sa vydali smermi, ktoré by onedlho priniesli negatívne dôsledky nám všetkým.

Z toho dôvodu má článok 49 taký zásadný význam. Je majákom reformy a zmierenia, ktorý tiež podnecuje a vedie regióny Európy, ktoré ešte nie sú súčasťou našej Únie.

Pán komisár Rehn sa podrobnejšie vyjadrí v súvislosti s hodnotením pokroku všetkých dotknutých krajín zo strany Komisie a predsedníctvo s týmto hodnotením súhlasí.

Je naďalej naším cieľom, aby všetky krajiny západného Balkánu dosiahli pokrok v prístupovom procese. Zároveň si uvedomujeme, že sú vo veľmi rozdielnych fázach tohto procesu. V súvislosti s uvedenou skutočnosťou očakávame prijatie rozhodnutia, na základe ktorého dosiahneme od 19. decembra bezvízový styk našej Únie s občanmi Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, Čiernej Hory a Srbska. Toto je hlavný a najdôležitejší krok vpred.

Spolu s Parlamentom sa stotožňujeme s nádejou, že Albánsko a Bosna tento vývoj dobehnú a budú sa môcť čo najskôr pridať k tomuto dôležitému kroku.

Prístupový proces Chorvátska už nie je zablokovaný a vyvíja sa smerom dopredu. Je to dôležité pre Chorvátsko a pre celú oblasť. V súvislosti s Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko Komisia predložila veľmi pozitívnu správu a dúfam, že Rada bude v decembri môcť konkrétne naznačiť ďalšie kroky v jej prístupovom procese.

Žiadosti Čiernej Hory a Albánska boli predložené Komisii a som presvedčený, že približne do roka môžeme očakávať jej stanovisko.

V prípade Bosny dúfame, že politickí vedúci predstavitelia sa budú môcť dohodnúť na prijatí reforiem potrebných na to, aby aj táto krajina mohla uvažovať nad žiadosťou o členstvo. V čase tejto rozpravy prebiehajú nepriame rozhovory, ktoré umožnila Európska únia v úzkej spolupráci so Spojenými štátmi.

Srbsko dosahuje značný pokrok v jednostrannom uplatňovaní dočasnej dohody a určite veľmi pozorne preskúmame nasledujúcu správu hlavného žalobcu Medzinárodného trestného tribunálu pre bývalú Juhosláviu (ICTY) v súvislosti so spoluprácou Srbska pri plnení cieľov tribunálu. Veríme, že je spokojný so súčasnou úrovňou úsilia, aj keď je tiež, samozrejme, dôležité uvedené úsilie zachovať.

V prípade juhovýchodného regiónu by som chcel oceniť zásadné reformy, ktoré uskutočňuje Turecko v kurdskej otázke. Úspech týchto reforiem by krajinu veľmi priblížil našim európskym normám v oblastiach, ktoré majú zásadný význam.

Vyvstáva mnoho iných otázok a domnievam sa, že sa im pán komisár bude venovať. Rozhovory medzi pánom prezidentom Christofiasom a pánom Talatom o opätovnom zjednotení Cypru s tým síce nepriamo súvisia, ale majú tiež veľký význam. Môžeme ich iba naliehavo žiadať, aby dosiahli komplexné riešenie na

základe federácie dvoch spoločenstiev, dvoch oblastí, ktoré sú politicky rovnoprávne v súlade s príslušnými uzneseniami Bezpečnostnej rady OSN. Dôležitosť tohto kroku možno len ťažko zveličovať.

Buď sa posunieme smerom k novej ére zmierenia a spolupráce v tejto časti Európy a celom regióne východného Stredozemia, alebo nastane situácia, ktorá jasne naznačuje vznik rýchlo narastajúcich problémov.

Problémom v juhovýchodnej Európe venujeme veľkú pozornosť, ale žiadosť Islandu nás núti sústrediť sa viac na všetky otázky súvisiace s Arktídou a rozsiahlejšou oblasťou ďalekého severu. V tejto oblasti sa v budúcnosti musí naša Únia častejšie vyskytovať a angažovať. Jej dôležitosť je v čoraz väčšej pozornosti všetkých dôležitých svetových aktérov a žiadosť Islandu by sme mali posudzovať aj z tohto pohľadu.

Je zrejmé, že Island so svojou tradíciou demokracie, ktorá sa vyvíja približne tisíc rokov, a svojím členstvom v oblasti jednotného trhu prostredníctvom Európskeho hospodárskeho priestoru už prešiel veľký kus cesty smerom k členstvu. Budeme však musieť posúdiť ďalší pokrok, keď dostaneme vyjadrenie Komisie.

Vážený pán predsedajúci, uviedol som výsledky, ktoré švédske predsedníctvo doteraz dosiahlo v tejto dôležitej oblasti rozšírenia. Ešte je pred nami niekoľko dôležitých týždňov, počas ktorých očakávam ďalší pokrok. Dovoľte mi však na záver vyjadriť to, že neverím, že sme v budovaní našej Európy dosiahli koniec. Som pevne presvedčený, že musíme zostať otvorenou Európou a naďalej pokračovať v procese rozširovania, ktoré prinesie dobrú správu vecí verejných, právny štát, zmierenie, mier a prosperitu stále väčším častiam našej Európy.

Pre spomínané oblasti to má, samozrejme, zásadný význam. Mali by sme si však uvedomiť, že to má rovnaký význam aj pre nás a nezabúdajme, že tento proces nám umožní viac vyniknúť vo svete a požadovať väčší rešpekt voči našim postojom v budúcnosti.

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, rád by som najprv poďakoval členom Výboru pre zahraničné veci a jeho predsedovi Gabrielovi Albertinimu za vyvážené a komplexné uznesenie. Rád by som tiež poďakoval vám všetkým za vynikajúcu spoluprácu v posledných piatich rokoch. Európsky parlament prispel v obrovskej miere k vytváraniu našej politiky rozširovania a vy ste ukázali príklad demokratickej zodpovednosti. Teším sa na pokračovanie našej vynikajúcej spolupráce v budúcnosti bez ohľadu na môj rezort.

Nasledujúci týždeň uskutoční EÚ dlho očakávaný krok vpred, keď do platnosti vstúpi Lisabonská zmluva. Tým sa začne nové obdobie zahraničnej politiky EÚ. Nepriamo tiež posilní obnovený konsenzus EÚ o rozširovaní založený na troch zásadách, konsolidácii, podmienenosti a komunikácii spolu so schválenou schopnosťou prijímať nové členské štáty. Umožní nám to pokračovať v našom postupnom a dôkladne riadenom prístupovom procese.

Ako je naznačené vo vašom návrhu uznesenia, proces rozširovania je jedným z najsilnejších nástrojov zahraničnej politiky EÚ v súčasnosti. Toto posolstvo zaznelo aj v slovách pána Carla Bildta. S jeho slovami súhlasím na základe empirických dôkazov počas švédskeho predsedníctva a skúseností počas niekoľkých rokov a desaťročí. Je tiež pravda, že dôveryhodnosť EÚ ako svetového aktéra stojí a padá na našej schopnosti vytvárať naše najbližšie susedstvo. Práve v tejto oblasti sme dosiahli najvýznamnejšie úspechy v posledných 20 rokoch pri transformácii európskeho kontinentu opätovným zjednotením východu a západu, ktoré viedlo k vytvoreniu silnejšej Európskej únie.

Rozšírenie bolo kľúčovým prvkom tohto procesu a v súčasnosti pokračuje v podobe transformácie juhovýchodnej Európy. Žiadosti o členstvo v EÚ zo strany Albánska a Čiernej Hory zdôrazňujú neustálu prítlačivosť Únie. Žiadosť Islandu dáva nášmu programu rozšírenia nový politický a geohospodársky rozmer. Aj Bosna a Hercegovina a Srbsko zvažujú podanie žiadosti. Vzhľadom na hospodársku krízu by sa všetky tieto krajiny mohli ľahko sústrediť len na svoju vnútornú situáciu. Namiesto toho naďalej zachovávajú európsku orientáciu so všetkými náročnými rozhodnutiami a odvážnymi reformami, ktoré so sebou prináša. Chorvátsko sa po štyroch rokoch intenzívnych prístupových rokovaní blíži k cieľovej rovine. Záhreb musí v súčasnosti zintenzívniť svoje reformné úsilie najmä v oblasti súdnictva a boja proti korupcii a organizovanému zločinu, aby mohlo dôjsť k uzavretiu rokovaní. Spolupráca s ICTY je naďalej nevyhnutná.

Aj v Turecku zaznamenávame postupný pokrok. Turecko zohráva zásadnú úlohu v oblasti energetickej bezpečnosti a dialógu medzi civilizáciami. Záväzok Ankary normalizovať vzťahy s Arménskom má historický význam, rovnako ako demokratický začiatok riešenia kurdskej otázky. Turecko má však ešte pred sebou veľa práce. Okrem reforiem očakávame, že Turecko zabezpečí úplné uplatňovanie Ankarského protokolu a priblíži sa k normalizácii vzťahov s Cyplom.

Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko dosiahla nedávno presvedčivý pokrok a významne sa venovala plneniu zásadných reformných priorít. Krajina spĺňa kodanské politické kritériá v dostatočnej miere. Uvedené faktory umožnili, aby Komisia odporučila začatie prístupových rokovaní. Mám dojem, že vláda v Skopje správne pochopila naše odporúčanie ako povzbudenie s cieľom konečne vyriešiť otázku názvu s Gréckom. V súčasnosti sa vyskytli nové súvislosti, vznikla nová diskusia a nová príležitosť. Som presvedčený, že Skopje a Atény to skutočne využijú.

Dobrá správa prichádza aj zo Srbska. Belehrad preukázal svoj záväzok v súvislosti s integráciou do EÚ, v neposlednom rade jednostranným uplatňovaním dočasnej dohody s EÚ, a predpokladám, že ICTY by mal byť v súčasnosti spokojný s úsilím Srbska. Súhlasím s vašim návrhom uznesenia s cieľom odblokovať dohodu. Je najvyšší čas, aby sme Srbsku umožnili dosiahnuť ďalšiu fázu svojej európskej cesty.

Bosna a Hercegovina má svoje vlastné vážne problémy, čiastočne z dôvodu vojnovnej histórie. Rád by som však jasne uviedol, že v rámci rozširovania EÚ sa nemôžu prijímať žiadne ústupky. Žiadosť Bosny o členstvo v EÚ možno vziať do úvahy iba po zatvorení Úradu vysokého predstaviteľa EÚ. Bosna okrem toho musí prijať ústavné zmeny čiastočne preto, aby dosiahla súlad s Európskym dohovorom o ľudských právach. Dodržiavanie ľudských práv je základnou zásadou Európskej únie. Spolu s predsedníctvom a Spojenými štátmi sme navrhli balík reforiem na dosiahnutie tohto cieľa. V záujme občanov a regiónu ako celku dúfam, že bosniacki vedúci predstavitelia využijú príležitosť a dosiahnu dohodu. EÚ a Spojené štáty sú zaangažované v najvyššej miere, pretože chceme, aby Bosna dosiahla úspech. Som presvedčený, že uspieť môže.

V prípade Kosova sa dosiahla stabilita, ale je stále citlivá. Komisia predložila štúdiu o spôsobe podpory sociálno-hospodárskeho rozvoja Kosova a jeho pripojenia k Európe. Otázky prípadného zjednodušenia vízového styku a oblasti obchodu považujeme za vlajkové lode hneď po splnení podmienok.

Na záver by som rád uviedol, že pred piatimi rokmi, keď sa začal môj mandát komisára zodpovedného za rozšírenie, sme si stanovili cieľavedomý, ale pri pohľade do minulosti reálny program. Počas svojich vypočutí som tomuto Parlamentu povedal, že do roku 2009 chceme vytvoriť EÚ s 27 členskými štátmi s Bulharskom a Rumunskom, dosiahnuť konečnú fázu prístupového procesu Chorvátska, pripojiť krajiny západného Balkánu k EÚ prostredníctvom dohôd o pridružení a ďalej, aby Turecko rozhodne kráčalo európskym smerom, aby sa vyriešilo postavenie Kosova a došlo k opätovnému zjednoteniu Cypru. Som šťastný a hrdý, že s dôležitou výnimkou Cypru, v ktorom stále prebiehajú rozhovory o urovaní, sme splnili takmer všetky svoje ciele. Pracovali sme spoločne na dosiahnutí týchto veľmi hodnotných cieľov a spoločne sme uskutočnili zmenu. Dokonca možno vyriešiť aj otázku Cypru v prospech všetkých jeho občanov a Európskej únie.

Aj keď som v to dúfal, pred piatimi rokmi som sa neodvážil predpovedať pokrok v súvislosti s liberalizáciou vízového režimu. Dosiahli sme však tento cieľ, o mesiac dôjde k splneniu sna občanov Srbska, Čiernej Hory a Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko. Dúfame, že budúci rok dosiahneme rovnaký výsledok v prípade Albánska a Bosny a Hercegoviny potom, ako splnia podmienky.

Pre všetkých z nás, ktorí sa venujeme juhovýchodnej Európe, je preto dosiahnutý úspech veľmi dôležitým pripomenutím neustálej príťažlivosti európskeho sna pre milióny občanov v našom najbližšom susedstve. Zachovajme si tento sen a medzitým ho uskutočnime.

Gabriele Albertini, v mene skupiny PPE. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, pondelkové hlasovanie vo Výbore pre zahraničné veci poskytlo dodatočný dôkaz o zložitosti a zároveň prínose rozšírenia geografických a politických hraníc súčasnej Európy.

Vďaka práci a úsiliu mojich kolegov spravodajcov a prínosu jednotlivých politických skupín sme vytvorili text, ktorý je rozšírením pôvodného textu a zdokonaľuje mnohé aspekty, ktoré sa spočiatku spomínali iba okrajovo.

V rozprave vo výbore a v rámci samotných skupín nechýbali niekedy búrlivé nezhody príznačné pre cezhraničnú konfrontáciu, ktorá presahuje príslušné politické stanoviská. Historické udalosti každého národa a súčasná situácia v ich vzťahoch boli v rozpore so žiadosťami kandidátskych krajín alebo tých krajín, ktoré sa uchádzajú o postavenie kandidátskej krajiny.

V období kratšom než rok boli predložené ďalšie tri žiadosti s cieľom začať rokovania o členstve. V decembri 2008 predložila žiadosť Čierna Hora, v apríli 2009 Albánsko a v júli 2009 Island. Dokazuje to, že európsky projekt sa môže stále pochváliť množstvom žiadostí a predovšetkým po kolapse finančných trhov sa považuje za významný faktor stability.

Text prijatý na základe hlasovania vo Výbore pre zahraničné veci silnejšie zdôrazňuje nevyhnutnosť toho, aby krajiny, ktoré chcú vstúpiť do Európskej únie, pristupovali k tomuto prechodu svedomite a uviedomovali si povinnosti a dôsledky, ktoré tento proces zahŕňa.

Na základe ich vstupu sa od nich vyžaduje, aby dodržiavali európske parametre, nielen hospodárske a politické, ale aj kultúrne, spoločenské a právne, a zabezpečili tak, aby konečný výsledok nebol len súhrnom jeho súčastí.

Dúfam, že v texte, o ktorom sa bude hlasovať zajtra na plenárnom zasadnutí, budú všetky aspekty všeobecnej stratégie rozširovania uvedené vyvázenejšie a stručnejšie. Samozrejme, užitočný bude prínos konkrétnych uznesení týkajúcich sa každej krajiny.

Kristian Vigenin, *v mene skupiny S&D*. – Vážený pán predsedajúci, strategický dokument o rozšírení a uznesenie, ktoré máme zajtra prijať, ukazujú náš pevný záväzok v súvislosti s politikou rozširovania, ktorá sa ukázala byť jednou z najúspešnejších politik EÚ a znamená prínos pre staré aj nové členské štáty.

Rozšírenie prispelo k nebyválnemu zväčšeniu priestoru mieru, bezpečnosti a prosperity v Európe a v súčasnosti pripravujeme ďalšie rozšírenie tohto priestoru s cieľom zahrnúť v nasledujúcich rokoch krajiny západného Balkánu, Island a Turecko.

Aliancia socialistov a demokratov je naďalej jednou z najvýznamnejších síl v tomto Parlamente, ktoré podporujú rozširovanie a ktorá zároveň zdôrazňuje, že v rámci plnenia kodanských kritérií a všetkých dôležitých referenčných kritérií, na základe ktorých sa posudzuje pripravenosť kandidátskych krajín, nemožno pristupovať na kompromisy.

Dúfame, že rokovania s Chorvátskom budú nasledujúci rok uzavreté čo najskôr. Očakávame, že Rada budúci rok potvrdí návrh Európskej komisie začať rokovania s Bývalou juhoslovenskou republikou Macedónsko, aby proces mohol v tom istom roku začať. Veríme, že rokovací proces s Tureckom vrátane otvorenia kapitoly o energetike získa novú dynamiku. Domnievame sa tiež, že EÚ môže udržať tempo, ktorým sa posilňuje pozitívny rozvoj vo všetkých krajinách, ktorých sa rozšírenie týka. Liberalizácia vízového režimu je vynikajúcim spôsobom, ako obyvateľom západného Balkánu ukázať, že kráčajú správnym smerom.

Dovoľte mi tiež vyjadriť nádej, že vstupom Lisabonskej zmluvy do platnosti sa vytvorí väčšia kapacita EÚ na prijímanie nových členských krajín a zároveň na dokončenie inštitucionálnych reforiem v rámci Únie.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *v mene skupiny ALDE*. – (NL) Ako predsedníčka Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu mám priateľov, známych a kolegov vo všetkých krajinách, ktoré sú predmetom dnešnej správy.

Najskôr by som rada zaželala pánovi komisárovi Ollimu Rehnovi úspech v práci, ktorú vykonáva posledných päť rokov, a predovšetkým by som mu chcela vyjadriť uznanie za toto úsilie. Naše uznanie si zaslúži v plnej miere. Ako som uviedla, mám priateľov a známych vo všetkých spomínaných krajinách a s určitou dávkou hrdosti môžem povedať, že pokiaľ viem, sme jedinou veľkou politickou skupinou, ktorá sa dohodla v súvislosti so štatútom Kosova. V tejto otázke sme dosiahli jednomyselné stanovisko už v roku 2006 a odvtedy sme ho nezmenili. Nemyslite si, že to bola iba zhoda okolností, pretože pri riešení tejto otázky sme vynaložili obrovské množstvo úsilia.

Viete si teda predstaviť moje sklamanie, najmä keď vidím, že Kosovo nebolo zahrnuté v rámci dohody o zjednodušení vízového režimu. Zdá sa mi, že Kosovčania sú trestaní za to, že niekoľko členských štátov EÚ sa ešte nedokázalo zmieriť so skutočnosťou, že Kosovo je dnes nezávislým štátom. Podľa môjho názoru je to veľká škoda. Vážený pán úradujúci predseda Rady, pán komisár, dovoľte mi tiež položiť niekoľko otázok o údajnej súčasnej situácii v Bosne a Hercegovine. Obávam sa, že v súvislosti s pozitívnym výsledkom v niektorých oblastiach som menej optimistická než vy. Už len preto, lebo je možné, že ľudia v tejto krajine môžu mať dojem, že zrazu musí všetko prebehnúť neuveriteľne rýchlo a že nezostáva čas na primeranú konzultáciu, aspoň nie so žiadnymi inými politickými stranami okrem najväčších, s ktorými udržiavate kontakt.

V mene našej skupiny by som rada na záver jasne uviedla, že dôrazne trváme na tom, aby kandidátske krajiny dodržiavali všetky kodanské kritériá bez akejkoľvek výnimky pre ktorúkoľvek z nich. Nemali by ste sa domnievať, že nám je absorpčná kapacita Európskej únie ľahostajná. Znepokojuje nás však to, že niektorí naši kolegovia poslanci pravdepodobne chcú využiť tento pojem absorpčnej kapacity s cieľom presunúť termín pristúpenia nových krajín na neurčito. Nesúhlasíme s týmto postojom.

Na záver svojho vystúpenia poviem, pán komisár, že si nemyslím, že v posledných piatich rokoch sme dosiahli skutočný úspech. Do budúcnosti vám želám veľa úspechov. Som si istá, že sa v týchto kreslách znova stretieme, aj keď možno v inej funkcii. Ale ďakujem.

Ulrike Lunacek, v mene skupiny *Verts/ALE*. – Vážený pán predsedajúci, v mene Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie musím vyjadriť radosť z obsahu tohto spoločného uznesenia, ktoré potvrdzuje pevný záväzok Európskeho parlamentu v súvislosti s rozširovaním, a z toho, že tempo rozširovania, o ktorom sme diskutovali vo Výbore pre zahraničné veci, sa má udržať.

Týka sa to predovšetkým juhovýchodnej Európy. Dúfam, že história ozbrojeného konfliktu a nepredstaviteľnej krutosti v tejto časti Európy sa navždy skončí a myslím si, že Európska únia zohráva v tomto procese zásadnú úlohu. V tejto súvislosti mám veľkú radosť aj z toho, že v tomto uznesení sa zachováva pevný záväzok.

Ako už bolo uvedené, dosiahli sme pokrok v mnohých otázkach. Dosiahli sme pokrok v niektorých konfliktoch, ktoré v tejto oblasti vznikli. Ako spravodajkyňa pre Kosovo mám veľkú radosť z toho, že španielske predsedníctvo oznámilo počas svojho predsedníctva, že vyzve Kosovo, aby sa zúčastnilo na konferencii krajín západného Balkánu. Dúfam, že tento krok ponúkne príležitosť na dosiahnutie pokroku v otázke štatútu.

Rečníčka predou mnou už uviedla jednu poznámku v súvislosti s Kosovom. Bola by som radšej, keby sa Kosova týkala liberalizácia vízového režimu, ale aspoň sme zabezpečili, že sa začne dialóg s týmto cieľom.

Rada by som sa vyjadrila o jednom pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu, ktorý zajtra predložíme. Týka sa jednej menšiny s veľmi zložitým postavením v mnohých regiónoch juhovýchodnej Európy a aj v iných častiach Európy, najmä však v Kosove. Ide o rómsku menšinu. V súčasnosti sa má približne 12 000 rómskych obyvateľov, väčšinou detí, poslať späť z členských štátov najmä do Kosova, podmienky v ktorom neumožňujú viesť humánny život. Chcela by som teda poslancov tohto Parlamentu vyzvať, aby zajtra hlasovali za tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý predkladáme s cieľom zastaviť aspoň počas zimného obdobia posielanie Rómov späť do Kosova a pomôcť Kosovu zlepšiť životné podmienky rómskych menšín v tomto a ostatných regiónoch.

V deň oslavy Medzinárodného dňa za odstránenie násilia páchaného na ženách som tiež veľmi rada, že sme v tomto texte dospeli k pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom, z ktorých jasne vyplýva, že vlády jednotlivých krajín regiónu a Európska únia musia vystupovať proti diskriminácii žien a násiliu voči nim.

Posledná poznámka: Nezabúdajme na ostatné etnické menšiny a sexuálne menšiny. Považujem to za dôležitý spôsob dosiahnutia demokratizácie.

Charles Tannock, v mene skupiny *ECR*. – Vážený pán predsedajúci, skupina *ECR* dôrazne podporuje rozširovanie Európskej únie. Dúfame, že rozšírením prínosu členstva v EÚ na krajiny, ktoré sú na základe článku 49 oprávnené na vstup, dôjde k rozvoju voľnejšej, flexibilnejšej Európy, v ktorú ako skupina veríme.

Zhodou okolností som stálym spravodajcom pre Čiernu Horu, ktorá príkladne smeruje k členstvu a ktorá len nedávno predložila žiadosť. Túto krajinu však čoskoro navštívim, aby som sa sám rozhodol a situáciu nezávisle posúdil.

Vítam tiež skutočnosť, že Island bude možno čoskoro kandidátskou krajinou. Pokiaľ však ide o Balkán, dvojstranný hraničný spor so Slovinskom nesmie byť pre Chorvátsko prekážkou vstupu do EÚ. Dúfam tiež, že aj Macedónsko čoskoro začne rokovania.

V súvislosti s Tureckom pretrvávajú mnohé obavy o dodržiavanie ľudských práv, pokračujúcu blokádu Arménska, otázku náboženských slobôd a odmietnutie prijímať cyperské lode v tureckých prístavoch. Podľa môjho názoru bolo tiež poľutovaniahodné, že Turecko nedávno pozvalo na samit Organizácie islamskej konferencie v Istanbule sudánskeho prezidenta Bašira, ktorého Medzinárodný trestný súd obvinil v súvislosti s hrôzami v Dárfúre.

Na záver chcem uviesť, že aj keď sa táto rozprava netýka priamo Ukrajiny, dúfam, že bez ohľadu na výsledky prezidentských volieb v tejto krajine bude EÚ aj naďalej prístupná možnosti prípadného členstva Ukrajiny v EÚ, ak si to bude naozaj väčšina jej obyvateľov želať. A rovnako by sa tento postoj mal týkať Moldavska a jedného dňa Bieloruska, ak sa stane demokratickou krajinou.

Nikolaos Chountis, v mene skupiny *GUE/NGL*. – (EL) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, pán úradujúci predseda Rady, v súvislosti s otázkou stratégie rozširovania by som na úvod rád uviedol, že na základe

skúseností z rozširovania, ktoré doteraz prebehlo, a toho, ako pristupujeme k novým kandidátskym krajinám, sa domnievam, že politika Európskej únie nie vždy pomáha riešiť hospodárske a sociálne problémy pracujúcich a spoločností, ktoré vstúpili, alebo vstúpia do EÚ. Finančná alebo iná pomoc je v mnohých prípadoch nedostatočná alebo nesprávne nasmerovaná, v dôsledku čoho regionálne a sociálne nerovnosti naďalej pretrvávajú, alebo sa prehľbujú.

Rád by som spomenul prípad Turecka. Musíme vyvinúť tlak, aby sme Turecko prinútili dodržiavať svoje sľuby a vážiť si svoje záväzky, najmä Ankarský protokol o uznaní Cyperskej republiky, ktorej práva vyplývajúce z medzinárodného práva odmieta. Rád by som Parlamentu pripomenul, že v Turecku stále prevládajú problémy v súvislosti s dodržiavaním demokratických práv a slobodami združovania v odborových zväzoch, ako sa to nedávno ukázalo pri trestnom stíhaní a súdnom procese členov odborových zväzov v Izmiere.

Rád by som sa venoval aj situácii Kosova. V tomto prípade musíme postupovať v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN č. 1244/99. Stále sa vyskytujú problémy, ako napríklad postavenie Srbov v Kosove, ktorí žijú v stave izolácie, a nedostatočné dodržiavanie dohôd o opätovnom usídľovaní utečencov.

Na záver k Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko. Problém názvu je nutné riešiť v rámci OSN a dvojstrannej dohody, ktorou sa stanovujú geografické hranice. Pán komisár a pán úradujúci predseda Rady, chcel by som sa spýtať na váš názor na poslednú iniciatívu novozvoleného gréckeho predsedu vlády v súvislosti so stretnutím s predsedami vlád Albánska a Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko.

Nikolaos Salavrakos, v mene skupiny EFD. – (EL) Vážený pán predsedajúci, podľa môjho názoru článok 49 Rímskej zmluvy nie je romantickou naliehavou žiadosťou, aby sa členské štáty zúčastňovali na rozširovaní zjednotenej Európy. Predstavuje reálny cieľ zameraný na prijatie zásad Európskej únie čo najväčším počtom krajín. Až vtedy sa budú základné predpoklady uplatňovať v súlade s konsolidáciou, podmienenosťou a komunikáciou.

Zajtra Rada preskúma návrh uznesenia, ktorý predložil pán Albertini a v ktorom výslovne tvrdí, že hoci Turecko dosiahlo istý pokrok v súvislosti so splnením kodanských politických kritérií, je stále potrebné vynaložiť veľké úsilie v oblastiach ľudských práv, slobody prejavu a náboženskej slobody a v politickom správaní Turecka vo všeobecnosti v rámci justičného systému a tak ďalej.

Je však zrejmé, že Turecko v súčasnosti vynakladá úsilie s cieľom zaviesť svoju vládu v oblasti Stredného východu a Kaukazu spôsobom, ktorý je v rozpore so štandardnými zásadami Európskej únie. Ďalším príkladom je správanie Turecka v otázke Iránu, ktoré je úplne v rozpore so zahraničnou politikou EÚ a jej záväzkami podľa Ankarského protokolu. V súvislosti s Tureckom je stále potrebné preskúmať osem kapitol, a som preto presvedčený, že Turecko ešte nie je pripravené na stanovenie dátumu začiatku rokovaní.

Pokiaľ ide o Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko, chcem uviesť dve poznámky. Všimli sme si, že posledné kroky a vyhlásenia jej predsedu vlády spôsobujú problémy v susedných krajinách, a boli by sme radi, keby sa jeho správanie zmiernilo.

Barry Madlener (NI). – (NL) Pán Van Rompuy mal, prirodzene, úplnú pravdu, keď v roku 2004 povedal, že Turecko nie je a nikdy nebude súčasťou Európy.

Týmto vyhlásením pán Van Rompuy zdôraznil základné hodnoty Európy, ktoré by Turecko, podľa jeho názoru, oslabilo. Pán Van Rompuy takto vyjadril zásadné námietky voči členstvu Turecka. My, holandská Strana za slobodu, s ním úplne súhlasíme. Samozrejme, že teraz nemôže vziať tieto zásadné slová späť. Nie je to možné ani v záujme zabezpečenia si teplého miesta „prezidenta“ Európskej únie. Turecko dokonca prejavilo pohrdanie demokraciou a slobodou prejavu tým, že nazvalo vedúceho predstaviteľa našej strany Geerta Wildersa, demokraticky zvoleného zástupcu ľudí, fašistom a rasistom. Aké urážlivé a neodôvodnené prirovnanie! Nemala by sa nám odopierať možnosť kritizovať islam. Turecko však v tomto prípade ukazuje svoju pravú tvár.

Pán Rehn, položím vám nasledujúcu otázku: aká je vaša reakcia na tento urážlivý postoj Turecka? Samozrejme, že existuje iba jedna možná reakcia, okamžite zastaviť všetky rokovania s Tureckom. Buďme však v prípade Turkov úprimní. Buďme v ich prípade úprimní tak, ako boli Angela Merkelová a Nicolas Sarkozy a tiež ako ich veľký priateľ Herman Van Rompuy. Zastavte rokovania s Tureckom a inými islamskými krajinami.

(Rečník súhlasil, že bude odpovedať na otázku signalizovanú modrou kartou v súlade s článkom 149 ods. 8.)

William (The Earl of) Dartmouth (EFD). – Zdá sa, že na vás to, čo pán Van Rompuy pokladal za nevyhnutné povedať, spravilo veľký dojem. Nemyslíte si, že na väčšinu ľudí by spravilo väčší dojem tvrdenie, že na európskom kontinente sa nachádzajú iba 3 % územia Turecka? A že návrh prijatia Turecka ako plnoprávneho členského štátu Európskej únie je z geografického hľadiska úplne smiešny?

Barry Madlener (NI). – Nezaznela síce skutočná otázka, ale súhlasíme, samozrejme, že existuje množstvo dôvodov na odmietnutie Turecka. Uvedol som ich iba niekoľko, ale toto je ďalší dobrý dôvod na záporný postoj. Takže ďakujem.

Elmar Brok (PPE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán Bildt, pán komisár, toto je možno posledná rozprava o rozširovaní, ktorú s vami vedieme, pán Rehn. Rád by som vám poďakoval za mnoho kvalitných rozpráv, na ktorých ste sa zúčastnili od roku 2004.

Chcel by som uviesť niekoľko poznámok. Podľa môjho názoru nastal čas na bezodkladné vyriešenie ťažkostí Chorvátska, ktoré pochádzajú z prostredia mimo krajiny, aby sme v nasledujúcom roku mohli rýchlo prijať rozhodnutie v súvislosti s Chorvátskom, ukončiť rokovania a ratifikovať zmluvu o pristúpení. Som presvedčený, že tieto dvojstranné otázky, ktoré sa týkajú niekoľkých ďalších krajín vrátane Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko a Grécka a tiež opatrenia, neustále prijímané proti Srbsku, ktoré považujem za mimoriadne dôležitú krajinu v súvislosti so stabilitou regiónu, by sa mali rýchlo vyriešiť.

Musíme jasne uviesť, že každú krajinu by sme mali posudzovať podľa jej schopností a že sľub, ktorý dali v Solúne najmä v súvislosti so západným Balkánom, bude dodržaný. Každá krajina musí byť posudzovaná na základe jej schopností a tempo procesu sa tomu musí prispôbiť.

Je však tiež dôležité vysvetliť, že kodanské kritériá platia. Lutujem skutočnosť, že sociálni demokrati, zelení a iné skupiny sa odmietli venovať kodanským kritériám vo výbore. Dúfam, že ich splnenie bude preskúmané na plenárnom zasadnutí. Kandidátskym krajinám by sme vyslali úplne zlú správu, rovnako ako keby sme sa nevenovali absorpčnej kapacite Európskej únie.

Európska perspektíva musí byť správna, aby sa začali vnútorné reformné procesy. Je však tiež dôležité splniť nevyhnutné podmienky, aby nevznikali falošné očakávania.

Z uvedeného dôvodu a v súvislosti s kodanskými kritériami musíme v prípade Turecka tiež zabezpečiť, aby sa politické podmienky súvisiace so slobodou prejavu, demokraciou, právnym štátom a náboženskou slobodou stali podmienkami pristúpenia a aby v tejto oblasti nedochádzalo ku kompromisom.

Adrian Severin (S&D). – Vážený pán predsedajúci, možno najdôležitejším poučením z posledného rozšírenia je to, že sme do Únie prijali krajiny, trhy, inštitúcie a priemyselné aktíva, ale zabudli sme na srdcia a mysle ľudí. Myslím, že v budúcnosti by sme sa mali vyvarovať tejto skúsenosti.

Musíme tiež pripraviť nielen prístupujúce krajiny, ale aj súčasné členské štáty. Známa únava z rozšírenia je viac výsledkom nedostatočnej prípravy súčasných štátov, starých členských štátov, ktoré nie sú pripravené na spoločný život s novými členskými štátmi, než nestráviteľného charakteru nových členských štátov.

Ďalej sa domnievam, že vo vyhláseniach o kandidátskych krajinách by sme sa mali vyhnúť akejkoľvek podmienenosti, ktorá nesúvisí priamo s ich schopnosťou s nami fungovať z právneho, inštitucionálneho, politického a kultúrneho hľadiska a schopnosťou hospodárskej súťaže s nami v rámci vnútorného trhu v širšom význame tohto pojmu. Nemali by sme zavádzať podmienenosť, ktorá nesúvisí s týmito kritériami. Mali by sme pamätať na to, že proces rozširovania je o lepšej budúcnosti a nie o lepšej minulosti. Tejto minulosti sa venujeme príliš často.

Po tretie, každá krajina by naozaj mala vstúpiť na základe svojich zásluh. Mali by sme však posudzovať aj ich schopnosť prispieť pristúpením k lepšej situácii v regióne, väčšej stabilite a integrácii na regionálnom základe.

Riadenie očakávaní je tiež mimoriadne dôležité a som presvedčený, že možno v budúcnosti by sme mali byť trochu vynaliezavejší a pokúsiť sa umožniť istý druh postupnej integrácie krajiny, ktorej úplná integrácia sa v krátkom období nepredpokladá.

Posledná poznámka súvisí s mojím presvedčením, že sa musíme opäť venovať problematickej otázke našej kultúrnej a geopolitickej identity s cieľom presne poznať hranice nášho rozšírenia.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Čoskoro dnes na tomto mieste prijmeme uznesenie, ktoré mnohé krajiny juhovýchodnej Európy očakávajú s veľkým záujmom.

Toto uznesenie je veľmi odlišné od tých, ktoré boli vypracované v súvislosti s juhovýchodnou Európou pred niekoľkými rokmi. Práve tento rozdiel nám v skutočnosti poskytol podnet na dnešnú rozpravu a jej smerovanie. Považujem za dôležité, že posolstvo vyhlásení úradujúceho predsedu Rady pána Bildta a komisára Rehna na jednej strane a pána Albertiniho, predsedu Výboru pre zahraničné veci, ktorý ubezpečil, že môžeme prijať také obsažné a zásadné uznesenie na strane druhej, spočíva v podpore európskych vyhládok všetkých zainteresovaných krajín. V tejto súvislosti by som zdôraznil najmä prípad Turecka.

Niektoré otázky v tomto regióne, ako napríklad vývoj, ktorý poukazuje na ďalšie delenie niektorých štátov bývalej Juhoslávie, problémy hraníc a ojedinelé incidenty, ktoré zahŕňajú náboženskú alebo podobnú netoleranciu, sa stanú menej nebezpečnými pre širší región až vtedy, keď ponúkžeme perspektívu rozšírenia a začlenenia všetkým dotknutým krajinám.

Na záver preto môžeme povedať, že projekt nastolenia mieru a pokroku v bývalej nestabilnej časti Európy má pokračovať.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, súhlasím tak ako naša skupina s tým, že politika rozširovania Európskej únie je jednou z najproduktívnejších a najpresvedčivejších politík.

Pán Rehn, z uvedeného dôvodu sa trochu obávam o vašu budúcnosť, pretože si nie som úplne istá, ako v budúcej Komisii nájdete rezort, ktorý je príťažlivejší než oblasť rozširovania.

V krajine ako Turecko je úplne zarážajúce pozorovať, čo dokáže pri budovaní demokracie spôsobiť perspektíva členstva ako sila zmeny. Samozrejme, je ešte veľa cieľov, ktoré musíme dosiahnuť. Nezávislosť súdnictva, úloha armády, sloboda prejavu, samozrejme, definitívne a skutočné vyriešenie všetkých aspektov kurdskej otázky.

Považujem však za dôležité zdôrazniť, že uvedená stratégia rozširovania EÚ neprebíha iba v prospech krajín, ktoré prechádzajú prístupovým procesom. Prináša to prospech aj nám a našim európskym orgánom s rozhodovacou právomocou.

Je nezodpovedné oslabovať snahy o zmenu krajiny ako Turecko tým, že dovolíme, aby pretrvávali pochybnosti o výsledku procesu rokování. Áno, výsledkom procesu rokování bude vstup Turecka. To musíme jasne vysloviť.

Ryszard Antoni Legutko (ECR). – (PL) Vážený pán predsedajúci, rozširovanie Európskej únie nie je len v záujme krajín, ktoré vstupujú do EÚ, alebo sa o vstup snažia, ale aj v záujme nás všetkých. Rozšírenie totiž zvyšuje integráciu a bezpečnosť. S radosťou preto sledujeme pokrok krajín západného Balkánu a Turecka, ako aj skutočnosť, že Island predložil žiadosť o členstvo. Prevláda únava z rozširovania, ale nezabúdajme, že každá demokratická európska krajina, ktorá splní veľmi podrobne stanovené kritériá, môže požiadať o členstvo v Európskej únii. Na uvedené kritériá by sme nemali zabúdať, ale nemali by sme ani zatvárať dvere pred kandidátskymi krajinami. Nezatvárajme dvere ani pred našimi východnými partnermi. Ukrajine by sme mali ponúknuť jasne formulovanú možnosť členstva.

Chcem ešte uviesť jednu poznámku. V Európskej únii sa veľmi často spomína slovo „solidarita“. Toto slovo priťahuje iné európske krajiny do nášho Spoločenstva a zároveň nás zaväzuje ďalej rozširovať EÚ. EÚ nanešťastie v mnohých prípadoch neprejavuje solidaritu vo svojich vnútorných vzťahoch. Jasným príkladom je projekt severného plynovodu, ktorého priamym cieľom je konkurovať tranzitným krajinám a najmä Poľsku, kým plynovod South Stream je reakciou Moskvy na plány energetickej diverzifikácie v súvislosti s projektom Nabucco. Je veľmi znepokojujúce sledovať, ako niektoré krajiny tak ľahko umožnili, aby s nimi Rusko manipulovalo. Z toho dôvodu vyvoláva realizácia dvojstranných záujmov medzi jednotlivými členskými štátmi EÚ a Ruskom vnútorné konflikty a oslabuje naše postavenie, postavenie EÚ. Je to v rozpore so zásadou solidarity. Rozširovanie dáva zmysel, ale slová musia byť v súlade s činmi.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL). – (EL) Vážený pán predsedajúci, Lisabonská zmluva vytvára ešte negatívnejší rámec pre národy členských štátov Európskej únie a krajiny, ktorých sa rozšírenie týka. Národy na Balkáne sú nanešťastie v hroznej situácii spôsobenej dôsledkami vojny NATO, kapitalistickou reštrukturalizáciou, dohodami s Európskou úniou, prítomnosťou zahraničných vojenských základní v oblasti, krízou kapitalizmu a konkurenčným bojom medzi hlavnými aktérmi v oblasti energetiky. Pristúpenie týchto krajín vyhovuje veľkým obchodným a imperialistickým plánom, ktorých súčasťou je dokonca opätovné vymedzenie hraníc krajín v tejto oblasti. Vstup Bývalej juhoslovenskej republiky Macedónsko do NATO a Európskej únie zostrí vnútorný boj, kým zvrchované sily tejto krajiny si zachovávajú svoje iredentistické ambície. Turecko využíva svoju geostrategickú pozíciu, naďalej okupuje veľkú časť Cypru, robí si nároky

v súvislosti s Egejským morom a väzní tisícky členov odborových zväzov, Kurdov, novinárov a iné osoby. Na Islande bol odhalený mýtus o hospodárskom zázraku a je cítiť tlak s cieľom nastúpiť do európskeho imperialistického koča. Komunistická strana Grécka je proti rozširovaniu Európskej únie, pretože je proti Európskej únii ako takej a proti vstupu Grécka do EÚ a zotrvaníu v nej. Spolu s obyvateľmi Európy bojujeme za mier, sociálnu spravodlivosť a proti imperialistickým združeniam.

Fiorello Provera (EFD). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, rozširovanie Európskej únie môže byť príležitosťou alebo problémom. Stále však zostáva obrovskou výzvou.

Príležitosťou je skutočnosť, že nové členské štáty môžu hmatateľne prispieť k budovaniu európskej politiky. Aby sme to dosiahli, nestačí splniť kodanské kritériá a len formálne ich potvrdiť. Je nevyhnutné zvýšiť európske povedomie občanov v kandidátskych krajinách prostredníctvom informačnej kampane zameranej na širokú verejnosť, do ktorej musia byť zapojení politici, intelektuáli a médiá.

Európu už nemožno ďalej vnímať ako obrovskú studňu finančných zdrojov na riešenie hospodárskych, sociálnych problémov a problémov infraštruktúry, ale ako inštitúciu, ktorej musí každý ponúknuť vlastný prínos s cieľom vytvoriť politiku postavenú na spoločných hodnotách.

Podpora rozširovania je v členských štátoch nízka, najmä v niektorých z nich. Chceme zatvárať oči pred touto situáciou, alebo chceme zapojiť našich spoluobčanov a spýtať sa na ich názor? Domnievam sa, že referendum je najlepším krokom vpred, pretože predstavuje najpriamejšiu formu demokracie a Európu by priblížilo občanom a ich slobode voľby.

Philip Claeys (NI). – (NL) Musíme prestať s touto obrovskou pretvárkou v súvislosti s pristúpením Turecka. Musíme prestať so zahmlievaním a zjednodušovaním problémov. Všetci musíme byť dostatočne odvážni a čeliť skutočnosti. Prístupové rokovania s Tureckom prebiehajú už päť rokov a aký je výsledok? Turecko čoraz intenzívnejšie uskutočňuje protieurópsku a protizápadnú zahraničnú politiku. Pod vedením pána Erdogana a prezidenta Güla sa Turecko svojou povahou stáva čoraz islamistickejšou krajinou. Turecko stále odmieta uznať všetky súčasné členské štáty Európskej únie a vážiť si záväzky, ktoré má splniť v rámci colnej únie. Turecko neustále pokračuje v okupácii časti územia jedného z členských štátov EÚ. A ešte som nespomenul štruktúrny a pretrvávajúci problém nedostatku rešpektu Turecka voči slobode prejavu.

Práve teraz pán Bildt uviedol, že odmieta predstavu uzatvorenej Európy. Pokiaľ viem, nikto z nás nesúhlasí s touto predstavou, ale sú tu niektorí poslanci a ja som jedným z nich, ktorí sú zástancami myšlienky európskej Európy. Chcem citovať slová pána Hermana van Rompuya, nominovaného na predsedu Európskej rady: Turecko nie je a nebude súčasťou Európy!

PRESEDÁ: PANI ANGELILLI

podpredsedníčka

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) O rozširovaní rozprávame v súvislosti s krajinami západného Balkánu, Islandom a Tureckom, čo sú tri veľmi rozdielne prípady. Najprv sú tu krajiny západného Balkánu, ktoré vôbec nespĺňajú hospodárske a politické kritériá stanovené Európskou úniou. V týchto krajinách však verejná mienka a politickí vedúci predstavitelia podporujú cieľ integrácie a v súvislosti s pristúpením sú mimoriadne optimistickí.

Druhým prípadom je Island, krajina, ktorá spĺňa mnohé hospodárske a politické kritériá, ale kde verejná mienka a vedúci predstavitelia krajiny sú v otázke cieľa pripojenia k EÚ zásadne rozdelení. Zdá sa, že krajiny západného Balkánu a Island spája, aspoň v súčasnosti, skutočnosť, že odvahu pripojiť sa im dodáva hlboká hospodárska kríza.

Napokon však máme prípad Turecka, ktorého európske ambície nesúvisia so žiadnym druhom hospodárskeho cyklu. Je to jedna z krajín s najdynamickejšou hospodárskou činnosťou, v ktorej prebieha veľká diskusia. Podľa posledného prieskumu podporuje uvedený cieľ 45 % Turkov.

Bol by som rád, keby sme rozlišovali medzi tromi uvedenými situáciami, pretože krajiny západného Balkánu, Island a Turecko predstavujú z hľadiska integrácie tri rozdielne scenáre. Na druhej strane je pre nás dobré, ak sa týmito prípadmi nebudeme zaoberať podľa logiky dvojstrannej politiky.

Podľa môjho názoru, členské štáty alebo tretie krajiny nemôžu využívať rozdiely medzi členskými krajinami a prípadnými kandidátskymi krajinami na blokovanie cesty k európskej integrácii. Som presvedčený, že

zásluhy každej krajiny a verejný konsenzus sú jediné referenčné kritériá na vymedzenie cesty smerom k európskej integrácii.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Vážená pani predsedajúca, napriek zdržanlivému prístupu niektorých ľudí priniesla politika rozširovania Európe stabilitu, mier a prosperitu. V súčasnosti nás vyzývajú, aby sme pokračovali v rokovaniach s kandidátskymi krajinami. Ide o krajiny západného Balkánu, Island a Turecko. Integrácia krajín západného Balkánu je nepochybne najproblematickejšou. Ich integrácia ukončí obdobie konfliktov, ktoré začalo v roku 1990, a zamedzí vzniku čiernej diery v srdci Európy. Chorvátsko bude o niekoľko mesiacov pripravené na integráciu a ostatné krajiny dosahujú dynamický pokrok. Najmä v prípade Srbska potrebujeme všetci rozpoznať, aký pokrok dosiahlo, a podporiť ho povzbudením, aby smerovalo k Európe. Samozrejme, existujú nevyriešené otázky. Otvorenými ranami v tejto oblasti sú nevyriešený štatút Kosova, zložitá situácia v Bosne a spor v súvislosti s názvom Bývalej juhoslovskej republiky Macedónsko. Pokiaľ ide o Grécko, nová vláda sa pokúša nájsť riešenie, ktoré spor ukončí. Po 17 rokoch napätia musíme poskytnúť čas, aby sa konečne našlo riešenie, ktoré je prijateľné pre obidve strany. Všeobecne povedané, prejavili sa dobré susedské vzťahy, ktoré sú predpokladom integrácie bez ohľadu na to, či sa nám to páči alebo nie. Poďme ich teda všetci rozvíjať.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán Bildt, váš prejav bol kvalitný, jasný a stručný. Vyjadrenia o Európskej únii ako o geopolitickom stabilizačnom faktore a politike rozširovania ako o nástroji sú všetky správne.

Som však presvedčený, že nie je intelektuálne alebo politicky uspokojujúce správať sa, ako keby konflikt cieľov medzi čoraz väčšou a čoraz uzavretejšou Úniou neexistoval. Túto otázku sme nezodpovedali s konečnou platnosťou. Správne tvrdíte, že väčšia Európska únia má väčší vplyv. Je však aj zložitejšia, čo ovplyvňuje našu schopnosť konať. Musíme preto začať nový dialóg o rozširovaní, ako navrhol pán Severin zo Skupiny progresívnej aliancie socialistov a demokratov, v ktorom sa budeme venovať postupnej integrácii a novým formám členstva, aby sme mohli zosúladiť tieto dva legitímne ciele.

Musíme uskutočniť inštitucionálne reformy. Nemôžem napríklad obyvateľom Nemecka vysvetliť, prečo stojím za Solúnskou agendou a prečo štáty bývalej Juhoslávie budú mať v budúcnosti viac komisárov než všetky zakladajúce členské štáty Európskej únie spolu. To nie je správne. V súvislosti s politikou rozširovania musíme konať čestne, aby sme opäť získali podporu občanov v tejto dôležitej oblasti politiky.

Peter van Dalen (ECR). – (NL) Podľa prieskumu verejnej mienky Eurobarometra sa európski občania vyjadrili v prípade pristúpenia Turecka jasne: 28 % obyvateľov súhlasí a 59 % je proti. Tieto číselné údaje hovoria samy za seba a žiadni politici ich nemôžu a nemali by poprieť. Ak ich naozaj poprieme, ešte viac prehĺbime priepasť medzi občanmi a politikmi.

Turecko nie je z geografického hľadiska súčasťou Európy a nie je ani súčasťou európskej histórie, ktorej náboženský, kultúrny a politický priestor vymedzilo kresťanstvo, renesancia, osvietenstvo a demokratický národný štát. Na druhej strane, forma privilegovaného partnerstva by spojila to najlepšie z obidvoch svetov. Okrem mnohých hospodárskych výhod by sa týmto partnerstvom vytvoril voľnejší vzťah medzi Európou a Tureckom a vyhlili by sme sa neustávajúcemu stresu z procesu pristúpenia. Nastal preto čas prijať jednoznačné rozhodnutie. Zastavme prístupové rokovania a začnime proces rokovania o privilegovanom partnerstve. Zvoľme si takúto stratégiu rozširovania na rok 2010.

Helmut Scholz (GUE/NGL). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán úradujúci predseda Rady, pán komisár, s mnohými kolegami z našej skupiny sme proces rozširovania stále považovali za jeden z najdôležitejších projektov EÚ a vždy sme ho podporovali. Napriek všetkej našej odôvodnenej kritike rôznych aspektov rozširovania to bola jedna z najúspešnejších kapitol vonkajšieho rozvoja EÚ a predstavuje komplexnú dlhodobú úlohu pre kandidátske krajiny aj EÚ. O tom sme už dnes na plenárnom zasadnutí diskutovali.

Musíme sa sami seba spýtať, či sú pre nás vhodné ďalšie procesy rozširovania. Najmä pokiaľ ide o juhovýchodnú Európu s jej dlhou históriou rozpadu štátov a impérií, je správne a náležité, aby bola ľuďom v týchto krajinách, ktoré sú súčasťou sužovaného regiónu, ponúknutá možnosť členstva v Európskej únii. To, že niektorí politici v členských štátoch Európskej únie upustili od tohto sľubu pod zámenkou, že prioritu pred ďalšími pristúpeniami do EÚ má posilňovanie identity a inštitúcií EÚ, nielenže zvýšilo nedôveru kandidátskych krajín, ale vyvolalo aj brzdiaci účinok na demokratický mienkotvorný proces a reformné procesy v regióne.

Bastiaan Belder (EFD). – (NL) Stále si živo spomínam na slová pána komisára Rehna na jednom z našich nedávnych stretnutí o tom, že byť komisárom zodpovedným za rozšírenie znamená byť optimistom.

Musím pripustiť, že, podľa môjho názoru, ho toto vyjadrenie veľmi dobre charakterizuje, ale pokiaľ ide o mňa, úloha optimistu mu nesedí. Myslím, že v politike, a týka sa to aj európskej politiky, by optimizmu mal predchádzať realizmus. Považujem za vyslovene šokujúce, že Parlament súhlasil s týmto idealistickým prístupom. Prečo bolo nevyhnutné tlmiť jasný signál určený Turecku a Bosne v prvej verzii správy pána Albertiniho? Prečo musíme Turecku skladať komplimenty? Prečo vyvíjame zúfalé úsilie s cieľom nájsť pozitívnu úvodnú správu pre Bosnu?

Neuvedomuje si Parlament v plnej miere skutočnosť, že je našou povinnosťou zastupovať národy členských štátov Európskej únie? Informačné kampane nám vôbec nepomôžu dosiahnuť podporu ľudí v procese rozširovania. Dosiahneme to len čestným a realistickým posúdením miery súladu týchto krajín s kodanskými kritériami.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Vážená pani predsedajúca, zjavnosť demokratického deficitu EÚ v prípade pristúpenia Turecka je alarmujúca. Väčšina obyvateľov EÚ je jasne proti pristúpeniu Turecka do EÚ. Procesu prikrášľovania, hodnotenia a rokovania však začínajú mať občania dost.

Je nečestné správať sa, ako keby sme sa neusilovali o úplné členstvo. Turecko ako kandidát na vstup už čerpá sumu vo výške 2,26 miliardy EUR za obdobie rokov 2007 až 2010. Uvedenú sumu hradia krajiny, ktoré sú čistými prispievateľmi a občania ktorých nechcú, aby Turecko do EÚ vstúpilo.

Celé toto úsilie je samozrejme v záujme Spojených štátov. Po vstupe Turecka by bolo možné vyriešiť mnoho konfliktov mimo územia Európy. Napriek účasti Turecka v pesničkovej súťaži Veľká cena Eurovízie mám rovnaký názor ako vysoko uznávaný bývalý nemecký prezident Theodor Heuss, ktorý Európu jasne definoval. Povedal, že Európa je postavená na troch kopcoch: na Akropole pre grécky humanizmus, na Kapitole v Ríme pre koncept európskeho štátu a na Golgote pre západný kresťanský svet.

Doris Pack (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán úradujúci predseda Rady, pán komisár, dámy a páni, rozširovanie EÚ s cieľom zahrnúť krajiny západného Balkánu je stanovené od zasadnutia v Solúne. Prijatie týchto krajín po splnení podmienok nie je aktom milosrdenstva, ako sa domnievajú mnohí ľudia, ale číra nevyhnutnosť vzhľadom na ich geografickú pozíciu v strede Európskej únie.

Ako sme nešťastne zistili v deväťdesiatych rokoch, naša stabilita závisí od ich stability. Všetky krajiny musia, samozrejme, splniť požiadavky v rámci kodanských kritérií a keďže tieto krajiny boli predtým nepriateľmi, musia sa tiež zúčastniť na programoch regionálnej spolupráce. Týka sa to aj krajín, ktoré susedia s týmito kandidátmi na vstup. Očakávam, že Slovinsko a Grécko pomôžu kandidátom na vstup dosiahnuť ich cieľ rýchlo a jednoducho.

Bosna a Hercegovina je nanešťastie vo veľmi zložitej situácii a neverím, že mi na jej priblíženie bude stačiť jeden a pol minúty aj napriek tomu, že som spravodajkyňou pre tento región. Ani sa o to nebudem pokúšať. Pán Bildt a pán Rehn, želim si iba, aby sa rokovania v tejto krajine priblížili ľuďom a aby neboli diktované zvonka.

Všetky krajiny v regióne musia podstúpiť rôzne dlhé procesy a my im musíme pomôcť prekonať problémy. Pán Lambsdorff, predstava, že kandidáti na vstup budú mať viac komisárov než zakladajúce členské štáty, je pomerne patetickým argumentom. V skutočnosti to vôbec nie je argument, je to uzemňujúce tvrdenie. Uvedený problém je možné vyriešiť, ale ľudia v týchto krajinách by nemali byť vylúčení iba preto, že vy problém nechcete riešiť.

Zoran Thaler (S&D). – (SL) Rád by som zablahoževal komisárovi Rehnovi a pánovi Bildtovi, úradujúcemu predsedovi Rady, k ich konštruktívnym a pozitívnym úvodným poznámkam.

Ako spravodajca pre Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko (FYROM) sa mimoriadne teším z toho, že táto krajina dosiahla v roku 2009 pokrok a že Komisia odporučila Rade stanoviť dátum začatia rokovaní. Všímame si tiež skutočnosť, že predsedovia vlád páni Papandreou a Gruevski začali komunikovať priamo.

Rád by som vyzval pána Bildta a pána komisára Rehna, ako aj vlády všetkých členských štátov, ktoré táto otázka zaujíma, aby telefonicky kontaktovali pánov predsedov vlád Papandreou a Gruevského v rámci prípravy na decembrový samit a prejavili tak solidaritu a povzbudili ich odhodlané úsilie nájsť riešenie tohto sporu, ktorý trvá 20 rokov.

Je to jediný spôsob, ktorým bude Grécko ako dlhodobý člen Európskej únie môcť splniť svoje ambície a vážiť si zodpovednosti, ktoré má voči tomuto regiónu.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Srbsko dosiahlo v niekoľkých posledných mesiacoch pokrok a splnením kritérií na liberalizáciu vízového režimu dokázalo sebe aj Európe, že je schopné dosiahnuť viac a fungovať lepšie než doteraz. Za tento úspech si zaslúži uznanie.

Srbsko má skrytý potenciál, ktorý si na svojej ceste k členstvu v EÚ musí uvedomiť a musí tak urobiť vo svojom vlastnom záujme a v záujme susedných krajín, regiónu ako celku a Európskej únie. Vzhľadom na svoju veľkosť a strategickú polohu by sa mohlo stať hnacou silou, ktorá zblíži krajiny regiónu. Nastal čas uvedomiť si túto úlohu a vykonať pre rozširovanie viac než doteraz.

Vedenie v Belehrade sa musí systematicky venovať naliehajúckej politickej a hospodárskej reforme a spolupráci so všetkými susednými krajinami. Úplná spolupráca s Haagskym tribunálom nestačí, pretože je nevyhnutné ju úspešne ukončiť. Srbsko musí zlepšiť svoju politickú kultúru, pretože jej stav v tejto súvislosti by mohol zabrzdiť prístupový proces. Musí dosiahnuť transparentnosť, aktívne vytvárať čo najširší verejný konsenzus a odstrániť protichodné postoje vládnucej koalície a opozície v zásadných otázkach súvisiacich s EÚ. Dva dôležité predpoklady rýchlejšieho pokroku však spočívajú v slobode a nezávislosti médií a ukončení ich manipulácie.

Geoffrey Van Orden (ECR). – Vážená pani predsedajúca, rád by som iba požiadal o väčšiu úprimnosť v našom prístupe k Turecku a správny a spravodlivý výklad udalostí, predovšetkým v súvislosti s Cyprom, kde prekrútená verzia súčasnej histórie sa nanešťastie stala všeobecne platným postojom.

Do prezidentských volieb v Severnom Cypre v apríli sa nám ponúka skutočná príležitosť, ktorú by sme mali využiť. Týka sa to všetkých strán. Mali by sme mať stále na pamäti, že tureckí Cyperčania súhlasili s plánom OSN na opätovné zjednotenie v apríli 2004. Ten bol v južnej časti zamietnutý. Nemali by sme tiež zabúdať na sľub Európskej únie z mája 2004 o ukončení izolácie Severného Cypru. Ide o sľub, ktorý sme nikdy nespĺnili. EÚ má v tejto súvislosti morálnu povinnosť. Obávam sa, že ak budeme naďalej pristupovať k tureckým záujmom týmto spôsobom, riskujeme, že stratíme kľúčového spojenca vo veľmi dôležitej strategickej oblasti a podporíme všetky nesprávne tendencie v samotnom Turecku.

Mnohí z nás sa, samozrejme, veľmi obávajú o problémy s prisťahovalectvom v súvislosti s našimi národmi. Ide o aspekt našich rokovaní s Tureckom, ktorým sa budeme musieť osobitne intenzívne zaoberať.

Keby som mal čas, venoval by som sa aj Chorvátsku a ostatným krajinám v juhovýchodnej Európe, ktoré sa pred prístupom musia naliehať zaoberať otázkami korupcie, organizovaného zločinu a zneužívania niektorých práv súkromného vlastníctva v prípade Chorvátska, aby sme v prístupovom procese mohli sebavedome pokračovať.

William (The Earl of) Dartmouth (EFD). – Vážená pani predsedajúca, krajiny navrhnuté na členstvo v EÚ sú pomerne chudobné. Ich európsky sen, aby som citoval pána komisára, spočíva v čerpaní dotácií. O to práve ide. Skutočnosť je taká, že bohaté krajiny, napríklad Nórsko a Švajčiarsko, jednoducho nechcú do EÚ vstúpiť. Významným faktorom je to, že keď bol Island bohatou krajinou, nemal záujem vstúpiť do Európskej únie. Teraz, keď zbankrotoval, čo je smutné, islandská vláda, samozrejme, stojí v rade na prístupenie. San Andreas Európskej únie leží medzi siedmimi členskými štátmi, ktoré sú veľkými čistými prispievateľmi, a ostatnými krajinami.

Táto situácia je nestabilná, neobhájiteľná a neudržateľná. Myslíte, že touto zle premyslenou politikou rozširujete impérium EÚ. V skutočnosti ju vediete k hospodárskemu chaosu v budúcnosti.

Francisco José Millán Mon (PPE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, proces rozširovania má obrovský úspech. Posledné rozšírenie nám umožnilo priblížiť sa krajinám strednej a východnej Európy, ktorým bola po druhej svetovej vojne nespravodlivo odopretá sloboda a prosperita. V súčasnosti sa rozšírenie sústreďuje na krajiny západného Balkánu, Turecko a Island.

Podporujem myšlienky, ktoré sme v posledných rokoch stanovili za vedúce zásady procesu rozširovania. Mám na mysli konsolidáciu, podmienenosť a komunikáciu. To znamená, že by sme mali splniť svoje povinnosti, ale nedávať neuvážené sľuby o budúcom rozširovaní.

Po druhé, pokrok v rôznych prístupových procesoch podlieha prísnemu súladu s podmienkami. Kandidátske krajiny musia vynaložiť rozhodné úsilie, aby uskutočnili nevyhnutné reformy. Po tretie, všetci sa musíme snažiť o komunikáciu s občanmi. Uznesenie, o ktorom máme zajtra hlasovať, vyzdvihuje veľmi dôležitú otázku komunikácie.

V tejto súvislosti by som rád zdôraznil širší návrh, ktorý som predložil pri predchádzajúcich príležitostiach, konkrétne, že by bolo vhodné podporiť tiež znalosti mladých Európanov o Únii tým, že by sa takýto predmet stal povinným predmetom v učebných osnovách vyšších stredných škôl.

Ďalšou dôležitou predstavou v uznesení je integračná kapacita. Proces rozširovania si vyžaduje, aby súčasné členské štáty Únie prijali isté opatrenia. Pokiaľ ide napríklad o financie, proces rozširovania si vyžaduje dostatočné finančné zdroje na zabezpečenie toho, aby nevyhnutné politiky Spoločenstva, ako napríklad spoločná poľnohospodárska politika alebo kohézna politika, neboli ohrozené.

Na záver by som rád zdôraznil, že, ako si všetci uvedomujeme, prípad Kosova je výnimočný. V uznesení sú však nanešťastie časti, v ktorých toto špecifikum nie je jasne uvedené.

Pier Antonio Panzeri (S&D). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, uznesenie, o ktorom dnes v Parlamente rokJujeme, považujem za skutočne pozitívne.

Tejto otázke sa budem čiastočne venovať. Domnievam sa, že téma rozširovania Európy o krajiny západného Balkánu je a v nasledujúcich mesiacoch musí zostať jednou zo základných súčastí európskej činnosti.

Chcel by som pochváliť švédске predsedníctvo a najmä pána komisára Rehna za ich úsilie. Musíme sa však viac zapájať do procesu rozširovania.

Niektoré krajiny musia nepochybne zintenzívniť svoju činnosť v právnej oblasti v súvislosti s bojom proti zločinu a v oblasti reforiem. Nesmieme však zabúdať na politický cieľ, ktorý spočíva v konsolidácii demokracie v týchto krajinách, a prinútiť ich kráčať európskym smerom v hospodárskej a sociálnej sfére a sfére infraštruktúry.

Mám na mysli krajiny, ako napríklad Kosovo. A pokiaľ ide o túto krajinu, súhlasím s pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom, ktorý predložila pani Lunaceková v súvislosti s rómskou otázkou. Ide totiž o krajinu, ktorú nemôžeme odsunúť na vedľajšiu koľaj iba preto, že päť európskych krajín ešte neuznalo jej nezávislosť.

Stručne povedané, potrebujeme správnu dávku odvahy a prezieravú politiku zodpovedajúcu výzve, ktorá pre nás všetkých vyplýva z procesu rozširovania.

Jorgo Chatzimarkakis (ALDE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán úradujúci predseda Rady, vystupujem ako vedúci delegácie v Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko a budem sa venovať tejto krajine. Chcel by som srdečne poďakovať pánovi Rehnovi za jeho odvalu. Jeho správa a zelená tejto krajine predstavuje odvážny a podnetný krok vpred. Zároveň sa v Grécku uskutočnili voľby a v Aténach bola zostavená nová vláda, čím vzniká stav a priestor, ktoré nám umožnia niečo dosiahnuť. Rád by som však svojich kolegov poslancov požiadal o pokojnú reakciu. V piatok sa stretnú pán Papandreou a predseda vlády Gruevski. Ak budú naše očakávania príliš vysoké, možno zvýšime tlak v takej miere, že celé úsilie vyjde nazmar a to nechceme riskovať.

Musíme povzbudiť všetky strany, aby si zachovali priateľský prístup na ceste stanoveným smerom. Chcel by som poďakovať pánovi spravodajcovi Thalerovi za presný popis tejto cesty. Rád by som tiež zaželel svojmu priateľovi pánovi Rehnovi úspešnú budúcnosť v Komisii.

(Rečník súhlasil, že bude odpovedať na otázku signalizovanú modrou kartou v súlade s článkom 149 ods. 8.)

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, mám otázku pre pána Chatzimarkakisa, ak mi ju umožní položiť. Pani Packová ma zjavne nepočula, keď som povedal, že stojíme za Solúnskou agendou. Rád by som to teraz zopakoval.

Chcel som sa spýtať pána Chatzimarkakisa na opatrenia, ktoré považuje za najnaliehavejšie a ktoré musí Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko prijať, aby dosiahla pokrok v spore o názov a zabezpečila čo najúspešnejší výsledok práve začínajúcich rokovaní.

Jorgo Chatzimarkakis (ALDE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, ďakujem veľmi pekne za otázku. Som presvedčený, že obidve strany musia zmeniť svoje postoje, a je zrejmé, že chcú uskutočniť krok vpred. V súčasnosti očakávame trvalé riešenie. Z toho dôvodu očakávam, že otázka názvu sa vyrieši jasne a definitívne počas päťminútovej diskusie. To nie je problém.

Dôležitou otázkou je použitie názvu, jeho takzvaný rozsah, a obe strany zjavne potrebujú čas na jej vyriešenie. Rád by som videl trvalé riešenie, pretože alternatívou je krátkodobé riešenie, ktoré by mohlo viesť ku katastrofe.

Z uvedeného dôvodu musíme všetci obidve strany priateľsky povzbudiť, aby našli dlhodobé riešenie so širokým rozsahom a uplatnením.

Mario Borghezio (EFD). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, vyhlásenie o tom, že rozširovanie bude faktorom stability, musíme starostlivo zvážiť.

Spomeňme si na slová predsedu vlády Erdogana pred niekoľkými dňami. Uviedol, že nemôže dobre vychádzať s pánom Netanjahom, ale cítil sa pohodlnejšie s pánom Bašírom, ktorý, ak sa nemýlim, je sudánsky prezident vyšetrovaný na základe obvinenia zo zločinov proti ľudskosti.

Pokiaľ ide o problematiku susedných krajín, keby Turecko vstúpilo do EÚ, našimi susedmi by sa stali Irán, Irak a Sýria. Tieto krajiny sa mi nezdajú byť ideálnymi susedmi. Bolo by omnoho lepšie, keby Turecko bolo spojené s EÚ zväzkom privilegovaného partnerstva. Trochu znepokojujúci trend odklonu od západného smerovania Turecka dosiahol veľmi pokročilé štádium priamo pred našimi očami. Stačí, ak si všimneme len opatrenia, ktoré ovplyvňujú sociálny život v komunitách, ako napríklad oddelené kúpaliská pre mužov a ženy, obmedzenia slobody vystupovať ako opozícia, ktoré sa v podstate rozšírili na uvalenie pokuty vo výške 3 milióny EUR za opozičné vysielania a tak ďalej.

Domnievam sa, že stále musíme zvážiť jednu skutočnosť. Väčšina v tomto Parlamente možno súhlasí so vstupom Turecka, ale väčšina tureckého obyvateľstva je proti nemu. Naliehame na rozšírenie našich hraníc o Turecko, pričom samotní Turci si to neželajú.

Prezident Talianskej republiky povedal, že pakty musíme rešpektovať. Súhlasím, ale nezabúdajme, že Turci sú Turci.

Georgios Koumoutsakos (PPE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, správa, o ktorej dnes rokujeme, má vyslať pozitívne posolstvo o európskych vyhliadkach a v konečnom dôsledku o vstupe krajín západného Balkánu, Turecka a Islandu do Európskej únie. Som presvedčený, že všetci z nás v tomto Parlamente, alebo aspoň väčšina z nás, súhlasí s týmto pozitívnym posolstvom. Zároveň však musí byť zrejmé, že pred vstupom je potrebné dosiahnuť pokrok. Nie je to prechádzka ružovou záhradou. Je preto otázkou dôveryhodnosti, aby sa Európska únia presvedčila, že kritériá a podmienky, ktoré stanovuje, sú dokázané skutkami a nie iba dobrými úmyslami. Inými slovami, úplná integrácia si vyžaduje úplné prispôbenie sa.

V tomto rámci je uplatňovanie dobrých susedských vzťahov veľmi dôležité. Neklamme sami seba. Závažné nevyriešené otázky v dobrých susedských vzťahoch medzi kandidátskymi krajinami a členskými štátmi ovplyvňujú pokrok smerom k prístúpeniu tých, ktorí sa chcú stať členmi tejto rodiny. Precedens Slovinska a Chorvátska to potvrdzuje. Z toho dôvodu sa musí nevyriešená otázka názvu Bývalej juhoslovskej republiky Macedónsko vyriešiť pred začiatkom prístupových rokovaní a nie po ňom. Dôvod je jednoduchý. Ak sa tejto krajine stanoví dátum začiatku rokovaní bez vyriešenia uvedenej otázky, potom jej vláda nebude mať žiadny výrazný dôvod zaujať konštruktívny postoj s cieľom navždy dosiahnuť vzájomne prijateľné riešenie s Gréckom.

Pokiaľ ide o Turecko, upravenie jeho vzťahov s Cyperskou republikou a zastavenie preletov jeho vojenských lietadiel nad gréckym územím sú dva dôležité faktory na urýchlenie pokroku smerom k prístúpeniu. Uvedené skutočnosti by sme mali vziať do úvahy pri zajtrajšom hlasovaní.

Richard Howitt (S&D). – Vážená pani predsedajúca, dnešná rozprava a uznesenie ponúka novému Európskemu parlamentu príležitosť znovu sa zaviazat procesu ďalšieho rozširovania Európskej únie, uvedomiť si pozitívny vývoj v kandidátskych krajinách takmer v každom jednotlivom prípade a pripomenúť si, že oslobodenie obchodu, podpora stability, zlepšenie kontroly našich hraníc a rozšírenie príležitostí na cestovanie a výmenné pobyty pre naše národy neoslabuje, ale posilňuje našu Európsku úniu.

Európski konzervatívci dnes opakujú svoje tvrdenia o súhlasnom postoji k rozširovaniu, ale zároveň tento proces vylučujú zo základného dokumentu svojej novej skupiny. Jej oficiálny hovorca, ktorý vystúpil v tejto rozprave, opakuje svoj negatívny postoj k Turecku, a tak ich situuje presne do toho istého tábora, ako je tábor extrémnej pravice, ako sme všetci počuli dnes popoludní.

Chcem však srdečne poďakovať pánovi komisárovi Ollimu Rehnovi, ktorého dobrá nálada sa odrazila v jeho nedávnej poznámke o tom, že Generálne riaditeľstvo pre rozšírenie by v budúcnosti nemalo byť rovnako vzdialené od Rady alebo Komisie, v strede ulice Rue de la Loi.

Oceňujem jeho dobrú náladu a jeho dobrý úsudok. Dúfam, že jeho dedičstvom bude vstup všetkých súčasných kandidátskych krajín EÚ.

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – (GA) Vážená pani predsedajúca, medzi Islandom a Európskou úniou stále existovalo silné spojenie a ako predseda Delegácie pre vzťahy so Švajčiarskom, Islandom, Nórskom a pri Spoločnom parlamentnom výbore Európskeho hospodárskeho priestoru som veľmi rád minulý týždeň prijal parlamentnú delegáciu z Islandu. Dúfam, že čoskoro vznikne spoločný parlamentný výbor a islandská vláda sa zúčastní podrobných rokovaní s Komisiou na základe rozhodnutia ministrov zahraničných vecí Únie z júla minulého roku. Som si istý, že európski vedúci predstavitelia umožnia, aby rokovania medzi Úniou a Islandom mohli začať na samite na jar budúceho roka. Island je členským štátom Európskeho hospodárskeho priestoru. Dvadsaťdva kapitol, ktoré má splniť, už splnil. Vykonalo sa už veľa práce. Som si istý, že ostatnými kapitolami sa bude zaoberať pozitívnym, organizovaným spôsobom a v duchu priateľstva.

Krzysztof Lisek (PPE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, ako Poliak, ale zároveň už päť rokov ako občan Európskej únie by som rád vyjadril obrovskú spokojnosť s tým, že práve rokujeme v takej vynikajúcej spoločnosti, ktorá zahŕňa ľudí úzko zapojených do procesu rozširovania ako pán Rehn a pán Bildt. Venujeme sa otázke ďalšieho rozširovania Európskej únie a robíme tak aj napriek tým, ktorí tvrdia, že EÚ dosiahla hornú hranicu svojich možností územného rozvoja. Jediná dobrá správa, ktorú mám pre oponentov ďalšieho rozširovania, spočíva v tom, že v roku 2009 k žiadnemu rozširovaniu nedôjde.

Želal by som si, aby sme proces rozširovania EÚ nevnímali iba z hľadiska právnych doložiek. Chcel by som, aby sme ho vnímali aj ako historický proces. História nás napokon učí, že napríklad Balkán bol v 20. storočí zdrojom mnohých konfliktov. Šlo o konflikty, ktoré sa následne rozšírili na celom kontinente, ako prvá svetová vojna, a konflikty ako vojna v deväťdesiatych rokoch, ktorá zasiahla aj iné krajiny, minimálne migráciou mnohých miliónov ľudí. Prijatie balkánskych štátov do Európskej únie by teda, podľa môjho názoru, mohlo byť vôbec najdôležitejším prínosom pre stabilizáciu a mier na našom kontinente.

Keby som mohol ešte reagovať na jedno vyjadrenie pána Bildta v súvislosti s otvorenými dverami, rád by som vás požiadal, aby ste nezabúdali na to, že stále existujú ďalšie krajiny, ktoré sa v dnešnom dokumente nespomínajú a ktoré snívajú o členstve v EÚ.

Emine Bozkurt (S&D). – (NL) Najprv by som chcela vyjadríť ľútosť nad tým, že v súvislosti s politickou situáciou v Bosne a Hercegovine sa v súčasnosti nemôžeme vyjadrovať optimisticky.

Reformný proces v tejto krajine stále ochromujú miestne politické sily. Dva tábory neboli schopné vyvinúť spoločnú víziu, v dôsledku čoho sa pokrok zastavil.

Rada by som ešte raz zdôraznila dôležitosť vytvorenia udržateľného ústavného rámca, ktorý je pre túto krajinu a účinnejšie fungovanie jej inštitúcií nevyhnutný. Vyzývam preto politických vedúcich predstaviteľov obidvoch táborov, aby to stanovili za svoj východiskový bod.

Okrem toho by som rada zdôraznila radosť nad poznatkom, že Turecko je tak blízko srdciam a mysliam strany môjho kolegu poslanca pána Madlenera, holandskej Strany za slobodu. Práve vďaka rokovaniam Turecka s Európskou úniou vykonala táto krajina také obrovské kroky vpred. Očakávala som teda, že Strana za slobodu prejaví väčšiu podporu procesu rokovania.

Na záver by som rada zdôraznila, že prístupový proces by mal byť zameraný na výsledky a nemal by sa sústrediť na dátum vstupu, ale na dosiahnuté výsledky. O vstupe môžeme hovoriť až vtedy, keď kandidátske krajiny splnia stanovené požiadavky a budú spôsobilé na plnohodnotné členstvo.

Arnaud Danjean (PPE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, pán minister, správne ste zdôraznili, že prijatie Lisabonskej zmluvy nám malo poskytnúť možnosť vstúpiť do nového obdobia politiky rozširovania a my musíme začať tento nový proces realisticky a s jasnou hlavou. V tom tkvie podstata tohto uznesenia.

Na jednej strane, nový proces neznamena snaziť sa za každú cenu. Bol by to najistejší spôsob vzniku nedorozumení, dokonca podozrievania medzi verejnosťou, a bol by to aj najlepší spôsob vytvorenia falošných predstáv medzi kandidátskymi krajinami a ich povzbudenie k tomu, aby hľadali útočisko v rétorických politikách a kozmetických úpravách, a nie v politikách zameraných na dôkladnejšie reformy. Musíme byť opatrní v súvislosti s krokmi, podmienkami a hodnotami, pri ktorých nemôžeme robiť kompromisy a som presvedčený, že ide predovšetkým o spoluprácu s Medzinárodným trestným tribunálom.

Na druhej strane musíme opätovne a čo najjasnejšie potvrdiť, že miesto všetkých krajín západného Balkánu vrátane Kosova je naozaj v Európskej únii a že ich musíme povzbudiť, aby pokračovali a zvýšili svoje úsilie. Medzi jasným stanovením požiadaviek na jednej strane a prejavom plnej podpory procesu rozširovania s cieľom zahrnúť krajiny západného Balkánu na druhej strane nie je rozpor, rovnako ako nie je rozpor medzi

sledovaním tejto koncepcie posudzovania každého podľa zásluh a povinnosťou prijímať dôležité iniciatívy zo strany všetkých krajín v regióne, ako je napríklad liberalizácia vízového režimu.

Na záver mi dovoľte povedať pár slov o Turecku. Predtým než začneme špekulovať o akomkoľvek veľmi hypotetickom budúcom výsledku prístupového procesu Turecka, jednoducho uvediem, že Komisia už druhý rok po sebe zaznamenala, že v súvislosti s Ankarským protokolom nebol dosiahnutý žiadny pokrok a že tento stav zabránil otvoreniu akýchkoľvek nových rokovacích kapitol.

Hannes Swoboda (S&D). – (DE) Vážená pani predsedajúca, zmeškal som začiatok tejto diskusie, pretože ako spravodajca pre Chorvátsko som musel predložiť správu Spoločnému parlamentnému výboru EÚ – Chorvátsko.

Rád by som využil túto príležitosť a poďakoval pánovi Bildtovi a pánovi Rehnovi za ich pomoc pri nájdení aspoň dočasného riešenia sporu o hranice medzi Slovinskom a Chorvátskom. Je to dobrý príklad toho, ako môže spolupráca medzi Radou, Komisiou a Parlamentom pomôcť krajinám prekonávať ich problémy. Prispel som tiež k zabezpečeniu takmer jednomyselnej ratifikácie zmluvy, aspoň na strane Chorvátska.

Oveľa väčšie znepokojenie však vo mne vyvoláva Bosna a Hercegovina. Nedávno som bol v mestách Banja Luka a Sarajevo. Je pravda, že pán Dodik pristúpil na určité kompromisy a na našom stretnutí ponúkol isté zmeny, s ktorými môže súhlasiť. Rád by som však nadviazal na myšlienku, ktorú práve uviedla pani Packová. Ako môžeme nadviazať kontakt so širšími vrstvami obyvateľstva? V krajine je veľký záujem o prekonanie tohto mlčania a rozporov, ktoré sú charakteristickou črtou mnohých vrcholových politik. Musíme nejakým spôsobom začať komunikovať s ľuďmi priamo, pretože na rozdiel od toho, čo pán Earl of Dartmouth opäť uviedol, v tomto regióne je mnoho ľudí, ktorých nezaujímajú peniaze Európskej únie, ale ktorí chcú región nenávisť a vojny nahradiť úniou mieru a porozumenia. O tomto je Európa. Nechcete tomu rozumieť a nikdy tomu rozumieť nebudete. Ľudia v mestách Sarajevo a Banja Luka poznajú význam Európy a práve oni potrebujú pomoc.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, v nasledujúcom roku musíme dostať Chorvátsko do Európskej únie, alebo aspoň ukončiť prístupové rokovania a začať ratifikačný proces. Chorvátsko 20 rokov smeruje k vstupu do Európskej únie a ku slobode. Na jeho ceste sa vytvárali umelé prekážky a som vďačný švédskemu predsedníctvu, že ich pomohlo odstrániť.

Chorvátsko v súčasnosti dvojtrietinovou väčšinou ratifikovalo dohodu so Slovinskom a my musíme vykonať všetko, čo je v našich silách, a zabezpečiť, aby aj Slovinsko splnilo svoje povinnosti voči Európskej únii. Konečný dátum v roku 2010 je tiež dôležitý, pretože ide o otázku dôveryhodnosti Európskej únie ako takej.

Pokiaľ ide o Macedónsko, dúfam, že švédskemu predsedníctvu sa podarí umožniť začatie prístupových rokovaní v nasledujúcom roku, aby sme mohli konečne vyriešiť dvojstranný problém, ktorý existuje aj v tomto prípade. Dúfam, že budeme môcť zmeniť text správy, ktorá pomerne jednostranne zaväzuje Macedónsko príliš veľkým množstvom povinností a jeho susedným štátom ich neukladá dostatok. Každý musí splniť svoju časť vrátane členských štátov Európskej únie.

Som presvedčený, že plné zapojenie Kosova do Solúnskeho procesu má zásadný význam. Toto sú dôležité časti správy pána Albertiniho. Táto krajina tiež potrebuje európsku perspektívu. Chcel by som vyzvať všetky členské štáty, ktoré ešte neuznali Kosovo, aby tak urobili, aby sme už nemali žiadne právne alebo technické problémy a aby sa Kosovo mohlo v plnej miere zapojiť do integračného procesu.

(Rečník súhlasil, že bude odpovedať na otázku signalizovanú modrou kartou v súlade s článkom 149 ods. 8.)

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (EL) Vážená pani predsedajúca, všimol som si, že pán Posselt podobne ako ostatní poslanci používa termín „Macedónsko“ pre Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko. Práve termín „Macedónsko“ vyvoláva napätie medzi Gréckom, ktoré je členským štátom Európskej únie, a touto kandidátskou krajinou. Bol by som veľmi vďačný, keby sa mojim kolegom poslancom odporučilo používať platný názov tejto krajiny.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, chcel by som rýchlo reagovať citáciou svojho veľmi váženého kolegu pána Cohna-Bendita zo Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie, ktorý raz v tomto Parlamente povedal: „Macedónsko je Macedónsko, je Macedónsko.“ Bezvýhradne súhlasím s týmto názorom. Šikanovanie susednej krajiny nie je nikdy prínosné.

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (EL) Vážená pani predsedajúca, Macedónsko je iba jedno a je ním grécke Macedónsko. Z toho dôvodu sa musia tieto hry skončiť. Pri vystúpeniach v tomto Parlamente musíme

používať termíny a výrazy, ktoré každý prijal, a Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, kandidátska krajina, bola prijatá pod týmto názvom a nie ako „Macedónsko“.

Andrey Kovatchev (PPE). – (BG) Najprv by som rád poďakoval pánovi Albertinimu za jeho prácu na tejto zložitej správe, ktorá sa týka stratégie zvýšenia pokroku mnohých krajín v rozdielnych etapách prípravy na splnenie kritérií pre členstvo v Európskej únii. Rozumiem a podporujem túžbu pána Albertiniho poskytnúť čo najvyššiu transparentnosť a odsúhlasíť proces rozširovania Európskej únie o krajiny západného Balkánu, Island a Turecko. Väčšina navrhovaných pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov však naznačuje, že ide o zložitú problematiku. Po vstupe do platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra musíme analyzovať a zvýšiť integračnú kapacitu našej Únie. Rád by som Komissii navrhol, aby vykonala takúto analýzu integračnej kapacity Európskej únie, pretože bez podpory našich občanov samotnej Európskej únii hrozí to, že sa zmení na prázdnu schránku.

Podporujem tiež stanovisko, že členský štát by nemal kandidátskej krajine klásť nespĺniteľné podmienky na členstvo. Všetky dvojstranné problémy sa musia vyriešiť v duchu európskeho porozumenia, vyznávania spoločných hodnôt, histórie a kultúry. V tejto súvislosti by som vás rád vyzval, aby sme si spoločne pripomenuli historické udalosti a hrdinov z Balkánskeho polostrova.

Kyriakos Mavronikolas (S&D). – (EL) Vážená pani predsedajúca, chcel by som sa vyjadriť v súvislosti so záujmami Turecka, ktoré sa podľa môjho názoru riešia spôsobom poškodzujúcim záujmy Cyperskej republiky. Chcel by som vyjadriť svoju nespokojnosť nad tým, že problémy týkajúce sa Cyperskej republiky sa dostávajú do úzadia a problémy, za ktoré by malo byť Turecko odsúdené, sa v súčasnosti využívajú na zlepšenie pozície Turecka pre jeho vstup do Európskej únie. V roku 2006 sa Turecko zaviazalo uznať Cyperskú republiku, uplatňovať Ankarský protokol a pomáhať riešiť cyperskú otázku. Neurobilo nič. Naproti tomu sa dnešné rozhovory využívajú v prospech Turecka a sú zaväzené snahami o otvorenie energetickej kapitoly, ktorá sa, samozrejme, považuje za prospešnú pre samotnú Európsku úniu. Určite ale pochopíte, že Cyperská republika ako malý štát sa musí starať o svoje záujmy a požadovať sankcie voči Turecku, jednou z ktorých je, samozrejme, zabrániť otvoreniu kapitoly.

Franziska Keller (Verts/ALE). – Vážená pani predsedajúca, po prvé, naša skupina, Zelení, by uprednostnila nestanoviť žiaden termín pre vstup Chorvátska. Myslíme si, že skúsenosti ukázali, že ani v minulosti to nebol dobrý nápad, či by Chorvátsko nemalo vstúpiť hneď po splnení požiadaviek.

Po druhé, pán Brock, kodanské kritériá sú, samozrejme, platné. Sú tam, nepotrebujeme si ich opätovne pripomínať. Dodržiavame dohody, ktoré pre vstup vypracovala Európska únia, a kodanské kritériá. Cieľom pokroku v procese pristúpenia je pristúpenie samotné.

Keď hovoríme o Turecku, nemali by sme zabudnúť na úžasný pokrok, ktorý sa tiež dosiahol v Turecku v oblastiach, v ktorých by sme to pred pár rokmi považovali za nemožné. Toto je jasný úspech v prístupovom procese, na ktorý by sme nemali zabudnúť.

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dovoľte mi, aby som vám poďakoval za vašu obetavú prácu na rozširovaní Európskej únie. Počas posledných dvoch rokov mala Európska únia v krajinách západného Balkánu výrazný vplyv na demokratickú zmenu a hospodársku dereguláciu. Zrušenie vízovej povinnosti pre niektoré krajiny západného Balkánu a začiatok prístupových rokovaní pre Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko (FYROM), ktoré sú výsledkom súdnej a policajnej spolupráce s EÚ a vychádzajú z hospodárskej perspektívy, predznamenávajú pokrok, ktorý bude v prospech európskych občanov.

Verím, že proces rozširovania EÚ ponúkne počas súčasnej hospodárskej krízy riešenie na oživenie hospodárstva Európskej únie. Nesmieme však zabudnúť na nepriaznivé následky vyplývajúce z neprimeraných výhod, ktoré Európska únia poskytuje rôznym krajinám balkánskeho regiónu. Komisia musí tiež dôkladne zvážiť začlenenie Moldavska do skupiny krajín západného Balkánu ako pomoc ponúknutú susedným krajinám pri zavádzaní nevyhnutných reforiem tak, aby pokračovali správnym smerom. Moldavsko je potenciálnym kandidátom, ktorý je pripravený ísť v jednej línii s Európskou úniou ako súčasť politického a hospodárskeho integračného procesu.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Európska únia má teraz ústavu – Lisabonskú zmluvu – prezidenta a vysokého predstaviteľa pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. Pri riadení nového procesu rozširovania, ktorý zahŕňa krajiny západného Balkánu a Island, ale predovšetkým Turecko, môžeme preto zaujať iný uhol pohľadu.

Som si vedomá toho, že v rámci Európskej únie sú mnohí, ktorí váhajú zaviazat' sa k novému procesu rozširovania, ale napríklad skúsenosti v Rumunsku a Bulharsku ukazujú, že vstup do EÚ bol v našich krajinách najsilnejším nástrojom pri zmene vecí k lepšiemu.

Bude, samozrejme, potrebné prísne dohliadať na tento proces vo všetkých krajinách, ktoré chcú vstúpiť do Európskej únie. Musíme sa zamerať predovšetkým na zdravý základ a funkčnosť demokratických politických systémov. Máme však vhodné nástroje na monitorovanie dodržiavania prístupových podmienok. Ponúknutie jasnejšej vyhladky na vstup týmto krajinám by bolo stabilizačným faktorom a účinkovalo by ako katalyzátor vnútorného pokroku v kandidátskych krajinách.

György Schöpflin (PPE). – Vážená pani predsedajúca, ďakujem vám za možnosť podeliť sa s vami o niekoľko myšlienok. Rozširovanie sa správne nazýva jednou z najúspešnejších politík Európskej únie, mnohí z vás to vyjadrili v tejto rozprave. A myšlienka, že hlavné hodnoty Európy – demokraciu, ľudské práva, solidaritu – by mali naplňať všetky štáty Európy, bola a zostane základom európskej identity.

Existujúca Európa bola vybudovaná na základe tézy, že európske štáty prostredníctvom integrácie postupne prijímajú mierové riešenie konfliktov. Tento proces sa však neuskutoční bez úsilia. Pristupujúce štáty musia prejsť dôkladnou transformáciou, aby splnili požiadavky členstva v EÚ. Tento proces, a to treba zdôrazniť, je dobrovoľný. Žiaden štát nie je k vstupu nútený, ale aby mohol vstúpiť do EÚ, musia byť splnené určité podmienky.

Zároveň však preto, že splnenie podmienok si vyžaduje obrovské úsilie, pristupujúce štáty musia byť tiež povzbudzované k tomu, aby vyvíjali úsilie v tomto procese a nielen to. Závazky, ktoré sú spojené s členstvom v EÚ, musia byť transformované z papiera do praxe. Bez realizácie zostane tento proces prázdny.

Toto je odkaz, ktorý perspektívnym kandidátom pre členstvo v EÚ vysiela uznesenie pána Albertiniho. EÚ je pripravená prijať krajiny západného Balkánu a Turecko za plnoprávných členov, ale je na nich, aby splnili podmienky stanovené EÚ.

Carl Bildt, úradujúci predseda Rady. – Vážená pani predsedajúca, dovoľte, aby som sa pokúsil byť stručný.

V prvom rade, ak je to podľa názoru predsedníctva vhodné, pripájam sa k poslancom, ktorí vzdali poklonu komisárovi Rehnovi za prácu, ktorú vykonal počas posledných piatich rokov. Dosiahol sa veľký pokrok. Môže to byť dobré pre vášho nástupcu, že ešte stále zostala časť práce, veľká časť však už bola vykonaná.

Vyjadrujem tiež naše uznanie za širokú podporu politiky rozširovania, ktorú počas tejto rozpravy vyjadrili zástupcovia všetkých hlavných politických frakcií. Myslím si, že táto skutočnosť je prameňom sily.

(Poznámka od Williama (grófa) Darmoutha: „Počúvali ste rozpravu?“)

Áno, počúval som rozpravu. Nepatríte k žiadnej z týchto hlavných skupín. Je mi to ľúto.

Pán Severin bol jedným z tých, ktorí spomenuli, že toto je proces, ktorý sa tiež musí zakoreniť v srdciach a myšliach ľudí. Súhlasím s tým, ale mali by sme tiež uznať, že si to vyžaduje rozhodné politické vedenie každého jedného z nás. Ak sa pozriete späť do histórie našej Únie, je ľahké si všimnúť, že iba veľmi málo v histórii európskej integrácie sa udialo v dôsledku náhleho tlaku verejnej mienky.

Takmer všetko je výsledkom vizionárskeho, prezieravého, často ťažkého a náročného politického vedenia, ale postupne sme, pre to, čo robíme, získali aj podporu našich občanov.

Hovoril som o tom, že v čase, keď naša krajina vstúpila do Európskej únie, bol som jej premiérom. Viedli sme tvrdú kampaň za referendum. Vybojovali sme ho iba s tesným rozdielom. Verejná mienka v krajine bola po nejakú dobu proti Európskej únii. Ak sa teraz pozriete na prieskumy verejnej mienky, patríme medzi krajiny s pozitívnejším postojom voči Európe. Dosiahnutie tohto stavu si vyžadovalo politické vedenie. Neuskutočňuje sa to samo.

Dovoľte mi tiež povedať, že keď sa púšťame do náročnejších oblastí Európy, zmierenie nie je ľahké. Vyžaduje si to veľa z tohto vedenia a zmierenie sa ešte musí dosiahnuť vo všetkých častiach Európy.

Mnoho rečníkov, a celkom správne, hovorilo o krajinách západného Balkánu. Dovoľte mi, aby som vás uistil, že vieme o problémoch v Kosove a o potrebe posunúť sa dopredu pri ich riešení, zohľadňujúc pritom tiež niektoré problémy, ktoré máme vo vnútri Únie.

O Bosne tu hovorilo niekoľko poslancov, ako napríklad pani Packová a pán Swoboda. Dovoľte mi v tejto veci iba niekoľko poznámok. Tento rok som sa celé štyri dni zaoberal otázkou politického vedenia v Bosne, snažiac sa posunúť ich dopredu a upozorniť na nebezpečenstvo zaostávania v období, keď zvyšok regiónu napreduje. Pravdepodobne som toho urobil príliš veľa, pretože na konci dňa, ako povedala pani Packová, to budú musieť robiť sami. Je to ich krajina, nie naša. Je však našou povinnosťou povedať im, že ak to neurobia, zvyšok regiónu bude napredovať a to nebude pre ich krajinu dobré. Toto je presne to, čo sme sa snažili dosiahnuť a do určitej miery sa ešte stále snažíme.

Proces rozširovania, ako každý zdôraznil, závisí od výkonu. Vyžaduje reformy. Vyžaduje zmierenie. A tento postup sa uplatňuje zakaždým. Kedysi sa uplatnil pri Švédsku a zvládli sme to. Uplatňuje sa zakaždým.

Čo sa týka pána, ktorý prejavil záujem zapojiť sa do rozpravy, všimol som si, že je tu značný počet – predovšetkým – pánov v radoch krajnej pravice, ktorí mali výhrady voči Turecku, aby som to vyjadril čo najmiernejšie. Pokiaľ som dobre rozumel, dôvodom bolo, že Turecko je príliš veľké, príliš zložitá a príliš moslimská.

Ak ste čítali článok 49 Zmluvy, na ktorom by sme mali zakladať naše politiky, ten nerobí žiadne výnimky pre veľké krajiny, nerobí žiadne výnimky pre zložité prípady a neobsahuje žiadne náboženské kritériá.

(potlesk od strednej ľavice)

Presne týmto sa musíme riadiť. Počúval som dojímavé slová o kresťanskom dedičstve a je v tom veľa pravdy. Všetci katolíci a ortodoxní veriaci alebo protestanti a anglikáni ho môžu interpretovať rôznymi spôsobmi, ja by som ale varoval pred definovaním židovského dedičstva mimo územia Európy. Nie sú to kresťania, sú však so všetkými problémami v našej histórii tiež súčasťou Európy v minulosti, prítomnosti a budúcnosti.

Rovnako by som tiež tvrdil, že by bolo chybou definovať občanov moslimskej viery, či už na území našich existujúcich členských štátov, či v Bosne, či niekde inde alebo v Turecku a vylúčiť ich z použiteľnosti článku 49 Zmluvy. Domnievam sa, že by to bolo chybou.

(potlesk od strednej ľavice)

So záujmom som si v tejto súvislosti vypočul príspevok pani Koppovej, zastupujúcej Grécko, o úlohách v krajinách západného Balkánu a zmierení s Tureckom. Zaregistroval som tiež kroky a vyhlásenia, ktoré neskôr urobil premiér Papandreu.

Konečne by som mohol vytiahnuť jednu zo svojich obľúbených tém. Nieкто, ako sa občas v tejto rozprave stáva, spomenul otázku absorpčnej kapacity – že jednoducho nedokážeme absorbovať taký veľký počet krajín. Nepáči sa mi to slovo. Nevnímam našu Úniu tak, že by absorbovala národy. Neviem, či sme absorbovali Britániu. Neviem, či Francúzsko chce byť absorbované. A dúfam, že Švédsko nebude nikdy absorbované.

Vnímam úniu tak, že obohacuje krajiny, keď do nej vstúpime, a ešte som nevidel rozšírenie, ktoré by oslabilo Úniu. Každé jedno rozšírenie, i keď bolo veľmi ťažké, posilnilo našu Úniu, obohatilo ju, stala sa ambicióznejšou a ja určite nepatrím medzi tých, ktorí sú presvedčení, že história sa skončila. Uplatňuje sa článok 49.

Na záver jeden z pánov povedal, že sú aj ďalšie krajiny, o ktorých sme v rozprave nehovorili. To je pravda. Článok 49 sa vzťahuje na všetky európske krajiny vrátane tých, ktoré neboli v dnešnej rozprave spomenuté.

Olli Rehn, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, rád by som poďakoval za mimoriadne živú a vecnú rozpravu o rozširovaní EÚ a našej stratégii – pre tento rok, nasledujúci rok a v blízkej budúcnosti. Rozprava sa uskutočnila v súlade s najlepšimi demokratickými tradíciami tohto Parlamentu a som vďačný za širokú všeobecnú podporu pre našu starostlivo vedenú politiku rozširovania.

Správne ste zdôraznili dôležitosť simultánneho a paralelného záväzku a podmienenosti pri rozširovaní EÚ. Súhlasím a chcem zdôrazniť, že je mimoriadne dôležité, aby sme boli zároveň čestní a neústupní.

Musíme byť čestní a rešpektovať záväzky, ktoré sme prijali voči krajinám, ktoré sú v našej konsolidovanej agende pre rozširovanie v juhovýchodnej Európe, to znamená, krajinám západného Balkánu a Turecku. Zároveň môžeme byť rovnako čestní ako neústupní a pri rokovaní s kandidátskymi krajinami a potenciálnymi kandidátmi musíme uplatňovať dôslednú podmienenosť.

Tieto pracujú iba spoločne – v tandeme, v súlade – a to je, samozrejme, najlepší recept na vedenie reforiem a demokratickú a hospodársku transformáciu v juhovýchodnej Európe. Je to zároveň i najlepší recept na zakotvenie stability na západnom Balkáne a riadenie reforiem, ktoré posilnia základné slobody v Turecku.

Myslím si, že pani Flautreová má pravdu, nemôže byť, samozrejme, atraktívnejšie portfólio ako rozširovanie. Ja som však, či tomu veríte alebo nie, človek umiernených názorov a verím, že existujú určité hranice, koľko príťažlivosti a okúzlenia môže človek prijať. A ako požadoval Carl, nejaká práca zostala pre môjho nástupcu, pre budúcu Komisiu a pre tento Parlament.

Nech je to akokoľvek, bolo úžasné s vami spolupracovať. Spoločne sme to zmenili. Pripomeňme si, že rozširovanie EÚ významne prispelo k tomu, že dnešná Európa je celistvá a slobodná. Pokračujme takto ďalej a ukončíme našu prácu v juhovýchodnej Európe.

(potlesk)

Predsedajúca. – V súlade s článkom 110 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostala jeden návrh uznesenia⁽¹⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 26. novembra 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Elena Băsescu (PPE), písomne. – (RO) Verím, že je nesmierne dôležité, aby sa Európsky parlament podieľal na hodnotení procesu rozširovania. Tento proces je pre Európsku úniu obrovským úspechom, ktorý prináša mier a stabilitu. Na pozadí týchto zmien musíme pamätať na to, že krajiny západného Balkánu sú geograficky, kultúrne a historicky súčasťou Európy. Medzi potenciálnymi kandidátskymi krajinami uvedenými v rezolúcii by som rada vyzdvihla úspešné úsilie a hmatateľný pokrok, ktorý urobilo Srbsko. Táto krajina vykročila dopredu a jednostranne implementovala dočasnú dohodu o obchode, ktorú podpísala s EÚ. Demonštrovala tým, že je odhodlaná priblížiť sa k Európskej únii i napriek politickým a hospodárskym problémom, ktorým čelí. Európsky parlament musí podporovať Srbsko, aby pokračovalo na ceste smerom k EÚ. Na tomto mieste musíme požiadať Radu a Komisiu, aby ukázali otvorenosť a konštruktívnym spôsobom pokračovali v rokovaníach s touto krajinou. Som presvedčená, že pokrok v procese integrácie Srbska do Európskej únie nesmie byť podmienený uznaním nezávislosti Kosova.

Takis Hatziogeorgiou (GUE/NGL), písomne. – (EL) Stanovisko k Turecku je najdôležitejšia otázka, o ktorej budeme v rámci rozširovania diskutovať na decembrovom samite Európskej rady. Podporujeme úplnú integráciu, pretože sa domnievame, že tento cieľ musí vytvoriť hnaciu silu pre reformu a zmenu politiky v dôležitých otázkach. Radi by sme zdôraznili, že Turecko stále nerešpektuje zmluvné záväzky voči EÚ a všetkým členským štátom. Okamžite musí začať rešpektovať svoje záväzky, v opačnom prípade neprejde úspešne decembrovým hodnotením. Záväzky, na základe plnenia ktorých bude hodnotené, a ich časový harmonogram sú uvedené v záveroch z decembra 2006. Obsahujú uplatňovanie Dodatočného protokolu, zlepšenie bilaterálnych vzťahov s Cyprom a uznanie Cyperskej republiky a konštruktívny postoj k procesu riešenia cyperskej otázky. Je absurdné, že v období, keď sa snažíme o integráciu a regulačnú úlohu v tejto oblasti, Turecko zotrvávaním svojich okupačných jednotiek v členskom štáte pokračuje v porušovaní medzinárodného práva a princípov, na ktorých je založená EÚ. Nakoniec energetická kapitola nemôže byť otvorená, pokiaľ Turecko neprestane brániť Cyperskej republike v uplatňovaní zvrchovaných práv v jej výhradnej hospodárskej zóne.

Čätälín Sorin Ivan (S&D), písomne. – (RO) Európska únia je ako rozostavaná budova a predstava zastaviť rozširovanie by preto odporovala samotnému princípu, na ktorom je založená. V súlade s článkom 49 Zmluvy EÚ: „Každý európsky štát... môže požiadať o členstvo v Únii“. Presne z tohto dôvodu stratégia rozširovania pre krajiny západného Balkánu, Turecka a Islandu dostáva ako súčasť našich aktivít zvýšenú pozornosť. Bezvýhradne podporujem tento vážny záujem. Chorvátsko, Turecko a Bývala juhoslovanská republika Macedónsko majú kandidátsky status a zodpovedným spôsobom nastúpili na cestu integrácie. Island, Čierna Hora a Albánsko požiadali o vstup, prvé dve krajiny práve hodnotí Komisia. Určite tam existujú problémy ako napríklad korupcia, kriminalita alebo sloboda médií, ktoré bude treba vyriešiť. Zavedenie programu bezvízového styku v Srbsku, Čiernej Hore a Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko, ktorá vstúpi do platnosti 19. decembra, prinesie výrazný impulz do tohto procesu. Chcem vás však upozorniť na skutočnosť, že keď hovoríme o rozširovaní, musíme sa pozrieť aj na Moldavskú republiku, ktorá v súvislosti s jej nástupom na cestu demokracie a prístúpenia k EÚ prechádza cez rozhodujúce politické obdobie. Musíme preto podporovať realizáciu cieľov Európskej stratégie pre Moldavskú republiku na roky 2007 – 2013, aby sme na oboch stranách dosiahli požadované výsledky.

(1) Pozri zápisnicu.

Tunne Kelam (PPE), *písomne*. Chcel by som poukázať na tri zistenia. Po prvé, som rád, že minister zahraničných vecí Carl Bildt zdôraznil najdôležitejší odkaz uznesenia, znenie ktorého vypracoval pán Albertini, že EÚ zostane oddaná politike rozširovania a vníma ju ako jednu z najúspešnejších politík EÚ. Je to predovšetkým výsledok vynikajúcej práce, ktorú vykonal pán komisár Rehn. Druhým dôležitým odkazom je, že zákonnosť je kľúčovým princípom demokratického pokroku a jednou z hlavných podmienok pre ďalšie pristúpenia. Neustále by sme si mali uvedomovať dôležitosť kodanských kritérií. Tretie zistenie. Dôrazne navrhujem, aby sa v súlade s odporúčaním Komisie rozhodlo o otvorení prístupových rokovaní s Macedónskom na decembrovom zasadnutí Európskej rady.

Petru Constantin Luhan (PPE), *písomne*. – Island je už aktívnym členom a dlhoročným partnerom v širokom procese európskej integrácie. Island ako zakladajúci člen NATO, člen Rady Európy, EFTA, OSCE a Schengenskej dohody úzko spolupracuje s členskými štátmi EÚ. Odhaduje sa tiež, že Island už prijal okolo 60 % z rozsiahleho *acquis communautaire*. Z tohto hľadiska je žiadosť Islandu o členstvo v EÚ logickým krokom.

Island mal podľa môjho názoru vždy európske smerovanie a jeho členstvo bude predstavovať situáciu výhodnú pre obe strany. Už teraz sa učíme zo skúseností Islandu v oblasti trvalo udržateľného riadenia zdrojov rybolovu, využívania geotermálneho tepla a opatrení v boji proti zmene klímy. Island dokázal svoje odhodlanie vstúpiť do Únie tým, že predložil odpovede v dotazníku Komisie v značnom časovom predstihu pred stanoveným termínom, a teším sa na jeho hodnotenie na samite, ktorý sa uskutoční v polovici decembra. Dúfam, že ak budú splnené všetky požiadavky a pri rešpektovaní princípu vlastných zásluh vstúpi Island do Únie spoločne s Chorvátskom.

Andreas Mølzer (NI), *písomne*. K stratégii rozširovania je potrebné pristupovať diferencovane. Kým Island je krajinou, ktorá je pripravená na členstvo v EÚ, balkánske štáty, s výnimkou Chorvátska, nie sú ešte ani zďaleka pripravené. Nevyriešené problémy sa ťažko riešia po vstupe a zostávajú celé roky nevyriešené. Preto nesmú existovať žiadne pochybnosti o pripravenosti balkánskych štátov na vstup a mzdové a sociálne podmienky musia byť zhodné s európskym priemerom. Po celé roky správy o pokroku Turecka obsahovali dlhý zoznam problémov. Keby bolo Turecko autom, už dávno by neprešlo pravidelnou technickou prehliadkou. Je pravda, že táto krajina nie je súčasťou Európy ani zemepisne, ani duchovne, ani kultúrne. Je to zrejme z toho, ako neustále nerešpektuje ľudské práva a slobodu prejavu, čo nedokáže zakamuflovať plán pre Kurdov, a z cyperskej otázky. Možno sa však i samotná EÚ chce odkloniť od svojich štandardov ľudských práv. To je totiž jediný spôsob, ako sa dá vysvetliť jej úcta k Benešovým dekrétom. Turecko sa považuje za najvyššiu moc pre turecký národ. Následkom toho by po vstupe Turecka problémy EÚ ešte narástli, čo opakovane dokazujú jeho aktivity. Pozitívne aspekty, ako napríklad zvýšenie energetickej bezpečnosti možno dosiahnuť aj prostredníctvom privilegovaného partnerstva. Je už najvyšší čas, aby sme začali hovoriť čestne a jasne.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D), *písomne*. – (HU) Ako poslanec z Maďarska, krajiny susediacej s regiónom západného Balkánu, úprimne podporujem ambície krajín západného Balkánu vstúpiť do EÚ. Dôležitým krokom v tejto oblasti bola iniciatíva implementovaná Európskou komisiou, ktorá od 1. januára 2010 ruší vízovú povinnosť pre Srbsko, Macedónsko a Čiernu Horu. Návrh Európskeho parlamentu, ktorý by zrušil vízovú povinnosť už 19. decembra, by mal symbolický význam a zároveň by priniesol praktické výhody.

Európska únia by iba ťažko mohla dať Maďarom žijúcim vo Vojvodine a Srbsku lepší vianočný darček ako bezvízové cestovanie s veľkým počtom spojení do Maďarska, ktoré môžu využívať rodiny a priatelia žijúci na oboch stranách hranice. Som presvedčený, že členské štáty budú každý mesiac ďakovať za toto rozhodnutie.

Zrušenie vízovej povinnosti je pozitívnou odozvou na úprimné úsilie krajín západného Balkánu smerom k európskej integrácii. Srbsko nedávno urobilo mimoriadne výrazný pokrok. Dokonca správa, ktorú nedávno vydala Komisia, hovorí, že premiér Mirko Cvetković sa úspešne pustil do boja proti korupcii, pričom nespomína veľmi dôležitý pokrok, ku ktorému došlo v oblasti práv menšín. Srbský parlament prijal zákon o národných radách. Po podpore predbežných diskusií sa uskutoční rozhodnutie o statuse Vojvodiny ešte pre zasadanie srbského parlamentu budúci týždeň. Bez ohľadu na pozitívny vývoj v mnohých oblastiach je nevyhnutné pokračovať v úsilí, aby sa úplne vykorenili rasovo motivované násilné trestné činy a neustále narastajúci počet útokov voči Maďarom vo Vojvodine.

Jarosław Leszek Wałęsa (PPE), *písomne*. – (PL) Rád by som poďakoval pánovi Albertinimu za uznesenie o stratégii rozširovania, ktoré predložila Európska komisia. Súhlasím, samozrejme, že kandidátske krajiny musia pokračovať v procese reforiem. Naše úsilie by sa malo sústrediť na zabezpečenie zákonnosti a rovnaké zaobchádzanie s etnickými menšinami a na boj proti korupcii a organizovanému zločinu. Hodnotenie

politickej situácie v Turecku vrátane plánovaných reforiem alebo tých, ktoré už prebiehajú, je rovnaké ako hodnotenie Komisie uvedené v pravidelnej správe. Pokrok je zrejmý v oblasti plnenia kodanských politických kritérií, nanešťastie, ešte veľa bude potrebné urobiť v široko chápanej kategórii občianskych slobôd. Najdôležitejšie zo všetkého však je, aby sa na riešení bilaterálnych nezhôd podieľali všetky zúčastnené strany. Tieto otázky samotné by nemali byť prekážkou na ceste ku vstupu, EÚ by sa ale mala snažiť, aby boli pred vstupom vyriešené. Európsky parlament by mal byť objektívnym pozorovateľom, pretože by sme boli radi, aby rokovania skončili dohodou, ktorá by uľahčila vstup Turecka do EÚ. Ako občan Poľska, krajiny, ktorá vstúpila do Európskej únie v roku 2004, viem, že stratégia rozširovania je jednou z najefektívnejších oblastí v politike EÚ. Je dôležité, aby sa dodržiavali prijaté záväzky, a to platí aj pre Európsku úniu. Cieľom prístupových rokovaní je plné členstvo, a preto plnenie prísnych, ale jasných podmienok by tiež malo byť základným predpokladom na dosiahnutie tohto cieľa. Toto platí pre všetky štáty vrátane Turecka.

Dominique Vlasto (PPE), písomne. – (FR) Naše rozhodnutie o budúcom rozširovaní musí odrážať prevládajúci názor Európy. Musíme sa vyhnúť tomu, aby sme opakovali minulé chyby, a budovať Európu s jej obyvateľmi. Rozhodnutia, ktoré budú prijaté, prinášajú záväzky a musia byť dobre pripravené a dobre vysvetlené, aby ich podporila väčšina európskych obyvateľov. Naš Parlament, ktorý zastupuje týchto občanov, musí byť v tomto smere zvlášť ostrážitý.

Unáhlenie by bolo jednou z najhorších politík, ktorá by nás mohla priviesť späť k inštitucionálnej nestabilite i napriek tomu, že Európska únia stojí tesne pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy. Dnes musíme otestovať nový inštitucionálny mechanizmus, ktorý vyplýva z Lisabonskej zmluvy, budovať politickú Európu a upevniť politiky, ktoré požadujú naši spoluobčania v oblasti zamestnanosti, oživenia hospodárstva, boja proti zmene klímy, bezpečnosti energetických dodávok a spoločnej obrany.

Nemali by sme meniť priority, ale predtým, než budeme zamýšľať nové rozširovanie EÚ, by sme mali zvyšovať konzistenciu a efektívnosť politík Spoločenstva. Som stále proti vstupu Turecka do Európskej únie a naďalej verím v privilegované partnerstvo s touto krajinou v rámci Únie pre Stredozemie.

13. Odstránenie násilia páchaného na ženách (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je rozprava na tieto témy:

– otázka na ústne zodpovedanie o Medzinárodnom dni za odstránenie násilia páchaného na ženách, ktorú Rade predkladá pani Svenssonová v mene Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (O-0096/2009 – B7-0220/2009),

– otázka na ústne zodpovedanie o Medzinárodnom dni za odstránenie násilia páchaného na ženách, ktorú Komisii predkladá pani Svenssonová v mene Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (O-0097/2009 – B7-0220/2009).

Chcela by som vám pripomenúť, že dnes je Medzinárodný deň za odstránenie násilia páchaného na ženách a príležitosť viesť túto rozpravu je pre nás mimoriadne dôležitá.

Eva-Britt Svensson, autorka. – (SV) Vážená pani predsedajúca, dnes je 25. november, deň, keď si pripomíname desiate výročie rezolúcie OSN o vyhlásení Medzinárodného dňa za odstránenie násilia páchaného na ženách. Počas celej svojej dospelosti som bola politicky aktívna v ženských organizáciách a sieťach na podporu boja proti násiliu páchanému na ženách. Myslím si, že počas svojej práce som použila na opísanie tejto situácie všetky možné slová. Myslím si, že som použila veľmi veľa slov – v tomto boji sme tak robili spoločne. Teraz mám pocit, že naozaj musíme prijať nejaké konkrétne kroky.

Je to druh násilia, ktorý pripravuje ženy o ich ľudské práva. Ovplyvňuje a určuje každodenný život žien. Je to druh násilia, ktorý určuje priebeh života a situáciu žien a mladých dievčat.

Všetci sme povinní prerušiť mlčanie a všetkými silami spolupracovať, v rámci Parlamentu i mimo neho, aby sme raz a navždy zastavili toto násilie. Jeho súčasťou je násilie v blízkych vzťahoch, sexuálne obťažovanie, fyzické a duševné zneužívanie, znásilnenia, vraždy, obchodovanie so sexuálnymi otrokmi a zmrzačovanie ženských pohlavných orgánov. Individuálne aj kolektívne vystavenie žien násiliu sa zvyšuje počas vojen a ozbrojených konfliktov a počas povojnovej obnovy.

Niektorí ľudia tvrdia, že násilie v blízkych vzťahoch je súkromnou vecou, rodinnou záležitosťou. Nie je to tak. Je to štrukturálne násilie a spoločenský problém. Spoločnosť musí prevziať zodpovednosť za zastavenie tohto násilia.

Násilie páchané na ženách je štrukturálnym a rozšíreným problémom vo všetkých regiónoch a krajinách a na všetkých kontinentoch. Zastavenie všetkých foriem násilia založeného na rodovej príslušnosti je základným prvkom spoločnosti rešpektujúcej rovnosť. Podľa môjho názoru je násilie páchané mužmi na ženách jasným znakom nerovného mocenského vzťahu mužov a žien. Zároveň pomáha tento mocenský poriadok udržiavať. Pri práci na zastavení násilia páchaného mužmi na ženách a na deťoch si musíme uvedomiť, že ide o moc, kontrolu, názory na pohlavie a sexualitu a prevládajúcu spoločenskú štruktúru, v ktorej sú muži považovaní za nadradených ženám. Násilie páchané mužmi na ženách je jasným znakom nerovného mocenského vzťahu žien a mužov.

Je to problém verejného zdravia. Je to spoločenský problém, ktorý – nehľadiac na všetko osobné utrpenie – spôsobuje spoločnosti obrovské náklady. Predovšetkým je to však problém rovnosti. Problém násilia páchaného na ženách musíme preto riešiť z hľadiska rovnosti. Znamená to tiež, že EÚ má právomoc prijať opatrenia, a spoločne s kolegami z Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť žiadam, aby EÚ začala konať.

V EÚ máme program Daphne, ktorý poskytuje určitý objem finančnej pomoci rôznym iniciatívam na boj proti násiliu. Je to dobré a nevyhnutné, ale zďaleka to nestačí. Parlamentný Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť sa preto pýta Komisie a Rady, či existuje zámer, aby členské štáty vypracovali národné akčné plány proti násiliu páchanému na ženách. Plánuje Komisia predložiť návrhy usmernení pre súdržnejšiu stratégiu EÚ a môže počítať s podporou Rady? Ustanovenia súčasnej zmluvy obsahujú povinnosť pracovať na presadzovaní rovnosti žien a mužov.

Kedy plánuje Komisia zorganizovať Európsky rok proti násiliu páchanému na ženách? Parlament na to opakovane vyzýva od roku 1997. Teraz by na to bol vhodný čas!

Åsa Torstensson, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, vážená pani poslankyňa a predsedníčka Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť upozornila na vážny a naliehavý problém. Hneď na začiatku by som chcela celkom jasne povedať, že násilie páchané na ženách nemá v civilizovanej spoločnosti miesto.

Tento rok oslavujeme desiate výročie rezolúcie OSN o vyhlásení 25. novembra za Medzinárodný deň za odstránenie násilia páchaného na ženách. Dnes myslíme na nespočetné množstvo žien a dievčat, ktoré sú vystavené násiliu vo vojnových a konfliktných oblastiach. Uvedomujeme si utrpenie, ktoré postihuje ženy na celom svete, ženy, ktoré sú znásilňované, zneužívané a vystavené obťažovaniu, alebo ktoré sú obeťami škodlivých tradičných praktík. Vyjadrujeme svoju solidaritu s obeťami vynútených manželstiev a násilia vo forme zločinov v mene cti, ktoré môžu zahŕňať čokoľvek od mrzačenia ženských pohlavných orgánov po vraždu. Uvedomujeme si znepokojivý rozsah rozličných typov násilia každodenne páchaného na ženách v Európe.

Násilie páchané na ženách je problém, ktorý sa týka veľkého počtu rôznych politických oblastí. Uvádza sa to jasne v návrhu uznesenia o odstránení násilia páchaného na ženách, o ktorom budete hlasovať zajtra. Násilie páchané na ženách nie je len otázkou trestných činov a nespravodlivosti voči ženám, ale je to aj otázka mužov, ktorí sú páchatelmi, a otázka rovnosti. Najlepšou stratégiou boja proti tomuto násiliu je prijať komplexný prístup a vychádzať pritom zo širokej definície násilia páchaného na ženách.

Rada sa pri svojej práci v oblasti presadzovania rovnosti vždy riadi zásadou začlenenia rovnosti. Podľa článkov 2 a 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie má Rada podporovať rovnoprávnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých svojich činnostiach.

Rada poukázala na problém násilia páchaného na ženách niekoľkokrát a v rôznych súvislostiach. Chcela by som začať niečím pozitívnym. Jeden z najúspešnejších príkladov začlenenia rovnosti v EÚ sa týka otázky žien v ozbrojených konfliktoch, kde sa začína objavovať komplexnejšia politika boja proti násiliu páchanému na ženách.

Schopnosť Rady prijímať opatrenia v tejto oblasti je, samozrejme, obmedzená na právomoci stanovené v zmluve a členské štáty sú zodpovedné za záležitosti, ktoré patria do ich právomoci, najmä za záležitosti, ktoré súvisia so spravodlivosťou a vnútornými vecami, ako aj otázkami zdravia.

Členské štáty majú právo vypracovať svoje vlastné plány boja proti násiliu páchanému na ženách, ale prínosom je pre ne aj spolupráca. Opatrenia sa však prijímajú aj na európskej úrovni. Odstránenie násilia založeného na rodovej príslušnosti a obchodovania s ľuďmi je jednou zo šiestich prioritných oblastí uvedených v pláne Komisie na uplatňovanie rovnosti žien a mužov na obdobie rokov 2006 – 2010. V rámci tejto kapitoly Komisia podporuje členské štáty pri vypracovaní porovnateľných štatistík zvyšujúcich informovanosť,

výmene osvedčených postupov a spolupráci pri výskume. Teraz sa tešíme na nový plán Komisie v oblasti uplatňovania rovnosti na obdobie rokov 2011 – 2015.

Štokholmský program, ktorý sa má prijať na budúci mesiac, poskytuje rámec na riešenie mnohých obáv vyjadrených Európskym parlamentom v súvislosti s násilím páchaným na ženách. Tešíme sa na dohodu o programe a na jeho následné vykonávanie.

Na úrovni EÚ sa medzitým už veľa deje, hlavne v súvislosti so zvyšovaním informovanosti, zberom informácií a výmenou osvedčených postupov. Niektorí z vás boli na nedávnej konferencii predsedníctva v Štokholme, ktorej témou boli práve stratégie boja proti násiliu páchanému mužmi na ženách a ktorá predstavovala pre zúčastnené strany príležitosť podeliť sa o skúsenosti a diskutovať o budúcej politike.

Významné bolo aj rozhodnutie z roku 2007 o vytvorení programu Daphne III, ktorý je veľmi dôležitý v boji proti násiliu páchanému na deťoch, mladých ľuďoch a ženách. Víтам vplyv, ktorý mal program Daphne na naše spoločenstvá a ktorý stále má.

Veľmi správne ste vo svojom uznesení zdôraznili, že sa pravidelne nezhrmažďujú porovnateľné údaje o rôznych druhoch násilia voči ženám. Rada si tiež dobre uvedomuje, že zhromažďovanie presných a porovnateľných údajov je dôležité, ak máme byť schopní lepšie pochopiť problém násilia páchaného na ženách na európskej úrovni. Dúfam, že k tejto oblasti môže významne prispieť Európsky inštitút pre rodovú rovnosť, ktorý vytvorili spoločne Rada a Európsky parlament. Samotná Rada už prijala konkrétne opatrenia na zlepšenie prístupu ku štatistikám o násilí páchanom na ženách. Rada pracovala v rámci Pekinskej akčnej platformy a prijala špecifické ukazovatele v troch dôležitých oblastiach: 1) domáce násilie páchané na ženách, 2) sexuálne obťažovanie na pracovisku a 3) ženy v ozbrojených konfliktoch. Dosiahli sme určitý pokrok, ale, samozrejme, je potrebné urobiť omnoho viac.

Medzi najviac ohrozené ženy na svete patria ženy žijúce v rozvojových krajinách. Rada, ktorá si to uvedomuje, prijala rad záverov o rodovej rovnosti a posilnení postavenia žien v rozvojovej spolupráci, kde zdôrazňuje dôležitosť boja proti všetkým formám násilia založeného na rodovej príslušnosti vrátane takých škodlivých praktík a zvykov ako je zmrzačovanie pohlavných orgánov. S tým sa však nemôžeme uspokojiť. Mrzачenie ženských pohlavných orgánov, takzvané zločiny v mene cti a sobáše z donútenia sú realitou aj v EÚ.

Európsky parlament zaujímal vždy popredné miesto, keď išlo o výzvy na opatrenia proti škodlivým tradičným praktikám. Rada vo svojich záveroch o situácii dievčat, ktoré prijala minulý rok, v súlade s týmto prístupom potvrdila svoj záväzok chrániť najzraniteľnejších. V týchto záveroch Rada zdôraznila, že odstránenie všetkých foriem násilia voči dievčatám vrátane obchodovania s ľuďmi a škodlivých tradičných praktík má rozhodujúci význam pre posilnenie postavenia dievčat a žien a dosiahnutie rovnosti medzi ženami a mužmi v spoločnosti.

Ako vážená pani poslankyňa zdôraznila v úvode svojej otázky, násilie páchané na ženách má škodlivý vplyv na schopnosť žien zúčastňovať sa na spoločnom, politickom a hospodárskom živote. Ženám, ktoré sú v dôsledku násilia vylúčené zo života spoločnosti vrátane zamestnania, hrozí odsúvanie na okraj spoločnosti a chudoba.

To ma znovu privádza ku komplexnému prístupu, ktorý som spomenula na začiatku, a k štruktúrnemu charakteru násilia, ktorý bol zdôraznený v otázke pre Komisiu. Problém násilia páchaného na ženách predstavuje všeobecnejší problém – nedostatok rovnosti. Proti násiliu pomáha bojovať širšia kampaň na podporenie postavenia žien. Ženy, ktoré môžu slobodne využívať svoje schopnosti, sú menej vystavené násiliu ako ženy, ktoré sú vylúčené. Rada tiež opakovane vysvetľovala, že je potrebné zmierniť chudobu žien. Najlepšou cestou z chudoby je často zamestnanie. Potrebujeme urobiť viac na uľahčenie účasti žien na trhu práce. Hospodárske a sociálne krízy zvyšujú zraniteľnosť žien. Očakáva sa, že Rada na svojom zasadnutí 30. novembra 2009 prijme viacero záverov o rodovej rovnosti: posilnenie rastu a zamestnanosti – príspevok k lisabonskej stratégii po roku 2010. Cieľom je zaručiť, aby začlenenie rovnosti aj osobitné opatrenia týkajúce sa rovnosti mali v budúcich stratégiách dôležité miesto.

Pretože oslavujeme desiate výročie rezolúcie OSN o vyhlásení Medzinárodného dňa za odstránenie násilia páchaného na ženách, uvedomujeme si rozsah tohto problému. Zároveň vítame skutočnosť, že národy spoločne pracujú na zastavení tohto násilia. Veľká časť našej práce v oblasti boja proti násiliu páchanému na ženách tu v Európe sa uskutočňuje v medzinárodnom rámci.

Komisia OSN pre postavenie žien na svojom nasledujúcom zasadnutí v marci 2010 uskutoční hodnotenie vykonávania Pekinskej akčnej platformy po pätnástich rokoch. Švédske predsedníctvo už vypracovalo správu o pokroku, ktorý dosiahla Európska únia, a o úlohách, ktoré ešte musíme vyriešiť. Očakáva sa, že 30. novembra Rada prijme rad záverov týkajúcich sa tejto záležitosti. Pekinská akčná platforma nám poskytuje štruktúru

a dlhodobý program pre medzinárodnú politiku rodovej rovnosti. Rada sa do tejto činnosti aktívne zapája a veľa práce venuje boju proti násiliu páchanému na ženách.

Problém násilia páchaného na ženách nepozná štátne hranice. Tento problém musíme riešiť na medzinárodnej úrovni, v rámci Európy aj mimo nej. V našich medzinárodných misiách musíme zintenzívniť boj proti násiliu založenému na rodovej príslušnosti a nemali by sme zatvárať oči pred domácim násilím páchaným na našich vlastných občanoch.

Vážená pani predsedajúca, vážené poslankyne, vážení poslanci, zopakujem, čo som povedala na začiatku: násilie páchané na ženách nemá v civilizovanej spoločnosti miesto. Som vďačná Parlamentu, že dnes upozornil na tento problém. Máte plnú podporu Rady, predsedníctva a všetkých, ktorí verejne zastávajú svoje presvedčenie a bránia zásady spravodlivosti, rovnosti a solidarity.

Karel De Gucht, člen Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, Komisia by chcela pri príležitosti Medzinárodného dňa za odstránenie násilia páchaného na ženách zopakovať svoj silný politický záväzok bojovať proti násiliu páchanému na ženách. Tento záväzok je vyjadrený v oznámení o Štokholmskom programe, medzi ktorého priority patrí potreba venovať osobitnú pozornosť právam dieťaťa a ochrane ľudí, ktorí sú zvlášť zraniteľní, ako sú ženské obeť násilia a starší ľudia.

Európska komisia sa prostredníctvom svojho plánu uplatňovania rovnosti žien a mužov na obdobie rokov 2006 – 2010 zaviazala, že pomôže odstrániť sexuálne násilie a násilie spojené s obchodovaním s ľuďmi. Boj proti násiliu páchanému na ženách bude tiež dôležitou prioritou novej stratégie, ktorá bude nadväzovať na tento plán a ktorá sa v súčasnosti pripravuje.

Veľmi dôležité je však aj financovanie praktických opatrení v tejto oblasti. Komisia už veľmi pomohla v boji proti násiliu v Európe prostredníctvom programu Daphne. Jej reakciu v oblastiach prevencie násilia a podpory obetiam musia teraz umocniť praktickejšie opatrenia.

Po prvé, Komisia stanovila opatrenia v rámci programu Daphne III s cieľom realizovať dôslednejšiu stratégiu EÚ v oblasti boja proti násiliu páchanému na deťoch, mladých ľuďoch a ženách. Komisia sa vďaka ročnému rozpočtu, ktorý v roku 2009 dosahoval približne 17 miliónov EUR, zamerala priamo rizikové skupiny. Tieto finančné prostriedky boli poskytnuté navyše k pomoci, ktorú poskytujú vnútroštátne programy.

Ako súčasť pracovného programu Daphne III na rok 2010 sa plánuje vytvorenie expertnej hodnotiacej skupiny. Táto skupina bude schopná pomôcť pri identifikácii opatrení, ktoré sú potrebné na úrovni Spoločenstva, a podporiť spoločný prístup členských štátov.

Komisia začne pracovať aj na dôležitej štúdiu uskutočniteľnosti, ktorá posúdi, či je možné a potrebné na úrovni EÚ zosúladiť právne predpisy v oblasti sexuálneho násilia a násilia páchaného na deťoch. Výsledky tejto štúdie budú predložené na jeseň 2010. Komisia má v úmysle spojiť zástupcov vlád členských štátov, inštitúcií Spoločenstva, politických skupín, organizácií občianskej spoločnosti, medzinárodných organizácií a podobne s cieľom navrhnúť konkrétnejšiu politiku Spoločenstva.

Výmena osvedčených postupov, noriem a intervenčných modelov už okrem toho bola predmetom diskusií, ktoré sa uskutočnili v decembri 2007 pod záštitou Európskej siete na predchádzanie trestnej činnosti.

Na záver je dôležité zdôrazniť, že proti extrémnym formám násilia páchaného na ženách sa musí bojovať pomocou najprísnejších nástrojov. V tejto súvislosti Komisia v marci navrhla zmenu európskeho trestnoprávneho rámca v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi a sexuálneho vykorisťovania detí, ktoré postihuje predovšetkým najzraniteľnejšie ženy a dievčatá.

Komisia v súvislosti s požiadavkou zorganizovať Európsky deň proti násiliu páchanému na ženách dospela na základe hĺbkovej štúdie k záveru, že by bolo predčasné prijať túto iniciatívu pred navrhnutím skutočnej stratégie boja proti násiliu.

Teraz by som rád odovzdal slovo mojej kolegyni pani Ferrerovej-Waldnerovej.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, vážené poslankyne, vážení poslanci, ako všetci viete, vždy som sa angažovala – samozrejme preto, lebo som žena – v boji proti násiliu páchanému na ženách, ale tiež v otázkach postavenia žien všeobecne, nielen v posledných piatich rokoch svojho funkčného obdobia ako komisárka pre zahraničné veci, ale aj predtým ako ministerka. Preto by som chcela k tejto téme pridať niekoľko slov.

Pokiaľ ide o vonkajší svet, okrem špecifických zásahov v rozvojových krajinách, o ktorých bude môj kolega hovoriť o niečo neskôr, boj proti násiliu páchanému na ženách sa stal stredobodom záujmu politiky EÚ v oblasti ľudských práv a túto činnosť posilňujú konkrétne usmernenia prijaté v decembri 2008.

Vykonávanie týchto usmernení v tretích krajinách, v ktorých je Európska únia prítomná, je zreteľné najmä na miestnej úrovni. Veľvyslanectvá členských štátov EÚ a delegácie Európskej komisie vypracovali približne v 90 tretích krajinách svoje vlastné akčné plány, ktoré sa zameriavajú na vykonávanie týchto usmernení a stanovujú úplný zoznam iniciatív, ktoré sa majú realizovať v období rokov 2009 – 2010.

Neustále vysielame tento jasný signál: porušovanie práv žien nemožno ospravedlniť v mene kultúrneho relativizmu ani v mene tradícií.

V rámci týchto rozhovorov ponúkame tiež pomoc vo forme spolupráce, napríklad s cieľom zaviesť odporúčania osobitného spravodajcu pre násilie páchané na ženách, posilniť vnútroštátne inštitúcie zodpovedné za otázky rodovej rovnosti alebo skutočne podporiť zmeny právnych predpisov, ktoré sú diskriminačné vo vzťahu k ženám.

Našu pozornosť plne upútali rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1325 a č. 1820 o ženách, mieri a bezpečnosti. Európska únia okrem toho v decembri 2008 prijala tiež globálny prístup na realizáciu týchto rezolúcií.

Som presvedčená, že to poskytuje východiskový bod spoločných zásad pre operácie týkajúce sa Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky aj pre zásahy, ktoré si vyžadujú použitie nástrojov Spoločenstva. Tieto činnosti by nám mali umožniť efektívnejšie začleniť „ženský“ rozmer do celého cyklu konfliktu od prevencie, krízového manažmentu a riešenia kríz až po zabezpečenie mieru a dlhodobú obnovu.

Ako viete, osobne som sa usilovala získať podporu 40 žien vo vedúcich pozíciách na celom svete pre nový podnet na realizáciu rezolúcie č. 1325 prostredníctvom návrhu na usporiadanie ministerskej konferencie po 10 rokoch jej historického prijatia. Veľmi ma potešilo, že túto myšlienku schválil generálny tajomník OSN Pan Ki-mun. Možno ešte pozoruhodnejšia je skutočnosť, že počas prípravy tejto ministerskej konferencie rástol počet štátov a medzinárodných organizácií, napríklad Africkej únie, ktoré sa rozhodli zintenzívniť svoje úsilie na podporu rezolúcie č. 1325 predovšetkým prostredníctvom vypracovania národných akčných plánov.

Vážená pani predsedajúca, na záver by som rada predniesla súkromnú poznámku. Veľmi si cením možnosti, ktoré ponúkli politiky EÚ, či už vnútorné alebo vonkajšie, v boji proti násiliu páchanému na ženách, a veľmi ma potešila podpora, ktorú vo všeobecnosti dostali. Som veľmi šťastná, keď vidím, že činnosť, ktorá sa v minulosti často do istej miery obmedzovala na osobné záväzky, sa teraz v plnej miere stáva spoločným úsilím.

PRESEDA: PÁN LAMBRINIDIS

podpredseda

Barbara Matera, *v mene skupiny PPE.* – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, odstránenie násilia páchaného na ženách je veľmi dôležitou témou, ktorá si vyžaduje väčšie úsilie a záväzok od nás všetkých: európskych inštitúcií, členských štátov a občianskej spoločnosti.

Násilie páchané na ženách predstavuje nielen porušovanie ľudských práv, ale zapríčiňuje tiež vážne individuálne a spoločenské dôsledky, ktoré nemožno ignorovať. Táto téma sa preto musí riešiť na rôznych úrovniach.

Na kultúrnej úrovni musíme brániť myšlienku, že pre násilie založené na kultúrnych, náboženských alebo spoločenských aspektoch nemôže byť nikdy ospravedlnenie. Musíme organizovať informačné a osvetové kampane, ktoré oslovia aj mladých ľudí, a preto musia prebiehať v školách. Zorganizovanie európskeho roku, na ktoré už viackrát vyzýval Európsky parlament, by mohlo mať náležitý európsky a medzinárodný vplyv na vybudovanie dôslednejšej a účinnejšej politiky.

Na politickej úrovni je nevyhnutné začleniť túto tému ako prioritu do vnútroštátnych, európskych a medzinárodných programov. Preto si myslím, že je vhodné vytvoriť silnejšie väzby – a už budem končiť – medzi Európskou úniou a OSN tak, aby sme mohli všetci spoločne pracovať pre ten istý cieľ. Z tohto hľadiska bolo príkladné vystúpenie námestníčky generálneho tajomníka OSN pani Migirovej v Európskom parlamente. Preto si želim, aby naša spolupráca bola stále intenzívnejšia.

Britta Thomsen, v mene skupiny S&D. – (DA) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, dnes – 25. novembra – si ženy a muži na celom svete pripomínajú Medzinárodný deň OSN za odstránenie násilia páchaného na ženách.

Násilie páchané na ženách je veľký spoločenský problém, ktorý sa netýka iba žien. Presnejšie povedané, týka sa porušovania ľudských práv, práva na život a práva na bezpečnosť. OSN odhaduje, že sedem z desiatich žien zažije počas svojho života násilie páchané mužmi. Násilie páchané mužmi si v skutočnosti vyžiada viac ženských životov ako malária, dopravné nehody, terorizmus a vojny dokopy. Nemôžeme jednoducho zostať pasívnymi divákmi. Je nevyhnutné, aby sme v EÚ prijali opatrenia teraz. Komisia musí čo najskôr predložiť plán v oblasti boja proti všetkým formám násilia páchaného na ženách.

Ak sa pozrieme na iniciatívy prijaté rôznymi členskými štátmi, je celkom jasné, že niektoré krajiny berú tento problém vážnejšie než iné. Španielsko, ktoré 1. januára preberá predsedníctvo Rady, zaradilo boj proti násiliu páchanému na ženách medzi najdôležitejšie body programu svojho predsedníctva. Španielsko je jediný členský štát EÚ, ktorý zriadil stredisko na sledovanie násilia, ktoré každoročne predkladá správu o vývoji násilia založeného na rodovej príslušnosti a pravidelne aktualizuje svoju najlepšiu možnú stratégiu boja proti tomuto násiliu. Podporme iniciatívu nadchádzajúceho španielskeho predsedníctva na vytvorenie strediska na sledovanie násilia v EÚ, z ktorého budú mať prospech všetky európske ženy.

Antonia Parvanova, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, keď uvažujeme o uznesení o tejto záležitosti, otázku, či sme urobili dosť, by sme si nemali klásť iba preto, že je Medzinárodný deň za odstránenie násilia páchaného na ženách. Dnes je v Európe každá štvrtá žena obeťou násilia, domáceho zneužívania, znásilnenia, sexuálneho vykorisťovania alebo zmrzačovania ženských pohlavných orgánov.

Jedným z najhroznejších príkladov násilia založeného na rodovej príslušnosti je, keď sa znásilnenie používa počas vojny ako zbraň, ako v prípade Konga. Nastal čas na komplexnú stratégiu EÚ, ktorá vyústi do konkrétneho akčného plánu zameraného na boj proti všetkým formám násilia páchaného na ženách vrátane obchodovania so ženami.

Vážená pani komisárka, chcela by som vás informovať, že dnes sme počas uznesenia o Štokholmskom programe hlasovali o pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu, v ktorom sa požaduje vypracovanie smernice a Európskeho akčného plánu o násilí páchanom na ženách, ktoré by zabezpečili prevenciu násilia, ochranu obetí a stíhanie páchatel'ov.

Dúfam, že tentoraz naši kolegovia, vy a tiež Rada, nebudú citovať zásadu subsidiarity a že čoskoro uvidíme túto smernicu a akčný plán v praxi. Na túto záležitosť sme upozornili aj španielske predsedníctvo, ktoré je veľkým zástancom tejto priority. Dúfam, že bude prioritou pre nás všetkých.

Raül Romeva i Rueda, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážený pán predsedajúci, naozaj je potrebné vytvoriť jasný právny základ pre boj proti všetkým formám násilia páchaného na ženách.

Naliehavo tiež žiadam Radu a Komisiu, aby prijali rozhodnutie o úplnom presunutí európskej politiky do právomocí Spoločenstva. Členské štáty samy nie sú pri riešení týchto problémov úspešné. Hlavnou prioritou všetkých inštitúcií v celej Európe sa musí stať nulová tolerancia voči všetkým formám násilia páchaného na ženách.

Požiadavka Parlamentu na konkrétny a súdržnejší návrh politiky EÚ v oblasti boja proti všetkým formám násilia páchaného na ženách, ktorá bola predložená Rade a Komisii, je krok správnym smerom, rovnako ako aj stredisko na sledovanie násilia, ktoré už bolo spomenuté.

Okrem toho by som chcel Komisii a Rade tiež pripomenúť svoju požiadavku, ktorá sa uvádza aj v mojej správe o vraždách žien, aby sa problematika násilia páchaného na ženách a rodový rozmer porušovania ľudských práv riešili v medzinárodnom meradle, najmä v kontexte dvojstranných dohôd o pridružení a medzinárodných obchodných dohôd, ktoré sú v platnosti alebo ktoré sa prerokúvajú. Chcel by som tiež požiadať pani komisárku, či by mohla byť v tejto veci trochu konkrétnejšia.

Dovoľte mi, prosím, aby som svoj prejav ukončil uvítaním našich priateľov z Konžského združenia pre mier a spravodlivosť, ktorí sú prítomní v galérii pre hostí. Dali nám tieto kvety, aby nám každý deň pripomínali, že toto je spoločný boj, ktorý musíme vybojovať spoločne, a tiež s ľuďmi, ktorí v tejto oblasti trpia a bojujú.

Marina Yannakoudakis, v mene skupiny ECR. – Vážený pán predsedajúci, násilie páchané na ženách, najmä v domacom prostredí, je otázkou, o ktorej je potrebné diskutovať, a blahoželám predsedníčke Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť, že na ňu upozornila.

Musíme však pochopiť, že tento problém nie je len rodová otázka. Nie je to len otázka rovnosti. Určite to nie je len otázka ľudských práv, ale predovšetkým otázka trestného práva. A pretože je to otázka trestného práva, je to záležitosť suverénneho štátu a jej spravovanie je úlohou národného štátu.

Podľa Rady Európy sa každá štvrtá žena stretne počas svojho života s domácim násilím. EÚ môže byť aktívna v tejto oblasti poskytovaním zdrojov na vzdelávanie a zvýšenie povedomia a otvorením diskusie o násilí páchanom nielen na ženách, ale aj na mužoch: podľa ministerstva vnútra Spojeného kráľovstva je domácemu násiliu vystavený každý šiesty muž.

Prednedávnom som navštívila Elevate, útulok pre ženy v Londýne, aby som sa porozprávala s obeťami domáceho násillia. Pochádzajú zo všetkých sociálno-ekonomických skupín. Niečo ako stereotyp neexistuje. Násillie postihuje obeť, ich rodiny a deti. Jeho účinky sú individuálne aj spoločenské a ničia životy. Cesta k obnove týchto životov je dlhá a vyžaduje si podporu. Projekt útulku Elevate ponúka obeťami azylové miesto a pomáha im pri opätovnom vybudovaní sebadôvery a schopnosti fungovať v spoločnosti. Takéto projekty potrebujú podporu a potrebujú finančnú podporu.

EÚ môže vystupovať aktívne pri odstraňovaní tabu spojených s násilím páchaným na ženách – a na mužoch. Ako spoločnosť si túto oblasť už naďalej nemôžeme dovoliť ignorovať.

Laurence J. A. J. Stassen (NI). – (NL) Pani Svenssonová predložila otázku na ústne zodpovedanie o násilí páchanom na ženách a predložila návrh uznesenia. V tomto návrhu uvádza, že násillie páchané na ženách je štruktúrnym a rozšíreným problémom v celej Európe a že pramení z nerovnosti žien a mužov.

I keď sa holandská Strana pre slobodu nemôže pripojiť k opatreniam proti tomuto problému na európskej úrovni, napriek tomu sme za tieto návrhy a naliehavo žiadame členské štáty, aby prijali integrované opatrenia na individuálnej úrovni. Strana pre slobodu čo najdôraznejšie odsudzuje akékoľvek násillie páchané na ženách. V Európe sa však pácha veľa násillia na moslimských ženách, najmä v domácom prostredí. Preto sa musíme zaoberať aj prípadmi domáceho násillia, zločinmi v mene cti a zmrzačovaním ženských pohlavných orgánov, ktoré pramenia z moslimského pohľadu na postavenie mužov a žien.

Aj keď Strana pre slobodu považuje za absolútne neprijateľné všetko násillie páchané na ženách, chceli by sme na tomto mieste upozorniť na túto konkrétnu formu násillia. Dovoľte mi, aby som znovu zdôraznila: je to absolútne neprijateľné. Z tohto dôvodu chce naša strana vyslať silnú výzvu členským štátom, aby bojovali proti týmto formám násillia a prijali konkrétne opatrenia na vyšetrenie násillia páchaného na ženách v moslimskom prostredí.

Edít Bauer (PPE). – (HU) Vážená pani ministerka, pani komisárka, pán komisár, tiež by som chcela pripomenúť, čo povedala pani ministerka: násillie nemá v civilizovaných spoločnostiach miesto. Pripomíname si desaťte výročie rezolúcie OSN o boji proti násilliu páchanému na ženách. Keď som počúvala vaše prejavy a prejavy mojich kolegov poslancov, uvažovala som nad tým, či naši nástupcovia o 10 alebo 20 rokov budú v tomto Parlamente stále hovoriť, že násillie nemá v civilizovaných spoločnostiach miesto. Pravdou je, že čas nie je na našej strane, pretože sme svedkami rastúcej agresivity v našich spoločnostiach. S týmto rastom súvisí čiastočne aj vplyv médií, ale agresivita rastie aj počas krízy. Psychológovia hovoria, že agresivita je počas krízy omnoho rozšírenejšia ako inokedy. Násillie páchané na ženách je určite problém, ale máme tiež problém, ako často hovoria naši kolegovia poslanci, že násillie postihuje aj mužov. Žiaľ, štatistiky stále ukazujú, že 95 % obeť tvoria ženy. V prípade obchodovania s ľuďmi tvoria 80 % obeť tiež ženy. Som presvedčená, že skutočne nadišiel čas, aby sa európske inštitúcie vážnejšie zaoberali týmto problémom.

Iratxe García Pérez (S&D). – (ES) Vážení pán predsedajúci, milióny jednotlivcov a milióny žien dnes na celom svete volajú proti násilliu založenému na rodovej príslušnosti. Dnes nemôžeme zatvárať oči pred touto veľkou spoločenskou plagiou demonštrujúcou mocenské vzťahy, ktoré boli nerovné počas celej histórie. Neexistuje žiadny dôvod, žiadny argument a žiadny priestor na pochopenie. Niektoré ženy sú zabitú jednoducho preto, lebo sú ženy.

Vzhľadom na túto situáciu sme povinní využiť všetky prostriedky, ktoré máme k dispozícii, na odstránenie násillia založeného na rodovej príslušnosti a pohnúť sa dopredu a pomocou odvážnych a rozhodných zákonných opatrení vytvoriť rovnoprávnejšiu spoločnosť. Je to povinnosťou nás všetkých, európskych inštitúcií, členských štátov a organizácií.

Krajiny, ako napríklad Španielsko, prijali v tomto smere jasnú záväzok. Nevyhnutným a základným nástrojom je zákon proti násilliu založenému na rodovej príslušnosti. Preto by Španielsko malo slúžiť ako príklad pre ostatné krajiny Európy. Mohla by som spomenúť tiež vzdelávanie v oblasti rovnosti, boj proti stereotypom

a právnu pomoc obetiam. Som si istá, že by sme mohli spomenúť veľa ďalších politík, ktoré sú potrebné v tejto oblasti. Nadchádzajúce španielske predsedníctvo označilo boj proti násiliu založenému na rodovej príslušnosti za jeden zo svojich prioritných cieľov. Myslím si, že je to veľmi dôležité, a verím, že Parlament jasne podporí všetky iniciatívy v tomto smere.

Musíme vyvinúť spoločné úsilie a spoločne pracovať. Len potom budeme môcť podporiť milióny ženských obetí, ktoré si už nemôžu dovoliť čakať ani o minútu dlhšie.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Ako sa už v tomto Parlamente zdôrazňovalo, násilie páchané na ženách je skutočne mimoriadne vážny problém, ktorému nevenujeme vždy náležitú pozornosť. Tento problém dosahuje otrasnú úroveň v rozvojových krajinách, najmä v krajinách pustošených vojnami a konfliktami. Z násilnien a sexuálne násilie páchané na dievčatách, ženách a deťoch dosiahlo v afrických krajinách rozorvaných vojnami, predovšetkým v Kongu, Somálsku, Burundi a Libérii, epidemické rozmery. Žiaľ, obrovský výskyt násilných činov nie je typický iba pre krajiny postihnuté konfliktami. Vo veľkej miere to platí aj pre väčšinu mierumilovných a demokratických krajín sveta.

Našou povinnosťou je sústrediť pozornosť a úsilie na potrestanie tých, ktorí sú vinní za porušovanie ľudských práv, a zároveň sa usilovať o zlepšenie bezpečnosti žien a zabezpečiť, aby obetiam sexuálneho násillia bola poskytnutá náležitá pomoc, počínajúc lekárskou pomocou a končiac ich opätovným začlenením do rodiny a do spoločnosti.

Na záver by som vám chcela pripomenúť podujatia, ktoré sa konali v rámci Výboru pre rozvoj a ktoré boli venované Medzinárodnému dňu za odstránenie násillia páchaného na ženách, a poďakovať tiež pánovi komisárovi De Guchtovi za účasť na týchto podujatiach a za záujem, ktorý v tejto veci prejavil, ako aj pani komisárke Ferrerovej-Waldnerovej za jej prítomnosť na tejto rozprave.

Silvia Costa (S&D). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, tento Medzinárodný deň za odstránenie násillia páchaného na ženách by som chcela venovať pamiatke Anny Politkovskej, novinárky a ženy, ktorá zaplatila za svoju lásku k pravde svojím životom, africkým ženám v oblastiach konfliktov a mnohým formám utrpenia žien v Európe, ktoré často prejdú bez povšimnutia.

Tieto príklady sú v rozpore s ponižujúcim a konzumným obrazom, ktoré médiá často pripisujú ženskej identite a pomáhajú tak vytvárať kultúru, v ktorej sú ženy utláčané a ponižované. To je tiež vážna forma násillia, proti ktorej sa musí Európa postaviť a zasiahnuť.

Viacrát sa už hovorilo o tom, že musíme naliehavo vytvoriť jednotný európsky systém na zaznamenávanie štatistických údajov – už sa o tom viackrát hovorilo – najmä v súvislosti s maloletými osobami, obchodovaním s ľuďmi, fyzickým a sexuálnym násillím a kategóriami žien, ktoré sa najskôr môžu stať obeťami násillia, napríklad prisťahovalkyňami. Ešte by sme radi videli konkrétne výsledky usmernení Európskej únie o ženách v ozbrojených konfliktoch, ktoré predtým spomenula aj pani komisárka, aspoň prostredníctvom poskytovania finančnej a ďalšej podpory projektom, ktoré často organizujú malé združenia, miestne mimovládne organizácie, a tiež krajinám, ktoré sa venujú opätovnému začleneniu a pomoci ženám, ktoré sa stali obeťami násillia.

Uvedomujeme si, že dnes máme novú možnosť, ktorú ponúka Lisabonská zmluva a Štokholmský program, zakotviť tieto preventívne opatrenia v rámci Spoločenstva.

Musíme však odsúdiť aj ďalšie aspekty násillia: kontext, v ktorom k násilliu dochádza. Rastie násillie mladých ľudí a mladistvých v súvislosti s alkoholom a drogami. Možno to nespomíname dostatočne často, keď diskutujeme o násillí páchanom na ženách.

Joanna Senyszyn (S&D). – (PL) Vážený pán predsedajúci, milióny žien sú bité, sexuálne zneužívané, kupované, predávané, znásilňované a zabíjané iba preto, že sú ženy. Na následky agresie namierenej proti nim zomiera viac žien ako na rakovinu. Verejná mienka musí pochopiť, že v modernej, demokratickej spoločnosti nie je miesto pre násillie páchané na ženách. Začnime vzdelávaním politickej triedy a oslobodením politiky od vplyvov tých náboženstiev, ktoré podporujú nadvládu mužov. Je to nevyhnutná podmienka skutočnej rovnosti a ukončenia násillia.

V našej krajine konzervatívna pravica, ktorá je pod kontrolou kléru, odmieta priznať ženám plné ľudské práva. Presadzujú patriarchálnu rodinu, v ktorej sa úloha ženy točí okolo kuchyne, kolisky a kostola. Ženy nemajú právo na potrat a existujú plány zbaviť ich práva na oplodnenie *in vitro*. Idealizovaná „poľská matka“, ktorá statočne nesie svoj kríž vo forme manžela bijúceho ženu, je absurdnosť, proti ktorej sa treba spoločensky a právne postaviť.

Chcela by som vás srdečne pozvať na konferenciu o odstránení násilia páchaného na ženách organizovanú z iniciatívy poľského strediska pre práva žien, ktorá sa bude konať 10. decembra v Európskom parlamente.

Pascale Gruny (PPE). – (FR) Vážený pán predseda, dámy a páni, v Európe je každý deň každá piata žena obeťou násilia. Násilie páchané na ženách je neprijateľné, bez ohľadu na jeho formu. Veľa žien a mladých dievčat v Európe ešte stále žije v tieni agresivity alebo vykorisťovania.

Čísla sú alarmujúce. Násilie páchané na ženách nadobúda mnohé formy a vyskytuje sa všade: domáce násilie, sexuálne zneužívanie, sexuálne obťažovanie v práci, znásilnenia, aj v rámci vzťahov, a mimo Európy tiež ako vojenská taktika.

V Európe je domáce násilie hlavnou príčinou úmrtí a zdravotného postihnutia žien vo veku od 16 do 44 rokov. Aj teraz, keď diskutujeme o týchto mimoriadne vážnych záležitostiach, sú ženy obeťami útokov. Nestačí o tom iba rozprávať. Je čas konať.

Povinnosťou Európskej únie je chrániť najzraniteľnejších občanov. Boj proti násiliu páchanému na ženách je bojom za základné ľudské práva. Program Daphne, ktorý podporuje opatrenia zamerané na boj proti všetkým formám násilia, nepostačuje.

Je potrebné zväziť nové opatrenia na vypracovanie jednotných európskych plánov. Podporujem iniciatívu na zorganizovanie Európskeho roku boja proti násiliu páchanému na ženách, na ktorý naša inštitúcia vyzýva už viac ako desať rokov.

Licia Ronzulli (PPE). – (IT) Vážený pán predseda, dámy a páni, chcela by som znovu zdôrazniť to, čo už povedala pani Materová a pani Stassenová o násilí z kultúrnych a náboženských dôvodov. Chcela by som využiť túto minútu, aby som vám povedala o skúsenosti, ktorá sa ma osobne dotkla, keď som sa zúčastnila ako dobrovoľníčka na jednej z misií.

Je to príbeh ženy, príbeh Karin, príbeh ženy, ktorá nechcela nosiť šatku zakrývajúcu tvár, burku. Manžel ju potrestal tak, že ju polial kyselinou. Urobil to v noci, keď spala. Karin teraz nosí burku nie preto, že ju chce nosiť, ale preto, aby zakryla stopy tohto tragického útoku.

Dúfam, že tento deň nezostane jednoducho ďalším dátumom v kalendári, ale že môže pomôcť všetkým tým ženám, ktoré sú každodenne vystavené násiliu, a že naše slová bude možné pretvoriť do konkrétnych opatrení a skutkov.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Vážený pán predseda, dámy a páni, mnohé ženy v Európe a na celom svete každodenne bojujú za ukončenie násilia proti nim, ale nemôžu a nemali by tento boj znášať samy, pretože tieto násilné činy proti ženám, ktoré väčšinou páchajú muži, sú tiež násilnými činmi proti celému ľudstvu.

Je len správne, že do tohto boja sa zapojili aj muži. Preto sa zúčastňujem na kampani Biela stuha. Táto kampaň sa začala v Kanade takmer pred 20 rokmi. Pôvodne ju vytvorili muži pre ďalších mužov. Jedného dňa sa skupina mužov rozhodla, že je ich povinnosťou naliehať na ostatných mužov, aby verejne protestovali proti násiliu páchanému na ženách. Táto biela stuha je symbolom, je to tiež symbol klinčeka, ktorý pripomína boj konžských žien proti utrpeniu, ktorému sú každý deň vystavené – práve teraz tu boli.

Preto vyzývam čo najviac svojich kolegov poslancov, aby sa k nám pripojili v tomto boji proti násiliu páchanému na ženách, pretože rovnako ako fyzické násilie existuje aj psychické násilie a, ako viete, slová často rania viac ako údery.

Daciana Octavia Sârbu (S&D). – (RO) Násilie páchané na ženách v jeho rôznych formách sa mení podľa ekonomického, kultúrneho a politického spoločenského prostredia. Môže siahať od psychického a fyzického zneužívania v rodine až po sobáš z donútenia v mladom veku a ďalšie násilné praktiky. Akákoľvek forma násilia páchaného na ženách je neakceptovateľným porušením ľudských práv a naruša rodovú rovnosť. Tento druh násilia je veľmi rozšírený. Má viac obetí ako rakovina a zanecháva hlboké jazvy na dušiach ľudí a na štruktúre spoločnosti. Preto by sme mali zvýšiť naše úsilie v boji proti tomuto problému.

Odhady OSN tiež naznačujú, že zneužívanie nielen pokračuje, ale dokonca rastie. Žiaľ, tieto skutky sa vo väčšine prípadov neuznávajú, alebo sa jednoducho ignorujú. V Rumunsku podporujem kampaň s názvom Ženy v tieni, ktorú riadi Populačný fond OSN a Informačné centrum OSN. Táto kampaň je určená na zvýšenie informovanosti verejnosti o vážnosti tohto problému.

Gesine Meissner (ALDE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, násilie páchané na ženách vrátane sobášov z donútenia, bitia a znásilnenia je, bez ohľadu na jeho formu, hrozným porušovaním ľudských práv. Výraz „vraždy zo cti“ považujem za zvlášť odpudzujúci, pretože na vražde nie je nič úctyhodné. Vraždy zo cti sú odporným zločinom a v boji proti nim musíme urobiť všetko, čo je v našich silách.

Chystá sa podpísanie Lisabonskej zmluvy, a preto bude veľmi dôležitá Charta základných práv, ktorá je prílohou k tejto zmluve. Preto je Európska únia povinná urobiť v boji proti tomuto násiliu všetko, čo je v jej silách.

Už bolo spomenuté, že znásilnenie môže byť použité ako vojenská zbraň. Spomínalo sa už Kongo, kde sa tieto hrozné činy odohrávajú už roky a kde sú obeťami násilníkov malé deti a staršie ženy. Máme zavedených viacero programov a pani Ferrerová-Waldnerová spomínala skutočnosť, že nadviazala kontakt so ženami vo vláдах na celom svete. To určite nestačí. Nie je to len problém žien. Je to problém všetkých ľudí na svete. V Európskej únii musíme na zlepšenie tejto situácie urobiť všetko, čo je v našich silách.

Małgorzata Handzlik (PPE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, v ostatných rokoch sa znásobili iniciatívy na podporu odstránenia násilia páchaného na ženách. Žiaľ, tento jav v Európe existuje naďalej, bez ohľadu na vek žien, ich vzdelanie alebo ich spoločenské postavenie. Preto musíme naďalej zdôrazňovať, že násilie páchané na ženách nie je ani prirodzené, ani nevyhnutné. Násilie páchané na ženách všade vo svete je jednoducho zločin a ohrozenie práva na život, osobnú dôstojnosť, bezpečnosť a fyzickú a psychickú nedotknuteľnosť. Hovoriť o násilí neznamená len predstavovať ženy ako obeť. Znamená to predovšetkým nevyhnutnosť odsúdenia násilného činu samotného a jeho páchatela, ktorý by nemal ostať nepotrebaný. Potrebujeme dlhodobé vzdelávanie žien a mužov, ktoré odstráni stereotypy a pomôže každému pochopiť, že je potrebné proti tomuto javu bojovať.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Dúfam, že tento Medzinárodný deň za odstránenie násilia páchaného na ženách bude znamenať pád múru mlčania a ľahostajnosti, ktorý v súvislosti s touto skutočnou pohromou, ktorá ovplyvňuje milióny žien v Európskej únii a na celom svete, v našej spoločnosti stále existuje.

Násilie páchané na ženách je porušením ľudských práv a predstavuje pre ženy prekážku, ktorá im bráni zapájať sa do života spoločnosti, do politického a verejného života a do pracovného procesu, čo im bráni vystupovať ako plnoprávnym. Ako tu už bolo spomenuté, aj keď sa rôzne druhy násilia líšia v závislosti od kultúry a tradícií, hospodárske a spoločenské krízy kapitalizmu zvyšujú zraniteľnosť žien, čím sa zostruje ich vykorisťovanie a ženy sú odsúdené na chudobu a odsúvané na okraj spoločnosti, a to zasa podporuje obchodovanie so ženami a prostitúciu.

Preto je veľmi dôležité, aby sme zosúlادili finančné zdroje a politické opatrenia, ktoré sa skutočne zamerajú na posilnenie úlohy žien v spoločnosti a presadzovanie rovnakých práv, a aby sme realizovali reálne plány na boj proti všetkým formám násilia páchaného na ženách spolu s odstránením stále existujúcej diskriminácie a ochranou obetí.

Nicole Kiil-Nielsen (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, roky nového milénia v Európe charakterizuje množstvo zákonov v oblasti bezpečnosti: dohľad, represia, zadržiavanie a väznenie.

Prudko vzrástli rozpočty spojené s týmito politikami. Násilie páchané na ženách však napriek tomu nemá klesajúcu tendenciu. Napríklad v roku 2008 zomrelo vo Francúzsku 156 žien na následky zranení, ktoré im spôsobili ich manželia, pričom takmer každá desiatu žena je obeťou násilia v manželstve. Bezpečnostné opatrenia, ktoré sa zaviedli, ako kamerový dohľad, registrácia alebo biometrické údaje, nespĺňajú skutočné bezpečnostné potreby žien.

Toto násilie postihuje všetky ženy vo všetkých krajinách, bez ohľadu na ich pôvod, spoločenské prostredie alebo náboženstvo. Je spojené s diskrimináciou na základe rodovej príslušnosti. Diskriminácia na základe rodovej príslušnosti, práve tak ako rasizmus, spočíva v odmietnutí svojbýtosti druhej osoby.

Ako by sme mali bojovať proti diskriminácii na základe rodovej príslušnosti? Potrebná je silná politická vôľa informovať, predchádzať a chrániť, politická vôľa skončiť so všetkými formami diskriminácie, z ktorej násilie vyrastá. Neoplatí sa významná politická investícia do bezpečnosti viac ako polovice európskych občanov, inými slovami občanok?

Åsa Torstensson, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predsedajúci, vážená pani Svenssonová, vážené poslankyne, vážení poslanci, ďakujem vám za veľmi dôležitú rozpravu. Násilie páchané mužmi na ženách má veľa podôb a nadobúda mnohé formy, ale zraniteľnosť a bolesť sú rovnaké, bez ohľadu na to, kto je násiliu vystavený.

Je dobré, že Komisia prijíma v tejto oblasti veľké množstvo iniciatív. Dúfam, že európska spolupráca bude silou na boj proti násiliu a za posilnenie rovnosti a že budeme pracovať strategicky. Mnohí z vás vyzývali v Parlamente na túto iniciatívu a činnosť.

Chcela by som znovu zdôrazniť, že násilie páchané na ženách je pre švédске predsedníctvo prioritnou oblasťou: 1. V rámci Štokholmského programu, ktorý bude prijatý nasledujúci mesiac, budú väčšie možnosti na riešenie týchto problémov, týkajúcich sa žien vystavených násiliu, na ktoré poukázal Parlament.

2. Predsedníctvo usporiadalo 9. novembra konferenciu, na ktorej členské štáty a zástupcovia občianskej spoločnosti mali príležitosť podeliť sa o svoje skúsenosti a informácie týkajúce sa boja proti násiliu páchanému na ženách. Predsedníctvo zorganizovalo na jeseň tiež konferenciu v Bruseli o obetiach obchodovania s ľuďmi s cieľom poukázať na potrebu prijať opatrenia pre obeť a zamerať sa na spoluprácu s krajinami pôvodu obetí obchodovania s ľuďmi.

Chcela by som vyjadriť svoju vďaku za túto mimoriadne dôležitú rozpravu. Cesta je dlhá a prekážok je veľa, ale našou víziou musí byť zastavenie násilia páchaného na ženách.

Karel De Gucht, člen Komisie. – Vážení páni predsedajúci, mám len niekoľko záverečných poznámok, ale predovšetkým chcem poďakovať všetkým poslancom, ktorí vystúpili v tejto veľmi dôležitej rozprave. Je to jedna z najbrutálnejších foriem porušovania ľudských práv, ktorá je veľmi rozšírená, a nielen v rozvojových krajinách. Veľa hovoríme o Kongu, ale mali by sme hovoriť aj o ďalších rozvojových krajinách, napríklad o Pakistane. Včera večer po zasadnutí Parlamentu som pozeral televíziu a na kanáli 24/24 dávali program o zneužívaní žien v Pakistane. Bolo to príšerné, jednoducho príšerné. Ale je to tiež pravda. Jedna pani poslankyňa uviedla príklad ženy, ktorá nechcela nosiť šatku zakrývajúcu tvár.

Je očividné, že v konfliktoch sa zneužívanie žien zhoršuje a je krutejšie, že sexuálne násilie sa používa ako vojenská zbraň, že po určitom čase vidieť, že sa ničí a narúša sociálna štruktúra a súdržnosť tradičných spoločností, že sa stráca morálka a že končíte v situácii, keď tieto druhy ohavných útokov na ženy a deti nepáchajú už len vzbúrenci a vojaci, ale aj bežní občania.

Niekoľko poslancov sa pýtalo, či by sme mohli mať európsku smernicu o násilí páchanom na ženách, ktorá by zabezpečila prevenciu násilia, ochranu obetí a stíhanie páchatel'ov. Žiaľ, nemyslím si, že na to existuje právny základ. Lisabonská zmluva poskytuje právny základ pre prijatie určitých špecifických opatrení...

(FR)... najmä čo sa týka obchodovania s ľuďmi, sexuálneho vykorisťovania detí a detskej pornografie. V Lisabonskej zmluve je na to jasný odkaz, ale Deklarácia ľudských práv ako taká nie je právnym základom, z ktorého by mohla vychádzať smernica.

Stále si však myslím, že Komisia musí naďalej využívať rôzne spôsoby na riešenie tohto problému, hlavne prostredníctvom programov, ktoré sa nezameriavajú len na rozvojové krajiny, ale tiež na isté zraniteľné skupiny a na naše členské štáty, pretože v našej Európskej únii, ktorá by v skutočnosti mala svetu dávať príklad, pokiaľ ide o ochranu ľudských práv a práv žien, sú stále problémy.

Na Komisiu – súčasnú aj budúcu – sa môžete spoľahnúť, že bude v tejto činnosti pokračovať a ďalej ju rozvinie z jednoduchého dôvodu, pretože si myslíme, že je to nevyhnutné. Otázka však neznie tak, ako tu niekto z vás uviedol, či členské štáty, Komisia alebo Európska únia majú prevziať iniciatívu. Myslím si, že tento problém musíme mať na pamäti skutočne na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach, ktoré patria do našej pôsobnosti.

PRESEDÁ: PANI WALLIS

podpredsedníčka

Predsedajúca. – V súlade s článkom 115 ods. 5 rokovacieho poriadku som dostala jeden návrh uznesenia⁽²⁾ v mene Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra, vo štvrtok 26. novembra 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

(2) Pozri zápisnicu.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), písomne. – (LT) Súhlasím s týmto uznesením a naliehavo žiadam Komisiu, aby vyhlásila Rok za odstránenie násilia páchaného na ženách. Myslím si, že potom budú členské štáty postupovať rýchlejšie pri zlepšovaní vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti boja proti násiliu páchanému na ženách, hlavne v boji proti domácejmu násiliu, a tiež by efektívnejšie realizovali vnútroštátne akčné programy boja proti násiliu páchanému na ženách. Členské štáty musia vytvoriť jednotný systém na znižovanie násilia páchaného na ženách – posilniť prevenciu, ochranu a opatrenia pomoci. Je veľmi dôležité, aby táto vec bola jednou z priorit novej Komisie a španielskeho predsedníctva.

Proinsias De Rossa (S&D), písomne. – Dnes je Medzinárodný deň za odstránenie násilia páchaného na ženách. Násilie páchané na ženách existuje všade a medzi všetkými triedami, bohatými aj chudobnými, vzdelanými aj nevzdelanými, spoločensky úspešnými aj ľuďmi na okraji spoločnosti, ale naďalej pretrvávajú rozšírená a štruktúrna slepota voči tomuto problému. Toto uznesenie vyzýva na konkrétny a súdržný návrh politiky EÚ v oblasti boja proti všetkým formám násilia páchaného na ženách, ako sa uvádza v pláne EÚ na uplatňovanie rovnosti žien a mužov. Vnútroštátne právne predpisy a politiky by sa mali zdokonaľiť vypracovaním komplexných národných akčných plánov na predchádzanie, ochranu a stíhanie. V minulom roku bolo v Írsku prijatých do útulkov pre ženy 1 947 žien a 3 269 detí. Od roku 1996 bolo zavraždených viac ako 120 žien, pričom veľký počet žien zavraždili ich partneri alebo bývalí partneri. Štúdie EÚ ukázali, že každá piata žena bola vystavená násiliu zo strany mužského partnera a že 25 % všetkých násilných trestných činov hlásených v Európe predstavuje napadnutie ženy alebo partnerky mužom. Domáce násilie chce ovládnuť a zničiť ľudskú dušu. Správy o škrtach, ktoré plánuje írsky vláda v oblasti niektorých služieb a ktoré majú dosahovať až 30 %, jasne svedčia o neexistencii skutočného záväzku v oblasti prevencie, ochrany a stíhania.

Louis Grech (S&D), písomne. – V Európe je domácejmu násiliu vystavená každá piata žena. Na Malte bolo od januára do októbra 2009 hlásených 467 prípadov domáceho násilia, tieto čísla však pravdepodobne nepredstavujú úplný obraz o tomto probléme na Malte. Podobne zavádzajúce sú štatistiky v ďalších členských štátoch. Je to preto, lebo ženy sa často obávajú nepochopenia zo strany úradov a súdnych orgánov. V uznesení sa uvádza, že násilie je okrem jeho zločinnosti tiež otázkou diskriminácie a nerovnosti – ktorá patrí do oblasti právomocí EÚ. Uznesenie sa správne zameriava na stíhanie páchatel'ov. Dôležité je, aby neexistovali žiadne medzery v právnych predpisoch, ktoré by umožňovali, aby páchatelia ostali nepotrestaní. Napriek tomu by sa však malo uvažovať aj o reintegrácii agresívnych partnerov, aby sa zabránilo opakovaniu násilia v budúcnosti. Niektoré členské štáty nemajú dostatočne vyškolených pracovníkov, ktorí by poskytovali primeranú podporu, pomoc a radu obetiam. Vytvorenie útulkov pre obeť nestačí. Tieto ženy potrebujú, aby im vláda pomohla znovu sa začleniť do trhu práce, aby získali skutočnú ekonomickú nezávislosť od mužov, ktorí ich zneužívali. Školiace programy pre obeť sa musia zintenzívniť, aby im umožnili úplné opätovné začlenenie do spoločnosti. EÚ by mala využiť svoju právomoc na úplné vyriešenie týchto nehorázných nerovností.

Zita Gurmai (S&D), písomne. – Násilie páchané na ženách predstavuje vážny celosvetový problém. Ženy – a deti – sú najzraniteľnejšou časťou spoločnosti, ktorá musí zneužívaniu čeliť najčastejšie. Odhaduje sa napríklad, že 20 – 25 % dospelých žien v Európe je obeťou násilia a 10 % žien musí dokonca znášať sexuálne násilie. Pokiaľ ide o domáce násilie, násilie páchané mužmi na ženách predstavuje 98 %, a preto ho musíme považovať za rodovo podmienený problém. Keď hovoríme o násilí, nehovoríme pritom o psychickom násilí: a preto by vyššie uvedené čísla boli omnoho horšie.

Myslím si, že tieto čísla a realitu, ktorá postihuje hlavne ženy, nemôžeme akceptovať. Európski socialisti už dlho vyzývajú na účinnú ochranu a dobré programy. Program Daphne je dobrým začiatkom, ale musíme robiť viac na úrovni členských štátov EÚ. Myslím si, že je veľmi dôležité, že španielske predsedníctvo sa rozhodlo venovať prioritne boju proti násiliu. Žiadny spoločenský problém sa nedá úplne vyriešiť iba za šesť mesiacov. Preto urobím všetko preto, aby v práci začatej španielskym predsedníctvom pokračovalo belgické aj maďarské predsedníctvo.

Livia Járóka (PPE), písomne. – Nútená sterilizácia je jednou z najzávažnejších foriem násilia páchaného na ženách a nepripustným porušením ľudských práv. V niekoľkých členských štátoch boli rómske ženy podrobené nútej sterilizácii so zámerom znížiť ich „vysokú, nezdravú“ pôrodnosť. Napriek tomu, že sa niekoľko prípadov zdokumentovalo a boli vynesené súdne rozsudky v prospech obetí, stále sa čaká na primerané odškodnenie a oficiálne ospravedlnenie. Chcela by som na tomto mieste uvítať ospravedlnenie pána premiéra Jana Fischera, ako aj nedávny návrh vlády Českej republiky, ktorý požaduje, aby ministerstvo zdravotníctva do 31. decembra 2009 prijalo rad opatrení s cieľom zabezpečiť, aby k takémuto porušovaniu už nikdy viac nedošlo. Dúfam, že k tejto českej iniciatíve sa pripoja ďalšie krajiny, ako napríklad Slovensko, a vytvoria mechanizmus na poskytnutie primeraného odškodnenia ženám, ktorých reprodukčné schopnosti

boli zničené bez ich súhlasu. Je nevyhnutné, aby členské štáty toto mimoriadne závažné porušovanie ľudských práv rómskych žien bezodkladne vyšetrili, potrestali páchatel'ov a zabezpečili identifikáciu všetkých obetí a poskytli im odškodnenie. Spoločným cieľom európskych krajín je ochrana zdravia a fyzickej integrity všetkých žien na kontinente.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE), písomne. – (PL) Zdá sa, že vo všeobecnej kampani za presadzovanie ľudských práv sa problému násilia páchaného na ženách vrátane domáceho násilia venuje príliš malá pozornosť. Kampaň OSN za ukončenie násilia páchaného na ženách, ktorá sa uskutočnila v roku 2008, odhalila, že ženy vo veku od 15 do 44 rokov sú viac ohrozené znásilnením a domácim násilím ako rakovinou, dopravnými nehodami, vojnou alebo maláriou. V samotnej EÚ ohlásilo rôzne formy sexuálneho obťažovania v práci 40 – 50 % žien. Odhaduje sa, že obeťami obchodovania s ľuďmi, nútenej prostitúcie, nútenej práce a otroctva alebo nevoľníctva sa každý rok stane 500 000 až 2 milióny ľudí, pričom väčšinu z nich tvoria ženy a deti. Preto ma potešilo, že tento problém bol predložený v uznesení, ktoré pripravil Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť. Na dosiahnutie väčšej účinnosti tohto úsilia je dôležitá harmonizácia prístupu k boju proti násiliu páchanému na ženách. Dôležité tiež je, aby sa ženám a ľuďom, ktorí sa už stali obeťami násilia, poskytol správny druh pomoci. Nie menej dôležité je tiež spoločenské povedomie, že domáce násilie nesmie byť chúlостivým problémom, o ktorom sa na verejnosti nehovorí.

Anna Záborská (PPE), písomne. – (SK) Dnes, 25. novembra, nie je len Medzinárodný deň boja proti násiliu na ženách, ale kresťanský svet si pripomína aj svätú Katarínu Alexandrijskú, ktorá začiatkom 4. storočia bola uväznená a stala sa obeťou násilia, mučeníckou svedomia a slobody prejavu. Niektorí zveličujú problém násilia tak, že niekedy mám pocit, ako keby sme my ženy ani iný problém nemali. Som presvedčená, že drvivú väčšinu času ženy oveľa viac trápí problém chudoby, zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, ohodnotenia ich práce v rámci rodiny a ďalšie životné okolnosti.

Predsa si však musíme priznať, že aj násilie je problém. Je to problém nehodný civilizovanej spoločnosti. Problém, ktorý dehonestuje ľudskú dôstojnosť. Avšak zisťujem, že v Európskom parlamente existuje násilie politicky korektné a násilie politicky nekorektné. Lebo jedine toto môže byť dôvodom, že mi vo výbore FEMM neprešiel pozmeňujúci a doplňujúci návrh odsudzujúci nútené sterilizácie žien a násilné ukončenia tehotenstva.

Zbigniew Ziobro (ECR), písomne. – (PL) Je veľkou hanbou, že v Európe je ešte stále taký veľký počet prípadov násilia páchaného na ženách. Vzhľadom na to, že ide o prípady takých závažných zločinov, ako je trestný čin znásilnenia, musí vážne znepokojenie vzbudzovať najmä skutočnosť, že veľká časť prípadov násilia nie je ohlásená na políciu. Keď obeť neoznámia prípady násilia príslušným orgánom, nemôže byť úspešná žiadna stratégia na odstránenie násilia páchaného na ženách. Zákon musí v tejto oblasti zabezpečiť rozhodnú reakciu, aby obeť mohli znovu získať pocit spravodlivosti a tiež aby obeť aj celá spoločnosť mohli byť chránené pred podobnými udalosťami v budúcnosti. Obavy musí vzbudzovať skutočnosť, že v niektorých krajinách EÚ vrátane Poľska sú tresty uložené za trestné činy sexuálneho charakteru veľmi mierne a okrem toho sú tieto tresty často podmienené. Môžeme napríklad poukázať na skutočnosť, že 40 % rozsudkov vynesených v Poľsku za zločin znásilnenia predstavujú podmienené tresty odňatia slobody. Uloženie takých miernych trestov je skutočne fackou do tváre obetí zo strany súdov, ktoré sa tak zhovievavo pozerajú na ujmu, ktorú utrpeli obeť. Nevyhnutou súčasťou seriózneho prístupu k problému násilia páchaného na ženách musí byť prísne zaobchádzanie s páchatel'mi tohto násilia, aby sa zaistil spravodlivý trest za spáchané zlo a zvýšila sa tiež bezpečnosť spoločnosti v budúcnosti.

14. Politické riešenie problému pirátstva na somálskom pobreží (rozprava)

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o politickom riešení problému pirátstva na somálskom pobreží.

Carl Bildt, úradujúci predseda Rady. – Vážená pani predsedajúca, som vďačný za túto príležitosť v krátkosti prediskutovať tému Somálska a najmä veľmi vážny problém, ktorý spôsobuje pirátstvo na Somálskom pobreží.

Nebudem uvádzať celé pozadie tohto problému: krajina už 18 rokov bojuje s veľkými problémami, humanitárna situácia je veľmi zlá a v celej krajine panujú spory. Existuje tu určitý proces v spolupráci s dočasnou federálnou vládou, je však, čo najmiernejšie povedané, krehký a vyžaduje neustále úsilie zo strany medzinárodného spoločenstva, ktoré by túto krajinu krok po kroku doviedlo k zmiereniu, a postupne tu

vytvorilo určitým spôsobom fungujúci štát, čím by sa do tejto mimoriadne rozpoltenej krajiny priniesla aspoň aká-taká stabilita.

Piráctvo však predstavuje veľmi vážnu hrozbu. Riešenie tejto otázky vyžaduje veľké nasadenie v samotnej krajine, čo je podľa všetkého mimoriadne ťažké vzhľadom na aktuálnu bezpečnostnú situáciu v krajine. Z tohto dôvodu, ako ste si iste všimli, v súčasnosti zameriavame svoje úsilie na praktickú pomoc, ktorú je možné poskytnúť mimo somálskeho územia v prospech krajiny aj jej obyvateľov. Ako možno viete, práve, samozrejme, prerokúvame ďalšie kroky v tejto osobitej veci.

V súvislosti s konkrétnou otázkou pirátstva pri pobreží Somálska naďalej úspešne pokračuje námorná operácia Atalanta. Všetky zásielky Svetového potravinového programu boli bezpečne doručené do Somálska z Mombasy do Mogadiša a do Berbery. Od začiatku mája 2009 v Adenskom zálive nedošlo k žiadnemu úspešnému útoku. To je, aspoň do určitej miery, výsledkom záväzku členských štátov EÚ, ako aj zvyšku medzinárodného spoločenstva, ktoré pomohli vytvoriť veľké množstvo námorného majetku na vysokej úrovni. Úspech operácie v tejto obmedzenej otázke je taktiež výsledkom úzkej spolupráce medzi civilným námorným spoločenstvom a operačným štábom EÚ v Northwoode v Spojenom kráľovstve. To umožnilo vytvoriť najlepšie postupy riadenia, ktoré čoraz viac dodržiavajú aj námorníci. Taktiež prebehlo veľmi účinné zavedenie koordinovaného mechanizmu námornej ochrany obchodnej dopravy v Adenskom zálive.

V súčasnosti preto môžeme povedať, že sa nám pirátstvo v Adenskom zálive do určitej miery podarilo dostať pod kontrolu, stále však pokračuje. Z tohto dôvodu sa Rada do decembra 2010 rozhodla rozšíriť operáciu proti pirátstvu. Znamená to, že musíme byť schopní pokračovať v súčasnom úsilí a udržať primeranú úroveň vojenských prostriedkov. Súčasne očakávame, že uznesenie Organizácie Spojených národov (OSN) č. AL1846 o bezpečnosti bude v priebehu nasledujúcich dní rozšírené.

Napriek tomu, čo som povedal, tu niet dôvodov na spokojnosť. Piráti svoju činnosť rozširujú ďalej na východ do Indického oceánu a po skončení obdobia dažďov sme opäť boli svedkami zvýšenia počtu útokov na severe a severovýchode Seychel, čo je pomerne ďaleko. Aktuálne je zadržovaných až 11 lodí, všetky po útokoch v zóne označovanej ako Somálska kotlina, s celkovým počtom 250 členov posádok.

Pomocou operácie Atalanta sa nám podarilo posilniť svoje možnosti v tejto vzdialenej námornej oblasti. Na Seychelách boli rozmiestnené ďalšie letecké hliadky a môžem oznámiť, že švédka letecká námorná hliadka sa taktiež pridá k hliadkujúcim silám na Seychelách. Potvrdilo sa, že je to užitočné.

Rovnako tu existuje ochrana medzinárodného tranzitného koridoru v Adenskom zálive. Je to odporúčaná trasa cez tento záliv a všetky lode využívajú námornú ochranu bez ohľadu na vlajku, ktorú nesú. Aktuálne máme v tejto oblasti námorné jednotky Európskej únie, NATO, ako aj koalíčných námorných síl pod vedením Spojených štátov s vynikajúcou koordináciou hliadok a veľmi podstatnou spoluprácou spravodajských služieb, ktorá je pri operáciách tohto druhu nevyhnutná.

Čína je teraz ochotná pripojiť sa k tomuto koordináčnemu mechanizmu a podieľať sa na ochrane. Znamená to, že jestvujúci mechanizmus bude potrebné rozvinúť a rozšíriť. V prípade úspechu by následne mohla Čína, a eventuálne aj iné námorné mocnosti, prevziať určitú zodpovednosť. Ostatné mocnosti, ako Rusko, India a Japonsko, taktiež rozmiestnili svoj námorný majetok a čo najskôr by mali byť vyzvané, aby sa k tomuto mechanizmu pripojili. Kľúčom k úspechu je, samozrejme, koordinácia.

Viem, že v Parlamente vládne istý záujem o pomerne zložitú otázku súdneho procesu s osobami podozrivými z pirátstva, ktoré zadržali a zatkli jednotky operácie Atalanta. Vo väzniciach v Keni je aktuálne zadržovaných 75 podozrivých. V súdnom konaní išlo o sumy v súvislosti s deviatimi rôznymi procesmi, čo výrazne zaťažuje súdny systém Kene. Primerané vedenie týchto súdnych procesov je, samozrejme, mimoriadne dôležité preto, aby sa nám podarilo zachovať odstrašujúci účinok, ktorý zabezpečuje Atalanta, ako aj celkovú dôveryhodnosť našich snáh zameraných proti pirátstvu. Nedávno uzavretá dohoda so Seychelami, iste o nej viete, o prevezení osôb podozrivých z pirátstva predstavuje v tejto otázke ďalší dôležitý prínos. Pirátstvo je veľmi lukratívna činnosť, a preto je veľmi dôležité, aby sme si v každom jednom ohľade pripravili svoje aktivity a odstránili pirátom všetky možnosti, ako získať ďalšie peniaze touto skutočne ohavnou činnosťou.

Napokon, je samozrejmé, že to, čo robíme v námorných vodách nemôže slúžiť ako náhrada za to, čo je potrebné vykonať v Somálsku alebo voči samotnému Somálsku, je to však oblasť, ako som už povedal, kde okamžitý úspech nemôžeme brať ako samozrejmosť. Budeme musieť pokračovať v námornej operácii, a to bude vyžadovať v prvom rade našu pripravenosť udržať dlhodobé viazanie vojenského majetku, ďalej budeme musieť posilniť koordináciu spolupráce medzi všetkými mocnosťami a medzinárodnými orgánmi zapojenými do tejto operácie a napokon, budeme musieť pomôcť rozvíjať aj regionálne námorné kapacity, pretože toto

bremeno nemôže ostať len na našich pleciach. Medzinárodné námorné organizácie, ako napríklad kontaktná skupina pre pirátstvo, tu budú zohrávať dôležitú úlohu.

Toto je nakoniec jedna z oblastí, v ktorej sme za posledné roky preukázali možnosti Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky. Pred niekoľkými rokmi by si možno len tí najodvážnejší z prítomných vedeli predstaviť, ako na námornom majetku Európskej únie pracujeme v Adenskom zálive alebo v Indickom oceáne. Naliehavé humanitárne a iné dôvody nás priviedli k tomu, čo sa v rámci možností doteraz ukázalo ako pomerne úspešná operácia, nerobme si však žiadne ilúzie. Ešte toho treba veľa urobiť. Musíme túto operáciu udržať a podpora Parlamentu je v tejto veci veľmi dôležitá.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážaná pani predsedajúca, tentoraz je zameranie na celú somálsku otázku širšie, pričom trvalo udržateľnými metódami rieši aj hlavné príčiny tohto problému. Komisia vždy tvrdila, že pirátstvo je možné úplne odstrániť jedine riešením jeho základných príčin, počnúc od nestability Somálska, ako aj riešením rozvojových potrieb krajiny, ktoré sa prejavujú tou najextrémnejšou chudobou vrátane mimoriadne rozšírenej negramotnosti a zraniteľnosti.

Z tohto dôvodu je pri riešení spomínaných otázok bezpečnosti a rozvoja v Somálsku veľmi dôležitý komplexný prístup. Preto bude potrebné vytvoriť fungujúci štát schopný posilňovať zákony a zabezpečiť aspoň základné služby. Zo strednodobého až dlhodobého hľadiska sú správa vecí verejných, vrátane vytvárania inštitúcií a bezpečnosti, vzdelanie a hospodársky rozvoj nevyhnutnými predpokladmi pre odstránenie stimulov, ktoré aktuálne existujú a podnecujú Somáľčanov, aby sa stali pirátmi.

V otázke bezpečnosti je najdôležitejší rýchly prístup. Africká únia, ako viete, zohráva kľúčovú úlohu, v neposlednom rade aj prostredníctvom misie Africkej únie v Somálsku (AMISOM), čo sú jednotky Africkej únie starajúce sa o bezpečnosť dočasnej federálnej vlády v Mogadišu. Prostredníctvom Fondu pre mier v Afrike je Európska únia najväčším prispievateľom misie AMISOM, keďže poskytuje financie na podporu jednotiek Africkej únie. Práve bola dokončená nová dohoda o príspevku vo výške 60 miliónov EUR. Je to časť záväzku, ktorý Komisia prijala na konferencii v Bruseli v apríli tohto roku. Spoločný strategický dokument 2008 – 2013 vymedzuje pomoc Somálsku zo strany Komisie, a ak budeme hovoriť konkrétne, podporný program EK pre Somálsko má na obdobie 2008 – 2013 celkový rozpočet 21 5,4 miliónov EUR z Európskeho rozvojového fondu (ERF).

Operácia ATALANTA, prvá námorná operácia EÚ, bude čoskoro sláviť výročie. Táto operácia je úspešná, darí sa jej odstrašovať pirátov, ale taktiež zvyšuje uvedomelosť spoločenstva lodnej dopravy v súvislosti s opatreniami na sebaobranu. Všetci však vieme, že ešte musíme urobiť oveľa viac. Paralelne s operáciou ATALANTA používa Komisia nástroj stability a finančný nástroj na podporu súdneho systému v Keni, ako práve spomenul pán predseda Rady, pretože Keňa sa zaviazala, že bude trestne stíhať prevezené osoby podozrivé z pirátstva, ktoré boli zadržané vďaka operácii, pričom je veľmi dôležité, aby ich skutky neostali nepotrestané. K podpore súdneho systému v Keni patrí aj čosi ako súbor opatrení zameraných na budovanie kapacít v oblasti trestného stíhania, polície, súdnych a väzenských služieb. Program sa realizuje prostredníctvom Úradu OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) vo výške 1,75 milióna EUR.

V širšom kontexte je aj rozvoj regionálnej námornej kapacity dôležitým hľadiskom na zaistenie bezpečnosti v tejto oblasti. Komisia podporuje zavádzanie takzvaného džibutského kódexu správania Medzinárodnej námornej organizácie, opäť za pomoci nášho nástroja stability. Program zaoberajúci sa určitými kritickými námornými trasami, vrátane Afrického rohu a Adenského zálivu, pomôže vytvoriť regionálne vzdelávacie stredisko pre námorné záležitosti v Džibuti. Tento program sa bude zameriavať na budovanie kapacít a vzdelávanie námorného administratívneho personálu, úradníkov a členov pobrežnej hliadky z tohto regiónu, napríklad aj zo Somálska, Puntlandu a Somelilandu, v závislosti od možností. Regionálne stredisko pre výmenu informácií v Saná v Jemene bolo taktiež identifikované na financovanie v roku 2009. Prvá fáza tohto programu už bola spustená a začali sa štúdie technickej uskutočniteľnosti.

Skôr než svoj prejav uzavriem, dovoľte, aby som ešte načala ďalšiu dôležitú tému. Komisia rozvíja integrovanú námornú politiku vrátane vonkajšej dimenzie a taktiež integrovaný námorný dohľad vo všetkých sektoroch a na všetkých hraniciach, kde vytvára prehľad o situácii na mori ovplyvňujúcej okrem iného námornú bezpečnosť a ochranu, ale aj všeobecnú vynútiteľnosť práva.

Súčasný švédsky predsedníctvo podnietilo výrazné úsilie s cieľom zabezpečiť medzipilierovú súdržnosť námornej politiky EÚ, zaručujúcu spojenie medzi opatreniami Spoločenstva a prácou realizovanou v rámci druhého piliera najmä Európskou obrannou agentúrou. Sme presvedčení, že integrácia námorného dohľadu má silný potenciál pomôcť operáciám EÚ proti pirátstvu, keďže získavanie údajov námorného dohľadu

z rôznych zdrojov umožňuje úradom pôsobiť na mori s cieľom prijímať rozhodnutia a reagovať informovanejším spôsobom.

Všetky tieto jednotlivé línie aktivít, ktoré boli uvedené aj v uznesení EP z minulého októbra, predstavujú prínos Komisie v boji proti pirátstvu.

Cristiana Muscardini, v mene skupiny PPE. – (IT) Vážená pani predsedajúca, pán minister, pani komisárka, dámy a páni, s veľkým uspokojením vítame rozšírenie misie Atalanta.

Už asi 10 rokov sa snažím venovať somálskej otázke a nedá sa popierať, že v mnohých prípadoch Európa nekonala dostatočne rýchlo.

Situácia v Somálsku sa každodenne viac dramatizuje v dôsledku medzinárodného terorizmu, ale aj v dôsledku problému pirátstva a ľudských tragédií prežitých miliónmi ľudí, najmä žien a detí, ktoré trpia násilím, každodenným hladom, a až príliš často ich okolnosti donútia utekať púšťou v snahe nájsť útočisko na európskych brehoch.

Spolu s bojom proti terorizmu musíme zaviesť opatrenia, ktoré prinesú novú nádej hospodárstvu tohto regiónu, ale aj opatrenia na získanie kontroly Európy nad utečeneckým táborom v Líbyi. Dostali sme správy o veľmi vážnej situácii v tomto tábore, o násilí, ale aj o nedodržiavaní ľudských práv často namierenom proti somálskym ženám.

Počas stretnutia organizovaného Skupinou Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) zdôrazňoval stály zástupca somálskej dočasnej vlády pri Organizácii Spojených národov, Dr. Yusuf Mohamed Ismail Bari-Bari, že Somálsko naďalej ochudobňuje nepovolený lov rýb na jeho brehoch a že mnohí piráti sú bývalí rybári, ktorým sa nepodarilo dosiahnuť spravodlivosť či získať pozornosť.

Preto musíme tvrdo bojovať proti terorizmu, ale aj vyvinúť veľké úsilie na to, aby sa do krajiny, ktorá sa stala obeťou roky trvajúcej vojny, vrátila spravodlivosť, nádej a hospodárstvo.

Roberto Gualtieri, v mene skupiny S&D. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, prostredníctvom tejto rozpravy a uznesenia, ktoré my členovia Skupiny Aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente zajtra schválime, máme v úmysle vyjadriť silnú podporu záväzku Európskej únie bojovať proti pirátstvu. Zároveň by sme chceli vyjadriť svoje znepokojenie v súvislosti s dramatickou situáciou v Somálsku, ktorá zosilňuje potrebu a naliehavosť opatrení na podporu stability v krajine s cieľom vyriešiť hlavné príčiny fenoménu pirátstva.

Misia Atalanta je úspešný príbeh: umožnila prevoz 300 000 ton pomoci a zvýšila bezpečnosť Adenského zálivu pre všetky druhy námornej dopravy, čím preukázala kapacity EBOP a jej pridanú operačnú a politickú hodnotu.

Zároveň potrebujeme vyššiu angažovanosť zo strany Európy spoločne s Africkou úniou pri podporovaní džibutského procesu a z tohto dôvodu, hoci si plne uvedomujeme ťažkosti a riziká, vyjadrujeme svoju podporu novej misii EBOP v Somálsku, ktorú Rada začala preskúmať.

Preto dúfame, že v súvislosti s pozmeňujúcimi a doplnujúcimi návrhmi a rozpravou pomôžu všetky skupiny posilniť toto poslanstvo a nenechajú sa vlákať do pasce využívania dramatickej situácie, ako je tá v Somálsku, na politické invetívy v určitých krajinách nemajúce nič spoločné s touto rozpravou ani s prácou Parlamentu.

Izaskun Bilbao Barandica, v mene skupiny ALDE. – (ES) Vážená pani predsedajúca, musíme podporovať sociálny a demokratický rozvoj Somálska, aby sme ukončili existenciu pirátstva. Ďalej žiadame, aby európske rybárske lode vykonávajúce rybolov v južnom Indickom oceáne boli chránené operáciou Atalanta pred útokmi pirátov rovnako ako obchodné lode. Žiadame, aby boli poskytované vojenské sprievody, pretože toto riešenie je najúčinnějšíe a zároveň najlacnějšíe, pričom ho odporúča Medzinárodná námorná organizácia. Ďalej si želáme, aby boli osoby zatknuté a obvinené z pirátstva súdené v štátoch tejto oblasti, ako to stanovuje zmluva s Keňou a Seychelami z marca 2008.

To všetko žiadame preto, že rybárskym lodiam v tejto oblasti skutočne a čoraz viac hrozí, že ich napadnú a unesú piráti. Mali by sme si uvedomiť, že v Parlamente sa o tejto situácii hovorilo už pred rokom a napriek tomu i Komisia uznala, že sa v tejto otázke nespravilo nič. A medzitým piráti naďalej útočia.

Poslednú obeť, loď Alakrana, držali takmer 50 dní. Taktiež si treba uvedomiť, že tieto lode vykonávajú rybolov v súlade s európskou dohodou o rybolove. Ich prevádzka v medzinárodných vodách je zákonná a kontrolujú ich príslušné úrady.

Preto by sme lodiam tohto typu mali poskytnúť lepšiu ochranu.

Reinhard Bütikofer, v mene skupiny *Verts/ALE*. – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán úradujúci predseda Rady, pani komisárka, dámy a páni, operáciu Atalanta EÚ úspešne prispieva k zvýšeniu bezpečnosti Afrického rohu a malo by sa v nej pokračovať. Zároveň má však EÚ väčšiu spoločnú zodpovednosť. To však znamená, že nesmieme odvracať zrak, keď sa nezákonne vyváža nebezpečný odpad alebo keď sa nezákonným rybolovom poškodzujú záujmy Somálska. Z tohto dôvodu musíme zaujať dôsledný prístup pri sledovaní týchto záležitostí.

Uznesenie, o ktorom budeme zajtra hlasovať, naberá nesprávny smer v dvoch ohľadoch a my tieto prístupy nepodporujeme. Nie je správne, že uznesenie teraz žiada zmenu mandátu Atalanty, či už v súvislosti s rozšírením oblasti pôsobnosti alebo v súvislosti so snahami niektorých členov tohto Parlamentu o rozšírenie mandátu a zahrnutie rybolovu. Chceme, aby mandát pokračoval v nezmenenej podobe.

Po druhé je veľmi otáznave, či spustiť vzdelávaciu misiu Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky (EBOP), ktorá nebola primerane odôvodnená a ktorá preukázateľne neprispieje k budovaniu štátu v Somálsku. Mali by sme skôr postupovať rozvážne ako unáhle.

Willy Meyer, v mene skupiny *GUE/NGL*. – (ES) Vážená pani predsedajúca, plne podporujeme prvú časť vyhlásenia pani Ferrerovej-Waldnerovej. To je samotná podstata problému a je veľmi zásadná. Kým neodstránime samotnú podstatu problému, nejedná sa o šanca, že ho vyriešime vzdušnou či pozemnou vojenskou cestou. Pokiaľ ide o námorné riešenie problému, dôstojník zodpovedný za operáciu Atalanta včera dosť jasne povedal, že pirátstvo nie je možné riešiť námornou cestou. Rád by som tomuto Parlamentu pripomenul, že Spojené štáty sa pokúsili riešiť situáciu pozemnou vojenskou cestou a ich snahy neboli úspešné.

Preto by bolo chybou, keby sme oddalovali poskytnutie rozvojovej pomoci a riešení týkajúcich dobrej správy vecí verejných v krajine. Situáciu nemožno riešiť vojenskou cestou, nie je však možné ani sprivatizovať funkcie ozbrojených síl, ako sa to rozhodla urobiť španielska vláda. Nejde tu o prípad, keď sa armáda nahradí súkromnými bezpečnostnými firmami s vojnovými zbraňami. Nie, to určite nie je riešenie. Riešenie v skutočnosti spočíva v ukončení všetkých druhov pirátstva. Myslím tým ukončenie pirátstva pochádzajúce zo Somálska, ale aj zahraničného pirátstva, ktoré pácha škodu v somálskych pobrežných vodách.

Niki Tzavela, v mene skupiny *EFD*. – (EL) Vážená pani predsedajúca, medzinárodní pozorovatelia uvádzajú, že riešenie problému pirátstva spočíva v dosiahnutí politickej stability v danej oblasti. Tú by sme si želali všetci, najmä my Gréci, pretože grécku námornú dopravu pirátstvo v tejto oblasti veľmi výrazne zasahuje.

Pani komisárka, vaše slová ma príjemne prekvapili. Jediné informácie, ktoré sme doteraz mali z medzinárodných médií a zo všetkých strán, sa týkali len napredovania vojenských operácií. Odzbrojili ste ma, lebo som sa vám chystala položiť túto otázku: aký pokrok zaznamenali do dnešného dňa politické sily v krajine, pretože aktuálne sa zameriavame na skutočnosť, že pre riešenie tohto problému potrebujeme politickú stabilitu v Somálsku. Ďakujem vám za informácie, ktoré ste nám poskytli, a musím povedať, že by bolo užitočné, keby Európsky parlament aj médiá zaoberajúce sa otázkou politických intervencií dostali podrobnejšie informácie.

Luis de Grandes Pascual (PPE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, pán úradujúci predseda Rady, Španielsko práve prežilo bolestnú situáciu, keď naše plavidlo Alakrana a celá jeho posádka museli znášať vydieranie, ponížovanie a nespočetné riziká.

V Španielsku sa za to berie na zodpovednosť španielska vláda, čo je v tomto prípade správne. Tu v Parlamente budeme hovoriť o Európe a zase len o Európe. Preto treba povedať, že po roku, v priebehu ktorého sme žiadali diplomaciu a rozhodnosť, je výsledok pozitívny.

Operácia Atalanta je však nedostatočná. Treba ju rozšíriť a spružniť. Musí byť schopná chrániť nielen trasy, po ktorých sa prepravuje humanitárna pomoc, ale aj rybárske a obchodné lode Spoločenstva. Aj tie je potrebné chrániť a z tohto dôvodu budeme v uznesení, ktoré sa bude prijímať zajtra, žiadať Európsky parlament a jeho inštitúcie, aby prijali určité záväzky.

Snažíme sa povedať svoje „áno“ pevnému postoju zo strany štátov, ktoré ochránia svoje plavidlá pomocou ozbrojených síl, aby tak odstrašili a v prípade potreby právne odsúdili pirátsku činnosť. Musíme však povedať „nie“ najímaniu súkromných poskytovateľov bezpečnostných služieb, pretože to je podľa Medzinárodnej námornej organizácie (IMO) krok, ktorý so sebou prináša zbytočné násilie. Taktiež musíme povedať „nie“

pasívnemu a diletantskému postoju vlád, ktoré pirátom uľahčujú život. Musíme však povedať „áno“ diplomacii, „áno“ pomoci Somálsku a „nie“ neopodstatneným obvineniam z údajného nezákonného lovu rýb.

Lode Spoločenstva vykonávajú rybolov v súlade s našimi medzinárodnými dohodami. Vykonávajú ho teda zákonne a treba ich chrániť. Inštitúcie Spoločenstva k tomu viaže povinnosť.

Saïd El Khadraoui (S&D). – (NL) Zložitá a nebezpečná situácia v Somálsku a jej vplyv na stabilitu v regióne nám všetkým spôsobuje veľké starosti. Súčasne však je celý svet svedkom problémov, ktoré táto krajina zažíva v dôsledku námorného pirátstva a jeho vplyvu na námornú dopravu v širších vodách v okolí Somálska. Aby sme túto situáciu mohli vyriešiť, jednoznačne potrebujeme integrovaný prístup, ako povedala pani komisárka Ferrerová-Waldnerová.

Chcel by som využiť túto príležitosť a vyjadriť naše uznanie vynikajúcej práci, ktorú misia Atalanta do dnešného dňa vykonala. Ich snaha je veľmi dôležitá, pretože prístupnosť tejto zóny má kľúčový význam pre medzinárodný obchod a prepravu tovaru. Naším želaním je, aby sa námorníci na palubách obchodných lodí, ako aj rybári vykonávajúci svoju činnosť v tomto regióne, mohli v bezpečí venovať svojej práci. Myslíme si, že to má zásadný význam. Podporujeme teda aj naďalej prácu tejto misie. Zvážme preto, samozrejme, čo ešte by sme mohli urobiť, a ako správne uviedla pani komisárka, riešme podstatu tohto problému, a to účinne a na viacerých frontoch.

Franziska Katharina Brantner (Verts/ALE). – (DE) Vážena pani predsedajúca, Somálsko sa nachádza v neustálom stave núdze a už takmer 20 rokov nemá vládu. My v EÚ musíme pomôcť túto situáciu zmeniť. Preto Komisiu v jej práci podporujeme. Stavíme sa však veľmi skepticky k novej misii Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky (EBOP), ako aj k plánu vycvičiť 2 000 vojakov pre dočasnú somálsku vládu.

Čo je skutočným cieľom tejto misie? Aká je celková politická koncepcia pre Somálsko? Akú pridanú hodnotu môžeme priniesť aktuálnym projektom Spojených štátov a Francúzska v oblasti výcviku? Nechápeme, ako táto misia môže prispieť k budovaniu štátu. Akú legitimitu má dočasná vláda? Prečo ju podporujeme? Prečo veríme, že jej pomôžu vojaci? Ako môžeme vojakom po vycvičení zabrániť v tom, aby sa pridali k vojnovým diktátorom? Myslíme si, že vo vzťahu k tejto misii ešte stále existuje primnoho otázok na to, aby sme ju mohli začať plánovať. Okrem toho nevidím, akú pridanú hodnotu by tu mohla EÚ priniesť, a myslím si, že uvedené prostriedky by mohli byť použité lepšie na projekty, ktoré už Komisia rozbehla.

Eider Gardiazábal Rubial (S&D). – (ES) Vážena pani predsedajúca, ak sa máme pokúsiť pochopiť to, čo sa deje vo vodách Indického oceánu, musíme otázku pirátstva riešiť zodpovedne, a to bez demagogických vyhlásení a bez zaujímajúcего politického postoja strany. Hovorím to napriek vyhláseniam, ktoré som si, bohužiaľ, v tomto Parlamente vypočula. Určití poslanci využili príležitosť a vo svojom vystúpení napádali španielsku vládu. Rada by som zdôraznila, že spomínaná vláda bola nápomocná pri propagovaní a presadzovaní operácie Atalanta, ktorú tu dnes chválime. Táto operácia je však zjavne nedostatočná a je potrebné ju posilniť.

Preto by som chcela požiadať Radu, aby operáciu posilnila, aby rozšírila chránené oblasti, za ktoré bude operácia zodpovedať, aby zvýšila počet prideleného personálu a aby jej zaručila ďalšie právomoci. Mám na mysli najmä dohľad nad prístavmi, z ktorých vyplávajú materské lode používané pirátmi. Je však zrejme, že Atalanta nemôže byť jediným mechanizmom na riešenie somálskeho problému. Preto využívam príležitosť a vyzývam všetkých zainteresovaných, aby sa snažili nájsť spoločnú stratégiu pre Somálsko. Uvedená stratégia by mala zahŕňať rozvojovú pomoc a politický dialóg s dočasnou federálnou vládou.

Taktiež vyzývam Radu, aby zriadila novú operáciu, paralelnú s Atalantou. Nová operácia by mala pomôcť zabezpečiť výcvik a vybavenie bezpečnostných síl somálskej federálnej vlády, pričom by súčasne posilnila záväzok dodržiavania ľudských práv a zásad právneho štátu.

(Rečníčka súhlasila, že bude odpovedať na otázku signalizovanú modrou kartou v súlade s článkom 149 ods. 8.)

Luis de Grandes Pascual (PPE). – (ES) Myslí si pani poslankyňa, že je nezodpovedné vyhlásiť, že španielska vláda by sa mala brať na zodpovednosť v Španielsku a že by sme sa v tomto Parlamente mali zameriavať na Európu a rokovať o európskych opatreniach na podporu operácie Atalanta?

Eider Gardiazábal Rubial (S&D). – (ES) Pán Grandes Pascual, nesnažte sa, prosím, prekrúcať moje slová. Považujem za nezodpovedné z vašej strany, že ste využili svoj priestor počas rozpravy na to, aby ste napádali španielsku vládu.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, to, že somálski piráti sú hrozbou pre medzinárodnú lodnú dopravu, je fakt. Pirátstvo nielenže ovplyvňuje náklady a spoľahlivosť námornej dopravy, ale aj, a to má najväčší význam, bráni v poskytovaní humanitárnej pomoci Somálsku, čím zhoršuje aj vážny nedostatok jedla v krajine. Musím však zdôrazniť, že ovplyvnené sú predovšetkým krajiny s dlhou tradíciou obchodnej námornej dopravy, ako Grécko a iné stredozemské krajiny. Rozumiem tomu, že misia EÚ proti pirátstvu na ochranu námorných ciest v oblasti Afrického rohu je dôležitým krokom. Musíme však pochopiť, že práve tie veci, o ktorých sme si mysleli, že patria do sveta fantázie a filmov, ako dieťa som o nich čítaval v rozprávkových knihách, teraz klopujú na naše dvere, sú viditeľným nebezpečenstvom, sú realitou. Preto musíme situáciu koordinovať a musíme presvedčiť Radu a Komisiu, aby prijali viac politických iniciatív.

Josefa Andrés Barea (S&D). – (ES) Vážená pani predsedajúca, pirátstvo je pre Španielsko veľmi závažnou otázkou, pretože postihuje naše rybárske plavidlá, a ja vítam prepustenie lode Alakrana a chválím jej rybárov, jej majiteľa a španielsku vládu za vynaložené úsilie.

Rybárske lode sú cieľom pirátov, a ako sa zdá, predstavujú neodolateľnú príležitosť na zajatie rukojemníkov. Ako sa vyjadrili zástupcovia Rady, piráti zmodernizovali svoje taktiky na zemi aj na suchu. Táto činnosť je pre nich zisková a členské štáty musia na túto situáciu reagovať.

Operácia EÚ NAVFOR Somálsko (operácia Atalanta) bola úspešná a pani komisárka uviedla, že bolo podniknutých mnoho aktivít, potrebujeme však viac a lepších takýchto operácií. Rybárske lode už viac nesmú byť zraniteľné. Potrebujeme, aby boli rybárske lode chránené a aby bola rozšírená oblasť, v ktorej im je poskytovaná ochrana.

Predovšetkým musíme nájsť riešenie na pevnine, pretože tento problém vzniká na pevnine: ako zdôraznila aj pani zástupkyňa Komisie, potrebujeme viac demokratickej stability. Pýtame sa preto Komisie, či by bola pripravená zorganizovať samit na tému pirátstvo v tejto oblasti v snahe nájsť na pevnine riešenia toho, čo sa deje na mori.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE). – (ES) Aj ja sa, samozrejme, teším zo šťastného konca prípadu lode Alakrana, nanešťastie sa však obávam, že to možno nebude posledný takýto prípad. Ako bolo povedané, je dôležité, aby sme pamätali na to, že piráti nevyužívajú len chudobu, ale aj chyby a nedostatky systému, ktorý nefunguje.

Je bezpochyby smutné a poľutovaniahodné, že sa námorníci stávajú obeťami únosov, keď si, koniec koncov, len robia svoju prácu. Taktiež je zarmucujúce, že existujú osoby, ktoré využívajú nedostatočnú vládu, nielen v Somálsku, ale v regióne ako takom, aby nezákonne lovili ryby alebo vypúšťali znečisťujúci odpad. Bohužiaľ, pán Grandes Pascual, práve toto sa deje.

Akúkoľvek pirátsku činnosť nepochybne odsudzujeme. Na to, aby sme mohli bojovať proti tomuto javu, však potrebujeme viac ako len vojakov a žoldnierov. Pravda totiž je, že takéto zúžené nazeranie na túto otázku by mohlo byť kontraproduktívne a viesť k znepokojujúcemu vystupňovaniu konfliktu, najmä keď vieme, že niektorí majitelia lodí, aby maximálne zvýšili svoju prítomnosť v tejto oblasti, riskujú viac, ako by mali, a posúvajú sa ďalej od chránených oblastí, ako by mali, čím vytvárajú riziko, ktoré sa vždy veľmi ťažko rieši.

Carmen Fraga Estévez (PPE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, i keď možno v Indickom oceáne dochádza k nezákonnému rybolovu, flotila Spoločenstva nie je možné označiť ako nezákonnú, ako tu niekto poznamenal. Flotila Spoločenstva vykonáva rybolov v najprísnejších medziach zákonnosti s povoleniami vydanými podľa zásad Európskeho spoločenstva, seychelskej dohody o partnerstve v sektore rybolovu a Komisie pre tuniaky z Indického oceánu (IOTC), ktorá riadi a upravuje lov tuniakov v tejto oblasti.

Po druhé sú všetky plavidlá Spoločenstva vybavené satelitným monitorovacím systémom, pomocou ktorého ich kedykoľvek môžu vojenské alebo rybárske úrady lokalizovať v reálnom čase.

Po tretie má flotila Spoločenstva na palube pozorovateľov a okrem iných opatrení musí jej posádka dodržiavať prísny režim poskytovania informácií o rybolovnej činnosti prostredníctvom rybárskych palubných denníkov, odoberať vzorky a taktiež má zákaz prepravovať tovar po otvorenom mori.

Napokon, celá flotila Spoločenstva bola riadne zapísaná do regionálneho registra flotíl IOTC. Ja osobne by som si želala, aby Komisia a Rada uznali, že európska flotila vykonáva rybolov v tejto oblasti v najprísnejších medziach zákonnosti.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Vážená pani predsedajúca, veľmi rád by som vyjadril svoje poďakovanie a na úvod by som chcel povedať, že sme tu dnes, podľa môjho názoru, dostali veľmi dobré a spoľahlivé informácie, jednak od pána Bildta a jednak od pani komisárky. Informácie ukazujú, že snahy Európskej únie sa sústreďujú na dve oblasti. Prvou oblasťou je humanitárna pomoc. Druhou oblasťou sú vojenské opatrenia, pričom obe tieto oblasti sú, našťastie, čoraz efektívnejšie. Predsa by som však chcel položiť túto otázku: nemali by sme prikladať minimálne takú istú dôležitosť budovaniu štátu v Somálsku, keďže v skutočnosti ide o krajinu bez riadnej vlády? Nemali by sme vybudovať miestnu políciu, ako aj základ vojenských síl? Som toho názoru, že ak tejto tretej oblasti nebude venovaná rovnaká pozornosť ako tým dvom ostatným, bude ťažké dosiahnuť dlhodobý úspech.

Carl Bildt, úradujúci predseda Rady. – Vážená pani predsedajúca, budem veľmi stručný. Somálsko predstavuje veľký problém. A predstavuje ho už 20 rokov. Hovorili sme o pirátstve. Nezabúdajme však na humanitárnu situáciu, ktorá je katastrofálna. Nezabúdajme na problém teroristov. Nezabúdajme ani na nestabilitu regiónu.

Postupne sa musíme pokúsiť vyriešiť všetky tieto otázky. Budme však aj realisti. Medzinárodné spoločenstvo, Organizácia Spojených národov a ďalší bojujú s otázkou Somálska už veľmi dlhý čas. Výsledky sú pomerne nedostatočné. My prichádzame do tejto oblasti so snahou riešiť Somálsku otázku pomerne neskoro. Snažíme sa urobiť určité veci.

Pokiaľ ide o operáciu Atalanta, všetci sme zhodne vyhlásili, že je to úspech, nemyslíme si však, že môže vyriešiť všetky problémy. Keď hovoríme o jej rozšírení do Indického oceánu, hovoríme o absolútne obrovských oblastiach. A aj keby sme rozmiestnili všetok námorný majetok všetkých štátov Európskej únie, nie som si istý, či by to zaručilo absolútny úspech.

Niektorí z týchto pirátov majú, samozrejme, i dostatok financií, to im umožňuje investovať do ďalších prostriedkov. Čo problém pomerne sťažuje.

Nemalo by nám to však brániť v tom, aby sme robili to, čo môžeme urobiť. S výhradou všetkých ťažkostí by sme sa mali snažiť zapojiť do podpory dočasnej federálnej vlády.

Usilujeme sa o to prostredníctvom rôznych vzdelávacích programov. Existuje tu záruka na úspech? Nie, neexistuje. Jediná vec, ktorou si môžeme byť úplne istí, aj ak sa o nič nepokúsime, je absolútna istota neúspechu. Ak sa však pokúsime, aspoň tu existuje možnosť, že niečo pozitívne ovplyvníme. A ak nič iné nezískame, aspoň sa nám podarilo zabezpečiť programy dodávok zo Svetového potravinového fondu hladujúcim a trpiacim obyvateľom Somálska. To samo osebe je čosi, na čo môžeme byť hrdí.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážená pani predsedajúca, veľmi dobre viem, že táto otázka je v niektorých členských štátoch veľmi dôležitá z dôvodu obetí, ktoré tu boli, pre ťažkosti, ktoré tam existujú. Naša grécka kolegyňa, ktorá mi položila otázku, a ja som na ňu chcela odpovedať, tu už nie je, ale rada by som povedala, čo robíme a prečo som uviedla, že sme dosiahli určitý úspech.

Ako povedal náš pán predseda, existoval tu takzvaný džibutský proces a medzinárodná kontaktná skupina, ktorej bola Komisia členom, a kde sa, ako viem, náš bývalý kolega pán Louis Michel, ktorý je dnes poslancom Európskeho parlamentu, veľmi usiloval pomáhať dočasnej vláde a podporovať ju. Práve toto je tá najsprávnejšia vláda, ktorá by mohla priniesť do Somálska stabilitu. To je našou prvoradou úlohou a budeme ju musieť splniť formou diplomatickej a politickej podpory.

Ďalej musíme pomáhať lodiam, ako aj všetkým ľuďom v krajine a chrániť ich. Taktiež musíme urobiť to, čo som hovorila už predtým. Pán kolega, ktorý hovoril ako posledný, to možno už počul. Už skôr som hovorila, že budovanie inštitúcií, budovanie kapacít, snaha pomôcť v súdnych procesoch a pomoc obyvateľom sú úplne najzásadnejšie. Iba ak bude v krajine väčšia stabilita a podniknú sa kroky na odstránenie chudoby, bude možné toto všetko vykonať. Je to teda veľmi zložitý proces.

Aby sme boli nápomocní, máme teraz okrem iného konkrétnu podporu z prebiehajúcich 29 projektov v hodnote viac ako 50 miliónov EUR, čo je pre týchto ľudí obrovská suma peňazí, ktorá podporuje správu vecí verejných, bezpečnosť a občiansku spoločnosť, a zároveň podporuje aj proces zmierenia a budovania inštitúcií. Konečným cieľom je pomôcť vytvoriť fungujúci štát, ktorý by bol schopný slúžiť somálskym občanom a kde by sme taktiež mali bojovať proti terorizmu. Terorizmus je nanešťastie najviac zakotvený tam, kde takmer došlo k zlyhaniu štátu, preto je naša úloha skutočne obrovská.

Nieko z vás sa pýtal, či by sa v budúcnosti mohol konať samit na tému pirátstvo. My Komisia by sme iste neboli proti, ale myslím si, že o tom by mali rozhodnúť najmä členské štáty a možno budúce španielske predsedníctvo. Ak budú mať záujem, môžu taký samit usporiadať.

Predsedajúca. – V súlade s článkom 110 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostala šesť návrhov uznesenia⁽³⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra (vo štvrtok 26. novembra 2009).

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Alain Cadec (PPE), písomne. – (FR) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, chcel by som vyjadriť svoju neochvejnú podporu tomuto uzneseniu, keďže zdôrazňuje význam operácie Atalanta a jej úspech. Chápem, aká obrovská je táto úloha vzhľadom na rozsah územia, ktoré je potrebné pokryť. Bol by som však rád, keby sa európske rybárske lode vykonávajúce činnosť v tejto zóne považovali za veľmi zraniteľné plavidlá a aby im preto bola poskytnutá zvláštna ochrana. Preto je potrebné ich zaradiť do kategórie 3.

V skutočnosti sú lode loviace tuniaky zvlášť zraniteľné, pretože na jednej strane majú malú výšku nad hladinou a na druhej strane sú imobilné a počas lovu do siete nemôžu manévrovať: teda v priebehu štyroch až piatich hodín. Vtedy im preto hrozí riziko pirátskych útokov. Najmä uvedená skutočnosť zdôvodňuje túto konkrétnu požiadavku. Taktiež by som rád objasnil, že táto klasifikácia v operácii Atalanta by bola ako doplnok k francúzskym a španielskym ochranným operáciám na palube lodí.

Filip Kaczmarek (PPE), písomne. – (PL) Komisia a Rada majú pravdu. Jediná možná odpoveď na situáciu v Somálsku je komplexný prístup k tamojšiemu konfliktu s koordinovanou činnosťou všetkých strán zainteresovaných do snaženia o dosiahnutie stability v regióne a ukončenie pirátstva. Naším okamžitým cieľom v otázke odstránenia pirátstva musí byť, samozrejme, pokračovanie operácie Atalanta. To by malo taktiež zahŕňať rozšírenie jej mandátu, aby aj rybári boli chránení. Neviem pochopiť, prečo niektorí kolegovia poslanci nechcú, aby boli rybári chránení. Keďže chránime obchodné a výletné lode, ako aj lode prepravujúce potravinovú pomoc, mali by sme robiť všetko preto, aby si rybári mohli robiť svoju prácu v bezpečí.

Zároveň však nesmieme strácať zo zreteľa dlhodobý cieľ, bez ktorého sa nikdy nepodarí nájsť trvalé riešenie týkajúce sa problému pirátstva. Myslím tým mier, stabilitu, odstránenie chudoby a rozvoj krajiny. Preto sa pri dlhodobých opatreniach musíme zameriavať na:

- posilňovanie misie AMISOM,
- rezolútne udržanie a vykonávanie zbraňového embarga uvaleného na Somálsko,
- stabilizáciu krajiny koordinovanou a komplexnou stratégiou zameranou na opatrenia, na ktorých sa podieľa Európska únia, Africká únia a USA,
- snahu o dosiahnutie trvalých mierových dohôd medzi jednotlivými stranami a
- podporu pri budovaní štátnych inštitúcií pôsobiacich na celom území krajiny.

15. Nefajčiarske prostredia (rozprava)

Predsedajúca. - Ďalším bodom programu je rozprava o otázke na ústne zodpovedanie o prostredí bez dymu, ktorú Rade predložila pani Edite Estrelová v mene Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (O-01119/2009 – B7-0225/2009).

Edite Estrela, autorka. – (PT) V prvom rade sa chcem poďakovať tieňovým spravodajcom všetkých politických skupín za spoločnú prácu a úsilie, ktoré vynaložili s cieľom predložiť spoločné uznesenie v takom krátkom čase. Tiež by som chcela poďakovať sekretariátu Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, sekretariátu našej skupiny a môjmu asistentovi za ich podporu. Všetci vykonali vynikajúcu prácu.

V mene Výboru pre životné prostredie by som najskôr chcela vyjadriť poľutovanie nad tým, že sa švédске predsedníctvo rozhodlo uzavrieť tento dokument bez toho, aby počkalo na správu Parlamentu. Takýto postoj považujem za neprijateľnú ľahostajnosť voči osobám zvoleným európskymi občanmi. Preto sa chcem v mene Výboru pre životné prostredie opýtať: môže Rada potvrdiť svoj zámer prijať závery k tejto téme na zasadnutí Rady, ktoré sa bude konať 1. decembra 2009, napriek harmonogramu Parlamentu? Z akých dôvodov sa Rada ponáhľa s prijatím tohto odporúčania bez stanoviska Parlamentu? Keďže návrh Komisie

(3) Pozri zápisnicu.

bol konzultovaný s Parlamentom, je Rada pripravená zohľadniť názor Parlamentu pri vypracúvaní záverov Rady?

Je potrebné poznamenať, že Výbor pre životné prostredie podporuje ciele odporúčania, keďže tabak je stále hlavnou príčinou úmrtí a chorobnosti v Európskej únii. Preto by Výbor pre životné prostredie chcel, aby sa rešpektoval jeho harmonogram. To by umožnilo uskutočniť dôkladnú rozpravu o tejto otázke a Parlament by k nej mohol zaujať stanovisko.

Vystavenie okolitému tabakovému dymu, známe aj ako pasívne fajčenie, je ďalšou významnou príčinou úmrtnosti, chorobnosti a zdravotného postihnutia v Európskej únii. Sekundárny tabakový dym obsahuje viac ako 4 000 plyných zlúčenín a častíc vrátane 69 známych karcinogénov a mnohých toxických látok. Bezpečná úroveň vystavenia pasívnemu fajčeniu neexistuje. Podľa najzdržanlivejších odhadov v dôsledku pasívneho fajčenia každý rok umierajú tisíce ľudí. To spôsobuje výraznú ekonomickú záťaž súvisiacu s priamymi nákladmi na zdravotnú starostlivosť, ako aj nepriamymi nákladmi spojenými so stratou produktivity.

V posledných rokoch sa niekoľkým členským štátom podarilo dosiahnuť významný pokrok vo vytváraní prostredia bez dymu. Doteraz prijala rozsiahle právne predpisy, ktoré zakazujú fajčenie na pracoviskách a uzavretých verejných miestach, viac ako tretina členských štátov. V rámci EÚ však ešte stále existujú výrazné rozdiely v úrovni ochrany pred vystavením tabakovému dymu. Napríklad pracovníci v hoteloch a v odvetví gastronómie tvoria profesijnú skupinu, ktorá je osobitne citlivá na nedostatočnú celkovú ochranu vo väčšine členských štátov a na mimoriadne vysokú koncentráciu tabakového dymu v baroch a reštauráciách.

Na úrovni EÚ sa problematika prostredia bez dymu doteraz riešila niekoľkými nezáväznými uzneseniami a odporúčaniami, ktoré neposkytujú podrobné usmernenia o vytvorení prostredia bez dymu. Problematika sa tiež objavuje v niekoľkých smerniciach prijatých v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci, v niektorých prípadoch sa však rieši len nepriamo a v iných zase neposkytuje dostatočnú úroveň ochrany.

Rada by som zdôraznila, že článok 8 Rámcového dohovoru Svetovej zdravotníckej organizácie o kontrole tabaku, ktorý doteraz ratifikovalo 26 členských štátov a Spoločenstvo, zaväzuje všetky strany zaručiť účinnú ochranu pred vystavením tabakovému dymu na pracoviskách, v uzavretých verejných priestoroch a v hromadných dopravných prostriedkoch.

Sme presvedčení, že len úplný zákaz fajčenia v uzavretých pracoviskách vrátane pracovísk v oblasti gastronómie a hotelierstva, vo verejných budovách a hromadných dopravných prostriedkoch umožní chrániť zdravie pracovníkov a nefajčiarov a že podporí fajčiarov pri odvykaní od fajčenia.

Na záver chcem ešte povedať, že dúfame, že Rada zohľadní toto uznesenie, ktoré, ako dúfame, bude zajtra prijaté Parlamentom.

Åsa Torstensson, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, dňa 1. júla 2009 Komisia predložila svoj návrh odporúčania Rady o prostredí bez dymu podľa článku 152 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Základným cieľom tohto návrhu je uplatniť článok 8 Rámcového dohovoru Svetovej zdravotníckej organizácie o kontrole tabaku.

Článok 8 sa týka ochrany pred vystavením tabakovému dymu. Zatiaľ tento dohovor ratifikovalo 26 členských štátov a Spoločenstvo.

V súvislosti s pracovným programom švédskeho predsedníctva a s cieľom poskytnúť ostatným inštitúciám dostatok času na zaujatie stanoviska, dňa 8. júla 2009 Rada vyzvala Európsky parlament, Európsky hospodársky a sociálny výbor a Výbor pre regióny, aby jednotlivo vyjadrili svoje stanovisko najneskôr do 26. novembra, 5. novembra a 8. októbra 2009. Európsky hospodársky a sociálny výbor už prijal svoje stanovisko a Výbor pre regióny oznámil, že prijať stanovisko nemá v úmysle. Domnievam sa, že Európsky parlament plánuje prijať stanovisko najneskôr do marca 2010, čo považujem za poľutovaniahodné. Bude to, bohužiaľ, príliš neskoro na to, aby ho Rada mohla vziať do úvahy. Nemá to vôbec nič spoločné s nedostatkom úcty, vlastne práve naopak.

Maria Larssonová, ministerka pre starostlivosť o starších ľudí a verejné zdravie dňa 2. septembra potvrdila Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, že zámerom švédskeho predsedníctva je prijať odporúčanie o prostredí bez dymu do konca roka. V Rade práve diskutujeme o znení odporúčania a zatiaľ sme dosiahli výrazný pokrok. Som si istá, že dosiahneme náš cieľ prijať toto odporúčanie na zasadnutí Rady, ktoré sa bude konať 1. decembra 2009. Rada však neplánuje prijať v tejto veci žiadne závery.

Rada preskúmala uznesenie Európskeho parlamentu prijaté 24. októbra 2007 o zelenej knihe s názvom „K Európe bez tabakového dymu: možnosti politiky na úrovni EÚ. Parlament v uznesení vyzýval členské štáty, aby do dvoch rokov zaviedli právne predpisy o prostredí bez dymu. Mnohé členské štáty už prijali také právne predpisy a niekoľko ďalších ich onedlho prijme. Parlament uvažoval aj o doplnení politiky o prostredí bez dymu ďalšími podpornými opatreniami. Rada súhlasí s týmto postojom.

Som rada, že som mala možnosť informovať o harmonograme Rady v súvislosti s návrhom odporúčania o prostredí bez dymu, a teším sa na vaše názory na túto problematiku.

Theodoros Skylakakis, *v mene skupiny PPE.* – (EL) Vážená pani predsedajúca, rozhodnutie Rady čo najrýchlejšie predstaviť svoj návrh o prostredí bez dymu členským štátom bez toho, aby Parlamentu poskytla dostatok času na zaujatie stanoviska, je podľa nás chyba. Našou reakciou, okrem dnešnej otázky, je uznesenie, ktoré, ako dúfam, zajtra schválime. V súvislosti s uznesením sme dosiahli dobrý kompromis a myslím si, že vyjadruje postoj väčšiny poslancov tohto Parlamentu. Toto uznesenie obsahuje množstvo nových prvkov. My v Poslaneckom klube Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) sme zvlášť hrdí na dôraz, ktorý tento text kladie na ochranu detí pred pasívnym fajčením. Na náš návrh, ktorý prijali aj ďalšie skupiny, sa zaviedlo mnoho nových prvkov.

Chcel by som napríklad spomenúť zmienku o potrebe osobitnej pozornosti a ochrany, pretože deti na rozdiel od dospelých nemajú možnosť vyjadriť svoj právny, morálny alebo dokonca psychologický súhlas s vystavením pasívnemu fajčeniu. Ochrana je zodpovednosťou rodičov, ktorí však potrebujú našu pomoc. Pasívne fajčenie detí ešte nebolo dostatočne preskúmané, a preto rodičia ani ostatní ľudia nevedia, aké sú následky dlhodobého vystavenia detí dymu a do akej miery musia byť chránené.

Preto je náš návrh, aby Komisia vypracovala celoeurópsku štúdiu tohto problému vrátane štúdie o zvyškoch dymu, zvlášť dôležitý. Získané informácie môžu poskytnúť obrovskú službu. Okrem toho uznesenie obsahuje mnoho dôležitých prvkov a preto dúfame, že ich Rada vezme do úvahy.

Daciana Octavia Sârbu, *v mene skupiny S&D.* – (RO) Obyvatelia Európskej únie a životné prostredie musia mať úžitok z ochrany, ktorú ponúka zákaz fajčenia na verejných miestach. Nemôžeme ignorovať skutočnosť, že v súčasnosti je fajčenie aj naďalej jednou z najčastejších príčin chorobnosti a úmrtnosti. Zo všetkých síl bojujeme proti nebezpečným epidémiám a vytvárame komplexné a nákladné očkovacie látky na ochranu proti novým vírusom, no oveľa väčší pokrok by sme dosiahli vynaložením úsilia s cieľom chrániť naše deti, rodiny a životné prostredie pred škodlivými účinkami fajčenia.

Jednoduchá logika, či dokonca dôraz na pojmy, ako napríklad právo nefajčiarskej väčšiny, by nás mali presvedčiť o prioritte tohto úsilia. Niektoré súčasné štúdie naznačujú, že zákaz fajčenia v Severnej Amerike a Európe viedol k prudkému zníženiu určitých závažných zdravotných problémov. V skutočnosti sa tento účinok zaznamenal takmer okamžite po zavedení zákazu fajčenia. V krajinách s úplným zákazom fajčenia na verejných priestranstvách sa pozitívny vplyv na zdravie pripisuje niekoľkým faktorom. Tieto faktory zahŕňajú odstránenie nepriamo vdychovaného dymu fajčiarmi, ako aj obmedzenie pasívneho fajčenia, ktoré ovplyvňovalo nefajčiarov.

Bola by som rada, aby sme nezabudli na jednu zásadnú skutočnosť: fajčiari sú v Európskej únii menšinovou skupinou. Nikto, samozrejme, nechce obmedzovať právo jednotlivcov fajčiť, dokonca ani v záujme určitých zásad, ktoré všetci podporujeme, ako sú napríklad silná ochrana verejného zdravia a odstraňovanie zdrojov znečistenia životného prostredia. Zároveň si však väčšina občanov, ktorú tvoria nefajčiari, želá prostredie bez dymu. Táto skutočnosť by nás mala viesť pri vypracúvaní a podporovaní protifajčiarskych právnych predpisov.

Keďže dôkazy nasvedčujú, že fajčiari majú tendenciu prestať fajčiť s pomocou týchto podporných opatrení, myslím si, že by sme mali posilniť legislatívne opatrenia proti fajčeniu ako súčasť politiky Spoločenstva na kontrolu spotreby tabaku s cieľom prakticky prispieť k zlepšeniu verejného zdravia v rámci celej Európskej únie.

Frédérique Ries, *v mene skupiny ALDE.* – (FR) Vážená pani predsedajúca, je samozrejmé, že zámerom Parlamentu je prostredníctvom tohto uznesenia podporiť veľmi aktívnu politiku Komisie v boji proti fajčeniu. My ju však žiadame, keďže je to nevyhnutné, aby zašla ešte ďalej a zaručila, aby do roku 2011 mali európski muži a ženy právo na čisté prostredie na všetkých verejných miestach, v dopravných prostriedkoch a na pracoviskách.

Je zrejme, že Európa má v skutočnosti právo, a dokonca povinnosť, ponúknuť ochranu, a v tomto prípade zaviesť zákaz, ako to urobila a robí aj naďalej v súvislosti s celým radom toxických látok a látok, ktoré v niektorých prípadoch spôsobujú smrť ľudí oveľa zriedkavejšie ako tabak. Spomeniem len niekoľko, napríklad chemické látky, pesticídy, niektoré ťažké kovy alebo dokonca azbest.

Keď hovorím, že Európa musí zaviesť zákaz, a tak zaručiť nefajčiarske prostredie všetkým pracovníkom, keďže prevažná väčšina občanov nás o to žiada, to, samozrejme, neznamená, že začíname proti fajčiarom križiacu výpravu. Som liberálka a ostrá zástankyňa takéhoto chápania slobody, slobodnej voľby a vôle. Európsky text môže zabezpečiť výnimky, fajčiarske miestnosti a oblasti slobody. Prijímať právne predpisy neznamená utláčať. Aj keď tu hovoríme o verejných priestoroch, nemôžete tvrdiť, že Európa nemá v tejto rozprave úlohu.

Carl Schlyter, v mene skupiny Verts/ALE. – (SV) Vážená pani predsedajúca, chcel by som zdôrazniť, že tu ide, samozrejme, o otázku ochrany pracovníka. To je jediný dôvod, prečo sa EÚ vlastne začína angažovať v tejto problematike. Bol som zodpovedný za otázku DCM, dichlórmétánu, ktorý sme zakázali práve preto, lebo ovplyvňoval zdravie pracovníkov. Teraz tu hovoríme o zdraví pracovníkov v hoteloch a reštauráciách, ktorí majú právo na ochranu prostredníctvom európskych právnych predpisov.

Zákaz fajčenia v tomto prostredí môže zachrániť oveľa viac životov a môže byť oveľa účinnejší pri predchádzaní mnohým prípadom zlého zdravotného stavu ako väčšina zákonov, ktoré k tejto otázke vypracujeme. Je to jeden z najúčinnějších nástrojov, ktoré môžeme zaviesť na ochranu zdravia pracovníkov na pracovisku, a najmä na ochranu detí a ďalších nevinných obetí dymu. Mnohé látky v cigaretovom dyme sú také toxické, že na prácu s týmito látkami v laboratóriu potrebujete špeciálne povolenie, a napriek tomu chceme, aby sa uvoľňovali do každodenného prostredia ľudí. Táto situácia je úplne absurdná. Tu nejde o slobodnú voľbu, pretože tí, ktorí ochoreli, si to vôbec nevybrali. Teraz máme možnosť pomôcť týmto ľuďom a ochrániť ich pred ochorením v budúcnosti. Je to príležitosť, ktorú musíme prijať.

Jiří Maštálka, v mene skupiny GUE/NGL. – (CS) Som veľmi rád, že sa nám podarilo vytvoriť spoločné uznesenie, ktoré je rozumným kompromisom a ktoré môže prispieť k zníženiu prípadov úmrtí a chorobnosti spôsobených fajčením. Vítam znenie článku 15, ktoré by malo zabezpečiť, aby úsilie o kontrolu tabaku bolo chránené najmä pred komerčnými záujmami tabakového priemyslu. Mechanizmus predkladania správ stanovený v článku 22 je podľa môjho názoru dobrý. Je mi ľúto, že sa nám nepodarilo do spoločného uznesenia začleniť zmienku o štandardizácii balenia. Štúdie preukázali, že štandardizované balenie by výrazne obmedzilo spotrebu a dopyt, najmä medzi mladými ľuďmi. Je mi tiež ľúto, že z časových dôvodov nebol dodržaný správny proces konzultácie, a dúfam, že Rada spomínané návrhy podporí. Chcel by som ešte dodať, že na dnešnej schôdzi sme prijali opatrenia, ktoré uvedú ochranu nefajčiarov v Európskom parlamente na náležitú úroveň.

Peter Liese (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, v prvom rade by som chcel poďakovať všetkým, ktorí prispeli k tomuto uzneseniu. Pasívne fajčenie je obrovský problém, najmä pokiaľ ide o deti. Predseda nemeckého združenia pediatrov raz povedal, že fajčenie v prítomnosti detí znamená úmyselné ublíženie na zdraví. Ja by som sa nevyjadril až tak drasticky, je však zjavné, že musíme konať.

S nadšením vítam právne predpisy zavedené v Írsku, Taliansku a ďalších krajinách. Myslím si, že právna a praktická situácia v Nemecku je z pohľadu zdravotnej politiky zahanbujúca. V tomto smere sa musíme od ostatných európskych krajín ešte veľa učiť.

Nie je to však také jednoduché, ako navrhujú odseky 2, 10 a 13 tohto uznesenia. Na európskej úrovni máme len obmedzenú právomoc a zavedenie právnych predpisov v tejto oblasti by mohlo byť politicky kontraproduktívne. Môžeme iba ochraňovať pracovníkov. Nemôžeme deťom poskytnúť špeciálnu ochranu tým, že podnikneme kroky na európskej úrovni. Avšak práve takýto druh ochrany naliehavo potrebujeme. Preto by som vás chcel požiadať o podporu pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré k tejto problematike predložil Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov).

Chcel by som sa stručne zmieniť o kontroverzných dotáciách na tabak, o ktorých už roky diskutujeme. Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín vždy žiadal, aby boli zakázané. Rada teraz dospela k dobrému kompromisu, a preto by som chcel vysloviť veľkú osobnú prosbu, ktorá je predmetom diskusie v našej skupine, aby odsek 9 ostal nezmenený. Je to účinný kompromis a ľudia by nepochopili, keby sme pokračovali v platení dotácií tak, ako v minulosti. Potrebujeme túto zmenu a mali by sme ju podporovať.

Mairead McGuinness (PPE). – Vážená pani predsedajúca, keď počas volieb do Európskeho parlamentu v roku 2004 Írsko zaviedlo zákaz fajčenia na pracovisku, s nahnevanými voličmi sme sa stretávali mimo reštaurácií a verejných budov. Na zákaz reagovali veľmi podráždené. Ale teraz je rok 2009 a zaznamenalo sa obrovské prijatie tohto kroku, pretože priniesol prospech pracovníkom, zamestnancom a systému verejného zdravia. Ľudia sa s tým naučili žiť.

Dnes ráno som zvolila zdravú možnosť a do Parlamentu som išla pešo. Bola som však zhrozená, keď som v autách videla mladých rodičov fajčiacich cigarety, s deťmi pripútanými na zadnom sedadle. Videla som rodičov tlačiacich deti v kočíkoch s cigaretou priamo nad dieťaťom. Zjavne musíme urobiť ešte veľa práce, aby sme rodičov poučili o nebezpečenstvách, ktoré deťom hrozia.

Preto podporujem výzvu môjho kolegu Petra Lieseho na ochranu detí. Sú veľmi citlivé a je smutné vidieť, že sú vystavené tomuto nebezpečenstvu.

Fajčiarov však nezatracujeme. Pamätajme si, že tabak je silne návykový a fajčiari potrebujú všetku našu pomoc a podporu, aby sa tohto návyku zbavili. Tí, ktorí si neželajú zbaviť sa tohto návyku, ako by niektorí mohli povedať, nech pokračujú v tom, čo chcú, ale nech pritom neškodí ostatným. Mali by však plne pochopiť ujmu na zdraví, ktorú si spôsobujú.

Je to dobré uznesenie a, samozrejme, ho plne podporujeme, keďže v Írsku sme už v týchto právnych predpisoch značne pokročili.

Radvilė Morkūnaitė (PPE). – (LT) Tu v Európskom parlamente často diskutujeme o ľudských právach. Podľa prieskumu *Eurobarometra* 70 % občanov Európskej únie sú nefajčiari a väčšina občanov sa vyslovuje za zákaz fajčenia na verejných miestach. Mohla by sa konať diskusia o tom, či takýto zákaz nediskriminuje fajčiarov. Som však presvedčená, že vzhľadom na potvrdené poškodenie zdravia, ktoré fajčenie môže spôsobiť, nemôžeme riskovať zdravie ľudí. Samozrejme, keď sa hovorí o zákaze fajčenia na úrovni EÚ, nesmieme zabúdať na zásadu subsidiarity a musíme členským štátom umožniť, aby sa samy rozhodli, ako budú obhajovať a chrániť svojich občanov. Napríklad v Litve, ako už spomenuli naši írski kolegovia, máme zákon o kontrole tabaku, ktorý je jeden z najpokrokovejších, keď ho porovnáme na úrovni EÚ. Samozrejme, stále však treba dosiahnuť viac. V Litve je spotreba tabaku zakázaná vo verejných inštitúciách, na pracoviskách, v uzavretých priestoroch, vo všetkých stravovacích zariadeniach a v hromadných dopravných prostriedkoch. V Litve bol zákon o kontrole tabaku prijatý celkom ochotne a vlastne aj sami fajčiari pripustili, že teraz fajčia menej alebo dokonca prestali fajčiť úplne. Litva, samozrejme, tak ako ďalšie členské štáty EÚ, musí venovať zvýšenú pozornosť problému fajčenia neplnoletých osôb. Verím, že je v záujme nás všetkých, a najmä v záujme našich detí, mať čisté a zdravé životné prostredie. Preto by dobré príklady štátov, ktoré zakázali fajčenie na verejných priestranstvách, mali podporiť a inšpirovať tie štáty, ktoré sú v tejto oblasti skeptickejšie, aby obhajovali práva nefajčiarov. Mali by tiež podporiť inštitúcie EÚ, aby našli spôsoby prijatia záväzných právnych predpisov, pričom by zohľadnili stanovisko Európskeho parlamentu.

Seán Kelly (PPE). – Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som chcel vysloviť pochvalu pani Estrelovej za jej iniciatívu. Súhlasím so všetkými bodmi, ktoré spomenula.

Aj ja som si v Írsku všimol zmenu postojov k fajčeniu a zmenu návykov írskych fajčiarov. Bol som predsedom Gaelského atletického združenia, ktoré je najväčším írskym športovým orgánom. Zákaz sme zaviedli na našom najväčšom štadióne, ktorý má kapacitu 82 500 ľudí. Ľudia zákaz najskôr odmietali, teraz ho už však akceptujú. Došlo k úplnej zmene. Nemám problém s ľuďmi, ktorí fajčia, ovplyvňuje to však ostatných, a to je ten problém. Pasívne fajčenie bolo v Írsku v podstate odstránené a aj dospelí fajčenie obmedzili. Mnohí prestali fajčiť a, čo je ešte dôležitejšie, počet mladých ľudí so sklonomi k fajčeniu je menší ako predtým.

Mojou poslednou poznámkou je, že aj pokiaľ ide o oblečenie, ľudia zisťujú, že už nie je napáchnuté dymom. Ak cestujete do zahraničia a pridete do reštaurácie, v ktorej cítite dym, najradšej by ste odišli, a to isté platí pre hotelové izby. Je to dobrá iniciatíva a čím skôr sa zavedie, tým lepšie pre všetkých. Môžem zaručiť, že to neolútuju.

Chris Davies (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, ľudia majú právo fajčiť, ale ak poviem, že ostatní by na pracovisku alebo v inom zariadení nemali vdychovať dym, ktorí iní vydychujú, nikomu tým neustupujem.

Osobne fajčenie nemám rád, dokonca až nenávidím, a preto zavedenie zákazu v našej krajine vítam. Nemyslím si však, že toto rozhodnutie by sa malo prijať na úrovni Európskej únie. Nemyslím si, že by sme mali žiadať záväzné právne predpisy, ktoré by sa uplatňovali vo všetkých členských štátoch. Som federalista, ale nie centralista. Rozhodnutia by sa mali prijímať na najnižšej praktickej úrovni, v tomto prípade na úrovni

členského štátu alebo dokonca regionálnej vlády, ako napríklad v Škótsku, ktoré sa stalo prvou oblasťou bez dymu v našej krajine.

Je veľmi jednoduché zabúdať na zásady subsidiarity, keď si myslíme, že konáme dobro. V tomto prípade som presvedčený, že sa snažíme konať dobro, ale po prijatí Lisabonskej zmluvy musíme vynaložiť všetko úsilie na rešpektovanie tejto zásady.

Anja Weisgerber (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, potrebujeme zaviesť jasné a praktické pravidlá na ochranu nefajčiarov v celej Európe. Podľa môjho názoru však „v celej Európe“ neznamená nevyhnutne „z Európy“. Mnohé členské štáty už zaviedli právne predpisy na ochranu nefajčiarov a ďalšie budú takéto predpisy onedlho zavádzať.

Prečo niektorí moji kolegovia poslanci teraz tvrdia, že my v Bruseli to dokážeme oveľa lepšie ako členské štáty bez ohľadu na to, že Európska únia nemá žiadne právomoci, pokiaľ ide o politiku v oblasti zdravotníctva a že musíme tieto právne predpisy prijať zdĺhavejšou cestou cez ochranu zdravia a bezpečnosti pri práci? Podľa môjho názoru by sa členské štáty mali samy rozhodnúť, ktoré nariadenia na ochranu nefajčiarov zavedú. Toto dáva zmysel, pretože štáty majú bližšie k miestnym problémom a otázkam. Nerozumiem, prečo by mal Brusel nasilu vnucovať ochranu nefajčiarov v Laponsku a Andalúzii, ktorá je v každom detaile rovnaká. Čo sa stalo s cezhraničnými dôsledkami? V tomto ohľade sme v Bruseli prekročili hranice.

Podľa mňa je mimoriadne dôležitá najmä ochrana detí a mladých ľudí. V tejto oblasti potrebujeme komplexnú ochranu. Ak zavedieme ochranu nefajčiarov na úrovni EÚ cez ochranu zdravia a bezpečnosti pri práci, neochránime deti ani malých ľudí, pretože oni nie sú zamestnanci. Preto by som vás chcela požiadať o podporu pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov 2 a 13, ktoré predložil Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov).

Åsa Torstensson, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, rada by som poďakovala váženým poslancom a poslankyniam za túto dôležitú rozpravu. Je mimoriadne pozitívne, že sa všetci snažíme dosiahnuť prostredie bez dymu. Som presvedčená, že máme veľa spoločných názorov. Ako som už uviedla, je mi ľúto, že sa Parlamentu nepodarilo načas predložiť svoje stanovisko, predsedníctvo však vezme do úvahy jeho uznesenie.

Pokiaľ ide o fajčenie na pracovisku, Komisia podnietila kolo konzultácií so sociálnymi partnermi na úrovni EÚ. Požiadala ich, aby vyjadrili svoje stanovisko k súčasným právnym predpisom a budúcim legislatívnym iniciatívam v tejto oblasti. V návrhu odporúčania sa uvádza, že vystavenie sekundárnemu tabakovému dymu je mimoriadne nebezpečné pre deti a mladých ľudí a zvyšuje pravdepodobnosť, že začnú fajčiť.

Návrh odporúčania o prostredí bez dymu vyzýva Komisiu, aby na základe informácií poskytnutých členskými štátmi vypracovala správu a zavedenie, fungovanie a vplyvov navrhovaných opatrení. Správa Komisie poskytne tiež vhodnú príležitosť na návrat k tejto otázke.

Otázka kontroly tabaku bude mať prioritné miesto v programe aj v nasledujúcom roku. Potom začneme s prípravami na štvrté zasadnutie konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru o kontrole tabaku. Konferencia sa uskutoční v uruguajskom meste Punta del Este v dňoch 15. – 20. novembra 2010. Som si istá, že vtedy bude Rada znova chcieť prediskutovať túto otázku s Parlamentom.

Predsedajúca. – V súlade s článkom 115 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostala jeden návrh uznesenia ⁽⁴⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra (vo štvrtok 26. novembra 2009).

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Martin Kastler (PPE), písomne. – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, často sa stáva, že problém spôsobia dobré úmysly. Nikto tu nespochybňuje skutočnosť, že nefajčiar potrebujú komplexnú ochranu. Kompromisný návrh uznesenia o prostredí bez dymu, o ktorom budeme vo štvrtok hlasovať, však ďaleko prekračuje ochranu nefajčiarov. Aj keď súčasný návrh otvorene podporuje zásadu subsidiarity, zároveň ju aj narušuje. Návrh vyzýva na zavedenie prísnych a právne záväzných nariadení na úrovni EÚ. Zneužíva odôvodnené znepokojenie v súvislosti s ochranou zdravia a snaží sa preniesť neplatnú právomoc v politike v oblasti zdravia, práce a sociálnych otázok na európsku úroveň. Všetci chceme Európu, ktorá má blízko

(4) Pozri zápisnicu.

k svojim občanom, a zásada subsidiarity je kľúčom k tomuto želaníu. Členské štáty, alebo v prípade Nemecka spolkové štáty, musia samy diskutovať o ochrane nefajčiarov. Toto je jediný spôsob, ako identifikovať riešenia, ktoré budú vyhovovať tradíciám a kultúre každého štátu, a tak budú blízke svojim občanom. Z týchto dôvodov by som vás chcel požiadať, aby ste vo štvrtok hlasovali proti návrhu uznesenia v jeho súčasnej podobe.

Franz Obermayr (NI), písomne. – (DE) Ja sám som nefajčiar. Som si plne vedomý, že používanie tabaku a pasívne fajčenie poškodzujú zdravie. Ako to však často býva, tieto plány EÚ idú príliš ďaleko. Niektoré z nariadení sú úplne absurdné a v niektorých prípadoch dokonca nepovoľujú fajčenie ani na čerstvom vzduchu. EÚ sa fanaticky sústreďuje na spotrebu tabaku, zatiaľ čo v každodennom živote existuje niekoľko ďalších aktivít, ktorých nebezpečné a škodlivé účinky boli štatisticky dokázané. Vymenujem len niekoľko, napríklad rýchle občerstvenie, soláriá, alkohol a káva, jazda autom, nedostatok pohybu a nedostatok spánku. Privítal by som rozumnejšie nariadenia a informačné kampane zamerané na zníženie súvisiacich rizík na minimum. V konečnom dôsledku by však všetci dospelí mali byť zodpovední za vlastné rozhodnutia o tom, v akej miere sú ochotní prijať výsledné poškodenie svojho zdravia. V roku 2012 sa plánuje zaviesť úplný zákaz fajčenia v podnikoch a v tejto situácii sa nebude brať takmer žiadny ohľad na podniky najviac zasiahnuté zákazom, inými slovami, podniky v gastronomickom priemysle. Tieto podniky môžu očakávať pokles príjmov až o 20 %, ktorý spôsobí stratu mnohých pracovných miest. Navyše v posledných rokoch zákon požadoval, aby reštaurácie a bary zaviedli vo svojich priestoroch fajčiarske a nefajčiarske priestory. Úplný zákaz fajčenia v roku 2012 spôsobí, že tieto nákladné investície budú zrazu zbytočné. Návrh odporúčania Rady o prostredí bez dymu nie je rozumným opatrením.

Richard Seeber (PPE), písomne. – (DE) Pokiaľ ide o ochranu nefajčiarov, členské štáty majú čo dobiehať. Ochrana citlivých skupín, ako sú deti a tehotné ženy, musí byť naším ústredným záujmom. Európska únia však nemá v tejto oblasti žiadnu priamu právomoc. Zdravotná starostlivosť je a naďalej zostáva vecou členských štátov, ktoré musia v týchto otázkach prevziať zodpovednosť. EÚ by sa preto mala sústreďiť na to, čo môže urobiť na ochranu nefajčiarov, a to chrániť zamestnancov na pracovisku. Avšak snaha o dosiahnutie základného cieľa, ktorým je Európa bez dymu, prostredníctvom zavedenia veľkého množstva nariadení na ochranu pracovníkov nie je uspokojivé riešenie problému. S cieľoch chrániť čo najviac skupín obyvateľstva, a najmä deti, pred škodlivými účinkami tabakového dymu, potrebujeme viac kampaní na zvýšenie informovanosti verejnosti. Toto je jediný účinný prostriedok na dlhodobú zmenu spôsobu myslenia ľudí v Európe a jediné riešenie na obmedzenie fajčenia v súkromnej sfére.

(Rokovanie bolo prerušené o 19.30 hod. a pokračovalo o 21.00 hod.)

PRESEDÁ: PANI KRATSA-TSAGAROPOULOU

podpredsedníčka

16. Zloženie výborov a delegácií: pozri zápisnicu

17. Ratifikácia a plnenie aktualizovaných dohovorov MOP (rozprava)

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu je otázka na ústne zodpovedanie pre Komisiu o ratifikácii a plnení aktualizovaných dohovorov MOP, ktorú predložili Alejandro Cercas v mene skupiny S&D, Marian Harkinová v mene skupiny ALDE, Jean Lambert v mene skupiny VERTS/ALE a Gabriele Zimmerová a Ilda Figueiredová v mene skupiny GUE/NGL (O-0131/2009 – B7-0228/2009).

Alejandro Cercas, autor. – (ES) Vážená pani predsedajúca, kolegovia, členovia Komisie, všetci vieme, že hospodárska globalizácia, medzinárodná finančná kríza a všetky budúce problémy sa musia riešiť na globálnej úrovni. Už nemôžeme riešiť tieto problémy na vnútroštátnej či dokonca regionálnej úrovni. Spolupráca medzi Európskou úniou a Medzinárodnou organizáciou práce (MOP) sa preto musí stať kľúčovým bodom nášho programu.

MOP so svojou trojstrannou metódou odvádza neoceniteľnú prácu, ktorou prináša súdržnosť a racionalitu do nášho sveta. Naše hodnoty sú tie, na ktorých bola založená MOP. Spoločnou prácou smerujeme k sociálnemu modelu, ktorý rešpektuje ľudskú dôstojnosť a sme presvedčení, že na tom môžeme pracovať spolu. Je jasné, že Európa potrebuje MOP, aby tento sociálny model udržala – čo sa nedá v nespravodlivom svete –, a že MOP nám poskytuje príležitosť byť hlavným aktérom v medzinárodných vzťahoch.

Európska únia a jej členské štáty tvrdia, že veľmi úzko spolupracujú s organizáciou MOP a že podporujú program o dôstojnej práci pre všetkých a Globálny pakt na zachovanie pracovných miest na čele s MOP. Dámy a páni z Komisie, je tu však nedostatočná súdržnosť medzi tým, čo všetci hovoríme, a tým, čo robíme. Je preto absolútne nevyhnutné, aby sme dnes večer prediskutovali ratifikáciu dohovorov MOP a zajtra prijali uznesenie k tejto problematike, aby sme organizácii MOP a takisto aj nášmu vlastnému projektu poskytli určité záruky.

Vo vašom oznámení o obnovení sociálnej agende ste znovu vyzvali členské štáty, ale členské štáty neodpovedali. Vyzvali ste ich, aby ratifikovali a plnili dohovory, ale stretli ste sa len s malým úspechom. Teraz sa zdá, že musíte prijať oveľa ambiciózne kroky. Nemá zmysel tvrdiť, že členské štáty už ratifikovali hlavné dohovory MOP. MOP aktualizovala 70 zo svojich dohovorov a dokonca aj niektoré krajiny tretieho sveta a rozvíjajúce sa hospodárstva sa hýbu rýchlejšie ako Európska únia. Pre zvyšok sveta je to ťažké pochopiť a Európa tak stráca svoju dôveryhodnosť a príležitosti.

Dámy a páni z Komisie, je preto škandalózne, že Európa otvorene hovorí v prospech dôstojnej práce a v prospech MOP, a potom neratifikuje dohovory MOP a jednoducho sa uspokojí s prázdnyimi slovami.

To je ten problém. A preto všetky skupiny tohto Parlamentu chcú, aby ste zajtra šli ďalej a vydali oznámenie, v ktorom budete od členských štátov žiadať, aby ratifikovali dohovory, a tak vytvorili súdržnosť medzi tým, čo hovoríme, a tým, čo robíme. Táto nedostatočná súdržnosť v politike je jednou z príčin, prečo strácame dôveryhodnosť medzi občanmi a prečo Európa stráca dôveryhodnosť aj vo zvyšku sveta.

Marian Harkin, autorka. – Vážená pani predsedajúca, veľmi rada podporím výzvu ratifikovať a plniť aktualizované dohovory MOP členskými štátmi. Určite stojí za to povedať, že keď v roku 1919 po Versaillskej zmluve, ktorá ukončila prvú svetovú vojnu, vznikla MOP, bolo to preto, aby sa zdôraznilo presvedčenie, že univerzálny a dlhotrvajúci mier sa dá dosiahnuť len vtedy, ak je založený na sociálnej spravodlivosti. Počas nasledujúcich 80 rokov MOP reagovala na potreby ľudí po celom svete, pokiaľ ide o dôstojné pracovné miesta, živobytie a dôstojnosť.

Dnes večer žiadame členské štáty EÚ, aby ratifikovali a plnili aktualizované dohovory MOP. Nežiadajú to len autori tejto otázky –, ale aj mnohé ďalšie agentúry a orgány. Ak sa pozriete na Kódex správania dodávateľov Organizácie Spojených národov, všimnete si, že dohovory MOP slúžia ako základ, na ktorom je založená väčšina kódexov správania. OSN očakáva, že k zásadám Kódexu správania sa pripojí každý dodávateľ poskytujúci tovary a služby pre OSN. Preto je potrebné ratifikovať a plniť tieto dohovory po celom svete, aby sa k nim mohli pripojiť všetci dodávatelia. V EÚ sa nám to celkom iste môže podariť.

Európska komisia vo svojom oznámení o obnovení sociálnej agende tvrdí: „Komisia takisto vyzýva všetky členské štáty, aby boli príkladom a ratifikovali a implementovali dohovory MOP klasifikované MOP ako aktualizované“. V uznesení o obnovení sociálnej agende, ktorú schválil minulý Európsky parlament v máji tohto roku, uvádzame, že si myslíme, že posilňovanie plnenia a presadzovanie existujúcich zákonov práce v rámci vnútroštátnych právnych predpisov a právnych predpisov Spoločenstva a v rámci dohovorov MOP musí byť prioritou pre inštitúcie EÚ a členské štáty. Takže dnes večer v Parlamente znovu zdôrazňujeme všetky tieto výzvy. Žiadame úradujúce predsedníctvo, aby bolo čo najambicióznejšie v tejto záležitosti, vyzývame členské štáty, aby zvážili silné sociálne argumenty za ratifikáciu a plnenie týchto dohovorov a žiadame Komisiu, aby zvážila prijatie odporúčania pre členské štáty s cieľom podnieť ratifikáciu dohovorov, ktoré sú aktualizované.

Takisto veríme, že EÚ musí zabezpečiť súdržnosť medzi svojimi vonkajšími a vnútornými politikami. V tomto Parlamente stále počujeme o výmene osvedčených postupov medzi členskými štátmi. Celkom iste je toto najlepší príklad, ako môžeme dosiahnuť osvedčené postupy medzi sebou prostredníctvom ratifikovania príslušných dohovorov členskými štátmi, a tak podporovať osvedčené postupy externe alebo globálne, ako to navrhuje sama Komisia, stanovením príkladu ratifikovania aktualizovaných dohovorov. K dnešnému dňu, 25. novembu sa globálne ratifikovalo 7 650 dohovorov MOP, pričom 47 za posledných 12 mesiacov. Očakávame, že pokiaľ ide o zmeny klímy, Európa bude stať v Kodani na čele; podobne dobrú prácu by sme mohli urobiť aj pri ratifikácii všetkých dohovorov MOP.

Emilie Turunen (v mene Jeana Lamberta). – (DA) Vážená pani predsedajúca, v mene Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie by som rada zdôraznila, že posolstvá tohto rozhodnutia o ratifikácii a plnení týchto dohovorov MOP považujeme za veľmi potrebné a veľmi naliehavé. Prečo? Z dvoch dôvodov. Po prvé, EÚ by sa mala ujať vedenia v boji za dôstojnú prácu. Mali by sme byť globálnym priekopníkom, pokiaľ ide o podporovanie dobrých pracovných podmienok a dôstojnej práce.

Po druhé, ako už dnes bolo spomenuté, medzi tým, čo hovoríme, a tým, čo robíme, vzniká rozdiel, inými slovami rozdiel medzi vnútornými a vonkajšími odpoveďami EÚ. Ak EÚ alebo členský štát EÚ zabudne alebo sa rozhodne neratifikovať a neplniť aktualizované dohovory, je to zlé nielen pre pracovníkov Európy. Je to takisto veľmi zlý signál pre krajiny mimo EÚ, ktoré žiadame, aby ratifikovali tie isté dohovory. Mali by sme sa sami riadiť tým, čo kážeme ostatným.

Je nevyhnutné, aby sa EÚ ujala vedenia na globálnej úrovni, aby sme dokázali, že sme regiónom, ktorému sa darí spájať dobré pracovné podmienky s vysokou úrovňou konkurencieschopnosti. MOP je náš hlavný aktér, pokiaľ ide o reguláciu na medzinárodnej úrovni. Je nevyhnutné, aby EÚ podporovala MOP ako inštitúciu a aby sme brali dohovy MOP vážne. Skupina zelených preto plne podporuje posolstvá tohto rozhodnutia a vyzýva príslušné orgány EÚ, aby zapôsobili na členské štáty, ktoré by to mali brať práve tak vážne, ako to berieme vážne dnes večer.

Ilda Figueiredo, autorka. – (PT) Vážená pani predsedajúca, podporujeme výzvu pre členské štáty, aby zväzili silné sociálne argumenty za ratifikáciu a plnenie dohovorov, ktoré MOP klasifikovala ako aktualizované.

Od roku 1919 si Medzinárodná organizácia práce udržiava a vytvára systém medzinárodných pracovných noriem, ktoré zahŕňajú široký rozsah tém vrátane práce, zamestnanosti, sociálneho zabezpečenia, sociálnej politiky a súvisiacich ľudských práv.

Preto podporujeme počiatočný návrh predloženého spoločného uznesenia. V dôsledku tlaku Poslaneckého klubu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) však, bohužiaľ, iní signatári dovolili, aby sa dôležitosť uznesenia narušila a jeho vplyv podkopali zaradením odkazu na lisabonskú stratégiu pre rast a zamestnanosť.

Ako však všetci vieme, práve v mene lisabonskej stratégie Európska komisia predstavila tomuto Parlamentu niektoré z najhorších návrhov proti práci a sociálnym právam, a to zdôrazňovaním flexibility a deregulácie práce.

Kto by mohol zabudnúť na návrh na zmenu a doplnenie smernice o pracovnom čase, ktorá mala znehodnotiť prácu a ešte viac ju ohroziť, rozšíriť pracovný deň a podkopať kolektívne vyjednávanie a úlohu odborov, presne opak toho, čo presadzujú dohovory MOP?

Práve kvôli tomuto poľutovaniahodnému odkazu predovšetkým na lisabonskú stratégiu sme stiahli našu podporu tomuto uzneseniu.

V mene Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice – Nordickej zelenej ľavice, však vyzývame členské štáty, aby ratifikovali dohovory MOP a naliehame na Európsku komisiu, aby zväzila naše návrhy.

Karel De Gucht, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, za posledných pár rokov Komisia opakovane zdôrazňovala svoj záväzok voči medzinárodne dohodnutému programu o dôstojnej práci vrátane podporovania dohovorov MOP.

Komisia aktívne podporuje členské štáty a úzko spolupracuje s organizáciou MOP s cieľom prijímať ambiciózne právne normy, ktoré riešia problémy globalizovaného hospodárstva a prispievajú k plneniu programu o dôstojnej práci MOP. Rada a Európsky parlament zdôrazňujú dôležitosť programu o dôstojnej práci a činnosti Komisie v tejto veci.

Členské štáty EÚ už ratifikovali všetky dohovory MOP týkajúce sa hlavných pracovných noriem a veľký počet iných dohovorov MOP. Komisia potvrdila svoj záväzok voči programu o dôstojnej práci ako súčasť obnoveného sociálneho programu. Komisia predovšetkým vyzvala všetky členské štáty, aby boli príkladom a ratifikovali a plnili dohovory MOP, ktoré MOP klasifikovala ako aktualizované. Komisia tým zdôrazňuje vnútorné aj vonkajšie rozmery programu o dôstojnej práci. Okrem toho, keď sa dohovory MOP týkali výlučných právomocí Spoločenstva, Komisia vydala včasné návrhy rozhodnutí Rady, ktoré umožňujú členským štátom ratifikovať príslušné dohovory spolu s výzvou ratifikovať normy čo najskôr, najmä Dohovor o pracovných normách v námornej doprave a Dohovor o práci v odvetví rybníctva.

Napokon program o dôstojnej práci z roku 2008 určuje monitorovanie vývoja politiky v súvislosti s ratifikačným procesom. Výsledok tejto analýzy by sa mal odraziť v následnej správe o dôstojnej práci, ktorá bude zverejnená v roku 2011.

Csaba Óry, *v mene skupiny PPE*. – (HU) Predovšetkým by som rád privítal skutočnosť, že skupinám sa podarilo dohodnúť sa na texte uznesenia, ktoré sa vypracuje v súvislosti s ratifikáciou a plnením dohovorov upravených Medzinárodnou organizáciou práce. Preto tento návrh takisto podporíme.

Ako všetci dobre vieme, Medzinárodná organizácia práce je jedným z najstarších medzinárodných orgánov. Bola založená v roku 1919 a jej základným cieľom bolo vytvárať pracovné predpisy, ktorými by sa riadil vývoj pracovných podmienok a ťažkých pracovných prostredí na boj proti vykorisťovaniu. Následne rozšírila rozsah svojich činností a zahrnula sociálnu politiku aj systém technickej spolupráce.

My v Poslaneckom klube Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) máme pocit, že pracovné normy navrhnuté Medzinárodnou organizáciou práce pomáhajú zmierňovať škodlivé vplyvy hospodárskej súťaže na medzinárodnom trhu, a tak zvyšovať šance na dosiahnutie vyrovnaného hospodárskeho rastu. Má to osobitný význam v čase, keď sa možno dostávame zo súčasnej krízy, a celkom iste sa tým posilňuje opodstatnenosť týchto noriem, ako aj skutočnosť, že k nim došlo na konci trojstranného procesu a boli založené na samostatnom demokratickom procese vedenom vďaka spolupráci vlád, zamestnávateľov a odborov. Preto sa v tomto prípade zaoberáme právami a záväzkami na pracovisku a komplexným systémom, ktorý ich zahŕňa a ktorý musia dodržiavať krajiny, ktoré schvaľujú a ratifikujú dohovory. Zároveň nemôžeme ignorovať skutočnosť, že Európska únia ako spoločenstvo nemôže ratifikovať dohody. To môžu urobiť len jednotlivé členské štáty. V každom prípade tým vzniká problém riadneho uplatňovania súdnej právomoci a subsidiarity Spoločenstva. Práve preto tento text veľmi vhodne predstavuje výzvu pre EÚ, aby presne stanovila, ktoré právne oblasti a príslušné nariadenia spadajú do jurisdikcie Spoločenstva a ktoré do jurisdikcie členských štátov. To znamená, že ak uznáme princíp subsidiarity, podporíme návrh odporúčania, a tak umožníme čo najrýchlejšiu ratifikáciu dohovoru.

Ole Christensen, *v mene skupiny S&D*. – (DA) Vážená pani predsedajúca, v EÚ máme vnútorný trh, na ktorom sme schopní predávať tovary jeden druhému na slobodnom trhu. Zaručujeme voľnú hospodársku súťaž a lacné tovary. To všetko je veľmi dobré a správne. Musíme však zahrnúť aj ďalšie oblasti. Základné práva pracovníkov sa musia zabezpečiť a dodržiavať v celej EÚ. Členské štáty EÚ si nesmú konkurovať, pokiaľ ide o zlé pracovné podmienky a pracovná sila vo všetkých členských štátoch musí zabezpečiť rovnakú odmenu za rovnakú prácu. Aj právo na štrajk je základným právom.

Je preto dôležité, aby medzi EÚ a Medzinárodnou organizáciou práce (MOP) existovala úzka spolupráca. Máme niektoré spoločné hodnoty a dohody MOP môžeme využiť ako základ na ďalší rozvoj európskeho sociálneho modelu. Nanešťastie to však v súčasnosti nie je možné, keďže Komisia považuje dohovory za záväzné len vtedy, ak ich ratifikovala viac ako polovica členských štátov. Mali by sme začať tým, že zabezpečíme, aby každý členský štát EÚ ratifikoval a plnil minimálne tie dohovory, ktoré MOP klasifikovala ako aktualizované. Nepotrebujeme ďalšie slová, potrebujeme konať. Ako inak môžeme žiadať od iných krajín sveta, aby ratifikovali a plnili dohovory MOP, a žiadať WTO, aby zahrnula základné práva pracovníkov do všetkých obchodných dohôd?

EÚ sa musí ujať vedenia. Len potom môžeme ostatným krajinám rozprávať o tom, že všetci musia ratifikovať a plniť tieto dohovory. Musíme podporovať dôstojnú prácu v EÚ a vo svete ako udržateľnú a ráznu odpoveď na svetovú krízu, ktorej práve čelíme.

Elisabeth Schroedter, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, je pravda, že v čase krízy celosvetové minimálne normy chránia pracovníkov pred neľudskými pracovnými podmienkami. EÚ pri svojich pódiových prejavoch a pri kontakte s tretími krajinami vždy podporuje hlavné normy Medzinárodnej organizácie práce (MOP), a to oprávnene, pretože chránia pracovníkov pred diskrimináciou a sociálnym dampingom.

V rámci Európskej únie to však nanešťastie zostáva len pri týchto pódiových prejavoch. Členské štáty EÚ a samotná EÚ ignorujú dohovory MOP. Neratifikujú ich ani ich neplnia. To umožňuje, aby sa členské štáty a EÚ svojím povinnosťami vyhýbali. Súdny dvor Európskej únie napríklad zrušil právo na štrajk a Komisia s týmto krokom súhlasila. Dohovor na ochranu práv všetkých migrujúcich pracovníkov napríklad ratifikovali len tri z 27 členských štátov. Je to škandalózne a po 90 rokoch od založenia MOP sa táto situácia musí zmeniť.

Elisabeth Morin-Chartier (PPE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, predovšetkým by som chcela poďakovať kolegovi z Poslaneckého klubu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a ostatným politickým skupinám Európskeho parlamentu, keďže v tejto veci dôstojnej práce sme všetci chceli dosiahnuť to isté, a to predložiť spoločné uznesenie, pričom rokovania týchto posledných pár dní boli mimoriadne pozitívne.

Od roku 1919 dokázala Medzinárodná organizácia práce zaručovať a rozvíjať systém medzinárodných pracovných noriem, ktoré zahŕňajú široký rozsah problematik vrátane práce, zamestnanosti, sociálneho zabezpečenia, sociálnej politiky a ľudských práv. Na toto nesmieme zabúdať najmä teraz v čase krízy.

Preto je mimoriadne dôležité, že MOP klasifikovala dohovory ako aktualizované po trojstrannom procese, v ktorom sa spojili zamestnávateľia, zamestnanci a vlády. Práve preto sme predložili toto odporúčanie členským štátom, povzbudili ich ratifikovať dohovory klasifikované organizáciou MOP a požiadali ich, aby sa aktívne zapojili do ich účinného plnenia v snahe o rozvoj a pokrok sociálnej Európy. Dúfame, že sa tak stane čo najskôr. Budeme opatrní, pokiaľ ide o termíny uplatňovania týchto dohovorov, pričom, samozrejme, budeme dodržiavať princíp subsidiarity.

Skupina PPE bude mimoriadne opatrná, pokiaľ ide o uplatňovanie týchto dohovorov v členských štátoch. V stávke je boj proti nelegálnej práci, modernosť sociálneho pokroku, budovanie skutočnej sociálnej Európy, ktorá svetu ukáže cestu. Tomu všetkému chceme skutočne pomôcť pohnúť sa vpred.

Sylvana Rapti (S&D). – (EL) Vážená pani predsedajúca, jeden z najdôležitejších znakov Európskej únie je dôležitosť, ktorú pripisuje sociálnej politike a základným právam. Všetci dobre vieme, že uplatňovanie týchto práv je základnou podmienkou stať sa členským štátom Európskej únie. Takisto vieme, že porušovanie týchto práv vytvára zo strany Európskej únie povinnosť uvalenia sankcií.

Práva stanovené spolu s vytvorením a fungovaním Únie sa týkajú aj jej pracovníkov. Dôležitosť, ktorú Únia pripisuje ochrane pracovných práv, sa neprejavuje len pri tvorbe vnútorných právnych predpisov, ale prejavuje sa aj v jej zahraničnej politike. Veľmi dobre vieme, že keď dôjde k uzatváraniu dohôd s tretími krajinami, jednou z hlavných ustanovených podmienok je dodržiavanie základných pracovných práv. Práve preto Únia musí byť prvá, ktorá podporí potrebnú systematickú aktualizáciu dohovorov Medzinárodnej organizácie práce (MOP).

MOP nedávno aktualizovala svoje dohovory po rokovaníach s pracovníkmi, zamestnávateľmi a vládami. Zatiaľ čo vlády členských štátov a Únia patria k tým, ktorí sa zúčastnili na tejto aktualizácii, my sme svedkami paradoxu. Tým paradoxom je, že hoci mnohé členské štáty Európskej únie prijali zjednocujúce smernice, ktorými sa nastolili pokrokovejšie pracovné práva, ako tie stanovené v dohovoroch MOP, podceňuje sa v nich dôležitosť formálnej ratifikácie týchto dohovorov na vnútroštátnej úrovni.

Keďže to narušuje obraz, ktorý vnímajú tretie krajiny, najmä rozvojové krajiny, bolo by pre nás rozumné, aby sme zmenili náš prístup a aby členské štáty, ktoré to ešte neurobili, pokračovali v potrebných ratifikáciách. Nech je to už akokoľvek, Európska komisia by nemala váhať byť aktívnejšou a mala by požiadať členské štáty, aby plnili tieto záväzky, čím by sa zvýšila dôveryhodnosť Únie prostredníctvom podpory dôstojných pracovných podmienok najmä v súčasnej finančnej kríze.

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, musíme jasne zdôrazniť dôležitosť plnenia dohovorov Medzinárodnej organizácie práce. Obávam sa však, že systém, ktorý nám vládne, a to konkrétne systém voľnej hospodárskej súťaže, si vytvára trh vlastnej práce, a teda aj komoditu zo samotnej práce. Všade sa tým vytvárajú hrozby pre pracovné kódexy, hrozby plánovaných znižovaní pracovného času a tlak na znižovanie pracovných nákladov, ktorý je veľmi škodlivý.

Vo Francúzsku máme jeden príklad, keď sa zatvoril podnik na výrobu guľôčkových ložísk, aby sa mohol presídlieť do Bulharska, a teraz sa od pracovníkov tohto podniku žiada, aby odišli školiť bulharských zamestnancov. Môžete jasne vidieť, že tento tlak na znižovanie pracovných nákladov vedie všade k presídľovaniu, k tlaku na znižovanie a k úpadku sociálnych práv. To znamená, že by sme mali vymyslieť systém harmonizácie smerom nahor, pokiaľ ide o sociálne práva a úrovne sociálnej ochrany, aby tak už nedochádzalo k neľútostnej konkurencii medzi zamestnancami vyvolanej samotnými podnikmi a našimi inštitúciami.

Rovnako by sme nemali postupovať smerom, ktorý sa v tomto Parlamente a v Komisii označuje ako „flexiistota“, ale naopak, mali by sme postupovať smerom k systému zamestnaneckého sociálneho zabezpečenia práce a zamestnanosti spolu s obdobiami odbornej prípravy, ktoré sú potrebné. Toto by nám malo pomôcť dostať sa z krízy, vyškoliť pracovníkov a pomôcť im pripraviť sa na povolania, ktoré v budúcnosti vzniknú.

Olle Ludvigsson (S&D). – (SV) Vážená pani predsedajúca, teraz, keď sa už Lisabonská zmluva prijala a Európska charta základných práv stala právne záväznou, máme novú možnosť posilniť sociálne rozmery Európskej spolupráce. Ak to chceme dosiahnuť, musíme byť schopní zaviesť tieto príležitosti do praxe.

Dobrym východiskovým bodom by pre členské štáty EÚ mohla byť čo najskoršia ratifikácia všetkých aktualizovaných dohôd MOP.

Má to aj svoj vonkajší rozmer. Ak sa EÚ chce stať serióznym partnerom v medzinárodnej práci pri zlepšovaní pracovných a životných podmienok, je nevyhnutné, aby členské štáty EÚ prijali takisto aj dohodu MOP. Ak chceme ovplyvňovať situáciu v tretích krajinách, musíme najskôr sami ísť príkladom. Preto by som rád vyzval Komisiu a švédске predsedníctvo, aby konali progresívnejšie a urobili všetko, čo je v ich silách, aby zabezpečili, že členské štáty prijmú všetky aktualizované dohovory MOP.

Osobne si myslím, že je trochu skľučujúce, že môj vlastný členský štát, Švédsko, neratifikoval základné dohovory, ako napríklad Dohovor č. 94 o verejných zákazkách. Rád by som preto vyzval predsedníctvo, aby konalo aj na vnútroštátnej úrovni, aby zabezpečilo, že k tomu dôjde. Toto spolu s Chartou základných práv, ktorá sa stala právne záväznou, by malo znížiť riziko prijatia ďalších takých rozsudkov Európskeho súdneho dvora ako to bolo v prípade Ruffert. Nemôžeme sa dostať do situácie, v ktorej sú právne predpisy EÚ v rozpore so základnými dohovormi MOP.

Mairead McGuinness (PPE). – Vážená pani predsedajúca, ako už povedali kolegovia, MOP je tu už dlhú dobu – od roku 1919. 90 rokov pôsobenia a stáleho pracovania na programe o dôstojnej práci. Je dôležité, aby členské štáty, ako už povedali ostatní, ratifikovali všetky tieto dohovory, najmä v čase hospodárskej krízy, keď sú pracovníci pod tlakom. Myslím si však, že je v tejto rozprave dôležité uznať aj úlohu MOP v rozvojových krajinách a jej spojenie s mimovládnyimi organizáciami a mnohými programami, ktoré sa zameriavajú najmä na tie najzraniteľnejšie skupiny, ako napríklad na prácu s ľuďmi s postihnutím, ktorí by nikdy nedostali príležitosť, ak by tieto programy neexistovali. Takisto dve dôležité oblasti, o ktorých hovoríme v tomto Parlamente: nútená práca a detská práca. Takže ak sa spoliehame, že MOP odvádza dobrú prácu, čo teda v rozvojových krajinách robí, myslím si, že to najmenej, čo by mohli urobiť členské štáty Európskej únie, je plne ratifikovať tieto dohovory a ísť príkladom.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, za mnohé roky svojej činnosti Medzinárodná organizácia práce prijala a predložila na ratifikáciu členským štátom EÚ celý rad medzinárodných dohôd a smerníc týkajúcich sa zamestnanosti, slobody združovania v odborových zväzoch, sociálnej politiky a sociálneho poistenia a takisto kolektívnych zamestnaneckých vzťahov a pracovných podmienok. Členské štáty by mali ratifikovať a plniť dohovory, ktoré MOP v súčasnosti považuje za platné. Európska únia by mala rázne a aktívne prispieť v tejto mimoriadne dôležitej záležitosti ochrany práv pracujúcich v globalizovanom svete.

Malo by sa zdôrazniť, že každý občan, bez ohľadu na pôvod, vieru alebo rasu, má právo zlepšovať svoju materiálnu prosperitu, právo na duchovný rozvoj, pokiaľ ide o slobodu, a na dôstojnosť, hospodárske zabezpečenie a rovnaké príležitosti. Nesmieme zabúdať, že chudoba, bez ohľadu na to, odkiaľ pochádza, predstavuje vážnu hrozbu pre nás všetkých.

Karel De Gucht, člen Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, vážení poslanci, je tu značné zblížovanie názorov o užitočnosti a potrebe ratifikovania dohôd MOP medzi rečníkmi z Európskeho parlamentu a Komisie. Napriek tomu, ako povedal pán Ůry, Komisia môže nariaďovať len v tých oblastiach, v ktorých má výlučnú kompetenciu, a ako som už povedal, už tak urobila.

Pokiaľ ide o úlohu odborov, vo svojom nedávnom rozhodnutí Súdny dvor uznáva kolektívnu akciu za základné právo. Avšak toto právo sa môže regulovať, čo je v súlade s ostatnými medzinárodnými nástrojmi. Napriek tomu odovzdám vaše obavy svojmu kolegovi, ktorý je zodpovedný za sociálnu politiku, aby sa touto záležitosťou mohli zaoberať podrobnejšie.

Predsedajúca. – V súlade s článkom 110 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostala tri návrhy uznesenia⁽⁵⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 26. novembra 2009.

(5) Pozri zápisnicu.

18. Svetový samit FAO o potravinovej bezpečnosti – Odstránenie hladu na Zemi (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je vyhlásenie Komisie k svetovému samitu FAO o potravinovej bezpečnosti – Odstránenie hladu na Zemi.

Karel De Gucht, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, svetový samit o potravinovej bezpečnosti, ktorý sa uskutočnil minulý týždeň v Ríme, je posledným zo série podujatí na vysokej úrovni organizovaných v tomto roku s hlavnou témou potravinovej bezpečnosti a poľnohospodárstva: v januári v Madride, v júli v L'Aquile, v septembri v New Yorku a Pittsburghu, ako aj zasadnutie Výboru pre svetovú potravinovú bezpečnosť minulý mesiac.

Základným predpokladom všetkých týchto podujatí bolo, že si uvedomujeme svoje zlyhávanie v boji proti hladu vo svete. Viac ako miliarda ľudí vo svete v súčasnosti nemá uspokojené každodenné základné potreby výživy. Zároveň hrozí zhoršenie tejto situácie v mnohých rozvojových krajinách aj v dôsledku zmeny klímy, čo ďalej obmedzuje schopnosť týchto krajín dosiahnuť potravinovú bezpečnosť.

Svetový samit o potravinovej bezpečnosti predstavoval príležitosť udržať politickú aktivitu, ktorá sa vytvárala v uplynulých mesiacoch. Svetová potravinová bezpečnosť bola opäť v centre pozornosti. Čas na diskusiu však už uplynul, teraz je čas konať.

Pre Európsku komisiu bol samit užitočným podujatím z troch dôvodov. Po prvé, bol to prísľub obnoviť naše úsilie o dosiahnutie prvého rozvojového cieľa tisícročia, znížiť počet ľudí trpiacich hladom o polovicu do roku 2015. Podľa mňa tento cieľ stále platí a mali by sme sa usilovať o jeho splnenie, najmä v tých krajinách a regiónoch, kde sme zatiaľ dosiahli veľmi malý pokrok, ako napríklad v Afrike.

Po druhé, sľub zlepšiť medzinárodnú koordináciu a riadenie potravinovej bezpečnosti prostredníctvom reformovaného Výboru pre svetovú potravinovú bezpečnosť, ktorý sa stane ústredným prvkom globálneho partnerstva pre poľnohospodárstvo, potravinovú bezpečnosť a výživu. Európska komisia aktívne podporuje túto reformu a pomáha na ňu zabezpečovať základné finančné prostriedky. To je, podľa mňa, veľmi dôležitý krok otvárajúci cestu ku globálnemu systému riadenia potravinovej bezpečnosti, ktorý bude založený na rozumných vedeckých odporúčaní, ale zároveň bude viac otvorený pre kľúčové subjekty vo verejnom a v súkromnom sektore a pre mimovládne organizácie. Tieto subjekty sú veľmi dôležité pre to, aby bol nový systém efektívnejší ako ten súčasný.

Po tretie, sľub zvrátiť klesajúci trend vnútroštátneho a medzinárodného financovania poľnohospodárstva, potravinovej bezpečnosti a rozvoja vidieka. Ak chceme dosiahnuť prvý rozvojový cieľ tisícročia, znížiť počet ľudí trpiacich hladom o polovicu do roku 2015, je potrebné splniť záväzky na zvýšenie oficiálnej rozvojovej pomoci (ORP). Týka sa to najmä krajín, ktoré sa zaviazali dosiahnuť cieľovú úroveň 0,7 % hrubého národného dôchodku.

Objavila sa kritika záverečného vyhlásenia, že nestanovilo konkrétnejšie ciele oficiálnej rozvojovej pomoci pre poľnohospodárstvo a potravinovú bezpečnosť. Musíme však pripomenúť, že významné finančné záväzky boli prijaté už na samite G8 v L'Aquile. Prioritou je teraz dodržať tieto záväzky. Komisia s veľkou pomocou Európskeho parlamentu úspešne zmobilizovala potravinový nástroj v hodnote 1 miliardy EUR, z čoho je 85 % sľúbených na roky 2009 – 2011. Časom však budeme musieť zabezpečiť rozsiahlejšiu a trvalejšiu pomoc. Aby sme pristupovali k svojim sľubom zodpovedne, potrebujeme globálny systém záväzkov. Musíme však vypracovať aj monitorovacie mechanizmy, osobitné ukazovatele a kritériá, ktoré sa budú dať použiť pri vypracovávaní správ o výsledkoch a vplyvoch investícií. Avšak, a dovoľte mi to povedať nahlas a zreteľne, aj tie najvážnejšie záväzky darcov budú bezcenné, ak vlády rozvojových krajín nedokážu svoje vlastné záväzky previesť do podoby lepších poľnohospodárskych politík, stratégií a investícií.

Pri diskusii o potravinovej bezpečnosti by sme si mali dávať pozor aj na terminológiu a odlišovať potravinovú bezpečnosť od potravinovej nezávislosti a potravinovej sebestačnosti. Úsilie o zabezpečenie celosvetovej výroby nestačí. Dôležité je, aby ľudia mali trvalý prístup k potravinám, čo je predovšetkým otázka chudoby. Obchod s potravinami, regionálny aj svetový, hrá významnú úlohu v zlepšovaní prístupu k potravinám tým, že poľnohospodárom zabezpečuje príjmy a spotrebiteľom umožňuje prístup k lacnejším potravinám. Sebestačnosť v potravinách alebo autarkia môže byť veľmi nákladnou stratégiou a nebude potrebná, ak budú trhy a obchod dobre fungovať.

Preto by malo byť významným krokom vpred zavŕšenie kola rokovaní v Dauhe vyváženou a komplexnou dohodou. Nemali by sme zabúdať ani na to, že globálna potravinová bezpečnosť je veľmi zložitým

a mnohovrstvovým problémom, ktorý si vyžaduje holistický prístup. Európska únia urobila v tejto oblasti počas uplynulej dekády obrovský pokrok. Pokračovanie tohto pokroku zabezpečí proces súdržnosti politík v záujme rozvoja (PCD). Viaceré reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ výrazne obmedzili vývozné náhrady a Svetová obchodná organizácia (WTO) považuje veľkú väčšinu podpory poľnohospodárov v EÚ za takú, ktorá „nenarúša trh“. Navyše, s dohodou Všetko okrem zbraní majú najmenej rozvinuté krajiny voľný prístup na trh EÚ a ustanovenia dohôd o hospodárskom partnerstve (EPA) ukazujú porozumenie pre problémy, ktorým čelia mnohé krajiny AKT pri zaisťovaní potravinovej bezpečnosti svojich občanov. Takže v EÚ sme prešli veľmi dlhú cestu pri posilňovaní súdržnosti politík v záujme rozvoja a vytváraní lepších podmienok potravinovej bezpečnosti pre rozvojové krajiny. Ostatné krajiny a regióny by mali urobiť to isté.

Na záver, samit FAO zdôraznil, že ak sa chceme držať svojho cieľa znížiť počet ľudí trpiacich hladom o polovicu do roku 2015, mali by sme posilniť oficiálnu rozvojovú pomoc (ORP) a zvýšiť túto pomoc a súkromné investície v poľnohospodárstve a mali by sme zlepšiť globálne riadenie odvetvia poľnohospodárstva.

Albert Deß, v mene skupiny PPE. – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, diskusia o probléme hladu vo svete je pre nás v Európskom parlamente dôležitá. Nemôžeme len tak potichu nečinne sedieť, zatiaľ čo sa zvyšuje počet ľudí trpiacich hladom vrátane mnohých detí.

Prvýkrát ma zvolili do Parlamentu pred 20 rokmi a stále si dobre pamätám, ako medzinárodné organizácie, medzi nimi Svetová banka, Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo pri Organizácii Spojených národov, samotná Organizácia Spojených národov a Svetová obchodná organizácia, vyhlásili svoj zámer znížiť počet ľudí trpiacich hladom na celom svete o polovicu počas nasledujúcich 20 rokov. Čo sa odvtedy stalo? Počet hladujúcich sa neznižil o polovicu, ale vzrástol. Každý deň trpí hladom viac ako miliarda ľudí. Stal sa opak toho, čo tieto organizácie zamýšľali.

Táto skutočnosť má celú škálu rozličných príčin. Sú krajiny ako Zimbabwe, kde neschopná vláda premenila zásobáreň Afriky na oblasť hladomoru. Komunistický prezident priviedol túto bohatú krajinu do situácie, keď ľudia trpia hladom a my mlčíme. Bohužiaľ, nesieme za to svoj diel zodpovednosti. Strávili sme týždne, ak nie roky, rozprávaním o klíme v období nasledujúcich sto rokov. Ľudí, ktorí trpia hladom dnes a zajtra, nezaujímá, aká bude klíma o sto rokov. Oni chcú, aby mali zajtra čo jesť, ale my nepoznáme odpovede na ich problémy. Bez toho, aby sme prehliadali problémy budúcnosti, je otázkou obvyčajnej ľudskosti zaujímať sa o ľudí, ktorí dnes trpia hladom. Pán de Gucht, keď hovoríme, že máme v úmysle znížiť počet ľudí trpiacich hladom o polovicu do roku 2050, pripadá mi to takmer urážlivé. Ako svetové spoločenstvo musíme byť schopní znížiť počet ľudí, ktorí nemajú dostatok jedla, oveľa skôr. Dokážeme vyvážať zbrane do každého kúta sveta, ale zjavne nedokážeme urobiť to isté s potravinami. Je to zlyhanie svetového spoločenstva, ktoré by som chcel odsúdiť. Musíme nájsť iné odpovede než tie, s ktorými sme prišli dnes.

Luis Manuel Capoulas Santos, v mene skupiny S&D. – (PT) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, údaje ilustrujúce hlad a podvýživu vo svete, ktoré všetci poznáme a ktoré sa do omrzenia opakujú, sú také tragické, že je takmer neslušné o nich hovoriť.

Právo na jedlo sa spája s najposvätejším právom zo všetkých: právom na život, čím sa myslí život aspoň trochu dôstojný a nie iba boj o prežitie.

Boj proti hladu vo svete by preto mal byť prvoradou prioritou všetkých politických programov a na dosiahnutie tohto cieľa by sa mali zmobilizovať všetky zdroje.

Nanešťastie všetci tiež vieme, že zdroje vrátane finančných prostriedkov nie sú vždy tým hlavným obmedzením. Problém takmer vždy spočíva v riadení a využívaní zdrojov a v nedostatku rozumnej správy a účinnej koordinácie na celosvetovej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni.

Návrh uznesenia, ktorý tu bol dnes predložený a s ktorým naša politická skupina, Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente, plne súhlasí, obsahuje návrhy a odporúčania, ktoré by určite mohli výrazne pomôcť pri zmiernení tohto vážneho problému, ak by sa realizovali. Preto naliehavo žiadam Komisiu, aby tomuto návrhu venovala pozornosť, akú si zaslúži, a aby na jeho základe pripravila legislatívne návrhy a prijala postupy ich zavedenia do praxe.

Zložitá a neistá politická situácia, akú práve zažívame, je vhodným okamihom na zmenu politík, ktoré sú najlepšimi nástrojmi Európskej únie na tento účel: spoločnej poľnohospodárskej politiky a spoločnej politiky rybného hospodárstva, ktoré sa chystáme radikálne zreformovať.

S novými právomocami, ktoré nám dáva Lisabonská zmluva, má Parlament výbornú príležitosť prekročiť hranicu bezvýznamných vyhlásení a podniknúť reálne kroky. Európski socialisti sú na túto výzvu pripravení. Dúfame, že nová Komisia a ostatné politické skupiny sú pripravené sprevádzať nás na tejto misii.

George Lyon, v mene skupiny ALDE. – Vážená pani predsedajúca, chcel by som poďakovať svojim kolegom, ktorí sa už zapojili do diskusie.

Na úvod by som chcel poznamenať, že nedávny prudký nárast svetových cien potravín považujem za budíček pre nás všetkých. Zdvojnásobenie cien obilia a ryže malo neúmerný dosah na časť najchudobnejších ľudí v rozvojových krajinách po celom svete. Skutočne sa odhaduje, že ďalších 75 miliónov ľudí na celom svete sa zaradilo medzi hladujúcich v priamom dôsledku vyšších cien potravín v rokoch 2007 a 2008. To je skutočnosť, ktorú musíme brať veľmi, veľmi vážne. V mnohých krajinách sme naozaj videli nepokoje a politickú nestabilitu z dôvodu prudkého rastu cien potravín.

Tvrdím, že pri predpokladanom náraste svetovej populácie na viac ako deväť miliárd a predpokladanom veľkom vplyve zmeny klímy na našu schopnosť užiť sa je potravinová bezpečnosť závažným problémom, ktorému musíme čeliť, venovať sa mu a nájsť riešenia. Európska únia musí urobiť všetko, čo dokáže, aby pomohla rozvojovým krajinám vytvoriť udržateľné systémy poľnohospodárstva a výroby potravín, ktoré im umožnia užiť sa. To si vyžaduje finančné prostriedky, ako uviedol vo svojom prejave pán komisár, a vyžaduje si to otvorené trhy. Treba tu uznať, že Európa dostatočne pomáhala pri otvorení a liberalizácii trhov. Ale mnohé problémy, ktorým čelia rozvojové krajiny, sú dôsledkom politických zlyhaní a zlyhaní právneho systému. Žiadna výška pomoci v skutočnosti nevyrieši tento problém, kým nemáte stabilný politický systém a stabilný právny systém, ktorý umožní poľnohospodárom prosperovať a využívať výhody vyšších trhových cien.

Odhaduje sa, že v budúcnosti bude musieť výroba v EÚ vzrásť o viac ako 70 %, len aby pokryla rastúci dopyt. Tvrdím, že európske poľnohospodárstvo má významnú úlohu nielen na zabezpečenie našej sebestačnosti, ale aj na zaistenie toho, aby sme v budúcnosti mohli prispievať ku globálnej potravinovej bezpečnosti.

José Bové, v mene skupiny Verts/ALE. – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, boj proti hladu si vyžaduje značné politické a finančné investície. Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo nedokázala tieto investície minulý týždeň v Ríme vytvoriť a z toho som sklamaný.

Viac ako miliarda ľudí trpí podvýživou a každý rok zomiera od hladu 40 miliónov mužov, žien a detí. Tieto dramatické čísla ešte vzrástli od roku 1996, keď sa konal prvý Svetový potravinový samit. Globálna finančná a hospodárska kríza zhoršila túto situáciu a jej hlavnými obeťami sú obyvatelia krajín južnej pologule. Desať percent celosvetových výdavkov na reklamu by umožnilo poskytnúť rozvojovým krajinám potrebnú pomoc na zabezpečenie ich poľnohospodárskej infraštruktúry.

Potravinová kríza je jednou z hlavných hrozieb pre mier a stabilitu vo svete. V roku 2050 budú musieť drobní poľnohospodári užiť viac ako 9 miliárd ľudí. Znehodnocovanie pôdy, znižovanie biodiverzity, závislosť od ropy, emisie skleníkových plynov, vyčerpávanie podzemnej vody a rozvoj modelov spotreby nás dostáva do veľmi nestabilnej situácie, menej stabilnej ako pred 40 rokmi.

Hlavnými príčinami nedostatočnej potravinovej bezpečnosti sú chudoba a závislosť od dovozu. Potreba podporovať miestnu výrobu potravín je zrejmalá. Koncom 50. rokov minulého storočia zaviedla Európa spoločnú poľnohospodársku politiku, aby bola schopná vyrábať potraviny pre vlastnú potrebu. S týmto cieľom si chránila svoj vnútorný trh a podporovala svojich spotrebiteľov. Túto možnosť slobodnej voľby, toto právo na potravinovú nezávislosť musia teraz dostať všetky krajiny alebo skupiny krajín na celom svete, ktoré o to majú záujem.

James Nicholson, v mene skupiny ECR. – Vážená pani predsedajúca, naše uznesenia o tejto otázke sa zaoberajú dvojím problémom odstraňovania hladu, ktorým v súčasnosti trpí šestina obyvateľov sveta, a zabezpečenia dodávok potravín v budúcnosti.

Čelíme situácii, keď na jednej strane rastie svetová populácia a zároveň sa na druhej strane výroba potravín stáva stále väčším problémom v dôsledku negatívnych vplyvov zmeny klímy a rastúcich nákladov spojených s touto výrobou.

Kým poľnohospodársky prvok potravinovej bezpečnosti je nepochybne kľúčom na riešenie tohto problému, mali by sme sa dôsledne sústrediť aj na skutočnosť, že ak chceme mať nejakú šancu na úspešný boj s hladom vo svete, je absolútne nevyhnutné dobré riadenie v rozvojových krajinách. Zoberme si napríklad Zimbabwe, o ktorom sa už zmienil pán Dess. Kedysi bola táto krajina známa ako zásobáreň Afriky a bola schopná užiť

seba aj mnohé susedné krajiny. Teraz to nedokáže, pretože ju zničili zásahy Roberta Mugabeho a jeho prisluhovačov.

Musíme sa všetci spoločne usilovať o vyriešenie tohto problému a predísť tak hroziacim občianskym nepokojom a biede.

Patrick Le Hyaric, v mene skupiny GUE/NGL. – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, ak chce Európska únia hrať vo svete pozitívnu úlohu, ak chce vzkriesiť nový humanizmus, mala by skutočne načúvať ohlušujúcemu náreku hladujúcich, ktorý sa rozlieha po celej planéte.

Tu aj inde naďalej pekne rečníme. Ale povedzme si úprimne, môžeme mať čisté svedomie, keď každých päť sekúnd zomiera od hladu dieťa? Tieto deti nezomierajú pre technické problémy. Je to dôsledok vlny ultraliberalizmu, ktorý dnes zaplavuje svet.

Doposiaľ sme obrábali pôdu, aby sme nakrmili ľudí. Kapitalistický systém teraz urobil z pôdy a potravín komodity a predmet globálnych špekulácií. Preto musíme radikálne zmeniť politiku, podporovať Organizáciu pre výživu a poľnohospodárstvo a poskytnúť jej prostriedky na činnosť.

Ako ste povedali, pán komisár, musíme konať a my toto konanie požadujeme. Aby sa však skutočne začalo konať, Európska únia by mala presadiť zásadu potravinovej nezávislosti pre všetky národy, mala by pomôcť pri zavádzaní systémov odmeňovania za prácu v poľnohospodárstve s garantovanými cenami pre každú krajinu a každý kontinent, mala by uznať a presadzovať záväzky na poskytovanie oficiálnej rozvojovej pomoci krajinám južnej pologule, mala by odpustiť dlhy chudobným krajinám, mala by zastaviť predávanie pôdy nadnárodným spoločnostiam a hedžovým fondom a mala by uznať, že poľnohospodárstvo a pôda nesmú byť súčasťou tvrdého vyjednávania Svetovej obchodnej organizácie.

Musíme počuť nárek hladomoru a primerane konať. To by zvýšilo prestíž Európy a je to skutočne naliehavé.

Bastiaan Belder, v mene skupiny EFD. – (NL) Za približne desať rokov, v priebehu ktorých som poslancom Európskeho parlamentu, pravidelne počúvam na jeho pôde pekné reči. Aj predseda Komisie pán Barroso pekne hovoril počas príprav na svetový samit o potravinovej bezpečnosti v Ríme. Povedal: „Kolektívne sme zlyhali v boji proti hladu. Je to morálny škandál a veľká škvrna na našom kolektívnom svedomí.“ Koniec citátu. A mal úplnú pravdu. To ešte zväčšuje sklamanie z výsledkov samitu. Mám neodbytný pocit, že stredobodom diania v Ríme boli politické záujmy bohatých krajín a nie záujmy jednej miliardy hladujúcich ľudí vo svete. Aby som vám to konkrétne priblížil, použijem dva príklady. Ako sa stále častejšie pripúšťa, politika biopalív a jej presadzovanie vedú k rastu cien, a teda k šíreniu hladu. Zdá sa však, že akákoľvek kritika tejto politiky je tabu.

Pri mnohých príležitostiach som tento Parlament upozorňoval napríklad aj na nebezpečenstvo podpory veľkých investícií tretích krajín v Afrike s cieľom zaistiť ich vlastnú potravinovú bezpečnosť. Ako môže niekto očakávať, že krajiny, kde sú milióny ľudí závislé od potravinovej pomoci OSN, budú vyvážať do tretích krajín? V záverečnom vyhlásení sa však táto skutočnosť nespomína.

Bohaté krajiny sa so spornými témami vyrovnávajú veľmi jednoducho tým, že prednesú dobre mienené, vášnivé argumenty a pripravia ďalšie štúdie. Ďalšia skutočnosť, ktorú som si vybral z tohto vyhlásenia, je, že rozvojové krajiny sa budú musieť spoľahnúť predovšetkým na svoje vlastné zdroje. Vzhľadom na doterajšie zlyhanie medzinárodného spoločenstva v úsilí o odstránenie hladu, by som to nenazval inak ako hanebným.

Odhliadnuc od toho som strávil určitý čas čítaním vyhlásení z predchádzajúcich svetových samitov o potravinovej bezpečnosti a prišiel som k záveru, že sa až prekvapujúco podobajú – navzájom, ako aj s uznesením Parlamentu o tejto otázke. Všetky hovoria o naliehavosti a sústavne vyzývajú na splnenie minulých sľubov. Nemalo by však opakovanie všetkých tých výziev pre nás byť varovným signálom? Aby som citoval spravodajcu OSN pána De Schutteho, „chudobní ľudia nepotrebujú sľuby“. Ako už bolo opakované povedané, potravinová bezpečnosť by mala byť ľudským právom. Vážená pani predsedajúca, chcem sa na to pozrieť z iného uhla a pripomenúť učenie Biblie, že jedným z božích príkázaní je nasýtiť hladných. To považujem za svoju osobnú povinnosť a našu kolektívnu zodpovednosť.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Osobne som sa zúčastnil samitu FAO v Ríme. Na vlastné oči som videl, aká bola táto konferencia. Myslím si, že by sme sa mali aspoň trochu vzdať pokrytectva, ktoré nás ovplyvňuje. Vzhľadom na peniaze utratené na usporiadanie takejto konferencie, ktorej výsledkom je zvyčajne iba dlhá séria sľubov, by sme sa asi mali na tieto výdavky pozrieť prakticky a vypočítať, ako už povedali predchádzajúci rečníci, koľko detí dnes nemuselo zomrieť od hladu, keby sa tieto finančné prostriedky neminuli iba na

bezstarostné rozprávanie. Pán komisár síce povedal, že tento problém súvisí s celosvetovou výrobou potravín, ale kým začneme vyberať smietku z oka blížneho, mali by sme si najskôr všimnúť brvno vo svojom.

Naša krajina Bulharsko má podľa vedeckých dôkazov najúrodnejšiu pôdu v Európskej únii. Pred stopäťdesiatimi rokmi dokázali bulharskí poľnohospodári užiť najhustejšie obývané oblasti Osmanskej ríše v Malej Ázii s využitím technológie 19. storočia. Dnes však poľnohospodárstvo v Bulharsku sústavne upadá, dokonca ešte viac po vstupe Bulharska do Európskej únie. Kvóty, ktoré samotná Komisia stanovila pre Bulharsko, obmedzujú poľnohospodársku výrobu, pričom pôda v Bulharsku leží ladom. Napríklad na výrobu celej kvóty paradajok, ktorú predpísala Bulharsku Európska komisia, stačí jediný poľnohospodársky podnik v jednom z 28 bulharských regiónov. Je to tak preto, že niektoré údaje spred 10 rokov uvádzali, že toto je oficiálna úroveň výroby. Nik sa však nepozerala na to, aká by mohla byť skutočná úroveň výroby. V rámci samotnej Európskej únie sa v súčasnosti obmedzuje výroba potravín, ktorá by inak mohla výrazne zlepšiť situáciu a ponúknuť reálne opatrenia v boji proti hladu. Preto, kým budú celú situáciu ovládať úradníci, ktorí vidia iba háčky papiera a nič iné ich nezaujíma, zostanú nám iba sľuby a žiadne reálne kroky.

Filip Kaczmarek (PPE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, počet ľudí trpiacich hladom a žijúcich v extrémnej chudobe počas uplynulého roka dramaticky vzrástol a nie je pravda, že je to vina kapitalizmu. Existujú politické systémy, ktoré sú výrazne horšie z hľadiska života ľudí a boja proti hladu. Povieť vám len jeden príklad. Európsku krajinu, ktorá má veľmi dobré podmienky na poľnohospodárstvo, pred niekoľkými desaťročiami priviedol k hladu komunizmus. V dôsledku toho v tejto jednej krajine zomrelo viac ľudí, než teraz umiera od hladu na celom svete. Tou krajinou je Ukrajina. Odporúčal by som pozastaviť sa nad tým, čo odznieva v tejto rokovacej sále.

V roku 2000 prijalo 198 členov Organizácie Spojených národov konkrétne rozvojové ciele tisícročia. Pán komisár dnes hovoril o prvom, najdôležitejšom ciele. Teraz musíme odpovedať na otázku, či je tento cieľ dosiahnuteľný. Európania sa pýtajú, či sú naše priority a stratégie správne, a najmä, napríklad, či je nákladný boj proti zmene klímy dôležitejší ako boj proti biele. Tento týždeň som dostal takúto otázku: „Nezamieňa si Európska únia prostriedky s cieľmi, keď namiesto boja proti dôsledkom globálneho otepľovania začína ten najdrahší zápas s veternými mlynmi v histórii ľudstva – boj proti zmene klímy?“

Myslím si, že najlepším dôkazom toho, že opatrenia na ochranu klímy a na odstránenie hladu nie sú vo vzájomnom rozpore, by bol efektívny postup v druhej oblasti, inými slovami, keby sme skutočne odstránili zo sveta hlad. Potom by nás nik neobviňoval z nesprávnych priorít a z toho, že boj proti zmene klímy považujeme za dôležitejší ako boj proti hladu, ako to povedal aj pán Dess.

V niekoľkých nasledujúcich rokoch bude poľnohospodárstvo veľmi dôležité. Musíme presvedčiť rozvojové krajiny a pomôcť im, aby investovali do poľnohospodárstva a aby dodržali svoje vyhlásenia, že 10 % štátneho rozpočtu bude určených na rozvoj poľnohospodárstva. To je jediný spôsob, ako môžeme zvýšiť poľnohospodársky potenciál chudobných krajín a pomôcť im v účinnom boji proti hladu.

Louis Michel (ALDE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, s výnimkou pána Berlusconiho, ktorého krajina hostila svetový samit FAO o potravinovej bezpečnosti, sa tohto samitu nezúčastnil žiadny vedúci predstaviteľ krajín skupiny G8.

Z hospodárskeho, sociálneho a finančného hľadiska vysoko politické stretnutie sa tak zredukovalo na bežnú technickú schôdzku. Napriek tomu bolo cieľom pána Dioufa pripraviť také nástroje a prostriedky výroby, aby sa trvalo udržateľným spôsobom zaistila potravinová bezpečnosť rozvojových krajín.

Ako vieme, keďže to už opakovanne odznelo, hospodárska a finančná kríza iba prehľbuje hlad na celom svete. Táto téma je závažnejšia než kedykoľvek predtým, pretože prvýkrát v histórii postihuje hlad viac ako miliardu ľudí na svete. To je šestina svetovej populácie, o 20 % viac než v roku 2005 a o 105 miliónov viac než v roku 2008.

Ako povedal pán Bové, to všetko znamená, že tu existuje veľké riziko vypuknutia nových konfliktov, a navyše konfliktov mimoriadne vážnych. K tomuto javu zníženej potravinovej bezpečnosti viedli nedostatočné investície do poľnohospodárstva. Ako zdôraznil pán Diouf, poľnohospodárstvo je skutočne jediným existenčným prostriedkom pre 70 % chudobných ľudí vo svete. Vyzval na finančné investície vo výške 44 miliárd USD ročne na pomoc drobným výrobcam. Jeho požiadavku úplne ignorovali: zo strany bohatých krajín neexistuje žiadna harmonogram, žiadna stratégia a žiadna politická vôľa.

Pán komisár, ako pokročilo plnenie záväzkov skupiny G8 prijatých v júli? Keďže som bol vo vašej situácii, poznám ťažkosti spojené s hľadaním darcov. Ešte sa pamätám na mimoriadne ťažký boj pred dvomi rokmi,

ktorý viedol aj pán predseda Barroso, o získanie tej mizernej miliardy eur na vytvorenie potravinového nástroja. Budúcnosť Európy je však úzko spojená s osudom rozvojových krajín.

Pán komisár, neverím frázam nášho socialistického kolegu poslanca, ktorý nám rozpráva o ultrakapitalizme a ultraliberalizme, čo je navyše ako významová asimilácia morálne diskutabilné. Ja osobne nevidím riešenie v takýchto dosť krátkozrakých ideologických tirádach.

Pán Le Hyaric, musím vám povedať, že marxistické spiatocníctvo nesie oveľa väčšiu zodpovednosť za zaostávanie niektorých krajín od ich získania nezávislosti než liberalizmus.

Toto som chcel povedať, pretože nechcem, aby v tomto Parlamente ostali bez námietok akékoľvek ideologické výlevy alebo zaklínadlá, ktoré sú krátkozraké a posúvajú hranice intelektuálnej poctivosti.

Judith Sargentini (Verts/ALE). – Vážená pani predsedajúca, moji kolegovia páni Bové a Belder načrtli problém a politickú realitu, ale v poľnohospodárstve je nový trend. Bohaté krajiny si zabezpečujú základné potraviny alebo biopalivá skupovaním pôdy v chudobných krajinách. Zmocňujú sa pôdy, alebo, ako to eufemisticky nazývajú, nadobúdajú poľnohospodársku pôdu. Deje sa to napríklad na Madagaskare.

Táto téma je zrejme pre svetových predstaviteľov príliš citlivá na to, aby o nej diskutovali. Európa a jej predstavitelia majú morálnu povinnosť postaviť sa proti tejto novej forme toho, čo by som nazvala kolonializmom. Vyhlásenie samitu FAO o potravinovej bezpečnosti sa nedotklo témy zmocňovania sa pôdy a v tomto ohľade skutočne premeškalo príležitosť zamerať sa na hlad vo svete. Prečo ste to neurobili?

Ďalej je tu spoločná poľnohospodárska politika EÚ. Vyrábame veľa potravín. Európania majú dostatok potravín, ale SPP ničí šance drobných poľnohospodárov aj poľnohospodárskych podnikov v rozvojových krajinách. Strácajú tým možnosť slušne sa užiť. To vyvoláva nedostatok potravín a potrebu dovážať ich. Kedy uvidíme slobodnú a spravodlivú európsku poľnohospodársku politiku?

Richard Ashworth (ECR). – Vážená pani predsedajúca, Organizácia Spojených národov aj Európska únia sa zhodli, že rastúca svetová populácia si bude vyžadovať zvýšenie celosvetovej poľnohospodárskej výroby rádovo o 50 – 100 %. S tým súhlasíme. Súhlasíme s názorom pána komisára nielen preto, že ho akceptujeme, ale preto, že je to cieľ, ktorý si svet nemôže dovoliť nesplniť. Zároveň sa však od poľnohospodárstva žiada, aby na to používalo menej pôdy, menej vody, menej energie a aby produkovalo menej skleníkových plynov. Takže sú tu tri body, ktoré musíme pochopiť.

Po prvé, vlády a predovšetkým EÚ musia viac investovať do výskumu a vývoja. Jednoducho nemáme informácie, na ktorých by sme založili plán do budúcnosti. Po druhé, keďže čelíme nestabilite svetových trhov, potrebujeme záchrannú sieť spoločnej poľnohospodárskej politiky. A po tretie, potravinová bezpečnosť a všetko, čo z nej vyplýva pre Európsku úniu, si vyžaduje náklady. Sú to náklady, ktoré nemôžeme preniesť na spotrebiteľov, preto opakujem: potrebujeme silnú poľnohospodársku politiku a musíme vyhrať diskusiu o nej v rozprave o rozpočte.

João Ferreira (GUE/NGL). – (PT) Vážená pani predsedajúca, záverečné vyhlásenie, ktoré na ostatnom samite FAO prijali jej 193 členských štátov, je, nanešťastie, v boji proti hladu skutočne iba kvapka v mori. Neboli stanovené žiadne termíny, a predovšetkým neboli vytvorené žiadne konkrétne zdroje ani podmienky na zvládnutie pohromy, ktorá postihuje viac ako 6 miliárd ľudských bytostí.

Podľa dostupných údajov počas krátkych 90 sekúnd trvania tohto môjho vystúpenia vo svete zomrie od hladu 15 detí. To je tá najdrsnejšia a najprenikavejšia obžaloba nespravodlivého, vykorisťovateľského, absurdného, a preto historicky znemožneného hospodárskeho systému.

Je to systém založený na reálnej politike a usmerneniach a, pán Michel, na protagonistoch a liberálnej rétorike, čo viedlo k terajšej situácii. Máme tu podporu agropriemyselného modelu v súlade s ochranou záujmov veľkých agropotravinárskych podnikov a následné kvalitatívne ochudobnenie poľnohospodárskeho odvetvia na svete, roky a roky nedostatočného investovania do poľnohospodárstva, podpory opúšťania poľnohospodárskeho odvetvia a likvidácie malých a stredných poľnohospodárskych podnikov, čiže sektora, ktorý poskytuje živobytie 70 % chudobným ľuďom na svete.

Trhový fundamentalizmus, politika privatizácie a liberalizácie a voľný obchod viedli a naďalej vedú k opúšťaniu pôdy, ku koncentrácii vlastníctva pôdy a k dominancii malého počtu výrobcov a potravinovej závislosti mnohých ľudí.

Odborníci odhadujú, že zvládnutie pohromy chronickej podvýživy by stálo 44 miliárd USD. To je oveľa skromnejšia suma, než akú členské štáty poskytli veľkým firmám na ich záchranu pred pokračujúcou systémovou krízou.

Diane Dodds (NI). – Vážená pani predsedajúca, generálny tajomník OSN Pan Ki-mun počas svetového samitu o potravinovej bezpečnosti povedal, že „dnešná potravinová kríza je budíčkom pre zajtrajšok“. Do roku 2050 bude možno naša planéta domovom pre 9,1 miliardy ľudí, o vyše dve miliardy viac ako dnes. Je to ohromujúce číslo, ktoré znamená, že poľnohospodári budú musieť vypestovať o 70 % viac potravín.

Poľnohospodári v Severnom Írsku chcú pomôcť pri napĺňaní tejto potreby. Väčšina z nich sa však domnieva, že Európa brzdí ich schopnosť vyrábať viac potravín tým, že presadzuje znižovanie miery intenzity chovu prostredníctvom regulácie dusičnanov a fosforečnanov, byrokraciu, nedostatok výskumu a vývoja v rámci odvetvia, a teda presadzuje prístup, že potravinová bezpečnosť nie je problémom.

Reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) rozhodne o možnostiach poľnohospodárov vyrábať potraviny. Ovplyvní to aj ceny potravín. Ak Európa nepodporí poľnohospodárov prostredníctvom priamych platieb, ceny potravín budú musieť vzrásť, aby pokryli výrobné náklady. Mojm cieľom je podporiť výrobu potravín v Severnom Írsku a potravinovú bezpečnosť v Európe. To sa dá dosiahnuť iba tak, že dovolíme poľnohospodárom pestovať a chovať. Obrovskú úlohu v tom zohrá reforma SPP a potravinová bezpečnosť by mala byť základným prvkom našej práce, keď sa táto reforma rozbehne.

Mairead McGuinness (PPE). – Vážená pani predsedajúca, ako jedna z autoriek tejto správy chcem na úvod poďakovať politickým skupinám, ktoré veľmi úzko spolupracovali, aby pripravili text, ku ktorému nie sú žiadne pozmeňujúce a doplňujúce návrhy. Myslím, že by nás to všetkých malo veľmi potešiť. Na mnohé veci máme odlišné názory, ale myslím si, že vo všeobecnej snahe urobiť správnu vec a pomôcť nasýtiť hladujúcich ľudí vo svete je tento text krokom správnym smerom.

Počas predchádzajúceho mandátu som bola aj autorkou správy o globálnej potravinovej bezpečnosti a SPP, takže som sa tejto problematike venovala veľmi dôkladne. Chcem poukázať na jednu veľmi jednoduchú skutočnosť, ktorá asi mnohým uniká: tento svet nasýtia poľnohospodári, ak budú mať na vykonávanie svojej práce tú správnu klímu, a to myslím v tých najširších súvislostiach. Ostatní z nás o tom budú len hovoriť. Je našou zodpovednosťou vypracovať a predložiť stratégiu, ako umožniť poľnohospodárom vyrábať potraviny. Tí zareagujú, ak budú mať splnené dva základné prvky. Jedným sú slušné ceny a druhým stabilné príjmy. Nedávna nestabilita zasiahla oba tieto prvky a poľnohospodári takto nemôžu prežiť.

Pre prípad, že by mi vypršal čas, a ako jedna z autoriek vás v tomto žiadam o zhovievavosť, prosím, nedémonizujte spoločnú poľnohospodársku politiku. Niektoré z uvádzaných argumentov sú historické a zastarané. Túto politiku sme úplne zreformovali a bez SPP by sme mohli mať v rámci Európskej únie oveľa väčšie problémy s nedostatočnou potravinovou bezpečnosťou. Prečo by sme nemali prijať tie najlepšie časti spoločnej poľnohospodárskej politiky a požiadať rozvojové krajiny, aby sa k nej pridali? Buďme v tomto veľmi tvrdí. Nemali by sme nechať vlády rozvojových krajín unikať pred zodpovednosťou. Ony sú zodpovedné za správne využitie rozvojovej pomoci a my sme zodpovední za to, aby sa do poľnohospodárstva vložilo a investovalo viac peňazí. Myslím, že je čas prestať chodiť po špičkách okolo tejto záležitosti a postupovať tvrdo voči vládam aj voči sebe. Máme morálnu zodpovednosť a sme pripravení ju niesť.

Enrique Guerrero Salom (S&D). – (ES) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, svet čelí dvom veľkým dlhodobým výzvam: boju proti dôsledkom zmeny klímy a boju proti chudobe a hladu vo svete.

Pán komisár, rovnako ako viacerí poslanci tohto Parlamentu, uviedol údaje, ktoré sa objavili v záverečnom vyhlásení svetového samitu Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) o potravinovej bezpečnosti – viac ako miliarda ľudí na celom svete trpí hladom a 40 miliónov každý rok zomiera na následky chudoby.

Najskôr potravinová kríza a potom finančná kríza zabrzdili plnenie rozvojových cieľov tisícročia. Nenapredujeme, v skutočnosti sa vraciame späť. Problémy sú to dlhodobé, ale riešenia sú naliehavé a potrebné okamžite. V uplynulých týždňoch sme napriek tomu dostávali znepokojujúce správy o odpore medzi hlavnými pôvodcami emisií skleníkových plynov voči prijatiu rozhodnutí na konferencii v Kodani a o absencii vysokých predstaviteľov a konkrétnych výsledkov na samite FAO v Ríme.

Naše problémy sú alarmujúce, ale nemenej znepokojujúca je nedostatočná schopnosť konať. Ľudské bytosti dosahujú pokrok tak, že rozpoznáme problémy, určíme postup a podnikneme opatrenia. V súčasnosti vieme, proti čomu stojíme, ale stratili sme schopnosť zasiahnuť.

Preto podporujem uznesenie, ktoré vyzýva Parlament, aby bezodkladne podnikol príslušné opatrenia.

Franziska Keller (Verts/ALE). – Vážená pani predsedajúca, článok 208 Lisabonskej zmluvy konštatuje, že hlavným cieľom rozvojovej politiky Európskej únie je znížiť a odstrániť chudobu. Chudoba je aj hlavnou príčinou hladu. V článku 208 sa tiež uvádza, že Únia bude brať do úvahy tieto ciele aj v iných svojich politikách, ktoré by mohli mať vplyv na rozvojové krajiny.

Svojimi vývoznými dotáciami však EÚ ničí trhy v rozvojových krajinách a spôsobuje tým chudobu a hlad. Ak chceme, aby naša rozvojová pomoc bola efektívna, nesmieme si ju komplikovať inými politikami. Inak sa nám nepodarí dosiahnuť rozvojové ciele tisícročia. Mali by sme na to myslieť pri revidovaní a reformách politik, ako sú spoločná poľnohospodárska politika a spoločná politika rybného hospodárstva.

(Rečníčka súhlasila, že bude odpovedať na otázku signalizovanú modrou kartou v súlade s článkom 149 ods. 8.)

Mairead McGuinness (PPE). – Vážená pani predsedajúca, rada by som sa opýtala predchádzajúcej rečníčky, o akých vývozných náhradách to konkrétne hovorila. Spomenula som to vo svojom vystúpení a uznávam, že v minulosti vývozné náhrady spôsobovali škody, ale Európa teraz zreformovala svoju poľnohospodársku politiku. Keď sme však vlani zaviedli vývozné náhrady pre sektor mlieka a mliečnych výrobkov, jedinou krajinou, ktorá protestovala, bol Nový Zéland, a to nie je rozvojová krajina. Môžem vás poprosiť o uvedenie príkladu, kde tieto náhrady v súčasnosti spôsobujú problémy?

Franziska Keller (Verts/ALE). – Vážená pani predsedajúca, samozrejme, príklad mrazených kurčiat, ktorý všetci dobre poznáte, je už trochu starý, ale aj teraz sa, napríklad, na africké trhy dostávajú paradajky vysoko dotované v Európskej únii, ktoré sú lacnejšie ako miestne výrobky, a preto likvidujú pracovné miesta a zvyšujú chudobu. Takže stále je to bežný jav a myslím si, že sa ním musíme zaoberať.

Béla Glattfelder (PPE). – (HU) Stále väčší počet vedcov vo svete konštatuje, že do roku 2030 súběžne vznikne vážny nedostatok ropy, vody a potravín. Zdá sa však, že ako prvému musíme čeliť nedostatku potravín, pretože už teraz trpí hladom miliarda ľudí na Zemi. Počet ľudí trpiacich hladom rastie rýchlejšie než svetová populácia. Kým v súčasnosti trpí hladom iba každý šiesty človek, musíme počítať so situáciou, že o niekoľko desaťročí bude trpieť hladom už každý štvrtý alebo piaty človek. Každú minútu zomierajú od hladu dve deti. Túto situáciu zjavne nemôžeme riešiť zrušením spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie. Európska únia môže byť silná a mať vo svete silné postavenie, iba ak bude mať silnú spoločnú poľnohospodársku politiku.

Hlad však nie je výlučne vecou Afriky. Hlad existuje aj v Európskej únii. V Únii sú napríklad regióny, kde ľudia míňajú na potraviny menej než 10 % svojho príjmu. Zároveň sú však aj iné regióny, niektoré oblasti Bulharska a južné regióny Rumunska, kde ľudia míňajú na potraviny v priemere viac ako 50 % svojho príjmu. V tejto skupine sa za priemerom skrývajú aj ľudia, ktorí míňajú na potraviny ešte oveľa viac. Stojí za to túto skutočnosť zdôrazňovať, pretože musíme počítať s tým, že kedykoľvek predkladáme návrh nového nariadenia, ktoré združuje poľnohospodársku výrobu a znižuje jej efektivitu, ako sú napríklad nariadenia v oblasti životných podmienok zvierat, ktoré zvyšujú množstvo krmiva potrebného na výrobu 1 kg mäsa, nepoškodujeme len životné prostredie vyššími emisiami CO₂, ale každé opatrenie tohto druhu zvyšuje počet ľudí trpiacich hladom. Možno presne to množstvo krmiva navyše, ktoré musíme použiť napríklad na chov hydiny, bude chýbať na stole hladujúceho dieťaťa.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Počet podvyživených ľudí vo svete prekročil hranicu jednej miliardy, čím sa ešte zhoršila tragická situácia, keď hladom trpí jeden človek zo šiestich. Nanešťastie, ako už bolo predtým povedané, vedúci predstavitelia hlavných priemyselných veľmocí ukázali ľahostajný prístup k takému dôležitému a potrebnému samitu, aký nedávno zorganizovala FAO v Ríme. S výnimkou talianskeho premiéra necítili predstavitelia členských štátov skupiny G8 potrebu zúčastniť sa tejto schôdzky.

Nemôžem si pomôcť a musím sa zmieniť o obrovskom, nespravodlivom rozpore medzi maximálnou pozornosťou, ktorú predstavitelia tejto skupiny štátov produkujúcich 60 % celosvetového HDP venovali záchrane bankového systému, a ich nezáujmom o tragickú realitu hladomoru, ktorý postihuje stále rastúci počet našich blížnych, ľudských bytostí. Toto je skutočne kríza, ktorú nespôsobili samotné chudobné krajiny, ale ktorá má práve na ne najhorší dosah.

Dosiahli sme najväčšiu úroveň celosvetového hladomoru od roku 1970. Každých šesť sekúnd umiera od hladu jedno dieťa. Nanešťastie, rozvinuté krajiny sveta zatvárajú oči pred tragédiou, ktorá nás svojimi celkovými dôsledkami postihne všetkých. Najlepším príkladom toho a zároveň varovaním pre nás všetkých je zanedbávanie poľnohospodárstva v uplynulých dvoch desaťročiach, ktoré sa skončilo súčasťou

potravinovou krízou. Z celkovej sumy oficiálnej rozvojovej pomoci klesol podiel finančných prostriedkov pridelených poľnohospodárstvu zo 17 % v roku 1980 na 3,8 % v roku 2006.

Potravinová bezpečnosť je mimoriadne vážnou úlohou, ktorá si vyžaduje neodkladné riešenia, v prvom rade otvorenie trhov a poskytovanie pomoci poľnohospodárom v rozvojových krajinách tak, aby sa čo najskôr vyrábal dostatok potravín a odstránil sa hlad.

Esther Herranz García (PPE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, chcela by som začať blahoželaním pani McGuinnessovej k tejto iniciatíve, ktorá dokazuje, akú významnú medzinárodnú úlohu zohráva spoločná poľnohospodárska politika (SPP) pri napĺňaní potrieb zásobovania potravinami.

Teraz, keď chce Európska komisia zrejme znížiť záťaž SPP na rozpočet Spoločenstva, je dôležité zdôrazniť, že zatiaľ čo SPP nemusí byť prioritou, dostatok potravín ňou byť musí. Uplynulé desaťročia jasne ukázali, že bez SPP by bolo ťažké, ak nie nemožné, dosiahnuť stav dostatku potravín.

Poľnohospodárstvo sa preto nedá porovnávať s inými odvetviami hospodárstva, ktoré môžu byť úspešné na voľnom trhu, pretože trh s potravinami nie je voľný trh. Poľnohospodári potrebujú na úspešné podnikanie pomoc Európskej únie. Európska únia zasa potrebuje poľnohospodárov, aby udržala model poľnohospodárstva, ktorý bude schopný poskytnúť dostatok potravín primeranej kvality na uspokojenie rastúceho dopytu občanov.

Preto si myslím, že musíme zmeniť smerovanie SPP, ale nie zrušiť ju. Aby sme to dosiahli, poľnohospodári musia mať záruku priamych subvencií a musí sa obnoviť riadenie poľnohospodárskych trhov, aby sa zvýšila stabilita cien, čo bude výhodné nielen pre poľnohospodárov, ale aj pre spotrebiteľov a tretie krajiny.

Treba zaviesť rámec pre osvedčené postupy, ktorý by udržiaval rovnováhu vo vzťahoch medzi jednotlivými aktérmi potravinového reťazca, zabránil by prípadom zneužívania a podporil by spravodlivejšie rozdelenie obchodných marží.

Navyše je potrebná politika informovanosti európskeho spotrebiteľa, ktorá zdôrazní úsilie výrobcov v krajinách Spoločenstva o dodržiavanie nariadení Európskej únie v oblasti životného prostredia, potravinovej bezpečnosti a životných podmienok zvierat. Výrobcovia v krajinách Spoločenstva totiž musia čeliť konkurencii dovozu z tretích krajín, kde sa používajú oveľa miernejšie normy.

Výrobcovia z tretích krajín uprednostňujú vývoz do Európskej únie pred zásobovaním trhov vo svojich krajinách, pretože na základe dohôd v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO) prináša takýto vývoz vyšší zisk.

Michèle Striffler (PPE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, už tu odznelo, že každých päť sekúnd zomrie niekde na svete jedno dieťa od hladu a biedy a podľa odhadov viac ako miliarda ľudí trpí podvýživou.

Problém globálnej potravinovej bezpečnosti preto nadobúda mimoriadne naliehavý charakter a musí byť na poprednom mieste európskeho a medzinárodného politického programu. Aby sa zaistila realizácia prvého rozvojového cieľa tisícročia, európske politiky musia byť konzistentnejšie.

Potravinový nástroj vo výške 1 miliardy EUR je nevyhnutný prvý krok. Dôležité je, že vykonávacie opatrenia sú zamerané na malé a stredné rodinné poľnohospodárske podniky a podniky rastlinnej výroby, predovšetkým tie, ktoré riadia ženy, a tiež na chudobných obyvateľov, ktorí sú najviac postihnutí potravinovou krízou.

Trvalo udržateľné poľnohospodárstvo musí byť prioritnou oblasťou. Treba preskúmať inováčne mechanizmy financovania, ako je medzinárodná daň na finančné transakcie, ktoré by mohli sprevádzať proces prispôsobovania sa zmene klímy a boli by dostupné pre drobných poľnohospodárov v najzraniteľnejších krajinách.

Ricardo Cortés Lastra (S&D). – (ES) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, krátko po skončení nedávneho svetového samitu Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) o potravinovej bezpečnosti by som chcel vyjadriť svoje sklamanie nad jeho slabým sociálnym, mediálnym a politickým dosahom. Predovšetkým som sklamaný, že sa nepodarilo dosiahnuť dohodu o balíku 44 miliárd USD, ktoré mali pomôcť najchudobnejším poľnohospodárom. Som smutný, že všetko bude pokračovať ako predtým.

Keď hovoríme o potravinovej bezpečnosti, poľnohospodárstve a rozvoji, často zabúdame na otázku nedostatku vody, čo je zásadný problém už teraz a bude najmä v budúcnosti. V aktuálnom kontexte hospodárskej a environmentálnej krízy potrebujeme viac než kedykoľvek predtým záväzkov rozvinutých

krajín vytvoriť nové fórum na medzinárodnú diskusiu na najvyššej úrovni, ktorého cieľom by bolo posilnenie postavenia vody ako súčasť verejného blaha, výmena technológií a rozvoj efektívnych, trvalo udržateľných a hospodársky životaschopných systémov vodného hospodárstva.

Ak sa nebudeme starať o našu vodu, nikdy nebudeme úspešní v boji proti hladu.

Chris Davies (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, v Anglicku 18. storočia Thomas Malthus predpovedal, že populácia porastie rýchlejšie ako výroba potravín. Teraz sa jeho myšlienky v mnohých smeroch spochybujú, pretože sme prešli sériou revolúcií v poľnohospodárstve, ktoré zmenili našu spoločnosť. Ale jeho slová sú aj pravdivé: počas života mnohých z nás sa svetová populácia strojnásobila, úplne neuveriteľne strojnásobila, a v mnohých oblastiach sveta rástla rýchlejšie ako zásobovanie potravinami. Ak chceme predchádzať hladu a mať pod kontrolou populačný rast, musíme sa viac snažiť a najmä zaistiť, aby ženy všade na svete mali kontrolu nad svojimi reprodukčnými možnosťami. A musíme chrániť životy detí. Najlepší spôsob zníženia populačného rastu je chrániť životy mladých ľudí, aby rodičia necítili potrebu mať väčšie rodiny.

Tu v západnom svete máme návyk jesť mäso, čo je obrovské plytvanie zdrojmi. Jediné, čo môžem povedať – a už vidím, že môj čas vypršal, pani predsedajúca – ako človek, ktorý sa vzdal mäsa pred 20 rokmi, ak chceme zachrániť svet a predísť hladu, jedzme zelené, nie červené.

Peter Jahr (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, primerané stravovanie je ľudským právom a hlad je zločin proti ľudskosti. Myslím si tiež, že ľudská rasa má dostatok technických a vedeckých vedomostí na to, aby nik na svete nemusel trpieť hladom. Samozrejme, na boj proti hladu vo svete sú potrebné aj peniaze. Nejde však iba o peniaze. Predtým musíme splniť ešte nasledujúce požiadavky. Po prvé, vybudovať v rozvojových krajinách stabilnú demokratickú štruktúru, po druhé, bojovať s korupciou, po tretie, vytvoriť v rozvojových krajinách vhodný systém poľnohospodárstva a nakoniec investovať do poľnohospodárstva. Často sa príliš málo hovorí o prvých troch bodoch. V týchto krajinách navyše mizne veľa finančných prostriedkov, končia v nesprávnych rukách a využívajú sa na korupčné praktiky.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Vážená pani predsedajúca, rád by som nadviazal na to, čo som tu hovoril pred dvoma dňami o tragickej potravinovej kríze, do ktorej sa dostala predovšetkým Afrika, a o zjavne nedostatočnej pomoci najrozvinutejších krajín, ako aj krajín s rozvíjajúcim sa hospodárstvom, vzhľadom na problém globálnej potravinovej bezpečnosti.

Počas diskusií na samite FAO v Ríme niektoré mimovládne organizácie obvinili nadnárodné potravinárske spoločnosti z pokusov získať tisíce hektárov veľmi úrodnej pôdy, ktorá patrí drobným poľnohospodárom v rozvojových krajinách. Takto už získali viac ako 40 000 hektárov od Etiópie po Indonéziu.

Mimovládne organizácie odsúdili aj snahu mnohých bohatých krajín uprednostňovať v Afrike používanie umelých hnojív a nových technológií namiesto podpory trvalo udržateľného rozvoja agroekológie. Kritizovali aj agrochemické spoločnosti, používanie geneticky modifikovaných organizmov (GMO) a rozvoj výroby biopalív na úkor pestovania plodín.

Naliehavo vyzývam Európsku úniu, aby investovala do realizácie projektu globálneho partnerstva, ktorý umožní lepšiu koordináciu opatrení v boji proti hladu. Zdá sa mi, že najjasnejšou odpoveďou je nepochybne poľnohospodárstvo ako zdroj obživy.

Elisabeth Köstinger (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dlhodobá potravinová bezpečnosť je jedným z hlavných problémov spoločnej poľnohospodárskej politiky. Najmä vzhľadom na nedostatok potravín musíme zdôrazniť význam silnej SPP, ktorá bude mať v budúcnosti kľúčovú úlohu pri prekonávaní globálnych problémov.

To znamená, že je potrebné primerané dlhodobé financovanie SPP. SPP je dôležitým prvkom potravinovej a bezpečnostnej politiky EÚ a po roku 2013 bude zohrávať dôležitú úlohu v rozvojovej politike a vo vonkajšej politike potravinovej bezpečnosti. Perfektne fungujúce ekosystémy, úrodná pôda, stabilné vodné zdroje a ďalšia diverzifikácia vidieckeho hospodárstva sú preto najvyššie priority. Medzinárodná spolupráca a solidarita spolu s vyváženými obchodnými zmluvami, ktoré budú presadzovať, nie ohrozovať potravinovú bezpečnosť, sú kľúčovým prvkom globálnej potravinovej bezpečnosti a v tejto súvislosti môže silná SPP znamenať dôležitý prínos.

Rareş-Lucian Niculescu (PPE). – (RO) Na úvod, aj za cenu toho, že budem opakovať myšlienku už vyslovenú pánom Stojanovom, s poľutovaním odsudzujem skutočnosť, že máme v mnohých krajinách Európy tak veľa neobrábanej pôdy, zatiaľ čo diskutujeme o hlade vo svete.

Po druhé, pretože návrh uznesenia sa zaoberá touto otázkou a teší ma, že sa jej dotkol aj pán komisár, chcem upozorniť na nebezpečenstvo, ktoré predstavuje veľmi populárny cieľ potravinovej sebestačnosti. Tento cieľ, ktorý nie je synonymom pre potravinovú bezpečnosť, by mohol mať v súčasných podmienkach neželané dôsledky, pretože zmena klímy ovplyvňuje každý región inak. V tejto situácii je obchod potrebnejší než kedykoľvek predtým a nie úsilie, aby každá krajina vyrábala všetko, čo chce skonzumovať.

Marian Harkin, autorka. – Vážená pani predsedajúca, chcem iba poznamenať k dvom otázkam, ktoré sa objavili v doterajšej rozprave. Najskôr prepojenie medzi hladom a zmenou klímy. Ako pán Pan Ki-mun povedal v Ríme, v čase, keď svetová populácia rastie a naša globálna klíma sa mení, budeme musieť do roku 2050 vyrábať o 70 % potravín viac. Počasie pritom je stále extrémnejšie a nepredvídateľnejšie. Takže akékoľvek naše pozitívne kroky vo vzťahu k zmene klímy budú mať pozitívny vplyv aj na výrobu potravín.

Ďalšou záležitosťou, ktorá sa opäť raz objavila, je jednoduchá voľba: zvalme vinu na SPP, ako keby SPP bola zodpovedná za všetko zlo v rozvojových krajinách. SPP nie je dokonalá, ale už prešla reformou. Ak chceme, aby naši poľnohospodári pokračovali v práci a zaistili Európe potravinovú bezpečnosť, nemôžeme ich reguláciami a zrušením pomoci doslova vytlačiť z podnikania.

Napríklad, urobil niekto štúdiu o nedávnej reforme cukrovarníckeho priemyslu v EÚ, aby sme videli, či jeho zdecimovanie pomohlo poľnohospodárom v krajinách tretieho sveta, alebo z toho mali úžitok iba cukrovarnícki baróni a veľkí majitelia pôdy, zatiaľ čo drobní výrobcovia cukru zostali v biede? V žiadnom prípade nechcem zľahčovať problém hladu vo svete, ale musíme zabezpečiť, aby riešenia, ktoré presadíme, naozaj pomohli tento problém zmierniť.

Sari Essayah (PPE). – (FI) Vážená pani predsedajúca, je skvelé, že v ten istý deň, keď rokujeme o uznesení ku kodanskej klimatickej konferencii, máme na programe aj otázky potravinovej bezpečnosti a problém hladu, pretože tieto záležitosti spolu veľmi úzko súvisia.

Niektorí poslanci už spomenuli, ako sme opatreniami politiky v oblasti klímy čiastočne zapríčinili ďalšie problémy. Stanovili sme si napríklad nerealistické ciele v otázke biopalív, čo viedlo k situácii, že sa od rozvojových krajín skupovala pôda na pestovanie plodín pre biopalivá. Takže pôdu brali od tých najchudobnejších z chudobných, ktorí ju mohli využívať na hospodárenie a rozvoj vlastnej poľnohospodárskej výroby.

Podobné deformácie sa vyskytli v poľnohospodárskej politike. Viedli k tomu, že nadvýroba sa vyvážala do rozvojových krajín, čo brzdilo rozvoj tamojšieho poľnohospodárstva. Je mimoriadne dôležité, aby sme si pamätali jednu pravdu: v dnešnom svete máme potravín viac než dosť, ale chyba nám vôľa spravodlivo sa o ne deliť.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, na nedávnom samite FAO sa zúčastneným štátom nepodarilo vypracovať žiadne konštruktívne návrhy. Absencia spoločnej stratégie na medzinárodnej úrovni je znepokojujúca, najmä v súvislosti so sústavnou rastúcou svetovou populáciou, ktorá smeruje k počtu 9 miliárd v roku 2050.

Všetci si dobre pamätáme následky potravinovej krízy v roku 2007, keď v dôsledku náhleho rastu cien poľnohospodárskych výrobkov milióny ľudí na celom svete čelili nedostatku potravín. Myslím, že z krízy by sme sa mali poučiť. Musíme zastaviť kroky smerujúce k obmedzovaniu poľnohospodárskej výroby, ktoré sú v posledných rokoch v našej EÚ také populárne, až to čudne znie.

Myslím si, že vzhľadom na globálne trendy na trhu s potravinami je každý pokus o obmedzenie SPP nerozumný a v blízkej budúcnosti by to ohrozilo potravinovú bezpečnosť nášho kontinentu. Mali by sme pomôcť rozvojovým krajinám vytvoriť poľnohospodársku politiku, ktorá im umožní zaistiť potravinovú bezpečnosť svojich občanov.

Karel De Gucht, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, aj mne je ľúto, že sa žiaden z najvyšších predstaviteľov skupiny G8 nezúčastnil na samite v Ríme, s výnimkou predsedu Komisie pána Barrosa. Táto skutočnosť, samozrejme, dokrešľuje obraz samitu, ktorý nepriniesol veľa nového. Myslím si, že je to zrejme aj pri pohľade na záverečné vyhlásenie. Na druhej strane považujem za veľmi dôležité aj to, že sa nám podarilo udržať problematiku potravinovej bezpečnosti v politickom programe. Výsledkom viacerých samitov, ktorých sme boli svedkami v roku 2009, určite je, že táto téma má teraz v medzinárodnom programe vysokú prioritu a kedykoľvek sa svetoví predstavitelia stretnú, napríklad naposledy v Pittsburghu skupina G20, hovoria o rozvojovej spolupráci a rozvojovej politike. To je sám osebe veľmi pozitívny prvok.

Ja som v Ríme bol a musím povedať, že odhladnuc od záverečného vyhlásenia, ktoré je skutočne trochu sklamaním, tam boli veľmi dobré diskusie s veľmi dobrou účasťou a môže to priniesť nejaký výsledok. Prebehla napríklad veľká diskusia o predávaní úrodnej pôdy v rozvojových krajinách a o krajinách, ktoré nemajú ornú pôdu. Takéto kupovanie pôdy je samo osebe zaujímavou témou na diskusiu a myslím si, že tu by sme sa mohli vzájomne zhodnúť.

Druhá vec, ktorú by som chcel povedať, je to, čo už konštatovali viacerí poslanci, že SPP, samozrejme, nie je dokonalá. Na tomto svete nič nie je ideálne, ale keď sa pozriete na vplyv spoločnej poľnohospodárskej politiky na rozvojové krajiny, podľa mňa môžeme vyhlásiť, že je to určite najmenej škodlivý systém veľkého obchodného bloku, ktorý berie ohľad na rušivé vplyvy v rozvojových krajinách. WTO potvrdila, že väčšina, ak nie všetky naše dotácie nenarúšajú trh, pretože podporujú príjem poľnohospodárov a nie ceny poľnohospodárskych výrobkov.

Som trochu sklamaný, ako to povedať, sklamaný, že neustále obviňujeme samých seba. Európa určite nie je ideálna, ale myslím si napríklad, že s potravinovým nástrojom sme urobili veľký krok dopredu. Predstavuje to 1 miliardu EUR na dvojročnom základe. Nejde o podporu dodávok potravín, ale je to prevažne zamerané na dodávky semien a tak ďalej, čo pomôže drobným poľnohospodárom v rozvojových krajinách, aby sa udržali. Myslím si, že toto je naozaj inovácia. Uznala to napríklad aj Svetová banka, ktorá tento mechanizmus preberá. Takže by sme nemali neustále obviňovať samých seba. Mimochodom tento potravinový nástroj bol inováciou môjho predchodcu. Je jedna vec, v ktorej s ním nesúhlasím, a týkala sa istého pána, ktorý medzičasom zmizol, pána Le Hyarica. Nie je to socialista, pán predchodca, je to komunista. Myslím, že by ste sa mali pozrieť na jeho politickú skupinu: je to komunista, a to zrejme vysvetľuje argumentáciu, ktorú používal.

Keď som to povedal aj v L'Aquile, prevzali sme ako Európska komisia zodpovednosť a sľúbili sme 4 miliardy USD, čo je asi 20 % potravinového balíka a podporného balíka, ktorý bol odsúhlasený v L'Aquile. S tým sme výrazne najväčším darcom, ktorý prijal záväzky v L'Aquile, a my ich aj dodržíme. Túto sumu odovzdáme a vyplatíme čo najskôr.

Skončím poslednými slovami o novej poľnohospodárskej politike a politike potravinovej bezpečnosti EÚ, pretože v pracovnom programe Komisie na rok 2010 je plán predložiť Rade a Parlamentu oznámenie o obnovení politiky Európskej únie v oblasti poľnohospodárstva a potravinovej bezpečnosti. Tento dokument zhodnotí aktuálne problémy týkajúce sa poľnohospodárstva a potravinovej bezpečnosti, ako napríklad problémy vyvolané zmenou klímy, zvýšená pozornosť venovaná výžive a kvalite potravín, politika bezpečnostných sietí a sociálnej ochrany, vplyv biopalív na výrobu potravín, alebo použitie a vplyv nových technológií a biotechnológií, zvýšené požiadavky na prístup založený na právach, rozsiahle nákupy pôdy atď.

Prvoradým cieľom oznámenia bude obnoviť záväzok EÚ o pomoci rozvojovým krajinám pri zvyšovaní ich poľnohospodárskej výroby. Tento záväzok zostáva kľúčovým, najmä vzhľadom na rastúci dopyt po potravinách v dôsledku zvyšovania svetovej populácie, zmien stravovacích návykov a problémov a hrozieb, ktoré pre trvalo udržateľnú poľnohospodársku výrobu predstavuje zmena klímy. Po druhé bude cieľom vyvolať úvahy o tom, ako by EÚ mohla najlepšie využiť svoje skúsenosti a know-how na pomoc pri vypracovávaní regionálnych politík a strategických rámcov v oblasti poľnohospodárstva a potravinovej bezpečnosti. Po tretie bude cieľom poskytnúť základ pre prístup celej EÚ k harmonizácii existujúcich rámcov politiky ECMS na základe záväzkov stanovených v akčnom programe z L'Aquily. Po štvrté bude cieľom navrhnúť spôsoby, ako by EÚ mohla prispieť k urýchleniu procesu dosiahnutia rozvojových cieľov tisícročia (RCT), najmä RCT 1 vzhľadom na nadchádzajúcu revíziu RCT v septembri 2010 v New Yorku. Po piate bude cieľom zlepšenie pozície EÚ v rámci aktuálneho vývoja v systéme globálneho riadenia v oblasti potravín a poľnohospodárstva. Napokon bude cieľom riešenie otázok, ktoré nedávno získali významné postavenie v programe potravinovej bezpečnosti.

Verejná konzultácia o diskusnom dokumente sa začala 16. novembra a skončí sa začiatkom januára. Takže budeme konzultovať so všetkými zainteresovanými stranami a potom predložíme formálne oznámenie Európskej komisie.

Predseda júca. – V súlade s článkom 110 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostala šesť návrhov uznesenia⁽⁶⁾.

Rozprava sa skončila.

(6) Pozri zápisnicu.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 26. novembra 2009.

19. Dovozy mäsa pochádzajúceho z tretích krajín (rozprava)

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu je vyhlásenie Komisie o dovoze mäsa pochádzajúceho z tretích krajín.

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – (EL) Vážená pani predsedajúca, keďže táto otázka je veľmi dôležitá a má viacero aspektov, ospravedlňujem sa, že moje vyhlásenie bude v záujme lepšieho pochopenia trochu obširnejšie.

Komisia zaviedla na dovoz mäsa pochádzajúceho z tretích krajín rozsiahly súbor požiadaviek EÚ týkajúcich sa zdravia zvierat a verejného zdravia.

EÚ už niekoľko rokov uplatňuje veľmi účinnú dovozovú politiku, ktorá berie do úvahy nové vedecké poznatky a aktuálnu situáciu, pokiaľ ide o choroby v tretích krajinách. Dôsledne sleduje najmä slintačku a krívačku v exportujúcich tretích krajinách, pretože, ako viete, táto choroba, ktorá môže spôsobiť vážne hospodárske škody, sa v EÚ nevyskytuje. Na úrovni Svetovej organizácie pre zdravie zvierat boli stanovené veľmi podrobné normy a požiadavky, ktoré majú za cieľ predchádzať šíreniu slintačky a krívačky.

Dohoda Svetovej obchodnej organizácie o sanitárnych a fytosanitárnych opatreniach pripúšťa, že to, že krajiny môžu používať rozdielne normy a rozdielne metódy kontroly výrobkov, ešte neznamená zvýšené riziko pre verejné zdravie a zdravie zvierat. EÚ nemôže tretím krajinám vnútiť presnú kópiu svojich vnútorných legislatívnych opatrení, tak ako ani tretie krajiny, do ktorých vyvážame, nemôžu vnútiť dodržiavanie svojich vnútroštátnych pravidiel nám. Požadovať môžeme len to, aby ich opatrenia mali rovnaký účinok ako tie naše.

Dovoľte mi uviesť ako príklad výsledovateľnosť. V EÚ máme veľmi prísne predpisy týkajúce sa individuálnej identifikácie a výsledovateľnosti dobytká. V prípade prepuknutia choroby nám naše predpisy umožňujú vystopovať pravdepodobne nakazené zvieratá a obmedziť tak šírenie choroby. Okrem toho nám naše predpisy umožňujú vystopovať a sledovať potraviny a krmivo počas všetkých štádií výroby a distribúcie z farmy až na stôl. Na druhej strane, pravidlá o výsledovateľnosti týkajúce sa tretích krajín, ktoré dovážajú do EÚ, majú za cieľ iba zabezpečenie toho, aby dovážané mäso nepredstavovalo pre EÚ neprijateľné riziká. Preto je rozsah týchto predpisov oveľa obmedzenejší, než je rozsah predpisov platných v EÚ.

Chcela by som tiež zdôrazniť skutočnosť, že opatrenia týkajúce sa výsledovateľnosti dobytká v EÚ boli prijaté najmä ako reakcia na krízu BSE, ktorá, ako vieme, spôsobila dramatický pokles spotrebiteľskej dôvery a značný rozvrat vnútorného trhu, pokiaľ ide o obchod s hovädzím mäsom.

Dovoľte mi, aby som teraz využila túto príležitosť a podrobnejšie vysvetlila mimoriadne účinný súbor opatrení na zníženie rizika, ktoré sme zaviedli na dovoz hovädzieho mäsa a ktoré zaručujú najvyššiu možnú úroveň ochrany obyvateľov EÚ a zdravia zvierat, pričom berú do úvahy normy Svetovej organizácie pre zdravie zvierat (OIE) a sú plne v súlade so zásadami dohody SPS. Tieto opatrenia môžeme zaradiť do piatich hlavných úrovní ochrany. Sú natoľko komplexné, že len 12 krajín mimo Európy dokáže splniť všetky tieto požiadavky, a preto dovážame hovädzie mäso iba z týchto niekoľkých krajín.

Po prvé, dovoz hovädzieho mäsa je povolený len z tretích krajín alebo z určitých častí týchto krajín, ktoré dostali špeciálne povolenie od inšpektorov Komisie po preverení kompetentnosti ich veterinárnych orgánov a všeobecnej situácie v oblasti zdravia zvierat. Po druhé, OIE a EÚ musia potvrdiť, že na území pôvodu hovädzieho dobytká sa nevyskytuje slintačka a krívačka. Po tretie, krajiny vyvážajúce hovädzie mäso musia mať schválený plán kontrol na špecifické zvyškové množstvá veterinárnych liekov, rastových stimulátorov a liekov na zvyšovanie výkonnosti, ktorých používanie u zvierat, z ktorých sa vyrábajú potraviny, je v EÚ obmedzené alebo zakázané. Po štvrté, všetok dovoz čerstvého mäsa musí pochádzať zo schváleného bitúnku, ktorý bol vybraný a zaradený do zoznamu špeciálne na tento účel. Po piate, máme presné podmienky týkajúce sa výroby a skladovania mäsa.

Máme aj dodatočný stupeň ochrany, ktorý spočíva v tom, že povoluujeme dovoz nevykosteného mäsa iba z Austrálie, Kanady, Čile, Nového Zélandu a zo Spojených štátov. Ďalších sedem autorizovaných krajín môže do Európskej únie vyvážať iba vykostené a vyzreté hovädzie mäso bez drobov. Tento postup zabezpečuje inaktiváciu vírusu slintačky a krívačky, pokiaľ by bol prítomný napriek všetkým predchádzajúcim opatreniam, ktoré som spomenula, a poskytuje teda dodatočnú ochranu. Zásielky mäsa určeného pre trh EÚ musia mať

certifikát oficiálneho veterinára, ktorý poskytne záruku, že všetky vyššie spomenuté podmienky boli úplne splnené.

Keď príde zásielka mäsa do EÚ, oficiálne veterinárne služby členských štátov vykonávajú kontroly na hraničných inšpekčných miestach. Všetko dovezené mäso musí prejsť povinnou veterinárnou kontrolou na hraniciach EÚ. Hraničné inšpekčné stanice musia vykonať kontrolu dokumentov, totožnosti a fyzickú kontrolu. Kontroly dokumentov a totožnosti na hraničných inšpekčných staniciach podlieha 100 % dovezeného mäsa. Okrem toho sa vykonáva fyzická veterinárna kontrola minimálne na 20 % zásielok dovážaného mäsa. Navyše máme aj dodatočnú úroveň ochrany v súvislosti so zákazom kŕmenia zvierat pomyjami alebo odpadom zo stravovania v celej EÚ. Toto opatrenie zaručuje, že náchylné druhy zvierat v EÚ nebudú vystavené vírusu slintačky a krívačky, ak by sa dostal do EÚ napriek všetkým predchádzajúcim opatreniam, ktoré som spomenula.

Všetky opatrenia, o ktorých som hovorila, sú plne zosúladené. V roku 2006 Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) uznal, že tieto opatrenia sú veľmi účinné pri znižovaní rizika zanesenia slintačky a krívačky do EÚ. Úrad EFSA vo svojom stanovisku uviedol, že EÚ má zavedený prepracovaný systém kontroly dovozu a že táto snaha je veľmi účinná, pokiaľ ide o legálny obchod s mäsom a mäsovými výrobkami.

Tým sa dostávam k ďalšiemu bodu. Od 70. rokov minulého storočia, keď sme zharmonizovali veterinárne podmienky dovozu, sa v EÚ ani raz nevyskytlo prepuknutie slintačky a krívačky prostredníctvom legálneho dovozu mäsa. Zaiste vám nemusím pripomínať, že prepuknutie slintačky a krívačky v Spojenom kráľovstve v roku 2001 bolo zapríčinené nelegálnym dovozom mäsa – najpravdepodobnejšie z Ázie – a nelegálnym využívaním kŕmenia pomyjami. Preto som presvedčená, že by sme mali sústrediť naše úsilie na skutočné riziká a zamerať sa na nelegálny dovoz alebo dovoz súkromnými osobami, a nie snažiť sa nadmerne regulovať legálny dovoz. Pokiaľ ide o túto vec, dúfam, že ste všetci videli plagáty na letiskách EÚ a iných miestach vstupu do EÚ vysvetľujúce cestujúcim pravidlá týkajúce sa dovozu výrobkov živočíšneho pôvodu.

Viem, že niektorí z vás vyjadrili obavy, pokiaľ ide o dovoz hovädzieho mäsa z Brazílie. Chcela by som vám pripomenúť, že v januári minulého roku boli stanovené dodatočné podmienky na dovoz brazílskeho hovädzieho mäsa. Tieto podmienky popri všetkých požiadavkách, ktoré som už spomenula, zahŕňajú aj to, že hospodárstvo, z ktorého mäso pochádza, musí byť preverené a schválené brazílskymi orgánmi. Brazílske orgány teraz tiež vyžadujú individuálnu identifikáciu a registráciu v databáze hovädzieho dobytká, ktorého mäso je určené na trh EÚ. Tieto zvieratá predstavujú menej ako 1,5 % celkového stavu brazílskeho hovädzieho dobytká, čo predstavuje asi 2,9 milióna kusov zvierat v schválených prevádzkach. V dôsledku toho brazílske orgány prehodnotili prevádzky, ktoré chcú vyrábať hovädzie mäso na vývoz do EÚ. Z celkového počtu viac ako 10 000 prevádzok spôsobilých na vývoz v novembri 2007 je v súčasnosti schválených iba 1 708 poľnohospodárskych podnikov. V dôsledku toho sa dramaticky znížil dovoz brazílskeho hovädzieho mäsa do EÚ. Začiatkom roku 2009 boli počas inšpekcie Komisie zistené niektoré nedostatky a brazílske orgány plne spolupracovali pri odstránení týchto nedostatkov. V každom prípade, celkové výsledky kontroly neposkytli dôvod na akékoľvek ďalšie obmedzenie dovozu hovädzieho mäsa z Brazílie. Za daných okolností by zavedenie ďalších obmedzení na dovoz hovädzieho mäsa z Brazílie mohlo byť interpretované ako protekcionizmus a mohlo by viesť k vznieseniu námietky voči našim opatreniam v Svetovej obchodnej organizácii.

Musíme tiež pamätať na to, že EÚ bude musieť z času na čas čeliť problémom v oblasti zdravia zvierat alebo potravinovej bezpečnosti a my trváme na tom, aby tretie krajiny na tieto problémy reagovali vhodným spôsobom. Mali by sme teda ísť príkladom a dodržiavať pravidlá stanovené pre medzinárodný obchod.

Na záver by som chcela ubezpečiť Parlament, že Komisia sa bude aj naďalej zameriavať na nelegálny dovoz, ktorý predstavuje podľa našich prísnych noriem najväčšie riziko. Komisia si tiež naďalej zachová súčasný primeraný postoj voči dovozu hovädzieho mäsa z tretích krajín vrátane Brazílie. Tieto opatrenia nám zabezpečia vysokú úroveň ochrany verejného zdravia a zdravia zvierat v EÚ a tiež to, že EÚ si zachová bezúhonnosť na medzinárodnej úrovni.

Esther Herranz García, v mene skupiny PPE. – (ES) Vážená pani predsedajúca, Európska únia vyžaduje od výrobcov Spoločenstva plnenie najprísnejších noriem na svete, pokiaľ ide o potravinovú bezpečnosť, zdravie, životné podmienky zvierat a životné prostredie. Európski chovatelia dobytká musia splniť tieto normy, aby splnili nevyhnutnú podmienku na získanie podpory EÚ. Pre veľkú väčšinu z nich táto podpora nekompenzuje zvýšenú záťaž a poľnohospodárske podniky sa zatvárajú znepokojujúcim tempom. Tento proces bude pokračovať, ak nebudú prijaté vhodné opatrenia.

Pozrime sa však bližšie na tento problém. Narastajúci deficit v európskej výrobe sa prirodzene pokrýva dovozom z tretích krajín, hlavne z Brazílie. Vzhľadom na tlak Spoločenstva na chovateľov dobytky by bolo úplne nečestné, keby sme povolili vstup na trh Spoločenstva zásielkam mäsa, ktoré nespĺňajú minimálne požiadavky dohodnuté medzi EÚ a tretími krajinami.

Chcela by som tiež zdôrazniť skutočnosť, že tieto požiadavky sú nižšie ako požiadavky, ktoré musia spĺňať naši poľnohospodári, pretože sa zdá, že požadovanie presne takých istých noriem od dovozcov z tretích krajín by bolo proti pravidlám Svetovej obchodnej organizácie (WTO). Vzhľadom na to, že WTO nám bráni požadovať od dovozcov splnenie rovnakých noriem, ako musia spĺňať európski chovatelia dobytky, musí Komisia prinajmenšom zabezpečiť to, aby všetko mäso, ktoré sa dováža spoza hraníc Spoločenstva, pochádzalo z poľnohospodárskych podnikov, ktoré prešli dostatočnými kontrolami. Nemá význam, aby sme sa bránili dovozu z krajín, ako je Brazília, keďže je potrebné pokryť dopyt Spoločenstva. To nás však neopravňuje na to, aby sme zatvárali oči a pozerali sa iným smerom, keď Potravinový a veterinárny úrad (FVO) EÚ počas svojich pravidelných inšpekcií zistí nejaké nezrovnalosti.

Chcela by som vedieť, prečo Komisia tak ochotne zľahčuje tieto nezrovnalosti, keďže úrad FVO pri svojej poslednej misii v Brazílii potvrdil, že niektoré orgány vydávajúce potvrdenia nespĺňajú potrebné inšpekčné normy. FVO našiel tiež obrovské nedostatky v systéme sledovateľnosti, ktorý používa Brazília a odhalil problémy pri mnohých zásielkach prepravovaných do Európskej únie, ktoré nemali potrebné certifikáty.

Ako môžeme vzhľadom na tieto informácie zaručiť, že 1 500 brazílskych poľnohospodárskych podnikov bude plniť dohodnuté požiadavky?

Alan Kelly, v mene skupiny S&D. – Vážená pani predsedajúca, keď ide o otázku dovozu mäsa, musíme sa v Európe donútiť k určaniu zásad, pomocou ktorých budeme tvoriť relevantnú politiku, a musíme mať prísny, ale spravodlivý systém predpisov.

Tieto zásady musia byť založené na bezpečnosti a dôvere spotrebiteľov, ochrane životného prostredia a – predovšetkým – spravodlivých podmienkach pre výrobcov mäsa. V súčasnosti je systém nastavený tak, že je neuveriteľne nespravodlivý ako k poľnohospodárom, tak aj k spotrebiteľom. Nútime našich poľnohospodárov, aby vykonávali množstvo časovo náročných a nákladných postupov, a potom dovoľíme, aby im konkurovali lacnejšie mäsové výrobky z krajín mimo EÚ, čoho je Brazília skvelým príkladom. FVO k tomuto všetkému poskytol množstvo dôkazov.

Táto situácia je jednoducho neudržateľná. Postupy poľnohospodárskych podnikov v Brazílii v mnohých prípadoch jednoducho nedosahujú štandard, na ktorý sú zvyknutí a ktorý akceptujú európski spotrebiteľia. Ak si nedáme pozor, stimuly na výrobu vysoko kvalitného, bezpečného mäsa sa stratia, pretože dovoľíme, aby výrobky nižšej kvality podkopali ceny a príjmy poľnohospodárov. Taktiež, prirodzene, vzhľadom na prepojenosť potravinového reťazca, len čo sa mäso dostane do systému, rozptýli sa v širokej škále výrobkov a stane sa nevyšledovateľným. Je to spravodlivé voči európskym spotrebiteľom?

Trestáme výrobcov hovädzieho mäsa v celej Európe, táto situácia nemôže pokračovať ani pre nich, ani pre spotrebiteľov. Neveria tomu, že sa nad novými opatreniami, ktoré boli zavedené nedávno, v skutočnosti uvažuje. Existuje veľa prípadov, keď sa dobytok chová a prechádza cez schválené poľnohospodárske podniky, a pritom v skutočnosti z týchto podnikov nepochádza.

Vážená pani komisárka, ja v žiadnom prípade nepodporujem protekcionizmus, ale nadišiel čas konať. Nemôžeme len tak stáť bokom a dovoliť, aby tieto praktiky pokračovali. Je to jednoducho nespravodlivé. Je to nespravodlivé voči európskym spotrebiteľom a je to nespravodlivé voči výrobcom v Európe, ktorí sú nútení zavádzať postupy, ktoré pritom výrobcovia v Brazílii neužívajú a nevykonávajú.

George Lyon, v mene skupiny ALDE. – Vážená pani predsedajúca, chcel by som poďakovať pani komisárke za jej vyhlásenie, v ktorom vysvetlila, že súbor ochranných opatrení je vytvorený na to, aby sa zabezpečilo, že dovoz z tretích krajín bude spĺňať čo možno najprísnejšie normy. Chcem sa teraz zamerať na správu FVO z Brazílie. Riadne systémy sledovateľnosti a vybrané prevádzky v Brazílii tvoria základ opatrení, ktorých zavedenie požadovala EÚ s cieľom predísť akémukoľvek ohrozeniu alebo riziku, že sa kontaminované mäsové výrobky dovezuť z tejto krajiny do EÚ. Sú nevyhnutné na poskytnutie záruky spotrebiteľom, poľnohospodárom a daňovým poplatníkom EÚ, že im nehrozí žiadne riziko.

Nezabúdajme, že slintačka a krívačka je v Brazílii stále vážnym problémom. Napriek tomu však správa FVO Komisie zdôraznila dlhý zoznam nedostatkov. 50 % skontrolovaných poľnohospodárskych podnikov vybraných pre export do EÚ malo problémy. Pri 25 % z nich sa objavili vážne nedostatky, chýbali ušné štítky,

dobytok v týchto poľnohospodárskych podnikoch nemohol byť identifikovaný – nemali tušenia, odkiaľ pochádza. Chýbala dokumentácia, bol tam problém konfliktu záujmov, inšpektori EÚ zistili, že jeden z vládnych inšpektorov bol manželom osoby zodpovednej za identifikáciu dobytka, a napokon sa ukázalo, že sú majiteľmi časti stáda dobytka v tej prevádzke, kde sa zistili nepresné záznamy o stáde.

Pani komisárka, mám obavy z toho, že na záver tejto správy FVO sa uvádza, že celkový výsledok kontrol bol uspokojivý. Ale podľa mňa obsah správy vôbec nekorešponduje s týmto výsledkom a my ako skupina národov sa musíme mať na pozore. Nemusím Parlamentu pripomínať, aký dosah môže mať rozsiahle prepuknutie choroby na daňových poplatníkov, poľnohospodárov a spotrebiteľov. Pri poslednom rozsiahlom prepuknutí slintačky a krívačky v Spojenom kráľovstve, ktoré ste spomenuli vo svojom prejave, sme utratili milión kusov zvierat a našich daňových poplatníkov to stálo 4 miliardy GBP. Takéto riziko nám hrozí, ak tento problém nevyriešime, takže musíme byť ostražití.

Nežiadam, aby sme pre Brazíliu zaviedli obmedzenia. To, čo tu dnes žiadam od pani komisárky, je ubezpečenie, že touto vecou sa bude vážne zaoberať a že Komisia sa postará o to, aby v nasledujúcej správe boli zistené nedostatky napravené. Potrebujeme vidieť osvedčenie o bezchybnom stave, aby sme mohli uistiť poľnohospodárov, daňových poplatníkov a spotrebiteľov o tom, že ich chránime a že môže pokračovať voľný a spravodlivý obchod medzi Brazíliou a EÚ.

Alyn Smith, *v mene skupiny Verts/ALE*. – Vážená pani predsedajúca, tiež by som chcel poďakovať pani komisárke za jej podrobné vyhlásenie – asi jedno z najpodrobnejších a najvýstižnejších vyhlásení, aké sme od komisárov v poslednej dobe počuli.

Táto problematika si to zaslúži a ako jeden z veteránov prvej bitky pre brazílske hovädzie mäso som rád, že tu v Parlamente dnes večer vidím toľko známych tváří. Dúfam, že to naznačuje, že sa o tento problém zaujímate a berieme ho vážne. Podporujeme vás v tom, čo hovoríte o dovozných kontrolách a o slintačke a krívačke. Toto však nie je to hlavné v celej veci, a preto som veľmi rád, že tí, ktorí chceli rozšíriť túto problematiku na dovoz z tretích krajín, uspeli.

Nie je to len o dovoze brazílskeho hovädzieho mäsa. Ide tu o všeobecnejší princíp, ktorý požadujú naši spotrebiteľia, voliči a poľnohospodári, a to, aby dovoz z týchto krajín, ktoré k nám chcú dovážať svoje výrobky, spĺňal naše normy – to znamená, aby spĺňal všetky naše normy.

Takže ma znepokojuje, keď počujem, že akceptujete skutočnosť, že Brazília má menej prísne normy vysledovateľnosti ako my, pretože nepredstavuje také veľké riziko zavlečenia choroby na územie Európskej únie. Naši spotrebiteľia očakávajú úplne rovnaký štandard pri všetkých tovaroch prichádzajúcich do Európskej únie. Súhlasím s vaším názorom, ak hovoríte o prísnej kontrole chorôb, ale my hovoríme o rovnosti a spravodlivosti. Naši spotrebiteľia požadujú – a naši poľnohospodári požadujú a napokon aj my požadujeme –, aby sme mali úplne rovnaké normy vysledovateľnosti v Brazílii a vo všetkých tretích krajinách. Ak je predložená správa FVO, ktorá hovorí, že 50 % prevádzok neprešlo kontrolou alebo sa u nich našli nedostatky, je to akoby ste hodili šťavnaté mäso svorke hladných vlkov, ako to môžeme vidieť dnes večer. Môžete nám povedať, kedy bude ďalšia správa FVO a či ju napokon budete brať vážne a zakážete dovoz krajinám, ktorým sa nepodarí splniť naše normy?

James Nicholson, *v mene skupiny ECR*. – Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som chcel dnes večer objasniť, že tu nejde o dovoz z tretích krajín. Ide tu o dovoz brazílskeho hovädzieho mäsa do Európy. O to tu ide.

Je mi ľúto, že tu dnes som a my nemáme uznesenie. Nevieť prečo, ale nazdávam sa, že niektoré veľké skupiny v tomto Parlamente neboli pripravené postaviť sa proti brazílskemu veľvyslancovi, ktorý minulý týždeň loboval v Bruseli. To platí o Skupine socialistov a Liberáli nech si sami odpovedia, pretože viem, že sa nepostavili na Konferencii predsedov a neumožnili nám prípravu uznesenia.

Chcem to povedať veľmi jednoznačne. Brazílsky veľvyslanec nebol lobovať u mňa. Možno si myslel, že nestojím za to, aby sa so mnou stretol, neviem. Alebo si možno myslel, že by som bol pre neho tvrdý oriešok, pretože – a to dnes chcem povedať veľmi jednoznačne – v budúcnosti, vážená pani komisárka, vy v Komisii viac nebudete poľnohospodárom v Európe zväzovať ruky kvôli mäsovým normám, ktoré musia plniť každý deň, a potom chodiť sem a dávať nám prednášku o WTO a všetkom ostatnom.

Musím vám povedať, pani komisárka, že my tu budeme nasledujúcich päť rokov. Nevieť ako dlho tu budete vy, ale či tu budete vy alebo niekto iný zaujme vaše miesto, budete nás musieť vo všetkých ohľadoch zabezpečiť, že mäso, ktoré sa do Európy dováža, bude musieť spĺňať tie isté normy ako mäso, ktoré vyrábame my. Nič

iné viac nebudeme akceptovať. Už nás viac nebudete ruiniť. Dúfam, že budete ďalej o tomto informovať svojich kolegov, pretože nemôžete od nás očakávať, že to budeme akceptovať v mene našich európskych výrobcov.

John Bufton, v mene skupiny EFD. – Vážená pani predsedajúca, aj ja by som chcel vyjadriť vážne znepokojenie nad bezpečnosťou a vhodnosťou dovozu brazílskeho hovädzieho mäsa. Neregulované mäso sa dováža z krajiny vzdialenej tisícky kilometrov na úkor domácich poľnohospodárov. Toto mäso, ako sme dnes počuli, so sebou nesie riziko kontaminácie napríklad slintačkou a krívačkou.

Nedostatok prísnych predpisov v Brazílii znamená, že dovozcovia majú tiež neprímeranú konkurenčnú výhodu oproti európskym poľnohospodárom. Rozsah pokrytstva v otázke dovozu zahraničného hovädzieho mäsa je ešte očividnejší v kontexte diskusie o zmene klímy. Zatiaľ čo nám hovoria, že sa musíme zaviazat' k ambicióznemu plánu v otázke zmeny klímy, EÚ zaviera oči nad skutočnosťou, že brazílsky priemysel vývozu hovädzieho mäsa je zodpovedný za 80 % odlesňovania amazonského dažďového pralesa.

Pred zavedením zákazu v roku 2007 hovädzie mäso do EÚ vyvážalo 30 000 brazílskych prevádzok. Dnes má povolenie na vývoz len 12 % z týchto vývozcov, ale každý deň dostáva povolenie na vývoz do EÚ viac a viac prevádzok. Okolo 100 poľnohospodárskych podnikov mesačne dostáva toto povolenie.

Pri vzniku tohto problému Potravinový a veterinárny úrad uviedol v správe, že Brazília má vážne nedostatky pri vydávaní povolení a výsledovateľnosti dobytka. Neidentifikovaný dobytok na bitúnkoch vyvoláva vážne obavy. Je všeobecne známe, že mnoho inšpektorov má úzke prepojenie na – alebo dokonca vlastní – poľnohospodárske podniky, ktorým udeľujú povolenia na vývoz hovädzieho mäsa.

Európski poľnohospodári musia dodržiavať pravidlá, ktoré boli stanovené kvôli bezpečnosti spotrebiteľov. Skutočnosť, že ich zahraniční konkurenti nedodržiavajú rovnaké predpisy, dáva zahraničným vývozcom neprímeranú konkurenčnú výhodu. Mäsový priemysel v Spojenom kráľovstve čelí skutočnej hrozbe od vývozcov mimo EÚ, ktorí môžu vyvážať mäso vo veľkom za oveľa nižšie ceny.

Niektoré z najväčších obchodných reťazcov na svete, ako sú Carrefour a Wal-Mart, už zakázali brazílske hovädzie mäso z dôvodu, že tento priemysel je zodpovedný za odlesňovanie. Každý rok sa v amazonskom pralesi vyklčuje oblasť veľkosti Belgicka kvôli lukratívnemu priemyslu s hovädzím mäsom. Odhaduje sa, že chov dobytka je zodpovedný za 80 % nezákonného odlesňovania.

Udivuje ma, že sú jedny pravidlá určené pre britských a európskych poľnohospodárov a iné pravidlá pre poľnohospodárov v Brazílii. Ktorý poľnohospodársky priemysel vlastne EÚ a Komisia podporujú?

(Rečník súhlasil, že bude odpovedať na otázku signalizovanú modrou kartou v súlade s článkom 149 ods. 8.)

Alyn Smith (Verts/ALE). – Vážená pani predsedajúca, súhlasím s väčšinou toho, čo povedal pán Bufton, ale chcel by som sa ho opýtať na jednu vetu, ktorú povedal. Povedal, že do EÚ sa dováža neregulované mäso. Povedali ste to celkom na začiatku vášho vystúpenia, pán Bufton. Vzhľadom na predchádzajúce 15 minútové vystúpenie pani komisárky, môžete si priznať, že tak to jednoznačne nie je a že vaše zveličenie podkopáva túto problematiku veľmi odborného právneho predpisu, o ktorom tu dnes večer diskutujeme? A že vôbec tomuto procesu nepomáhate, ale naopak ho brzďíte?

John Bufton (EFD). – Vážená pani predsedajúca, budem na to reagovať. Zaiste, ak sa pozrieme na to, čo sa deje s mäsom, ktoré sa dováža z Brazílie a podobných krajín, keď vieme, že sú tam problémy, je to, samozrejme, neregulované. Je to veľmi jednoduché. To je celý problém, je to úplne jasné. Takže viem, že to, čo hovoríte, je veľmi dôležité, ale opakujem vám, že z týchto krajín sa dováža neregulované mäso.

Prečo vlastne teraz máme v Európskej únii takúto situáciu? Dováža sa k nám mäso – dnes sme počuli, že toto mäso nie je kontrolované na týchto miestach, na bitúnkoch a tak ďalej, a ako som už povedal predtým, Potravinový a veterinárny úrad nám o týchto problémoch podal správu. Takto to jednoducho je. V tomto sme spolu na rovnakej strane.

Diane Dodds (NI). – Vážená pani predsedajúca, ďakujem pani komisárke za jej rozsiahle a podrobné vyhlásenie. Tak ako mnohí v tomto Parlamente dnes večer, pani komisárka, aj mňa trochu zarazil váš súhlasný postoj s tým, že nemôžeme nič urobiť vo veci dovozu mäsa z krajín tretieho sveta.

Práve predtým ste vo svojom vyhlásení povedali, že tak ako tretie krajiny nemôžu predpisovať normy EÚ, tak ani EÚ nemôže predpisovať normy iným krajinám. Lenže mnoho našich poľnohospodárov sa takto ocitá v nespravodlivej situácii, a preto by som pri všetkej úcte chcela pripomenúť, že, áno, môžeme zavádzať

normy, až kým si nebudeme istí. A až kým nedostaneme správy Potravinového a veterinárneho úradu, v ktorých bude napísané, že naše predpisy, o ktorých sme hovorili, sa dodržiavajú, tak by sme nemali dovážať hovädzie mäso z týchto krajín.

Veľa našich poľnohospodárov trpí pod obrovskou záťažou výroby a pociťujú nespravodlivosť a myslím, že dnes tu v Parlamente môžete počuť hnev, ktorý mnohí pociťujú práve v súvislosti s touto otázkou.

Mairead McGuinness (PPE). – Vážená pani predsedajúca, ako jedna zo spoluautorov tejto otázky by som chcela podporiť žiadosť Jima Nicholsona, pričom je mi ľúto, že najmä Socialisti, ktorí teraz ronia pre tento problém a z populistických dôvodov krokodílie slzy, odmietli podporiť uznesenie o tejto dôležitej otázke. Niekedy neskoro v noci môžeme byť nahnevaní, ale niekedy je to oprávnené.

Vážená pani komisárka, ďakujem vám za veľmi dlhý a podrobný výklad, ktorý veľmi oceňujem, ale musím povedať, že sa vyhýbate podstate problému. Poviem to na rovinu. Boli ste nútená začať konať len preto, lebo na vás vyvinulo tlak Združenie írskych poľnohospodárov, o ktorých boji sa písalo v *Irish Farmers' Journal* a následne diskutovalo v tomto Parlamente. Politický tlak vás prinútil zaoberať sa tým.

Pozorne som počúvala váš prejav, robila som si poznámky a znova si ho prečítam. Naozaj by som však bola rada, keby ste priznali, že ste boli nútená začať konať. Chcela by som upriamiť vašu pozornosť na vaše vlastné údaje. Je dosť zarážajúce, že v roku 2007 bolo 10 000 poľnohospodárskych podnikov oprávnených na vývoz, zatiaľ čo v súčasnosti je ich len 1 700. Má to znamenať, že tie ostatné nemali predtým vôbec vyvážať? Sú to vážne otázky o tomto dovoze, ktoré kladieme tu v Parlamente, a to celkom oprávnené.

Ostáva mi už len málo času, preto by som chcela doplniť aspoň dva argumenty. Neverím tomu, že táto Komisia sa bude primerane a zodpovedne zaoberať týmto problémom. Chcela by som ale nasledujúce kolégium komisárov – predsedu, ako aj členov – upozorniť, že ja a ďalší kolegovia v tomto Parlamente budeme v boji za túto vec neúnavní, pretože musíme presviedčať a nahovárať našich výrobcov, aby dodržiavali prísne normy. Skôr či neskôr sa začnú búriť, keď budú vidieť, že tieto normy sú znehodnotené dovozom z tretích krajín.

Možno si neuvedomujete, aký hnev to v nich vyvoláva, ale uisťujem vás, že je to tak. Budeme sa tiež zaoberať týmto problémom pri dovoze obilnín a sprísnení predpisov o pesticídoch a budeme sa tým zaoberať aj pri predpisoch o životných podmienkach zvierat, keď o niekoľko rokov zakážeme produkciu vajec v klieťkových systémoch a dovoz sušených vajec z klieťkového chovu.

Pani komisárka, uisťujem vás, že síce neskoro, ale sme sa zobudili, a budúca Komisia by sa mala mať na pozore.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, čím sa európske hovädzie mäso líši od toho dovezeného? Nie je to nevyhnutne jeho chuť alebo len cena. Sú to predovšetkým zdravotné normy, ktoré máme v Európskej únii a ktoré neexistujú nevyhnutne v tretích krajinách vyvážajúcich mäso.

Napríklad pokiaľ ide o výrobu brazílskeho hovädzieho mäsa, v správe Združenia írskych poľnohospodárov predloženej Bruselu v roku 2007 boli spomenuté konkrétne veterinárne a zdravotné nedostatky. Testy, ktoré uskutočnil belgický Vedecký inštitút verejného zdravia, tiež preukázali, že napríklad bakteriologická kvalita argentínskeho hovädzieho mäsa nebola taká dobrá ako kvalita domáceho mäsa, keď sa dostalo na náš stôl. Nemôžeme sa tomu čudovať, ak vezmeme do úvahy, že kým príde argentínske hovädzie mäso do Európy, prejdú asi dva mesiace. Spotrebiteľský cyklus je napríklad v Belgicku oveľa kratší, keďže produkcia mäsa sa zvyčajne spotrebuje do mesiaca od porážky.

Preto zdravotné normy, ktoré zaviedla Európska únia, musia dodržiavať nielen európske krajiny. Je rovnako dôležité, aby krajiny vyvážajúce mäso do Európy dodržiavali také isté normy. Ak tomu nebude tak, bude to znamenať, že Európska komisia, ktorá považuje zákaz za predčasný a neoprávnený, nedokáže brániť záujmy spotrebiteľov a trestá európskych výrobcov.

Krajiny, ktoré zakázali dovoz brazílskeho hovädzieho mäsa, ako napríklad Spojené štáty, Čile a Japonsko, napokon ukazujú Európe, ktorou cestou sa má vybrať, pretože pre nás je kvalita nevyhnutnou podmienkou. Konajme teda tak, aby sme chránili našich výrobcov, ktorí dokážu garantovať túto kvalitu.

Marian Harkin (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, pani komisárka povedala, že nemôžeme zavádzať rovnaké normy, ale musíme zabezpečiť, aby mali rovnaký účinok. Hovorila o vysledovateľnosti v EÚ z farmy až na stôl, ale povedala tiež, že v tretích krajinách je rozsah vysledovateľnosti oveľa obmedzenejší. Ak je rozsah oveľa obmedzenejší – a to sú slová pani komisárky –, ako potom môže mať rovnaký účinok?

Ale chcem hovoriť o nedávnej správe FVO o dovoze hovädzieho mäsa z Brazílie. Problém vidím v tom, že tak Komisia, ako aj FVO, neustále zľahčujú dosah týchto zistení a podceňujú akékoľvek nepriaznivé správy. Áno, boli odsúhlasené dodatočné požiadavky, ale ako povedala moja kolegyňa pani McGuinnessová, stalo sa tak až po dlhodobom tlaku Výboru pre poľnohospodárstvo a organizácie írskych poľnohospodárov.

Takmer celý svoj život som bola učiteľkou matematiky a keby som dala svojim študentom vyriešiť 12 príkladov – ako tých 12 prehliadok, ktoré vykonala pani komisárka v brazílskych prevádzkach – a oni by správne vyriešili iba šesť z nich, nedala by som im výslednú známku „uspokojivý“. Ak by mali v troch menšie a v troch väčšie chyby, nepovažovala by som to za dobrý výsledok najmä vtedy, ak som celé roky s nimi pracovala v snahe zlepšiť ich výsledky.

Poľnohospodári v EÚ chcú spravodlivý obchod, ako aj voľný obchod a spotrebiteľia v EÚ si zaslúžia istotu. Európska komisia a FVO sú povinní zabezpečiť oboje. Ja by som im za ich prácu určite nedala jednotku.

Richard Ashworth (ECR). – Vážená pani predsedajúca, potešilo ma, keď pani komisárka povedala, že je rozhodnutá zachovať potravinové normy v EÚ, ale sú tu dva problémy, ktoré jej musím vyčítať.

Po prvé, pani komisárka, hovorili ste o plagátoch na letiskách. Musím vám povedať, že som nikdy nevidel nijaké upozornenia alebo kontroly vykonávané na letiskách v EÚ na dovezené potravinové výrobky. Odporúčam vám, aby ste si to overili, pretože sa to neuplatňuje v tej miere, ako si to myslíte.

Po druhé, vaše argumenty týkajúce sa brazílskeho hovädzieho mäsa ma nepresvedčili. Bol som tam osobne, videl som, ako sa veci majú, a v tomto ohľade súhlasím so svojimi predrečníkmi.

Poľnohospodári v EÚ dodržiavajú najprísnejšie normy na svete a celkom oprávnené. Tieto normy však predpokladajú cenovú úroveň, ktorú nemôžeme presúvať na našich spotrebiteľov. Je preto nanajvýš nespravodlivé vystavovať európskych výrobcov a spotrebiteľov výrobkom, ktoré jednoducho nespĺňajú rovnaké normy, aké sa očakávajú od nás.

Skúsenosti z minulosti nám ukázali, že riešenie tohto problému nemôžeme ponechať na obchodné záujmy. Musíme mať silnú potravinovú politiku EÚ. Toto nie je protekcionizmus – je to uplatňovanie spoločnej poľnohospodárskej politiky, presne tak, ako bola navrhnutá, čiže zabezpečovanie kvantity a kvality potravín. Tieto dva argumenty, ktoré som uviedol, ukazujú, že táto politika nespĺňa tieto očakávania.

Albert Deß (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, som rád, že pani Herranzová Garciová dnes v Parlamente predložila túto tému. Táto diskusia sa zásadne dotýka potravinovej politiky. Nemám záujem hanobiť Brazíliu alebo iné krajiny. Základná otázka teda znie: potrebujeme tieto prísne nariadenia pre európsku poľnohospodársku výrobu v záujme bezpečnosti spotrebiteľov? Ak znie odpoveď „áno“, potom to znamená, že ochranu spotrebiteľov považujeme za súvislý celok. Ak sú tieto nariadenia potrebné, potom musia platiť pre dovoz tie isté predpisy ako pre našich poľnohospodárov. Komisia nesmie povoliť dovoz z krajín, ktoré nespĺňajú tieto požiadavky. Nemôžeme trestať chovateľov dobytky v Európe za to, že jednej krave v stáde chýba ušný štítok, zatiaľ čo povoľujeme dovoz zo stád dobytky, ktoré nemajú jediný ušný štítok. To je neprijateľné. Ak je vysledovateľnosť taká dôležitá na ochranu spotrebiteľov, potom sa musí vyžadovať aj pri dovoze. Ak toto nemôžeme zabezpečiť, tak je nespravodlivé žiadať to od našich poľnohospodárov.

Mám pocit, že ľudia v Komisii zodpovední za dovoz uplatňujú dvojaký meter. Ako už bolo povedané, nemám záujem o vyčleňovanie Európy. Chcel by som, aby tu bola spravodlivá hospodárska súťaž pre našich európskych poľnohospodárov, aby sme mohli aj v budúcnosti zabezpečiť dodávku potravín pre pol miliardy ľudí. Môžem vás ubezpečiť o jednom, pani komisárka, a môžete to povedať aj vášmu nástupcovi, že Parlament sa bude aj naďalej zaoberať touto chýlostivou záležitosťou. Nevzdáme sa, pokiaľ nebudú prijaté rovnaké podmienky hospodárskej súťaže pre všetkých. Máme dostatok argumentov, ktoré môžeme opakovane predkladať, aby sme dosiahli to, že potravinová bezpečnosť bude v budúcnosti v Európe zaručená.

Ricardo Cortés Lastra (S&D). – (ES) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, kolegovia poslanci, Európska komisia musí pokračovať v dohliadaní na dodržiavanie európskych noriem dovozcami z tretích krajín, pretože to je na prospech nás všetkých. Je to na prospech poľnohospodárov a chovateľov dobytky, ktorí sa snažia dodržiavať európske normy, je to na prospech našich spotrebiteľov, ktorí požadujú zvýšené množstvo vysoko kvalitných poľnohospodárskych výrobkov a dobytky, ktoré vyhovujú predpisom o ochrane rastlín, životných podmienok zvierat a vysledovateľnosti, a je to na prospech tretích krajín, ktoré chcú dovážať svoje výrobky do Európskej únie.

Nakoniec by som chcel pripomenúť, že tento problém sa netýka iba jedného odvetvia alebo jednej krajiny. Otázka hospodárskej súťaže v európskom poľnohospodárstve je zložitá a vyžaduje si dôkladnú diskusiu.

Julie Girling (ECR). – Vážená pani predsedajúca, oblasť juhozápadného Anglicka, z ktorej pochádzam, je obdarená osobitou kombináciou podnebia a terénu, vďaka ktorým sú tam dobré pastviny a hovädzie mäso vysokej kvality. Britskí poľnohospodári patria medzi najvýkonnejších na svete a po trpkých skúsenostiach dodržiavajú najprísnejšie normy životných podmienok zvierat a výsledovateľnosti. Všetky tieto faktory spolu s narastajúcou svetovou populáciou a zvýšenou snahou o zabezpečenie potravinovej bezpečnosti by mali znamenať, že sú spokojní.

To však vôbec nie je tak. Cítia, že sa na nich útočí zo všetkých strán. Práve tento týždeň bude tento Parlament hostiť vegetariánsku lobu, ktorá vyhlasuje, že ľudia jedia mäso a spolu s nimi aj chovatelia dobytka sú klimatickí zločinci. A pritom sa pozerajú na to, ako EÚ nedokáže nekompromisne rokovať s krajinami, ktoré kvôli chovu dobytka kľujú dažďové pralesy. Ako v tom má spotrebiteľ vidieť nejakú logiku?

Chovatelia hovädzieho dobytka nežiadajú špeciálne privilégia – iba rovnaké pravidlá hry. Je úplne nevyhnutné, aby sme ich podporili, nie formou protekcionizmu, ale zabezpečením toho, aby všetci dovozcovia do EÚ splňali rovnako prísne normy ako oni. Vyzývam vás pani komisárka, aby ste zvýšili svoju aktivitu, narovnali svoju chrbtovú kosť, znova si prečítali správu FVO a začali konať.

Giovanni La Via (PPE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, dámy a páni, som presvedčený, že téma, o ktorej dnes večer diskutujeme, je iba malou časťou oveľa väčšieho problému. Otázka spravodlivosti medzi zaobchádzaním s dovozcami a podmienkami, ktoré sa požadujú od našich výrobcov, sa netýka iba mäsa a jeho dovozu, ale aj iných výrobných odvetví.

Ako určite viete, Európa je čistým dovozcom mäsa. Na našom kontinente, v Európe, vyprodukuje iba 60 % našej potreby. To znamená, že sme nútení dovážať. Zároveň však chceme zabezpečiť spotrebiteľské podmienky a zdravie našich spotrebiteľov. Dúfam, že to, čo sme tu dnes počuli, sme počuli naposledy, inými slovami, že nie je možné vyžadovať podobné podmienky pri dovoze, pretože toto určite nie je smer, ktorým by sme mali ísť.

Máme síce podmienky výsledovateľnosti výrobkov, ktoré pomáhajú zvýšiť úroveň kvality pre našich spotrebiteľov, myslím si, že je potrebné zachovať túto kvalitu ako u našich výrobcov, tak aj u výrobcov zo zahraničia.

Esther de Lange (PPE). – (NL) Vážená pani komisárka, ako posledná rečníčka na oficiálnom zozname rečníkov sa pokúsím zhrnúť túto rozpravu. Myslím, že spôsob, ako to urobiť, je, že použijem holandské príslovie: všetci mnísi z toho istého rádu by mali nosiť rovnaký habit. Ospravedlňujem sa tým, ktorí to musia pretlmočiť v takúto neskorú hodinu, ale hoci už dnes v Holandsku nemáme skoro žiadnych mníchov, toto príslovie stále používame, keď chceme povedať, že v rovnakých situáciách máme uplatňovať rovnaké kritériá. Preto akékoľvek požiadavky, ktoré vyžadujete od výrobcov EÚ, by sa mali vyžadovať aj od výrobcov z tretích krajín, ktorí chcú vstúpiť na náš trh. V opačnom prípade jednoducho znemožníme našim poľnohospodárom, aby boli konkurencieschopní.

To sa týka aj identifikácie a registrácie dobytka a opatrení na prevenciu chorôb zvierat v Brazílii. Malo by sa to však rovnako týkať aj kurčiat s obsahom chlóru dovážaných zo Spojených štátov a rastových hormónov v kravskom mlieku. A aj klonovaných zvierat, a zoznam pokračuje ďalej, pani komisárka. Podľa toho, čo som počula od svojich kolegov, usudzujem, že práve podľa tohto budú posudzovať novú Komisiu – či uplatňuje rovnaké kritériá v rovnakých situáciách, alebo nie. A nebudú ju podľa toho posudzovať, ako to robíme my teraz, po piatich rokoch v úrade, ale ešte skôr ako sa nová Komisia ujme úradu.

Pani komisárka, hovorili ste tiež o slintačke a krívačke. Súhlasím s vami, že sme urobili naozaj niekoľko krokov dopredu. Napríklad sa kládol väčší dôraz na očkovanie v boji proti tejto chorobe. Chvalabohu, pretože len v mojej krajine muselo byť následkom 26 prípadov slintačky a krívačky utratených 285 zvierat. Budúca Komisia sa však bude, pani komisárka, posudzovať podľa toho, či bude schopná predávať výrobky pochádzajúce z týchto zaočkovaných zvierat v Európskej únii.

Peter Jahr (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, odborníci na poľnohospodárstvo v Parlamente vyslovili celkom jednoduchú požiadavku. Nechcú nič viac a nič menej než rovnaké podmienky pre domácu výrobu, teda v rámci Európskej únie, ako pre dovozcov.

So záujmom som počúval, keď nám pani Vassiliouová vyše desať minút vysvetľovala, že to nie je možné. Mohla odpovedať aj stručnejšie. Mohla jednoducho povedať, že Parlament má pravdu a že to dá do poriadku

a v budúcnosti to bude brať do úvahy. To, čo žiada moja skupina a teraz aj Parlament, nemá nič spoločné s obchodnými obmedzeniami. Naopak, je to nevyhnutná podmienka spravodlivého svetového obchodu a vzájomnej výmeny tovarov. Chceme spravodlivé pravidlá v trhovom hospodárstve v rámci EÚ a v zahraničí, nič viac a nič menej. Budeme to od Komisie požadovať teraz aj v budúcnosti. Tým si môžete byť istí.

Graham Watson (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, predchádzajúca rozprava sa týkala hladu. Tieto dve rozpravy spolu súvisia. Pani komisárka správne robí, čo môže, aby zabezpečila ochranu spotrebiteľov v Európe, a moji kolegovia v Parlamente majú právo brať ju na zodpovednosť a očakávať najvyššiu úroveň.

Lenže hovädzie mäso je trhovú komoditu. Vyrába sa tak lacno, ako je to len možné. Tragické je, že na výrobu kilogramu hovädzieho mäsa je potrebné 100 krát viac vody ako na výrobu kilogramu sóje.

Ak nám záleží na ochrane spotrebiteľov na celom svete, urobíme dve veci. Po prvé, viacej pomôžeme tretím krajinám rozvíjať systémy sledovateľnosti, ktoré potrebujú, a po druhé, poslúchneme radu môjho kolegu pána Chrisa Daviesa z predchádzajúcej rozpravy, ktorý vyzval všetkých našich občanov, aby prestali jesť mäso.

Elisabeth Köstinger (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, naši občania majú vysoké očakávania, pokiaľ ide o bezpečnosť a kvalitu potravín. To sa netýka len zdravia zvierat a potravinovej bezpečnosti, ale aj environmentálnych noriem, výroby a životných podmienok zvierat. Vysledovateľnosť a s tým súvisiaca transparentnosť pôvodu potravín od výrobcu až k spotrebiteľovi sú zaručené iba v Európe. Je preto v našom záujme zabezpečiť, aby naši spotrebiteľia boli chránení, aby európske poľnohospodárske výrobky boli konkurencieschopné, a teda, aby aj samotný poľnohospodársky priemysel bol konkurencieschopný. Z tohto dôvodu si myslím, že je nevyhnutné a že je povinnosťou nás ako členov Európskeho parlamentu, aby sme urýchlili túto rozpravu a zabezpečili, aby bol vytvorený vhodný politický rámec.

Rareş-Lucian Niculescu (PPE). – (RO) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, ako iste viete, Rumunsko nie je oprávnené predávať bravčové mäso a výrobky z neho na európskom trhu, výmenou za čo nám bolo udelené právo od budúceho roka dovážať bravčové mäso z iných členských štátov a následne ho vyvážať v spracovanej forme.

Okrem toho budeme musieť zaviesť najneskôr do jedného roka jasné, prísne a nákladné predpisy o porážaní zvierat. Som presvedčený o tom, že rumunskí chovatelia ošpaných by boli nesmierne šťastní, keby tieto predpisy nahradil systém povrchných a selektívnych kontrol alebo niekoľko plagátov vyvesených na letiskách. Samozrejme, že len žartujem, ale pravidlá, ak sa majú uplatňovať, musia byť rovnaké a povinné pre všetkých.

Michel Dantin (PPE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pani komisárka, ďakujem vám za vaše vyhlásenie, ktoré podľa mňa odzrkadľuje vynikajúcu prácu, ktorú ste odvedli počas svojho mandátu. Európa si vybrala potravinový model, ktorý má chrániť jej obyvateľov. Naši spoluobčania sú ochotní zaplatiť 100 EUR ročne na osobu, ak im zabezpečíme kvalitné potraviny.

Nedávno sme sa vo výbore dozvedeli o správe Potravinového a veterinárneho úradu. Musím povedať, že ako nový poslanec Európskeho parlamentu som bol hlboko znepokojený, keď som videl neochotu vašich pracovníkov, ktorí zrejme nechceli alebo nemohli odpovedať na naše otázky.

Pani komisárka, máme sa hanbiť za to, že máme prísne predpisy na ochranu našich spotrebiteľov? Máme sa hanbiť požadovať tieto pravidlá od tých, ktorí chcú dodávať potraviny našim spotrebiteľom? Zahanbuje nás, keď pri predaji lietadiel alebo áut práve tieto isté krajiny nás nútia zriadiť takú alebo onakú továreň alebo nám diktujú také alebo onaké podmienky?

Naše podmienky prístupu na trh sú dôležité, pretože majú vplyv na potraviny a na zdravie našich obyvateľov. Nemáme sa za čo hanbiť.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, chceme vyvážať, ale musíme aj dovážať. Obchod napomáha rozvoju, prináša úžitok stranám, ktoré sa zúčastňujú na výmene. Je pri tom však potrebné splniť určité požiadavky týkajúce sa kvality a dodržiavania primeraných noriem – to je samozrejme. Som si istý, že sa na tom zhodneme. Európa má množstvo druhov kontrol a previerok, aby chránila svoj trh pred prílevom potravín, ktoré nespĺňajú európske normy alebo ktoré by mohli ohroziť verejné zdravie. Z toho, čo povedala pani komisárka, nemôžeme očakávať, že sa budú uplatňovať rovnaké postupy previerok, ako používame pre našich výrobcov – pochopil som to správne? Čo to znamená, ako ste jasne povedali, že iba účinok týchto opatrení by mal byť rovnaký? Na porovnanie by som sa chcel napríklad opýtať, či Rusko alebo iná krajina môže zaviesť požiadavky na dovoz tovaru z EÚ, ktoré my zaviesť nemôžeme, napríklad na mäso dovážané z Brazílie? Je tu dôležitý len účinok, ako je to v prípade dovozu z Brazílie?

Androulla Vassiliou, členka Komisie. – Vážená pani predsedajúca, chcela by som váženým poslancom pripomenúť, že som nepovedala, že nemôžeme stanoviť pravidlá pre tretie krajiny. Je mi ľúto, že aj napriek 10 až 15-minútovému vystúpeniu sa mi nepodarilo vysvetliť pravidlá, ktoré stanovujeme pri dovoze z tretích krajín.

Musím vám pripomenúť, že sme nielen dovozcovia mäsa z tretích krajín – a v súčasnosti dovážame z Brazílie iba 5 % našej potreby hovädzieho mäsa v Európskej únii –, ale sme aj veľkými vývozcami do tretích krajín: do Ruska a inde. V súčasnosti náš vývoz do Ruska dosahuje 1 miliardu EUR ročne – väčšinou z Írska. Snažíme sa presvedčiť Rusko, že nemôžeme prijať rovnaké podmienky ako tie, ktoré sú stanovené v Rusku. Existujú pravidlá medzinárodného obchodu a my uplatňujeme rovnocenné, ale nie identické pravidlá, pokiaľ sa nám zdajú dostatočne prísne na to, aby chránili našich spotrebiteľov.

To je teda to, čo robíme. Dôvod, prečo sme uplatnili bezpečnostné pravidlá v prípade Brazílie, je práve to, že naše misie FVO ukázali, že tam niečo nie je v poriadku. Uplatnili sme veľmi prísne predpisy. Spomenula som už konkrétne čísla.

Pokiaľ ide o poslednú misiu v Brazílii, naozaj sa tam vyskytli problémy, ale vyzývam vás, aby ste si pozreli všetky správy našich misií FVO v ktoromkoľvek členskom štáte a porovnali ich. Zistíte, že aj v členských štátoch máme vážne nedostatky, pričom žiadame členské štáty a ich orgány, aby ich napravili. Presne to sme žiadali aj od Brazílie.

Identifikovali sme nedostatky v Brazílii. V jednom štáte, kde sa v troch prevádzkach vyskytli značné nedostatky, brazílske orgány podnikli nápravné kroky a vyškrtili tieto prevádzky zo zoznamu a preškolili inšpektorov zodpovedných za kontroly.

Nedostatky sa zistili aj u ďalších troch prevádzok najmä v súvislosti s oneskoreným oznámením o preprave zvierat alebo v súvislosti s neúplnosťou údajov v databáze. Tieto nedostatky považovala skupina FVO za menej závažné. Napriek tomu sa však brazílske orgány zaviazali prehodnotiť databázu, aby odstránili nesprávne údaje.

Misie FVO s tým počítajú, keď niekam idú. Vedia, že nájdu nedostatky. Našou povinnosťou je nájsť nedostatky napraviť – bez ohľadu na to, či sú to členské štáty alebo tretie krajiny –, pretože máme záväzok voči našim spotrebiteľom. Uistujem vás, že aj naďalej budeme vysielat misie do Brazílie a ďalších tretích krajín, aby sme zabezpečili, že keď sa objavia nejaké nedostatky, tak dôjde k ich náprave. Musím vás tiež uistiť, že určujeme veľmi spravodlivé pravidlá hry pre našich poľnohospodárov a výrobcov v porovnaní s tretími krajinami.

Bola tu poznámka o Rumunsku, ktoré rovnako ako Bulharsko a v minulosti mnohé iné členské štáty malo problém s klasickým morom ošípaných. Počuli sme veľa o Rumunsku a Bulharsku. Vyzývam vás, aby ste sa opýtali svojich vlád, akú pomoc sme im poskytli na odstránenie tohto problému. Som si istá, že Rumunsko bude schopné vo veľmi blízkej budúcnosti vyvážať mäso práve vďaka pomoci, ktorú sme poskytli jemu a Bulharsku na odstránenie klasického moru ošípaných.

Na záver vás chcem uistiť, že našou prvoradou povinnosťou je chrániť európskych spotrebiteľov a že chceme spravodlivé a rovnaké podmienky pre každého. Môžem vás tiež uistiť, že naše misie FVO v tretích krajinách budú veľmi prísne. Budeme ostražitiť a ak niečo nebude v poriadku, budeme sa to snažiť napraviť. Budeme stále ostražitiť a prísni. To, či bude na zoznam zaradených viac prevádzok alebo nie, závisí iba od brazílskych orgánov a od toho, či sú pripravené vynaložiť peniaze na to, aby mohli byť ich poľnohospodárske podniky schválené v súlade s našimi normami a aby mohli vyvážať. Ak to neurobia, tak vyvážať nebudú.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Béla Glattfelder (PPE), písomne. – (HU) Nariadenia o potravinovej bezpečnosti Európskej únie sú najprísnejšie a najnáročnejšie na svete. Dodržiavanie týchto predpisov však európskym poľnohospodárom spôsobuje dodatočné výdavky. Európske výrobky nemôžu byť v nevýhode voči výrobkom pochádzajúcim z tretích krajín len preto, lebo tieto boli vyrobené v súlade s menej prísnyimi nariadeniami potravinového priemyslu. Zdravie európskych spotrebiteľov nemôžeme ohrozovať výrobkami, ktoré nedosahujú potrebnú kvalitu a nie sú bezpečné. Mäsové výrobky môžu v sebe skrývať široké spektrum zdravotných rizík, ak neboli vyrobené vo vhodných podmienkach. Preto musí Európska komisia a členské štáty zabezpečiť, aby sa uplatňovali rovnaké podmienky pri výrobe výrobkov v rámci EÚ a tých výrobkov, ktoré pochádzajú z tretích krajín.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), písomne. – (PL) Vážené dámy a páni, prednedávnom Európska únia zaregistrovala značný nárast dovozu hovädzieho mäsa z tretích krajín, najmä z Argentíny, Brazílie a Uruguaja. Pri dovoze akéhokoľvek výrobku do EÚ vrátane hovädzieho mäsa musia byť splnené prísne normy Spoločenstva, normy, ktoré nedávno Európska komisia sprísnila. Veľmi často však výrobky dovážané z tretích krajín nespĺňajú tieto normy potravinovej bezpečnosti. Napriek tomu sú vďaka nízkej cene konkurencieschopné na trhu. Preto je teraz kľúčovou otázkou podpora našich poľnohospodárov a podpora európskych výrobkov, ktoré spĺňajú prísne normy, sú zdravé a bezpečné. Téma, o ktorej diskutujeme, má aj ďalšie hľadisko. Mali by sme vyvodiť závery z kritickej situácie na trhu s mliekom a mliečnymi výrobkami. Možno dnes, keď v mnohých členských štátoch EÚ nevieme, čo robiť s nadprodukciou mlieka, by sme sa mohli zamyslieť nad tým, ako reorganizovať výrobu hovädzieho mäsa. Ďakujem vám za pozornosť.

20. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

21. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 23.50 hod.)